

ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในระบอบภาพยนตร์ไทย

นางสาวชโลธร โปยมยล

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

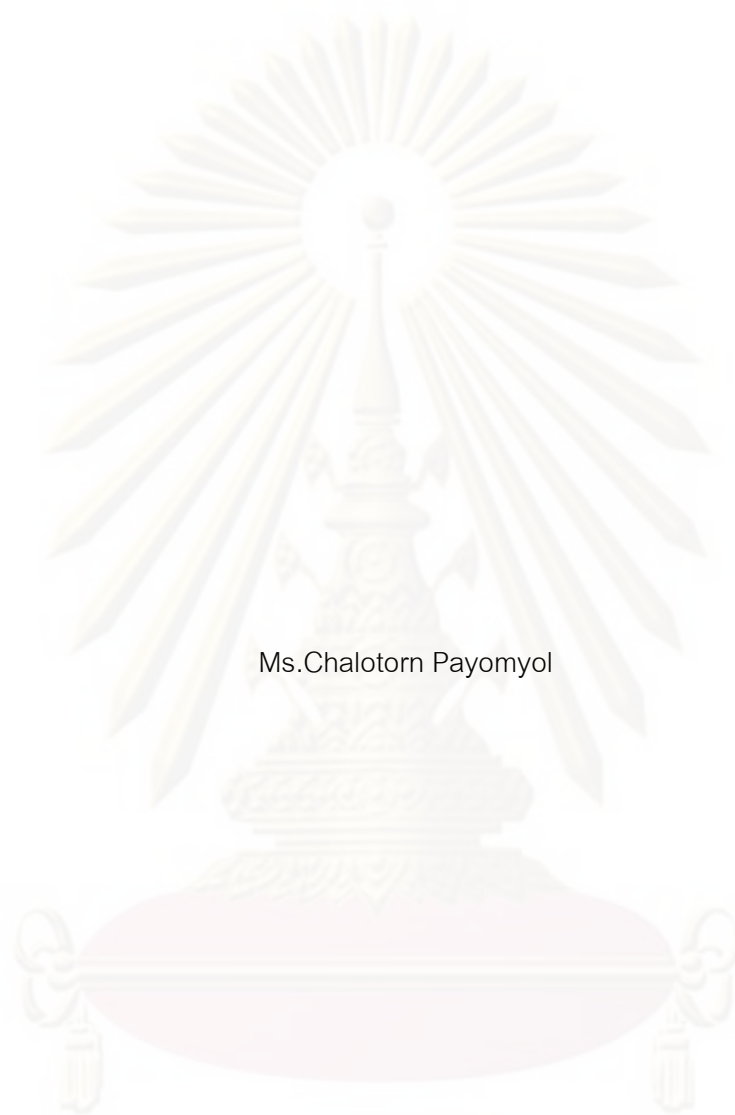
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LOVE AND ITS SIGNIFICATION PROCESS IN GENRES OF THAI FILMS

Ms.Chalotorn Payomyol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักใน
ตระกูลภาพยนตร์ไทย

โดย

นางสาวชโลธร โทยมยล

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

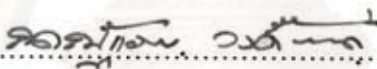
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

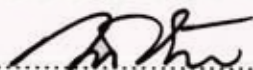
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กันภัย

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจวงศ์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณาณัฐธัญ วงศ์บ้านตุ๋)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กันภัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา เกิดดี)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชโลธร โปยมยล : ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย. (LOVE AND ITS SIGNIFICATION PROCESS IN GENRES OF THAI FILMS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.กิตติ กัมภักย์, 290 หน้า.

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย เพื่อเปรียบเทียบความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย และเพื่อศึกษาถึงกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์ไทยทั้งหมด 27 เรื่อง และแบ่งออกเป็นตระกูลภาพยนตร์ไทยได้ทั้งหมด 7 ตระกูล งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้แนวคิดการการเล่าเรื่องและสัญญาวิทยาเป็นองค์ประกอบหลักในการวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยบทและการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือหลักในการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าความหมายความรักที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ไทยมีความหลากหลายอยู่มาก โดยในภาพยนตร์รัก ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เพลง และภาพยนตร์วัยรุ่นมีการให้ความหมายความรักในแง่มุมเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบด้านความรัก และการเรียนรู้ในเรื่องความรักของตัวละคร ในขณะที่ภาพยนตร์ต่อสู้ และภาพยนตร์สยองขวัญ มีการให้ความหมายในแง่มุมเชิงลบมากกว่าเชิงบวก โดยชี้ให้เห็นถึงความรักที่ขาดสติและตั้งอยู่บนความไม่พอคิ จนทำให้เกิดเป็นโศกนาฏกรรมและการสูญเสีย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรักไม่ได้มีแต่ด้านที่สุขสมหวังเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าแง่มุมความรักสามารถเข้าไปอยู่ได้ในภาพยนตร์ทุกตระกูล แต่แตกต่างกันที่รูปแบบและวิธีการนำเสนอ โดยตระกูลภาพยนตร์นั้นมีส่วนในการกำหนดทิศทางของความหมายความรักได้

ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนในการสร้างกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ได้แก่ องค์ประกอบด้านการเล่าเรื่อง องค์ประกอบด้านผู้สร้างภาพยนตร์ องค์ประกอบด้านภาพ และองค์ประกอบด้านเพลงประกอบภาพยนตร์

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ชโลธร โปยมยล.....

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา..... 2552.....

5184667028 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEYWORDS : LOVE / SIGNIFICATION PROCESS / GENRES / THAI FILMS/

CHALOTORN PAYOMYOL : LOVE AND ITS SIGNIFICATION PROCESS IN GENRES OF THAI FILMS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. KITTI GUNPAI, Ph.D., 290 pp.

The purpose of this qualitative research is to explore and compare the meanings of love that appear in genres of Thai films and analyze the signification process of love in Thai films. The research examined 27 Thai films that can be categorized into seven genres. Qualitative method was employed under narrative and semiotic frameworks. Textual analysis and in-depth interview are used as research tools.

The results show that the term 'love' in Thai films is defined in various ways. In romance (love), drama, comedy, musical and teen films, 'love' is defined in a positive way, focusing on the components of love and love suggestion. Meanwhile, in action and horror films, 'love' is interpreted in different aspects, focusing on the suffering of love, tragedy and loss. These genres also show the negative parts of love and suggest that love doesn't always end with happiness. In addition, the findings reveal that 'love' can appear in every film genre while the genres can sometimes control the tone of love. The signification process of 'love' in Thai films is concerned with four important factors: film narrative, creators, visuals and soundtracks.

Department : Mass Communication

Student's Signature *Chalotorn Payomyol*

Field of Study : Mass Communication

Advisor's Signature *K. Gunpai*

Academic Year : 2009

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีโดยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.กิตติ กันภัย ที่เป็นผู้จุดประกาย คอยให้ความเมตตา เคี่ยวเข็ญ ผลักดัน และเสียสละเวลาให้คำแนะนำชี้แนะผู้วิจัยมาโดยตลอด ทั้งในด้านการวิชาการ และข้อคิดดีๆ ในการใช้ชีวิต จนทำให้ผู้วิจัยมีแรงใจในการทำงานวิจัยชิ้นนี้จนสำเร็จ อีกทั้งท่านประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ผศ.ณานันท์ฐัญญู วงศ์บ้านดู่ ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำและให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจนการสอบลุล่วงไปได้ด้วยดี และท่านกรรมการภายนอก ผศ.ดร.กฤษดา เกิดดี ที่เสียสละเวลาคอยขัดเกลาวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้กับผู้วิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ หากปราศจากท่านอาจารย์ทั้ง 3 ท่านแล้ว ก็คงไม่มีงานวิจัยฉบับนี้ได้

ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มผู้กำกับและผู้เขียนบทภาพยนตร์ไทยที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์กับผู้วิจัยในครั้งนี้ อันได้แก่ คุณยงยุทธ คุณนิธิวัฒน์ คุณปวีณ คุณคมกฤษ และคุณอมราพร จากบริษัท GTH คุณราเชนทร์ จากบริษัทแกรมมี่ คุณปิยะพันธุ์ จากบริษัทอวองท์ คุณต่อพงษ์ คุณคงเดช และคุณเหมันต์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจอย่างมากสำหรับความใจดีและความกรุณาของท่านที่ยินดีช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างเต็มที่ในงานวิจัยชิ้นนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ชาว MC 18 สำหรับมิตรภาพดีๆ ขอบคุณที่คอยร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตลอด 2 ปี ขอบคุณที่เข้าใจซึ่งกันและกัน และเป็นกำลังใจให้กันในช่วงที่ผู้วิจัยรู้สึกท้อแท้ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์จนเราสามารถฝ่าฟันไปได้ในที่สุด ขอขอบคุณพี่บูที่คอยติดต่อประสานงาน และทำให้ทุกอย่างราบรื่นไปด้วยดี ขอบคุณคุณฝนร้านซีร็อกซ์ ผู้แสนใจดีและทำให้ชีวิตของผู้วิจัยง่ายขึ้นด้วยเครื่องถ่ายเอกสาร ขอบคุณเพื่อนๆ มศว และ บ.ร. ทุกคนที่คอยถามไถ่และให้กำลังใจในการเรียนโทของผู้วิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด อีกทั้งเพื่อนๆ อีกหลายๆ คนที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึง ผู้วิจัยขอขอบคุณในมิตรภาพดีๆ ที่มีให้กันมาอย่างสม่ำเสมอ

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณพ่อ สำหรับบุญคุณอันยิ่งใหญ่ที่หาสิ่งใดเปรียบไม่ได้ อีกทั้งแรงสนับสนุน ทั้งแรงใจและทุนทรัพย์ที่มีให้กับผู้วิจัย ถ้าไม่มีท่านทั้งสอง ผู้วิจัยก็คงไม่มีโอกาสมาขึ้นถึงจุดนี้ได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหานำวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 ขั้ส้นนินฐฐาน.....	8
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.6 นิยามศัพท์.....	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรัก.....	11
2.2 แนวคิดเรื่องตระกูลภาพยนตร์.....	15
2.3 ทฤษฎีสัญญวิทยา.....	23
2.4 ทฤษฎีการเล่าเรื่อง.....	29
2.5 แนวคิดเรื่องการเทียบเคียง.....	36
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
2.7 กรอบในการวิจัย.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	43
3.1 เครื่องมือ Textual analysis.....	44
3.1.1 ข้อมูล.....	44
3.1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
3.1.3 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
3.2 เครื่องมือ In-depth interview.....	52
3.2.1 ข้อมูล.....	52
3.2.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	52
3.2.3 การสัมภาษณ์.....	53
3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
3.3 การนำเสนอข้อมูล.....	54
4 ความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูล.....	55
4.1 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์รัก.....	55
4.1.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ก่อนรักหมุนรอบตัว” ...	55
4.1.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้นแต่รัก ฉันทยาว.....	65
4.1.3 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “กอด”.....	73
4.1.4 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รัก/สาม/เศร้า”.....	80
4.1.5 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “อีติมตายแน่”.....	87
4.1.6 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ธเดย์”.....	92
4.1.7 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ฝันหวานอายุจูบ”.....	98

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.1.8 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ยังไงก็รัก”.....	110
4.1.9 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ขอให้รักจงเจริญ”.....	116
4.1.10 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง”.....	121
4.1.11 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “สายลับจับบ้านเล็ก”..	127
4.1.12 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักไม่จำกัดนิยาม”....	132
4.1.13 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักจัง”.....	138
4.1.14 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย”.....	143
4.1.15 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เต็ม”.....	149
4.1.16 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท”.....	155
4.1.17 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย”.....	162
4.1.18 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์รัก.....	169
4.2 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิต.....	174
4.2.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มหา’ลัยเหมืองแร่”.....	174
4.2.2 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิต.....	178
4.3 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ต่อสู้.....	179
4.3.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “จีจ้า ดื้อสวยดุ”.....	179
4.3.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต”.....	184
4.3.3 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ต่อสู้.....	188
4.4 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ตลก.....	189
4.4.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา”.....	189
4.4.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แสบสนิท ศิษย์สายหน้า”.....	194
4.4.3 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ตลก.....	198
4.5 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์สยองขวัญ.....	199
4.5.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฟนเก่า”.....	199

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.5.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “บอดี ศพ # 19”	205
4.5.3 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์สยองขวัญ	211
4.6 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์เพลง	211
4.6.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง”	211
4.6.2 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เพลง	216
4.7 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์วัยรุ่น	216
4.7.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่ หัวใจวัยรุ่น”	216
4.7.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เพราะอากาศ เปลี่ยนแปลงบ่อย”	225
4.7.3 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์วัยรุ่น	230
4.8 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย	231
5 กระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย	236
5.1 การสร้างความหมายความรักผ่านองค์ประกอบการเล่าเรื่องในภาพยนตร์	236
5.1.1 การสร้างความหมายความรักผ่านโครงเรื่อง	236
5.1.2 การสร้างความหมายความรักผ่านแก่นเรื่อง	238
5.1.3 การสร้างความหมายความรักผ่านตัวละคร	241
5.1.4 การสร้างความหมายความรักผ่านบทสนทนา	247
5.1.5 การสร้างความหมายความรักผ่านความขัดแย้ง	248
5.1.6 การสร้างความหมายความรักผ่านฉาก	251
5.1.7 การสร้างความหมายความรักผ่านสัญลักษณ์พิเศษ	252
.....5.1.8 การสร้างความหมายความรักผ่านมุมมองในการเล่าเรื่อง	252
5.2 การสร้างความหมายความรักผ่านองค์ประกอบทางด้านผู้สร้างภาพยนตร์	254
5.2.1 ปัจจัยด้านการเล่าเรื่อง	254

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5.2.2 ปัจจัยด้านการแสดง.....	258
5.2.3 ปัจจัยจากประสบการณ์ส่วนตัวและคนรอบข้าง.....	259
5.2.4 ปัจจัยด้านสังคม.....	261
5.2.5 ปัจจัยด้านทัศนคติเรื่องความรักกับการนำเสนอในภาพยนตร์.....	262
5.3 การสร้างความหมายความรักผ่านองค์ประกอบทางด้านภาพ.....	265
5.4 การสร้างความหมายความรักผ่านองค์ประกอบทางด้านเพลง.....	270
5.5 สรุปกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย.....	272
6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	276
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	276
6.2 อภิปรายผล.....	281
6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	285
6.4 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	286
รายการอ้างอิง.....	287
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	290

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ตารางแสดงเครื่องมือวิจัยและทฤษฎีที่นำไปใช้.....	43
3.2	ตารางแสดงรายชื่อภาพยนตร์ตั้งแต่ปี 2548 - สิงหาคม 2552.....	45
3.3	ตารางแสดงรายชื่อภาพยนตร์รักที่จะศึกษา.....	49
3.4	ตารางแสดงรายชื่อภาพยนตร์เกย์อื่นๆ ที่จะศึกษา.....	50
4.1	ตารางแสดงความหมายความรักในภาพยนตร์รัก.....	170
4.2	ตารางแสดงความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย.....	233
5.1	ตารางแสดงประเภทของโครงเรื่อง.....	236
5.2	ตารางแสดงแก่นเรื่องในภาพยนตร์ไทย.....	238
5.3	ตารางแสดงลักษณะของตัวละครชายที่พบในภาพยนตร์ไทย.....	242
5.4	ตารางแสดงลักษณะของตัวละครหญิงที่พบในภาพยนตร์ไทย.....	243
5.5	ตารางแสดงลักษณะนิสัยด้านความรักของตัวละครชายหญิง.....	246
5.6	ตารางแสดงความขัดแย้งในภาพยนตร์ไทย.....	248
5.7	ตารางแสดงมุมมองในการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทย.....	252
5.8	ตารางแสดงขนาดของภาพและมุมกล้องที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร.....	266
5.9	ตารางแสดงขนาดของภาพและมุมกล้องที่แสดงพฤติกรรมการแสดงออกทางความรักของตัวละคร.....	267
5.10	ตารางแสดงประเภทของเพลงประกอบภาพยนตร์ที่พบในภาพยนตร์ไทย.....	270

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
4.1	ตัวอย่างการใช้ภาพมุมสูงและภาพระยะปานกลางในการแสดงออกทางความรักของตัวละคร.....	64
4.2	ตัวอย่างการใช้ภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายทางสีหน้าเมื่อตัวละครเสียใจและสมหวัง.....	64
4.3	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางที่เน้นให้เห็นถึงอากัปกิริยาโดยรวมของตัวละครและการใช้โทนแสงที่สดใสในภาพ.....	72
4.4	ตัวอย่างภาพระยะใกล้ที่เน้นให้เห็นถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการจับกันและจับมือกัน.....	72
4.5	ตัวอย่างภาพมุมต่ำและภาพระยะใกล้มาก เพื่อสื่อความหมายด้านสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร.....	72
4.6	ตัวอย่างภาพระยะใกล้และระยะไกลมากในการสื่อความหมายทางด้านความรักผ่านการจับมือและกอดกัน.....	79
4.7	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและมุมต่ำในการสื่อความหมายให้เห็นถึงความอ้างว้างของตัวละคร.....	79
4.8	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อแสดงสีหน้าดีใจของตัวละคร.....	79
4.9	ตัวอย่างภาพระยะปานกลาง และภาพระยะไกลในการแสดงออกทางความรักผ่านการกอดกัน และการใช้โทนแสงที่ทำให้ความรู้สึกเศร้า.....	86
4.10	ตัวอย่างภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายผ่านทางสีหน้าเมื่อตัวละครเสียใจ.....	86
4.11	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้ในการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการชื่คอและกอดกัน.....	91
4.12	ตัวอย่างภาพระยะใกล้และระยะปานกลางเพื่อสื่อความหมายผ่านทางสีหน้าเมื่อตัวละครเสียใจและร้องไห้.....	91

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		
4.13	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้และการใช้ภาพมุมสูง (ซ้าย) และมุมต่ำ (ขวา) ในการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการจูบกันและจับมือกัน.....	97
4.14	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้เพื่อสื่อให้เห็นถึงสีหน้าของตัวละคร และภาพพระยะไกลและภาพมุมสูงเพื่อให้เห็นรายละเอียดในภาพโดยรวม.....	97
4.15	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้ในการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการขี่คอและกอดกัน.....	109
4.16	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้มากและภาพพระยะใกล้ในการสื่อความหมายผ่านสีหน้าของตัวละคร.....	109
4.17	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะไกลในการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร.....	115
4.18	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกเสียใจของตัวละคร และภาพมุมต่ำที่สื่อถึงความมุ่งมั่นของตัวละคร.....	115
4.19	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้ และภาพพระยะปานกลางในการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการมีเพศสัมพันธ์และการจูบกัน.....	120
4.20	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้ที่แสดงสีหน้าเสียใจและมีความสุขของตัวละคร.....	121
4.21	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้ในการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการจูบกันและการชบไหล่.....	126
4.22	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้และภาพพระยะปานกลางในการสื่อความหมายผ่านสีหน้าเสียใจของตัวละคร.....	127
4.23	ตัวอย่างภาพพระยะไกลและภาพพระยะใกล้ที่แสดงถึงการแสดงออกระหว่างกันของตัวละคร.....	131
4.24	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้ในการแสดงสีหน้ามีความสุข...	131

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.25	ตัวอย่างภาพพระยะไกล ระยะปานกลาง และระยะใกล้ เพื่อสื่อถึงการแสดงออก ด้านความรักของตัวละคร.....	137
4.26	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้ในการสื่อความหมายผ่านสี หน้าของตัวละคร.....	137
4.27	ตัวอย่างภาพพระยะไกล ระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมาย ผ่านการจับมือและการกอดกันของตัวละคร.....	142
4.28	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายในภาวะดีใจของตัวละคร และภาพ ระยะปานกลางและมุมสูงเพื่อสื่อความรู้สึกของตัวละครเมื่อยามหมดหวัง	142
4.29	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้ที่ใช้สื่อความหมายถึงการ แสดงออกด้านความรักผ่านการจูบกันและการกอดกันของตัวละคร	148
4.30	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายทางสีหน้า ของตัวละครเมื่อยามเสียใจและมีความสุข.....	149
4.31	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางเพื่อใช้สื่อความหมายในการแสดงออกทางความ รักผ่านการกอดกันของตัวละคร.....	154
4.32	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายทางสีหน้า ของตัวละคร.....	154
4.33	ตัวอย่างภาพพระยะไกลและภาพมุมกว้างเพื่อสื่อความหมายถึงความอ้างว้าง ความเปล่าเปลี่ยว และความโดดเดี่ยวของตัวละคร.....	155
4.34	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร..	161
4.35	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้เพื่อสื่อถึงสีหน้าของตัวละคร ในยามตกหลุมรักและตื่นตันใจ.....	161
4.36	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้และภาพพระยะปานกลางในการแสดงออกด้านความรัก ของตัวละครผ่านการมีเพศสัมพันธ์และการชบไหล่.....	168

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.37	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางในการสื่อความหมายผ่านทางสีหน้าเสียใจและ เฉื่อยชาของตัวละคร.....	168
4.38	ตัวอย่างภาพที่ใช้แสงแตกต่างกันเพื่อการสื่อความหมายในทางตรงกันข้ามกัน..	169
4.39	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพมุมสูงเพื่อแสดงถึงการแสดงออกด้าน ความรักของตัวละคร.....	177
4.40	ตัวอย่างภาพระยะใกล้และระยะปานกลางในการสื่อความหมายผ่านทาง อาการผิดหวังของตัวละคร.....	178
4.41	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักผ่านการหอม แก้มของตัวละคร.....	183
4.42	ตัวอย่างภาพระยะปานกลาง และภาพระยะใกล้ ที่มีการถ่ายภาพด้วยมุมสูง เพื่อสื่อความหมายถึงความพ่ายแพ้ ผิดหวังของตัวละคร.....	183
4.43	ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางที่สื่อถึงการแสดงความรักของ ตัวละครผ่านการมีเพศสัมพันธ์.....	187
4.44	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อความหมายผ่านทางสีหน้าดีใจและเชิญ ชวนของตัวละคร.....	188
4.45	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงการแสดงความรักของตัวละคร.....	193
4.46	ตัวอย่างภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายทางสีหน้ามีความสุขของตัวละคร.....	193
4.47	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางที่สื่อถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร.....	197
4.48	ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางที่สื่อให้เห็นถึงสีหน้าของตัว ละครในยามมีความสุข.....	197
4.49	ตัวอย่างภาพระยะปานกลางที่สื่อถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร และ การใช้แสงโทนสว่างเพื่อสื่ออารมณ์ความสุขของตัวละคร.....	204
4.50	ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงความรู้สึกโกรธแค้น และมีความสุขของตัวละคร.....	205

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.51	ตัวอย่างภาพพระยะไกล ภาพพระยะปานกลาง และภาพพระยะใกล้เพื่อสื่อถึงการแสดงความรักของตัวละคร.....	210
4.52	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้เพื่อแสดงถึงสีหน้าสุขใจและเสียใจของตัวละคร.....	210
4.53	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้ที่สื่อถึงการแสดงความรักผ่านการหอมที่มือของตัวละคร.....	215
4.54	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้เพื่อสื่อถึงความรู้สึกเศร้าหมองของตัวละคร.....	215
4.55	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงการแสดงความรักต่อกันระหว่างตัวละคร.....	224
4.56	ตัวอย่างภาพพระยะใกล้และภาพพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงสีหน้าความผิดหวังของตัวละคร.....	224
4.57	ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางเพื่อแสดงความรู้สึกผิดหวังและอาการแอบหลงรักของตัวละคร.....	229
4.58	ตัวอย่างภาพที่ทำให้ความรู้สึกความเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการจากลา และการใช้ภาพมุมต่ำเพื่อสื่อความหมายถึงการตกหลุมรัก.....	229
5.1	ภาพแสดงความรู้สึกที่เกิดจากความรักของตัวละคร.....	268
5.2	ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร.....	269
5.3	แบบจำลองกระบวนการสร้างความหมายความรัก.....	273

บทที่ 1

บทนำ

ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“เรื่องรักเป็นเรื่องใหญ่ เพราะใครๆ ต่างก็พากันโหยหามัน
ผู้คนจำนวนมากมาต่างพากันเฝ้าดูภาพยนตร์รักหวานชื่นเคล้าน้ำตาอย่างตื่นตาตื่นใจ
ต่างพากันเฝ้าสดับตรับฟังเสียงเพลงที่พร่ำรำพันถึงความรักกันอย่างไม่รู้หน่าย”

(Fromm, 1987: 3)

จากข้อความข้างต้น อาจกล่าวได้ว่ามนุษย์เราส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความรักอย่างมาก ซึ่งความรักนั้นก็หลอมรวมอยู่ในชีวิตประจำวันของคนเราอย่างแยกกันไม่ออก ความรักเป็นเหมือนดังสิ่งอื่นๆ ในสังคมของเรา ที่มีการพัฒนาและก้าวไปพร้อมๆ กับพัฒนาการด้านอื่นๆ ของสังคม โดยมีการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมตามยุคสมัยต่างๆ ได้เป็นอย่างดี (Fromm, 1987) ความรักนั้นถือเป็นเรื่องพื้นฐานที่สุดอย่างหนึ่งของมนุษย์ จึงทำให้ความรักเกิดขึ้นได้ในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นความรักกับครอบครัว ความรักกับพระเจ้า ความรักกับเพื่อนฝูง ความรักกับการงาน ความรักกับธรรมชาติ ฯลฯ ในยุคสมัยปัจจุบันนี้ความรักที่มนุษย์เรามีแนวโน้มที่จะให้น้ำหนักไปมากที่สุดก็คงจะหนีไม่พ้นเรื่องความรักของหนุ่มสาว เนื่องด้วยธรรมชาติของมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ต้องดำรงเผ่าพันธุ์ ธรรมชาติสร้างให้มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ ยิ่งในสังคมปัจจุบันที่ดูเหมือนวัตถุจะเข้ามาครอบงำอยู่เหนือจิตใจ ก็ยิ่งทำให้มนุษย์เกิดความอ้างว้างเปล่าเปลี่ยวมากยิ่งขึ้น และยิ่งทำให้มนุษย์เกิดการแสวงหา “ความรัก” เพื่อนำมาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ซึ่งหนึ่งในตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์เราได้ให้ความสำคัญในเรื่องความรักได้ชัดเจนที่สุดก็คือ สื่อมวลชนแขนงบันเทิงต่างๆ ที่ใช้ความรักเป็นเนื้อหาหลักและนำเสนอเรื่องความรักออกมาเป็นอันดับต้นๆ ซึ่งการนำเสนอเรื่องราวความรักเหล่านี้ถือเป็นการสร้างประสบการณ์ผ่านสื่อ (mediated experience) ให้กับผู้รับสาร โดยตัวสื่อมวลชนได้สร้างภาพ สร้างความหมายและความเป็นจริงอยู่

บ่อยครั้งจนกลายเป็นกรอบความคิด ดิโนการที่จะมองและทำความเข้าใจเรื่องความรักของปัจเจกบุคคล จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนอาจเป็นตัวสร้างอิทธิพลในเรื่องความรักต่อผู้ชมโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวความรักในละครน้ำเน่า ในมิวสิกวิดีโอ ในนินยาย ในเพลง ในภาพยนตร์ หรือในโฆษณาต่างๆ ซึ่งในความเป็นจริงผู้รับสารอาจไม่เคยประสบพบเจอเหตุการณ์ความรักแบบที่สื่อนำเสนอเลย แต่สื่อมวลชนทำให้ผู้รับสารเกิด “คลังความรู้” เรื่องความรักเหล่านั้นผ่านสื่อ ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนแขนงต่างๆ น่าจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างทัศนคติ ความคาดหวังและพฤติกรรมในการแสดงออกเรื่องความรักของผู้ชมได้ไม่มากนักน้อย

โดยเฉพาะสื่อภาพยนตร์ ซึ่งเป็นสื่อที่ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ให้ความบันเทิงเท่านั้น แต่ถือเป็นสื่อที่เป็นเครื่องมือในการส่งผ่านข้อมูลไปยังคนจำนวนมากได้อย่างดี ซึ่งแม็คลูฮัน (McLuhan, 1964) กล่าวไว้ว่าภาพยนตร์ถือเป็นสื่อที่มีพลังและอำนาจในการสร้างอารมณ์คล้ายตามให้กับผู้ชมยิ่งกว่าสื่อใดๆ ที่มีศักยภาพในการประกอบสร้าง บันเทิง ทำหน้าที่เป็นเครื่องขยายฝันให้กับผู้ชม และเป็นสื่อที่มีอิทธิพลอย่างมากในการส่งผ่านข้อมูลไปยังผู้รับสารได้มากจนไม่มีสื่อไหนสู้ได้อีกด้วย เพราะเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีหน้าที่ทั้งให้ความบันเทิง ในขณะเดียวกันก็ถือเป็นสื่อที่มีบทบาทในการสร้างปฏิบัติการทางสังคม (social practice) อีกด้วย โดยเทอร์เนอร์ (Turner, 1993: 38) ได้กล่าวถึงสื่อภาพยนตร์ว่าเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพตัวแทน (representation) หรือกระบวนการทางสังคมที่ทำการผลิตภาพ เสียง และสัญญาณต่างๆ เพื่อแทนความหมายของบางสิ่งบางอย่าง ด้วยเหตุนี้สื่อภาพยนตร์จึงเป็นช่องทางในการให้ความบันเทิง ดีแต่ผลดีซ้ำ สร้างความหมาย รวมถึงอุดมการณ์ และค่านิยมต่างๆ ในสังคมได้เป็นอย่างดี

เมื่อมองมาที่ภาพยนตร์ไทยก็ถือได้ว่ามีบทบาททั้งเป็นเครื่องมือในการตีแผ่สังคม และเป็นเครื่องพักผ่อนหย่อนใจให้กับผู้ชมมาตลอดตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน และออกฉายอยู่หลายประเภท ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์เรื่อง “โชคสองชั้น” (ขุนอนรรักษ์รัถการ, 2470) ซึ่งถือเป็นภาพยนตร์ของไทยเรื่องแรกที่น่าแสดงโดยคนไทย และผลิตโดยคนไทยล้วนๆ ภาพยนตร์เรื่อง “เขาชื่อกานต์” (หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล, 2516) ที่มีการตีแผ่เรื่องปัญหาคอร์รัปชันของระบบข้าราชการ ภาพยนตร์เรื่อง “ครูบ้านนอก” (สุรสีห์ ภาธรรม, 2521) ที่พูดถึงเรื่องราวของหนุ่มสาวที่สำเร็จการศึกษาสู่โลกภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในชนบทภาคอีสาน ภาพยนตร์เรื่อง “ฉลุย” (อดิเรก วัฏลีลา, 2531) เป็นเรื่องราวชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นในมหาวิทยาลัย ภาพยนตร์เรื่อง ภาพยนตร์เรื่อง “กลิ้งไว้ก่อนพ่อสอน

ไว้” (สมจริง ศรีสุภาพ, 2534) เป็นภาพยนตร์ซึ่งเล่าเรื่องราวของกลุ่มเด็กที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่อยู่ระหว่างทางเลือกและการเริ่มต้นเพื่อค้นหาตัวเอง ภาพยนตร์เรื่อง “โลกทั้งใบให้นายคนเดียว” (จาเซนทร์ ลิ้มตระกูล, 2538) ที่ถือว่าเป็นภาพยนตร์วัยรุ่นปนชีวิตที่โด่งดังมากในหมู่นักชมที่เป็นวัยรุ่น ภาพยนตร์รักเรื่อง “ข้างหลังภาพ” (เชิด ทรงศรี, 2544) ที่บอกเล่าเรื่องราวความรักต่างชนชั้นที่ไม่สมหวัง ภาพยนตร์เรื่อง “องค์บาก” (ปรัชญา ปิ่นแก้ว, 2546) ซึ่งถือว่าเป็นภาพยนตร์ต่อสู้แนวศิลปะป้องกันตัวที่ได้สร้างปรากฏการณ์แปลกใหม่ให้กับวงการภาพยนตร์ไทยอย่างมาก เป็นต้น

จากความหลากหลายของภาพยนตร์ไทยข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณา ก็พบว่า มีภาพยนตร์ไทยที่ออกสู่สายตาผู้ชมอยู่เป็นจำนวนมากและหลากหลายตระกูล (genre) ทั้งภาพยนตร์สยองขวัญ ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์บู๊ เป็นต้น ซึ่งการแบ่งภาพยนตร์เป็นตระกูลเช่นนี้เกิดขึ้นในยุคแรกๆ จากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ฮอลลีวูดภายใต้เงื่อนไขทางประวัติศาสตร์และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจของระบบสตูดิโอ คือ ความนิยมในหมู่มวลชน (ศิวนารถ หงส์ประยูร , 2550: 16) โดยการแบ่งภาพยนตร์ออกเป็นตระกูลก็คือ การแบ่งพวกหรือจำแนกภาพยนตร์โดยพิจารณาจากแบบแผนของเรื่องเล่า ส่วนประกอบของเนื้อหา และลักษณะร่วมของภาพยนตร์เป็นหลัก โดยองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้ในการจัดตระกูล ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง แบบแผนโครงเรื่อง ลักษณะของตัวละคร ความขัดแย้ง และฉากเหตุการณ์ เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านั้นจะทำให้ภาพยนตร์ถูกจัดจำว่าเป็นงานที่อยู่ในตระกูลใดตระกูลหนึ่ง (กฤษดา เกิดดี, 2543) เช่น ภาพยนตร์สยองขวัญจะเน้นไปที่การสร้างความน่าสะพรึงกลัว ภาพยนตร์ตลกก็จะมีโครงเรื่องแบบเบาๆ และถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้ความสนุกสนานและสร้างเสียงหัวเราะให้กับผู้ชม เป็นต้น และด้วยความที่คุณลักษณะ เนื้อหา และองค์ประกอบของภาพยนตร์แต่ละตระกูลมีความแตกต่างกัน จึงทำให้บทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์แต่ละตระกูลที่มีต่อผู้ชมแตกต่างกันไปด้วย เช่น เมื่อผู้ชมไปดูภาพยนตร์ต่อสู้ เขาก็จะคาดหวังที่จะเห็นฉากต่อสู้ในภาพยนตร์เรื่องนั้น หรือเมื่อเข้าไปดูภาพยนตร์ตลก ผู้ชมก็จะคาดหวังที่จะได้รับเสียงหัวเราะจากการชมภาพยนตร์ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้เมื่อผู้ชมต้องการจะดูเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรัก ผู้ชมส่วนใหญ่ก็คงจะนึกถึงภาพยนตร์รักเป็นอันดับต้นๆ ซึ่งเมื่อพูดถึงภาพยนตร์รักแล้วถือได้ว่าภาพยนตร์รักยังไม่มีคุณสมบัติที่เป็นลักษณะเฉพาะเพียงพอจนสามารถที่จะจัดเป็นตระกูลภาพยนตร์ได้ ภาพยนตร์รักจึงเป็นแค่ “แบบแผนโครงเรื่อง” (plot pattern) แบบหนึ่ง ซึ่งแบบแผนโครงเรื่องก็คือการจัดกลุ่มโครงเรื่องที่มี

ลักษณะซ้ำกันหรือคล้ายคลึงกัน โดยเรื่องที่น่ามาเล่าในภาพยนตร์มักมีลักษณะคล้ายคลึงกันจนสามารถจัดให้เป็นกลุ่มเป็นพวกได้ และแต่ละกลุ่มหรือพวกที่ถูกจัดนั้นก็ถูกเรียกว่าเป็นแบบแผนหรือ pattern นั้นเอง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , สาขาวิชานิเทศศาสตร์, 2548: 277) ซึ่งหนึ่งในตัวอย่างแบบแผนโครงเรื่องเกี่ยวกับความรักที่พบได้บ่อยก็คือ พระเอกพบนางเอก พระเอกเสีย นางเอกไป พระเอกได้นางเอกกลับคืนมา (Herman, 1952: 33) นอกจากนี้โครงเรื่องและเรื่องราวส่วนใหญ่ของภาพยนตร์รักก็มักจะหนีไม่พ้นเรื่องราวการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความรักของตัวละคร พระเอกและนางเอก โดยเรื่องราวมักจะเกี่ยวพันกับเรื่องความรักแบบอุดมคติเป็นหลัก ซึ่งส่วนมากมีสูตรในการเล่าเรื่องแบบเส้นตรง ซึ่งอาจจะมียุทธศาสตร์และสูญเสีย แต่ก็พยายามรักษาโครงเรื่องของความรักอันเป็นนิรันดร์เอาไว้ โดยภาพยนตร์รักนั้นอยู่คู่กับสังคมไทยมานานตั้งแต่สมัยภาพยนตร์เรื่องแรกของไทยเรื่อง “นางสาวสุวรรณ” ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ผลิตโดยชาวอเมริกันแต่ใช้นักแสดงเป็นชาวไทย โดยภาพยนตร์เรื่องนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความรักระหว่างชนชั้นที่ท้ายที่สุดแล้วก็สามารถฝ่าฝืนอุปสรรคมาได้ (Barne, 2002 อ้างถึงใน กำจร หลุยยะพงศ์ และสมสุข หินวิมาน, 2551)

อย่างไรก็ตาม ผู้คนส่วนใหญ่มักจะมองภาพยนตร์รักเป็นหนังน้ำเน่า เพราะด้วยความที่เรื่องราวในภาพยนตร์รักนั้นเกี่ยวข้องกับความรักของหนุ่มสาว ความรักชวนฝัน และการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรักของทั้งคู่ แต่ก็เป็นที่น่าแปลกใจว่า “หนังน้ำเน่า” เหล่านี้กลับมีพลังบางอย่างในการดึงดูดผู้ชม ด้วยการสร้างเรื่องราวและอารมณ์คล้อยตามให้กับผู้ชมได้อย่างซาบซึ้งตรึงใจ ดังเช่น ความรักระหว่างต้นกับดิว ในภาพยนตร์เรื่องเดอะเลิฟเตอร์ จดหมายรัก (ผอ. จันทศิริ, 2547) หรือความรักที่ไม่สมหวังระหว่างคุณหญิงกิริติและนพพร ในภาพยนตร์เรื่องข้างหลังภาพ (เชิด ทรงศรี, 2544) เป็นต้น และถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยจะอยู่ในยุคตกต่ำแค่ไหน ภาพยนตร์รักก็ยังมีอยู่ให้เห็นในโรงภาพยนตร์ไทยอยู่เรื่อยๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์รักกับสังคมไทยไม่เคยหนีห่างจากกัน (กำจร หลุยยะพงศ์ และสมสุข หินวิมาน , 2551) ทั้งนี้ก็อาจจะสะท้อนให้เห็นได้ว่าการที่ภาพยนตร์รักไม่เคยจางหายไปจากสังคมไทยนั้น อาจเป็นเพราะภาพยนตร์รักมีบทบาทบางอย่างในการสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชมได้อย่างดี

ดังคำกล่าวของฮัดสัน (Hodson อ้างถึงใน Harrell, 2008) จาก British Association for Counseling and Psychotherapy ซึ่งให้ความเห็นไว้ว่า “ความเชื่ออุดมคติในภาพยนตร์รักนั้นมีบทบาทหน้าที่ของมัน ซึ่งทำหน้าที่โน้มน้าวให้เราเชื่อว่าไม่ว่าเราจะรูปร่าง ชี้อ่อนแอ หรือโง่งมมาก

แค่ไหน แต่ที่ข้างนอกมักมีบางอย่างที่รอเราอยู่เสมอ แต่คุณออกไปเดินช้อปปิ้ง ไม่น่าว่าคุณอาจได้เจอคู่แท้ก็เป็นได้” ซึ่งคำพูดดังกล่าวก็สอดคล้องกับงานของ เมลเลนแคมป์ (Mellencamp, 1995) ที่อธิบายว่า ฉากจบแบบสมหวังในภาพยนตร์รักนั้นก็คือการสร้างความคาดหวังให้กับผู้หญิงที่อยากจะเข้ามาสัมผัสกับความรักอันเป็นนิรันดร์ ซึ่งสะท้อนออกมาให้เห็นว่าภาพยนตร์รักนั้นมีบทบาทหน้าที่ในการสร้างความเชื่อและความคาดหวังในเรื่องของความรักให้กับคนดู ซึ่งเป็นไปได้ว่าอาจมีผู้ชมจำนวนไม่น้อยที่หลังจากดูภาพยนตร์รักแล้วเกิดอาการ “อิน” และยึดถือความรักในภาพยนตร์รักเรื่องนั้นเป็นต้นแบบ

“เพิ่งดู HBD¹ จบ ชอบตอนแรก ๆ อะ
ตอนที่เดินจับเภาแล้วไปเที่ยวกัน
จับกันตอนดูดาวตกอะ ชอบ ๆ อยากรู้มีแฟน
แล้วพากันไปเที่ยวแบบนั้นบ้างจัง”

จากข้อความข้างต้นซึ่งนำมาจากเว็บไซต์ www.sockersuck.com โดยเนื้อหาของกระทู้มีการถามว่า “ดูหนังเรื่องไหนแล้วทำให้รู้สึกอยากมีแฟน” จากคำตอบก็จะเห็นได้ว่าผู้ชมมีการสร้างจินตนาการและความคาดหวังหลังจากดูภาพยนตร์จบ และด้วยความที่โลกแห่งภาพยนตร์ถูกสร้างมาเพื่อเป็นโลกแห่งจินตนาการและสร้างความคาดหวังขึ้นมาในชีวิตจริง จึงอาจกล่าวได้ว่าเรื่องราวความรักที่ปรากฏในภาพยนตร์รักนั้นน่าจะมีอิทธิพลต่อความนึกคิดของผู้ชมไม่มากนักน้อย และทำให้ผู้ชมอยากที่จะพบเจอความรักที่เป็นแบบในภาพยนตร์ โดยที่ในโลกแห่งความเป็นจริง ความรักที่ถูกสร้างความหมายเหล่านั้นอาจแทบไม่มีอยู่จริงเลยก็เป็นได้ ซึ่งความหมายความรักที่พบในหนังรักส่วนใหญ่จะยึดถือเรื่องอุดมคติของความรักเป็นสิ่งสำคัญ

กาลิเซีย (Galician, 2004) ได้ยกตัวอย่างงานวิจัยจากต่างประเทศที่มีการศึกษาถึงผลกระทบของสื่อมวลชนหลากหลายแขนงต่อพฤติกรรมและความคาดหวังด้านความรักของผู้รับสาร ทั้งนวนิยายรัก นิตยสาร รายการโทรทัศน์ ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ มีวสิควีดีโอ เพลงสมัยนิยม และโฆษณา ซึ่งการนำเสนอภาพเกี่ยวกับความรักผ่านสื่อมวลชนเหล่านี้มีการพิสูจน์แล้วว่าสร้างผลกระทบและความคาดหวังต่อผู้รับสารในเรื่องความรัก และความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ของตน

¹ ภาพยนตร์เรื่อง แสบปีเบิร์ตเดย์ (2551) กำกับโดย พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง

ตัวอย่างเช่น หลังจากที่ผู้รับสารชายดูได้ภาพนางแบบหุ่นดีที่อยู่ในนิตยสาร ก็เกิดการตัดสินใจว่าคู่รักของตนมีเสน่ห์ดึงดูดที่น้อยลง หรือ การที่ภาพยนตร์รักมีอิทธิพลต่อผู้รับชมในโลกแห่งความเป็นจริงในแง่ของการคาดหวังในชีวิตรักของตนเอง เป็นต้น ดังนั้นจากข้อค้นพบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าภาพในสื่อมวลชนนั้นคือ “ผลผลิต” อย่างหนึ่งของสื่อมวลชนที่สามารถสร้าง “คลังความรู้” ในเรื่องความรักและมีอิทธิพลต่อความคาดหวังกับผู้ชมได้

อย่างไรก็ตาม นอกจากภาพยนตร์รักซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับเรื่องความรักโดยตรงแล้ว เมื่อมองดูที่ตระกูลภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ ของไทย ก็พบว่าแม้แต่ตระกูลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของความรักโดยตรงก็ยังมีเรื่องความรักเข้ามาเกี่ยวข้องไม่มากนักน้อย แต่การนำเสนอแง่มุมของความรักนั้นอาจมีความแตกต่างไปจากภาพยนตร์รัก ตัวอย่างเช่น ในภาพยนตร์เรื่องชื่อโคกแลด (ปรัชญา ปิ่นแก้ว, 2551) เมื่อพิจารณาจากลักษณะเด่นของภาพยนตร์เรื่องนี้แล้ว ก็อาจถือว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้ถูกจัดอยู่ในตระกูลภาพยนตร์ต่อสู้ แต่ในเนื้อเรื่องก็ได้มีการนำเรื่องความรักเข้ามาเกี่ยวข้อง และความรักที่ไม่สมหวังนั้นก็คือต้นเหตุที่ทำให้เกิดเรื่องราว ความแค้น และปมปัญหาต่างๆ หรือในภาพยนตร์สยองขวัญเรื่องชัตเตอร์ กด ติด วิญญาณ (ภาคภูมิ วงศ์ภูมิ และบรรจง ปิสัญญะกุล, 2547) ที่นำเสนอว่าความรักนั้นสามารถกลายเป็นเรื่องหลอกหลวง และความรักแบบลวงๆ นั้นก็ทำให้เกิดความพยายามและการแก้แค้นต่อมา

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเรื่องความรักนั้นไม่ได้ปรากฏอยู่แค่ภาพยนตร์รักซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดความหมายความรักโดยตรง แต่ยังปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ไทยตระกูลอื่นๆ อีกด้วย โดยอาจมีความแตกต่างกันที่ความหมายหรือการถ่ายทอดความหมายในเรื่องความรักเหล่านั้น ซึ่งเมื่อดูที่ภาพยนตร์รัก ก็อาจจะมีกระบวนการสร้างความหมายผ่านตัวละครที่ยึดมั่นในความรัก ภาพที่แฝงไปด้วยความสดใส และสวยงามของความรัก แต่ในภาพยนตร์สยองขวัญอาจประกอบสร้างความหมายความรักที่แตกต่างออกไป โดยนำเสนออีกด้านมุมหนึ่งของความรักที่เน้นไปทางโทนสีดำและสีเทา และนำเสนอในแง่ของสังขรณ์ในชีวิตที่ว่ามิติความรักไม่ได้มีแค่ความหวานเสมอไป และทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงกฎธรรมชาติและการพลัดพรากที่จะเกิดขึ้นได้ (กำจร หลุยยะพงศ์ และสมสุข หินวิมาน, 2551: 93) ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าเรื่องความรักที่ถูกถ่ายทอดในภาพยนตร์นั้นมี ความหมายอย่างกว้างขวาง ไร้ขอบเขตจำกัดในการที่จะตีความตามมุมมองของแต่ละบุคคล ภาพยนตร์แต่ละตระกูลจึงน่าที่จะมีการสื่อความหมายเรื่องความรักออกมาได้อย่างหลากหลาย และ

จึงเป็นที่น่าสนใจว่ากระบวนการถ่ายทอดความหมายความรักของภาพยนตร์แต่ละตระกูลนั้นมีลักษณะอย่างไร

ดังนั้นจึงเป็นที่น่าศึกษาว่านอกจากภาพยนตร์รักซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ถ่ายทอดเรื่องราวในเรื่องของความรักแล้ว ในบรรดาภาพยนตร์ไทยตระกูลอื่นๆ นั้นมีการประกอบสร้างความหมายในเรื่องของความรักไว้อย่างไร และแตกต่างกันในแต่ละตระกูลอย่างไร ด้วยเหตุนี้งานวิจัยเรื่องความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาตัวบทของภาพยนตร์ไทยเพื่อให้ทราบถึงความหมายความรักที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูล และเพื่อให้ทราบถึงความเหมือนหรือความแตกต่าง อีกทั้งนำมาศึกษาถึงกระบวนการสร้างความหมายว่ามีการสร้างออกมาในลักษณะไหน และผ่านองค์ประกอบอะไร ทั้งนี้เพื่อเป็นการวิเคราะห์ว่าตัวสื่อภาพยนตร์ซึ่งถือเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้ต่อยอดหรือผลิตซ้ำความหมายความรักในลักษณะใดให้กับคนดู โดยความหมายความรักที่ปรากฏในตระกูลภาพยนตร์ไทยเหล่านั้นจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงกรอบวิถีคิดของสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนออกมาผ่านตัวภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดี

1.2 ปัญหาวิจัย

- 1.2.1 ความหมายความรักที่ปรากฏในตระกูลภาพยนตร์ไทยเป็นอย่างไร
- 1.2.2 ความหมายความรักที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยตระกูลต่างๆ มีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- 1.2.2 กระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทยมีลักษณะอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.3.1 เพื่อสำรวจความหมายความรักที่ปรากฏในตระกูลภาพยนตร์ไทย
- 1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบความหมายความรักที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์แต่ละตระกูล

1.3.3 เพื่อวิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย

1.4 ข้อสันนิษฐาน

1.4.1 ตระกูลภาพยนตร์แต่ละตระกูลมีการสร้างความหมายความรักที่แตกต่างกัน

1.4.2 ความรักในภาพยนตร์รัก ภาพยนตร์วัยรุ่น ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เพลงส่วนมาก มีการสร้างความหมายในแง่บวก แสดงให้เห็นด้านที่สวยงามของความรัก ส่วน ภาพยนตร์สยองขวัญ ภาพยนตร์ต่อสู้ ภาพยนตร์ชีวิต จะเน้นการตีแผ่แง่มุมความรัก ในแง่ที่เป็นทุกข์มากกว่า

1.4.3 การสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยส่วนมากสร้างผ่านตัวละคร บท สนทนา โครงเรื่อง และแก่นเรื่อง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะทำการศึกษาภาพยนตร์ไทยที่เข้าฉายในช่วงระหว่างปี 2548 - สิงหาคม 2552 อันเป็นช่วงเวลาที่มียุคภาพยนตร์ไทย ครอบคลุมในแต่ละตระกูลและตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัย ต้องการจะศึกษา ผู้วิจัยจะศึกษาภาพยนตร์รักและตระกูลภาพยนตร์ไทยทั้งหมดอีก 6 ตระกูล โดย จำแนกภาพยนตร์ไทยแต่ละเรื่องออกมาตามตระกูล และคัดเลือกเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์หาความหมายความรักและ กระบวนการสร้างความหมายที่ปรากฏในภาพยนตร์ โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษา ภาพยนตร์ที่มีเรื่องประเด็นเรื่องความรักปรากฏเด่นชัดเป็นส่วนหนึ่งของแก่นเรื่อง โดยเป็นความรัก ระหว่างชายหญิง และต้องเป็นความรักของตัวละครเอกในเรื่องเท่านั้น

1.6 นิยามศัพท์

- 1.6.1 ตระกูลภาพยนตร์ (film genres) หมายถึง การจัดกลุ่มภาพยนตร์ตามลักษณะเด่นของภาพยนตร์ โดยมีรากฐานจากวงการอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่คาดหวังจะผลิตภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาและรูปแบบเดียวกัน การจัดกลุ่มของภาพยนตร์จะยึดองค์ประกอบของภาพยนตร์ที่มีลักษณะร่วมกันเป็นหลัก ส่วนประกอบดังกล่าว ได้แก่ ลักษณะของตัวละคร ความขัดแย้ง ฉากเหตุการณ์ แบบแผนโครงเรื่อง และแก่นเรื่อง
- 1.6.2 ความรัก (love) หมายถึง ความรู้สึกพิเศษระหว่างชายหญิงที่เกิดจากอารมณ์และความรู้สึกพึงพอใจที่มีร่วมกันอย่างลึกซึ้งในภาพยนตร์ไทย เป็นความผูกพันที่ระหว่างกันของชายหญิง ในที่นี้หมายถึงการแสดงออกด้วยอากัปกริยาท่าทางที่สื่อความหมายเรื่องความรักระหว่างตัวละคร ได้แก่ การบอกรักของตัวละครในเรื่อง การแสดงความห่วงใย การกระทำระหว่างกันที่แสดงออกด้านความรักของตัวละคร เช่น การกอด การจูบ การจับมือ เป็นต้น
- 1.6.3 ความหมายความรัก (meaning of love) หมายถึง สิ่งที่ผู้ผลิตภาพยนตร์ต้องการจะสื่อถึงผู้ชมในแง่มุมของความรัก ทศนคติ และความคิดความเข้าใจเรื่องความรักที่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์ไทย เช่น ความรักคือความทุกข์ ความรักคือสิ่งสวยงาม เป็นต้น
- 1.6.4 กระบวนการสร้างความหมาย (signification process) หมายถึง ระบบในการสร้างความหมายและถ่ายทอดความหมายความรักผ่านทางภาพยนตร์ไทยตระกูลต่างๆ เช่น การสร้างความหมายผ่านการเล่าเรื่อง การสร้างความหมายผ่านทางชุดสัญลักษณ์หรือรหัสต่างๆ เป็นต้น
- 1.6.5 ลักษณะ (characteristics) หมายถึง คุณสมบัติหรือธรรมชาติที่ติดตัวในด้านการแสดงออกซึ่งความรัก

- 1.6.6 การเปรียบเทียบ (analogy) หมายถึง การนำเอาลักษณะของความหมายความรัก ในภาพยนตร์ระหว่างตระกูลมาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความสอดคล้อง และความแตกต่าง

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการในด้านความหมายและกระบวนการ สร้างความหมาย “ความรัก” ในตระกูลภาพยนตร์ไทย อันจะนำไปสู่การเป็น แหล่งข้อมูลอ้างอิงเชิงวิชาการต่อผู้ที่สนใจจะศึกษาปรากฏการณ์ในลักษณะ เดียวกันของสื่อมวลชนในแขนงอื่นๆ ได้ต่อไปในอนาคต
- 1.7.2 งานวิจัยชิ้นนี้จะช่วยให้ผู้ชมเกิดความรู้ความเข้าใจในความหมายและกระบวนการ ประกอบสร้างความหมายเรื่อง “ความรัก” ในสื่อภาพยนตร์ไทย
- 1.7.3 งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นแนวทางและข้อมูลให้กับผู้สร้างภาพยนตร์เรื่องการประกอ สร้างความหมาย “ความรัก” ในภาพยนตร์ประเภทต่างๆ และผลิตผลงานเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์และจรรโลงสังคม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย”
ได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีหลัก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 แนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรัก (Love)
- 2.2 แนวคิดเรื่องตระกูลภาพยนตร์ (Film genres)
- 2.3 ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology)
- 2.4 ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative)
- 2.5 แนวคิดเรื่องการเปรียบเทียบ (Analogy)
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบในการวิจัย

2.1 แนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรัก (Love)

ซูซาน และ ไคลด์ เฮนดริก (Susan & Clyde Hendrick, 1992) กล่าวว่า ความรักถือได้ว่ามี
นิยามอย่างหลากหลาย และไม่สามารถสรุปได้จากเพียงนิยามเดียว นิยามความรักอาจครอบคลุม
ตั้งแต่ความรู้สึกชอบอย่างรุนแรงไปจนถึงการพิจารณาว่าความรักคือรูปแบบหนึ่งของการยึดติด
ความรักถูกมองว่าเป็นด้านหนึ่งของบุคลิกภาพ พฤติกรรมที่ถูกรู้ และแม้แต่เป็นส่วนหนึ่งของ
มรดกแห่งวิวัฒนาการ

ในการศึกษาเรื่องความรักนั้นถือได้ว่าเรื่องแนวคิดความสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้อง
พิจารณาเป็นอันดับต้นๆ ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่ไม่ได้รักกันแค่เพียงนามธรรมเท่านั้น แต่ความรักหมายถึง
สิ่งที่นำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ามนุษย์เรามีความรักกันจาก “ความสัมพันธ์”
นั่นเอง ซึ่งในการพิจารณาถึงความรักนั้นจะเกี่ยวข้องกับบทบาทระหว่างความสัมพันธ์ของมนุษย์

สเตอร์นเบิร์ก (Sternberg 1986, อ้างถึงใน Susan & Clyde Hendrick, 1992) กล่าวว่าไว้ว่า
ความรักสามารถตีความออกมาเป็น 3 องค์ประกอบย่อยๆ ได้แก่ ความใกล้ชิด (intimacy) ซึ่งถือเป็น
องค์ประกอบของทางอารมณ์ ความดื่มด่ำหลงใหล (passion) ที่เกิดขึ้นทางกายและใจ ถือเป็น

องค์ประกอบทางแรงกระตุ้น และการผูกมัดหรือข้อผูกมัด (commitment) คือการที่คนสองคนตกลงปลงใจที่จะอยู่ร่วมกัน ถือเป็นองค์ประกอบทางการเรียนรู้ โดยความรักรูปแบบต่างๆ ต่างก็มีส่วนผสมขององค์ประกอบทั้งสามแต่อยู่ในสัดส่วนที่แตกต่างกันออกไปก่อให้เกิดรูปแบบความรัก 7 แบบ โดยรูปแบบเหล่านี้อาจจะพบในภาพยนตร์ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะของการพัฒนาความสัมพันธ์อย่างหนึ่ง โดยรูปแบบความรักทั้ง 7 แบบที่ สเติร์นเบิร์ก ได้เสนอไว้ มีดังนี้

ความชอบ (liking) ประกอบด้วยความใกล้ชิดเพียงอย่างเดียว

ความหลง (infatuated love) ประกอบด้วยความดื่มด่ำหลงใหลเพียงอย่างเดียว

ความรักที่ว่างเปล่า (empty love) ประกอบด้วยการตัดสินใจหรือข้อผูกมัดเพียงอย่างเดียว

ความรักโรแมนติก (romantic love) ประกอบด้วยความใกล้ชิดและความดื่มด่ำหลงใหล

ความรักแบบเพื่อน (companionate love) ประกอบด้วยความใกล้ชิดและข้อตกลง

ความรักแบบโง่เขลา (fatuous love) ประกอบด้วยความดื่มด่ำหลงใหลและข้อผูกมัด

ความรักอันสมบูรณ์ (consummate love) ประกอบด้วยความใกล้ชิด ความดื่มด่ำหลงใหล และข้อผูกมัด

สเติร์นเบิร์ก ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ความใกล้ชิด ความดื่มด่ำหลงใหล และการผูกมัด อาจเปลี่ยนแปลงได้ในช่วงความสัมพันธ์ที่คบกัน โดยความรักที่มีองค์ประกอบหลักทั้ง 3 อย่างไม่เท่ากันก็จะทำให้เกิดรูปแบบของการให้และการกระทำในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ดังนั้น รูปแบบความสัมพันธ์ก็แตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ ลี (Lee, 1973 อ้างถึงใน Susan & Clyde Hendrick, 1992) ได้มีการเสนอรูปแบบความรักเอาไว้อีก 6 รูปแบบ ซึ่งจะสามารรถนำไปใช้วัดพฤติกรรมการแสดงออกในด้านความรักในผู้หญิงและผู้ชายที่มีการแสดงออกต่างกัน เนื่องมาจากว่าผู้หญิงและผู้ชายล้วนมีความแตกต่างกันโดยพื้นฐาน ทำให้รูปแบบพฤติกรรมกระทำต่างๆ แตกต่างกันแม้แต่ในเรื่องของความรัก รูปแบบความรักที่ ลี เสนอไว้ได้แก่

ความรักแบบเส่นหา (eros) คือความรักแบบดื่มด่ำหลงใหล แต่มากกว่าการหลงใหลทางกาย คนที่มีความรักแบบนี้จะเกิดพุนความรักอย่างมาก แต่ก็ไม่มากพอที่จะทำให้ตายตนเองเพื่อความรักได้ คนรักประเภทนี้มักมี “ภาพ” ของคนรักไว้ในจิตใจ ซึ่งถ้าเจอคนถูกใจแบบที่ตัวเองวาดภาพไว้ ก็จะไปทำความรู้จักโดยไม่ลังเล ซึ่งหมายถึงการอยากเข้าไปมีเพศสัมพันธ์ด้วย คู่รักประเภทนี้พยายามพัฒนาสัมพันธ์ภาพกับคู่ของตนอย่างรวดเร็ว

ความรักแบบไม่ผูกมัด (ludus) เป็นความรักที่ถือว่าเป็นเกมชนิดหนึ่ง โดยเกิดขึ้นเพื่อความบันเทิงของทั้งสองฝ่าย หลีกเลี่ยงการผูกมัดและจริงจังในความสัมพันธ์ คนรักประเภทนี้จะมีการคบทีละหลาย ๆ คน เพื่อความสนุกของตนเอง ต้องการมีเพศสัมพันธ์เพื่อความสนุกมากกว่าเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย พยายามที่จะไม่สร้างความผูกพันทางอารมณ์อย่างลึกซึ้งเพื่อรักษาความเป็นอิสระของตน คนรักประเภทนี้ไม่ได้ต้องการทำให้อีกฝ่ายเจ็บปวดแต่เพียงแต่ต้องการสนุกกับชีวิตเท่านั้น

ความรักแบบจันท์เพื่อน (storge) เป็นความรักที่ค่อย ๆ พัฒนามาจากมิตรภาพ เป็นความรู้สึกรักใคร่ ที่เกิดจากการคบหากันมาเป็นเวลานาน เป็นความสัมพันธ์จากการที่ทั้งสองฝ่ายมีทัศนคติและความคิดคล้ายกัน ไม่ได้มีความรู้สึกตื่นเต้น เร้าร้อน โดยเป็นความรักที่ต้องการการผูกมัดระยะยาวมากกว่าความตื่นเต้นเร้าใจเพียงชั่วคราว

ความรักแบบมีเหตุผล (pragma) เป็นความรักที่ไม่ได้มองหาความตื่นเต้นเร้าใจในชีวิตรัก แต่มุ่งที่จะหาความรักที่เหมาะสมกับตนมากที่สุดเพื่อที่จะสร้างชีวิตคู่ที่สมบูรณ์ คู่รักประเภทนี้มักจะมีเงื่อนไขในความรัก ก่อนที่คิดจะพัฒนาความสัมพันธ์ โดยจะค้นหาคุณลักษณะของคนรักที่ตนเองต้องการ โดยการเลือกคู่ครองจะมีลักษณะคล้ายรักเพื่อเลือกเพราะคาดหวังสัมพันธ์ภาพที่ยั่งยืน

ความรักแบบลุ่มหลง (mania) ผู้ที่มีความรักแบบนี้จะถวิลหาความรัก แต่บางครั้งก็พบว่าความรักเป็นความเจ็บปวด คนรักประเภทนี้จะมีคามหึงหวง เต็มไปด้วยความสงสัยต่อความจริงใจ และข้อผูกมัดของอีกฝ่ายหนึ่งอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งปรารถนาความใกล้ชิด และต้องการการผูกมัดจากอีกฝ่ายมากกว่าที่จะรอให้ความสัมพันธ์ค่อย ๆ พัฒนา คนรักประเภทนี้จะไม่ค่อยมีความสุขในความสัมพันธ์ของตนเอง

ความรักแบบเสียสละ (agape) เป็นความรักที่หาได้ยากที่สุด เป็นความรักที่ปราศจากความเห็นแก่ตัว มีแต่การให้ มีความคำนึงถึงคู่รักและห่วงใยคู่รักเป็นสำคัญ คู่รักประเภทนี้ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์เพื่อต้องการให้อีกฝ่ายทำอะไรให้ตนเอง แต่ต้องการเป็นฝ่ายทำอะไรให้กับคู่รักของตนมากกว่า ความรักแบบนี้มักไม่มีเรื่องเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ อีริค ฟรอมม์ (อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ , 2535) ได้กำหนดองค์ประกอบพื้นฐานของความรักไว้ดังนี้

1. ความเอาใจใส่ (care) ความรักถือได้ว่าเป็นเรื่องของความเอาใจใส่ เพราะเมื่อเรารักสิ่งใด เราย่อมอยากเห็นสิ่งอันเป็นที่รักเติบโต งอกงาม ตัวอย่างเช่น การดูแลคนรัก การให้ของขวัญวันเกิด คนรัก การพาคนรักไปเที่ยว เป็นต้น

2. ความรับผิดชอบ (responsibility) ในที่นี้หมายถึงความสมัครใจที่จะตอบสนองความต้องการของผู้อื่นที่แสดงออกอย่างเปิดเผยหรือที่แฝงเร้นอยู่ภายใน เมื่อเรารับผิดชอบต่อใคร ย่อมหมายความว่าเรามีความสามารถและพร้อมเสมอที่จะสนองความต้องการต่อคนรัก ดุจเดียวกับการที่เราจะตอบสนองต่อตัวเราเอง อย่างไรก็ตาม ความรับผิดชอบนี้อาจเปลี่ยนไปเป็นการครอบงำและยึดครองเป็นเจ้าของได้ ถ้าปราศจากความนับถือ

3. ความนับถือ (respect) คือการยอมรับคนรักอย่างที่เขาคือ และตระหนักถึงเอกลักษณ์ของคนแต่ละคน เมื่อเราให้ความนับถือแก่ใคร ก็หมายความว่าเราสนใจที่จะส่งเสริมให้บุคคลนั้นได้พัฒนาก้าวหน้าขึ้นมาเพื่อตัวของเขาเองด้วยวิธีการของเขาเอง ไม่ใช่พัฒนาเพื่อประโยชน์ของตัวเอง คนที่รู้จักนับถือซึ่งกันและกันจะต้องมีพื้นฐานของจิตใจที่รักอิสรภาพ ไม่ใช่การครอบงำกัน

4. ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) คือการที่เราเป็นคนที่มีสติสนใจเรื่องของคนรัก มิใช่เอาแต่อยู่แต่เรื่องของตนเอง เช่น ถ้าคนที่เรารักกำลังโกรธ แม้เขาจะไม่แสดงออกมา ถ้าเรารู้จักคนรักอย่างลึกซึ้ง เราก็จะสามารถจับความโกรธนั้นได้

องค์ประกอบทั้งสี่ด้านของความรักนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ลักษณะทั้งสี่อย่างนั้นจะมีอยู่ในคนที่มีความเจริญทางวุฒิภาวะอย่างเต็มที่ โดยรักแท้จะเกิดได้ต้องมีองค์ประกอบทั้งสี่อย่างนี้ประกอบกัน ไม่ใช่มีแค่อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรัก ซึ่งประกอบไปด้วยรูปแบบของความรัก และองค์ประกอบหลักของความรัก เข้ามาวิเคราะห์หาความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย โดยจะดูจากการแสดงออกของตัวละครต่างๆ ลักษณะความสัมพันธ์ของตัวละคร รวมไปถึงถึงลักษณะความรักที่เกิดขึ้นกับตัวละคร เพื่อนำไปอภิปรายผลในบทสุดท้ายของงานวิจัย

2.2 แนวคิดเรื่องตระกูลภาพยนตร์ (Film genres)

Genre (ออกเสียงว่า “ฌองร์”) เป็นคำภาษาฝรั่งเศสมีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “type” จิอานเน็ตติ (Giannetti, 1987) กล่าวว่าตระกูลเป็นเป็นการแบ่งพวกหรือจัดจำแนกภาพยนตร์ โดยพิจารณาจากคุณลักษณะแบบแผนของเรื่องหรือเรื่องเล่า โดยการจำแนกดังกล่าวสามารถใช้กับสื่อ ศิลปะและวรรณคดีรวมทั้งภาพยนตร์ ซึ่งการนำเสนอเรื่องอย่างเป็นทางการแบบแผนเฉพาะนั้น มีผลทำให้ภาพยนตร์ รายการ หรือหนังสือถูกจัดจำว่าเป็นงานที่อยู่ในตระกูลใดตระกูลหนึ่ง ทั้งนี้ นีลล์ (Neale, 2000 อ้างถึงใน กำจร หลุยยะพงศ์ และสมสุข หินวิมาน, 2551: 12-13) ได้ให้คำจำกัดความของ genre ไว้ว่าเป็น “ระบบที่กำหนดทิศทาง/ ความคาดหวัง/ ข้อตกลงร่วมกันของระบบอุตสาหกรรม ตัวบท และผู้ผลิต/ ผู้ชม” โดยในด้านอุตสาหกรรม genre จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของภาพยนตร์ให้เป็นมาตรฐาน เพื่อมุ่งหวังกำไร ในด้านตัวบท จะเป็นการพิจารณาถึงเนื้อหาและรูปแบบของหนังที่มีระบบเดียวกัน อันทำให้เกิด “ขนบ” (convention) ของหนังแต่ละรูปแบบ ซึ่งสูตรสำเร็จดังกล่าวก็อาจพัฒนาสู่ “นวัตกรรม” (invention) ได้ ในด้านผู้ผลิต/ ผู้ชม ก็คือการกำหนดความคาดหวังของผู้ชมที่คาดเดาว่าจะได้ชมภาพยนตร์ในแบบที่ตนต้องการ

การแบ่งหรือจำแนกตระกูลมีมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ อริสโตเติล (Aristotle) ถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกในการจัดกลุ่มหรือจำแนกตระกูลของละคร โดยอริสโตเติลจำแนกละครและกวีนิพนธ์ออกเป็น โศกนาฏกรรม (tragedy) มหากาพย์ (epic) และสุขนาฏกรรม (comedy) สำหรับภาพยนตร์นั้น การจำแนกตระกูลมีมาตั้งแต่ยุคแรกขงสื่อชนิดนี้ โดยเริ่มจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ต้องการจะแยกประเภทของภาพยนตร์ตามรูปแบบของเนื้อหา ซึ่งการจำแนกประเภทของภาพยนตร์จะทำให้มีความสะดวกในการจัดจำหน่าย อีกทั้งยังเป็นเครื่องรับประกันความสำเร็จด้านรายได้ของภาพยนตร์ เพราะเมื่อภาพยนตร์ตระกูลใดตระกูลหนึ่งเป็นที่นิยม ทางผู้ผลิตก็จะมีการผลิตซ้ำภาพยนตร์ตระกูลนั้นๆ

อยู่เรื่อยๆ (Maltby, 2003) ตัวอย่างเช่น ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เมื่อสำรวจดูก็พบว่า มีตระกูลหนังตลกออกฉายมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้ผลิตภาพยนตร์ทราบว่า “หนังตลก” สามารถขายคนไทยได้นั่นเอง

นอกจากนี้ การพิจารณาภาพยนตร์เป็นตระกูลยังมีประโยชน์ในแง่การสร้างและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ในแง่การสร้าง ฝ่ายสร้างภาพยนตร์สามารถวางแผนและจัดการได้ว่าภาพยนตร์ตระกูลที่กำลังสร้างหรือกำลังจะสร้างนั้นต้องใช้ฉากอะไร ถ่ายทำสถานที่ใด และเลือกดาราคณใดแสดง ในแง่การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตระกูลภาพยนตร์ช่วยให้สามารถวางแผนว่าจะเน้นจุดใดของภาพยนตร์เป็นจุดเด่น ในขณะที่เดียวกัน ภาพยนตร์บางตระกูลก็มีลักษณะเด่นที่มีส่วนในการดึงดูดความสนใจของคนดูอยู่แล้ว เช่น ภาพยนตร์นิยายวิทยาศาสตร์ นอกจากนั้นตระกูลยังใช้เป็นข้อตกลงเบื้องต้นระหว่างภาพยนตร์กับคนดู เช่น คนดูต้องไม่ตั้งคำถามถึงความเป็นจริงในการดูภาพยนตร์แฟนตาซี เป็นต้น (Abrams, Bell and Udis, 2001 อ้างถึงใน กฤษดา เกิดดี, 2548: 270)

ในส่วนของการศึกษาเรื่องตระกูลในแวดวงวิชาการนั้นเริ่มขึ้นอย่างจริงจังในช่วงศตวรรษที่ 1970 โดยเบอร์เกอร์ (Berger, 1992) อธิบายว่า การศึกษาเรื่องตระกูลถือเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากทำให้เรามีความเข้าใจถึงตัวบทว่ามีลักษณะอย่างไรหรือควรจะเป็นอย่างไร เข้าใจถึงการที่ตระกูลนั้นๆ ถูกสร้างขึ้นมาอย่างไร และการที่ตระกูลทำหน้าที่อย่างไรต่อผู้ชมบ้าง ตระกูลเป็นตัวสร้างกรอบความคาดหวังให้กับคนดูว่าสิ่งที่พวกเขา กำลังจะชมนี้มีลักษณะอย่างไร นอกจากนี้ตระกูลยังทำให้เราเห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์ของของตัวบทต่างๆ ในแง่ของรูปแบบและเนื้อหาอีกด้วย

สำหรับการแบ่งตระกูลภาพยนตร์ ทางอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของตะวันตกได้มีการแบ่งตระกูลไว้อย่างหลากหลาย เช่น ภาพยนตร์อาชญากรรม ตลก สยองขวัญ นิยายวิทยาศาสตร์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การจำแนกตระกูลอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมและยุคสมัย แต่สิ่งสำคัญสำหรับการจำแนกตระกูลก็คือ การพิจารณาลักษณะร่วม หรือการจัดลักษณะร่วมกันของภาพยนตร์เพื่อดูว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ เป็นภาพยนตร์ที่อยู่ในตระกูลใด ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการจัดตระกูลได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ลักษณะตัวละครและฉากเหตุการณ์ (รวมถึงองค์ประกอบเรื่องเวลาและสถานที่)

นอกจากนี้ในการศึกษาเรื่องตระกูลของภาพยนตร์ก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงเรื่องการผสมผสานของตระกูลภาพยนตร์ โดย Maltby (2003) ได้อธิบายไว้ว่า ตระกูลนั้นเป็นสิ่งที่ยืดหยุ่นได้ สามารถเปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้ตลอดเวลา ซึ่งขอบเขตในการแบ่งตระกูลภาพยนตร์นั้นไม่ได้กำหนดตายตัว อีกทั้งในตระกูลตระกูลหนึ่งก็ยังสามารถแตกแยกย่อยออกไปได้อีก ดังนั้น เราจึงเห็นได้ว่าตระกูลภาพยนตร์ในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น อีกทั้งภาพยนตร์เรื่องหนึ่งสามารถสังกัดอยู่ในตระกูลภาพยนตร์หลายตระกูลได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่นในภาพยนตร์เรื่อง Star Wars (1977) ถือได้ว่าเป็นการผสมผสานของภาพยนตร์ผจญภัย ภาพยนตร์สงคราม ภาพยนตร์บู๊เบิก ตะวันตก และภาพยนตร์นิยายวิทยาศาสตร์ (กฤษดา เกิดดี, 2548: 271)

ความแตกต่างระหว่างตระกูลภาพยนตร์กับแบบแผนของโครงเรื่อง

แบบแผนโครงเรื่องก็คือการจัดกลุ่มโครงเรื่องที่มีลักษณะซ้ำกันหรือคล้ายคลึงกัน โดยมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่าเรื่องที่น่ามาเล่าในภาพยนตร์มักมีลักษณะคล้ายคลึงกันจนสามารถจัดให้เป็นกลุ่มเป็นพวกได้ และแต่ละกลุ่มหรือพวกที่ถูกจัดนั้นก็ถูกเรียกว่าเป็นแบบแผนหรือ pattern นั้นเอง แบบแผนโครงเรื่องที่เป็นแบบแผนยอดนิยมมีอยู่เพียงไม่กี่แบบเท่านั้น ได้แก่ แบบแผนเกี่ยวกับความรัก (love pattern) แบบซินเดอเรลล่า (Cinderella pattern) แบบแผนว่าด้วยความอาฆาตพยาบาท (vengeance pattern) แบบแผนเกี่ยวกับครอบครัว (family pattern) และแบบแผนเกี่ยวกับการอุทิศตน (sacrifice pattern) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , สาขาวิชานิเทศศาสตร์, 2548: 277) ซึ่งหนึ่งในตัวอย่างแบบแผนโครงเรื่องเกี่ยวกับความรักที่พบได้บ่อยก็คือ พระเอกพบนางเอก พระเอกเสียนางเอกไป พระเอกได้นางเอกกลับคืนมา (Herman, 1974: 33)

ด้วยเหตุนี้ภาพยนตร์รักจึงถือได้ว่าเป็นแบบแผนโครงเรื่องแบบหนึ่ง ซึ่งวอลติลลา (Voytilla, 1999) ได้กล่าวถึงภาพยนตร์รักไว้ว่าเป็นเรื่องราวที่เล่าถึงพลังอำนาจแห่งจิตใจมนุษย์ที่ถูกถ่ายทอดผ่านตัวเอกของเรื่อง โดยมีพลังแห่งความรักซึ่งเป็นตัวผลักดันให้สามารถพิชิตอุปสรรคต่างๆ ทั้งเวลา วัฒนธรรม ชนชั้น และแม้แต่ความตาย โดยแบบแผนการเล่าเรื่องของภาพยนตร์รักจะใช้การเล่าเรื่องแบบเป็นเส้นตรง ซึ่งอาจมีทั้งสมหวัง และผิดหวัง แต่ประเด็นหลักก็คือการรักษาแก่นความคิดของ “ความรักอันเป็นนิรันดร์” เอาไว้ โดยในภาพยนตร์รักจะมุ่งเน้นไปที่เรื่องราวของความรักที่เกี่ยวข้องกับตัวละครหลัก (พระเอกและนางเอก) และโครงเรื่องมักเกี่ยวโยงกับเรื่องการเอาชนะ โดยเฉพาะ

ความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ของความรักของตัวเอกพบเจอในช่วงที่เนื้อเรื่องกำลังดำเนินไป (กำจร หลุยยะพงศ์, สมสุข หินวิมาน, 2551)

นอกจากนี้ วอลติลลา ยังพบว่าภาพยนตร์รักมักมีโครงเรื่องพื้นฐานอยู่ 3 แบบแผนด้วยกัน คือ

- 1) แบบแผนที่ตัวละครชายหญิงรักกัน แต่ไม่เคยตระหนักว่าเลยว่าตนเองรักกัน จนกระทั่งฝ่ายหนึ่งอุปสรรคไปด้วยกันจนถึงตอนจบเรื่อง
- 2) แบบแผนที่ตัวละครชายหญิงรักกัน แต่ฝ่ายหนึ่งไม่ตระหนักว่าตนเองรักอยู่กับอีกฝ่าย โดยอาจทำตัวเย็นชากับฝ่ายตรงข้าม และเมื่อรู้ตัวว่ารักอีกฝ่ายหนึ่งก็อาจจะเป็นรักที่สายเกินไป
- 3) แบบแผนที่ตัวละครชายหญิงรู้ว่าตนเองรักกัน แต่ความรักของทั้งคู่มีอุปสรรคมาขัดขวาง

ตัวอย่างของภาพยนตร์รักของไทยนั้นได้แก่ เดอะ เล็ตเตอร์ (ผอุน จันทศิริ, 2547) โคตรรักเอ็งเลย (พิง ลำพระเพลิง, 2549) กอด (คงเดช จาตุรันต์รัศมี, 2551) แสบปีเบิร์ธเดย์ (พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง, 2551)

ตระกูลภาพยนตร์ที่สำคัญ

ในการจำแนกตระกูลภาพยนตร์นั้น ทั้งอุตสาหกรรมภาพยนตร์และนักวิชาการมากมายได้ทำการจำแนกตระกูลภาพยนตร์ของอเมริกันไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งภาพยนตร์อเมริกันส่วนใหญ่ก็มีลักษณะเป็นตระกูลอย่างเด่นชัด โดยตัวอย่างตระกูลภาพยนตร์ของอเมริกันที่เด่นๆ ได้แก่ ภาพยนตร์บุกเบิกตะวันตก ภาพยนตร์แก๊งสเตอร์ ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เพลง เป็นต้น ในส่วนของตระกูลภาพยนตร์ไทยก็พบว่า อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยยังไม่มีการผลิตภาพยนตร์ได้หลากหลายดังเช่นฝั่งฮอลลีวูด ดังนั้นผู้วิจัยจะยกตระกูลภาพยนตร์ที่สามารถพบได้ในภาพยนตร์ไทยมาอธิบายถึงรายละเอียดโดยแยกตามตระกูล ดังต่อไปนี้

1. ภาพยนตร์สยองขวัญ (horror)

ภาพยนตร์สยองขวัญถือได้ว่าเป็นหนึ่งในตระกูลที่ได้รับความนิยมเสมอมา โดย นีลส์ (Neale, 2000) กล่าวไว้ว่าภาพยนตร์สยองขวัญมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำหน้าที่สร้างความสะพรึงกลัวและความสยดสยองให้กับผู้ชม ภาพยนตร์สยองขวัญถือได้ว่ามีรูปแบบในการนำเสนออย่างหลากหลาย โดยอาจเป็นเรื่องของการถูกคุกคามจากผี วิญญาณ ที่ยังไม่ยอมสงบและกลับมาอาละวาดหลอกหลอน ปีกาจร้าย สัตว์ร้าย หรือเป็นเรื่องของอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติก็ได้

ภาพยนตร์สยองขวัญยุคแรกมักนำเสนอให้เห็นว่า ผีดูดเลือด ปีกาจ หรือมนุษย์หมาป่าเป็นผู้คุกคามมนุษย์ แต่แล้วในตอนสุดท้ายพวกมันก็ต้องพ่ายแพ้ ต่อมาภาพยนตร์สยองขวัญมีความเปลี่ยนแปลง จากที่เคยสร้างภาพยนตร์ที่เน้นนำเสนอภาพน่ากลัว ก็เปลี่ยนมาเป็นการเน้นการล่อหลอกคนดูและสร้างบรรยากาศให้น่าสะพรึงกลัวแทน (กฤษดา เกิดดี, 2543)

ตัวอย่างภาพยนตร์สยองขวัญต่างประเทศที่มีชื่อเสียง ได้แก่ Dracula (Tod Browning, 1931), The Exorcist (William Friedkin, 1973), The Sixth Sense (M. Night Shyamalan, 1999) เป็นต้น ส่วนตัวอย่างภาพยนตร์สยองขวัญของไทย ได้แก่ นางนาก (นนทรีย์ นิมิบุตร, 2542) เลี้ยน (บัณฑิต ทองดี, 2546) ชัตเตอร์กดติดวิญญาณ (ภาคภูมิ วงศ์ภูมิ และบรรจง ปิสิญญะกุล, 2547) เป็นต้น

2. ภาพยนตร์ตลก (comedy)

ภาพยนตร์ตลกเป็นภาพยนตร์ที่มีโครงเรื่องแบบเบาๆ และถูกสร้างขึ้นมาเพื่อความสนุกสนานและสร้างเสียงหัวเราะให้กับผู้ชมโดยการสร้างสถานการณ์ บทสนทนา คำพูด และการกระทำที่เกินจริง พาล์มเมอร์ (Palmer, 1987 อ้างถึงใน Steve Neale, 2000) กล่าวว่าองค์ประกอบพื้นฐานของภาพยนตร์ตลกก็คือ มุขตลก เรื่องตลก และสถานการณ์ที่สนุกสนาน สำหรับภาพยนตร์ตลกสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้ (จิรบุญย์ ทัศนบรรจง, 2534)

- 1) Comedy of incidents คือภาพยนตร์ที่ใช้บทตลกเป็นจุดสำคัญ โดยมีเนื้อเรื่องเป็นเพียงส่วนประกอบ ซึ่งจะเป็นภาพยนตร์ตลกที่ไม่มีสาระ ภาพยนตร์ประเภทนี้เห็นได้ชัดในภาพยนตร์ตลกของไทยทั่วไป เช่น หอแก้วแตก (2550) ผีตุ้มตุ้ม (2552) เป็นต้น

2) Comedy of situation คือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเป็นหลักโดยมีบทตลกแทรกเพื่อให้เรื่องสนุก ภาพยนตร์ประเภทนี้ยังแบ่งได้เป็น

2.1) Satire ตลกเสียดสี

2.2) Parody ตลกล้อเลียน

2.3) Social comedy ตลกสะท้อนสภาพสังคม

2.4) Black comedy ตลกสะท้อนสภาพในด้านที่เจ็บปวดขมขื่น

4. ภาพยนตร์ชีวิต (drama)

ภาพยนตร์ชีวิตเป็นตระกูลภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาหนักไปทางด้านกรดำเนินชีวิตของคนในสังคม (สมชาย ศรีรักษ์, 2548) โดยเป็นการสะท้อนภาพที่เป็นจริงของตัวละคร ฉาก ชีวิต และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวละครที่มีพัฒนาการและการแสดงออกอย่างเข้มข้นและรุนแรง มีการนำเสนอความหลากหลายของอารมณ์รวมไว้ในภาพยนตร์เรื่องเดียว ไม่ว่าจะเป็น ความรัก ความเศร้า ความตลก ความผิดหวัง ความสมหวัง เป็นต้น ตัวอย่างภาพยนตร์ชีวิตของไทย ได้แก่ มหาลัยเหมืองแร่ (จีระ มะลิกุล, 2548) พลอย (เป็นเอก รัตนเรือง, 2550) เป็นต้น

5. ภาพยนตร์วัยรุ่น (teenpics)

ภาพยนตร์วัยรุ่นเป็นภาพยนตร์ที่แสดงเล่าถึงช่วงชีวิตรอยต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ โดยเรื่องราวจะมุ่งเน้นไปที่ชีวิตของตัวละครที่เป็นวัยรุ่น ในประเทศไทยถือได้ว่าภาพยนตร์วัยรุ่นเป็นที่นิยมมากในช่วงปีทศวรรษ 2530 และมีการผลิตภาพยนตร์วัยรุ่นออกมามากมาย โดยแนวคิดสำคัญที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยประเภทวัยรุ่นส่วนใหญ่จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความรัก ความผูกพันระหว่างเพื่อนต่อเพื่อน ความเสียสละ ความเอื้ออาทรต่อกัน โดยภาพยนตร์วัยรุ่นจะมีการดำเนินเรื่องในลักษณะที่แสดงให้เห็นวิถีทางในการที่จะไปให้ถึงเป้าหมายของตัวละครเอกด้วยการเอาชนะอุปสรรคและปัญหาต่างๆ สำหรับเป้าหมายหลักของภาพยนตร์ก็คือเป้าหมายด้านความรัก ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งถึงการได้มาซึ่งความรัก โดยตัวละครเอกจะพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้สมหวังด้านความรัก แม้จะมีการแย่งชิงกันในกลุ่มเพื่อน แต่ความผูกพันระหว่างเพื่อนก็ยังแน่นแฟ้นเช่นเดิม (จิรบุญ ทศนบรรจง, 2534) สำหรับตัวอย่างของภาพยนตร์วัยรุ่น ได้แก่ หวานมันส์...ฉันคือเธอ (สั๊กกะ จารุ

จินดา, 2530) อนึ่ง คิดถึงพอสั่งเขป (บัณฑิต ฤทธิ์ถกล, 2535) ปิดเทอมใหญ่ หัวใจว่าวุ่น (ทรงยศ สุขมากอนันต์, 2551) เป็นต้น

6. ภาพยนตร์ตื่นเต้นระทึกขวัญ (thriller)

ภาพยนตร์ระทึกขวัญตื่นเต้นหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าภาพยนตร์อาชญากรรม เป็นภาพยนตร์ที่เน้นถึงความลึกลับ เงื่อนงำ และความตื่นเต้นโลดโผนเป็นหลัก (จิรบุญย์ ทัศนบรรจง, 2534) อีกทั้ง เดอร์รี่ (Derry, 1988, อ้างถึงใน Neale, 2000) กล่าวไว้ว่า ภาพยนตร์ตื่นเต้นระทึกขวัญจะมุ่งเน้นความสำคัญไปที่ตัวเหยื่อของอาชญากรรมหรือตัวฆาตกร ลักษณะสำคัญของภาพยนตร์ตื่นเต้นระทึกขวัญมีดังนี้

- 1) จะต้องเป็นภาพยนตร์ที่ให้ผู้ชมที่ควบคุมความรู้สึกสนใจของคนดูเอาไว้ให้ได้ตลอดเวลา จนไม่ยอมมละสายตาจากจอ
- 2) เนื้อหาและการดำเนินเรื่องจะต้องมีความซับซ้อนซ่อนเงื่อน หลอกล่อให้คนดูไขว้เขว อาจมีการหักมุมโดยไม่มีใครคาดคิดมาก่อน
- 3) ภาพที่ปรากฏอยู่บนจอจะต้องมีจุดที่เรียกความสนใจจากคนดูอยู่ตลอดเวลา ทุกภาพจะต้องช่วยให้เนื้อเรื่องหรือการสร้างบุคลิกของตัวละครเดินไปข้างหน้า

7. ภาพยนตร์ต่อสู้ (action)

ภาพยนตร์ต่อสู้หรือภาพยนตร์บู๊ คือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเน้นหนักไปทางด้านการต่อสู้ ชกต่อย หรืออาจจะมีการใช้อาวุธชนิดต่างๆ ซึ่งการต่อสู้มักจะเป็นการต่อสู้ระหว่างฝ่ายพระเอกและฝ่ายผู้ร้าย และแบ่งแยกความเลวและความดีของตัวผู้ร้ายและพระเอกไว้อย่างชัดเจน วอลติลลา (Voytilla, 1999) ได้กล่าวถึงแก่นสำคัญของภาพยนตร์ต่อสู้ไว้ว่า ฮีโร่จะต้องเจอสถานการณ์ที่อันตรายและจำเป็นที่จะต้องต่อสู้ ซึ่งตัวฮีโร่ไม่จำเป็นที่จะต้องมีความชำนาญพิเศษก็ได้ โดยภาพยนตร์ต่อสู้ถือได้ว่าทำให้ผู้ชมรู้สึกสนุกกับการที่ฮีโร่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ และถูกกระตุ้นให้เกิดแรงฮึดในการต่อสู้ขึ้นมา ตัวอย่างภาพยนตร์ต่อสู้ของไทย ได้แก่ องค์บาก (ปรัชญา ปิ่นแก้ว, 2546) ต้มยำกุ้ง (ปรัชญา ปิ่นแก้ว, 2548) ซ็อคโกแลต (ปรัชญา ปิ่นแก้ว, 2551) เป็นต้น

8. ภาพยนตร์สะท้อนสังคม (social problem film)

ภาพยนตร์สะท้อนสังคม หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาว่าด้วยสภาพของปัญหาต่างๆ ในสังคมที่คนส่วนใหญ่ต้องเผชิญอยู่มาตีแผ่ให้เห็น ภาพยนตร์สะท้อนสังคมจะนำเสนอปัญหาที่ใหญ่ และส่งผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมากในสังคม เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยภาพยนตร์สะท้อนสังคมจะต้องไม่ใช่การโฆษณาชวนเชื่อเพื่อใครทั้งสิ้น จะต้องไม่บิดเบือนความจริงเพื่อให้ผู้ชมเกิดความเชื่อถือในแนวความคิดบางอย่างว่าถูกต้อง ไม่มีการ สร้างตัวละคร และการเดินเรื่องให้ไปตามขอบเขตรูปแบบของแนวความคิดใดๆ ซึ่งแนวความคิด ต่างๆ ที่แสดงอยู่ในภาพยนตร์ต้องมาจากเนื้อเรื่องและตัวละครในภาพยนตร์นั้นๆ สำหรับภาพยนตร์ สะท้อนสังคมของไทยพบว่ามีการสร้างภาพยนตร์แนวนี้อย่างมากในช่วงกลางทศวรรษ 2500 เป็นต้น มา (สมชาย ศรีรักษ์, 2548) แต่ในยุคปัจจุบันพบว่ามีการสร้างภาพยนตร์สะท้อนสังคมน้อยลงหรือ แทบจะไม่มีเลย ตัวอย่างภาพยนตร์สะท้อนสังคมของไทย ได้แก่ เขาช็อกกานต์ (หม่อมเจ้าชาติเฉลิม ยุคล, 2516) ครูบ้านนอก (สุรสีห์ ภาธรรม, 2521) เสียตาย (หม่อมเจ้าชาติเฉลิม ยุคล, 2537) สามชุก (ธนิศย์ จิตนุกูล, 2552) เป็นต้น

9. ภาพยนตร์เพลง (musical)

ภาพยนตร์เพลง หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีฉากเพลงหรือฉากเต้นรำเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยที่เพลงจะมีส่วนสำคัญในการเล่าเรื่อง เดินเรื่อง และแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร โดยเนื้อ เรื่องจะต้องเบา มุ่งความบันเทิงเป็นสำคัญ โดยเนื้อหาของภาพยนตร์เพลงมักจะเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับความรักเช่นเดียวกับภาพยนตร์ชีวิตรักทั่วไป ภาพยนตร์เพลงของไทยได้รับความนิยมอย่าง มากในช่วงทศวรรษ 2510 อย่างไรก็ตาม ภาพยนตร์เพลงเริ่มหายไปจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ในช่วงกลางทศวรรษ 2510 (สมชาย ศรีรักษ์, 2548) ตัวอย่างภาพยนตร์เพลงของไทย ได้แก่ มนต์รัก ลูกทุ่ง (ชาคริต พานิชกุล, 2548) มนต์รักทรานซิสเตอร์ (เป็นเอก รัตนเรือง, 2544) เป็นต้น

จากทฤษฎีแนวคิดเรื่องตระกูลช่างต้น ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นกรอบในการคัดเลือกภาพยนตร์ ไทยที่จะนำมาศึกษา โดยจะพิจารณาถึงคุณลักษณะของภาพยนตร์แต่ละเรื่อง และนำมาจำแนกออก ตามตระกูลของภาพยนตร์ อีกทั้งจะวิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างความหมายของความรักในแต่ละ เรื่องว่ามีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของความเป็นตระกูลหรือไม่ อย่างไร

2.3 ทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiology)

จอห์น ฟิชค์ (John Fiske, 1992 อ้างถึงใน กนกพรรณ วิบูลย์ศรี, 2547) กล่าวว่า แนวคิดเรื่องสัญญาวิทยาเป็นแนวคิดที่จะนำมาอธิบายการสื่อสารของมนุษย์ เป็นแนวทางการศึกษาเชิงสังคมหรือความแตกต่างของวัฒนธรรมระหว่างผู้ให้และผู้รับสารนั้น ตลอดจนความหลากหลายของ ความหมายในระบบภาษา วัฒนธรรม เป็นการศึกษาเชิงโครงสร้างที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ส่วนประกอบต่างๆ ที่เป็นตัวสร้างความหมาย โดยมุ่งความสนใจไปที่การวิเคราะห์โครงสร้างกลุ่ม ความสัมพันธ์ที่ทำให้สารที่ส่งออกไปในการสื่อสารแต่ละครั้ง ดังนั้นการศึกษาแนวสัญญาวิทยานี้ถือว่า ตัวกำหนดของการสื่อสารขึ้นอยู่กับสังคมและสิ่งรอบตัวบนโลกมนุษย์ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับกระบวนการของการสื่อสาร

ฟิชค์ ยังได้กล่าวถึงวิธีการศึกษาเชิงสัญญาวิทยาว่า เป็นการศึกษาส่วนที่สำคัญ 3 ส่วนคือ

1. การศึกษาในเรื่องสัญญาณ (sign) หมายถึง การที่บางสิ่งบางอย่างมีสิ่งที้นอกเหนือจากตัวมันเอง
2. การศึกษาเรื่องรหัส (code) หมายถึง ระบบสัญญาณซึ่งประกอบด้วยกฎเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับของคนในแต่ละสังคมที่ใช้อนั้น โดยเป็นรหัสพฤติกรรม และรหัสการใช้ความหมายที่อยู่ในลักษณะของสัญญาณต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมนั้นๆ
3. การศึกษาเรื่องวัฒนธรรม (culture) เป็นการศึกษาองค์ประกอบหรือวัฒนธรรมที่สัญญาณหรือรหัสมีความเกี่ยวพันกันหรือทำงานสัมพันธ์กันอยู่

เฟอริดีนาน เดอ ซาซูร์ (Ferdinand de Saussure, 1990 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2551: 407) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “สัญญาวิทยา (Semiology) ก็คือ ศาสตร์ที่ศึกษาวิถีชีวิตแห่งสัญญาณ (the life of signs) เป็นการศึกษาตรวจสอบว่าสัญญาณต่างๆ ถูกสร้างขึ้นมาได้อย่างไร และมีกฎอันใดบ้างที่ควบคุมระบบสัญญาณเหล่านั้น และมีโครงสร้างอะไรควบคุมกระบวนการสร้างความหมายนั้นอยู่ ตัวอย่างเช่น ตอนนี้นील อาร์มสตรอง ได้ก้าวเท้าเหยียบลงดวงจันทร์นั้น ทำไมเขาเดินทางกลับโลก เขาจึงไม่เพียงทิ้งรอยเท้าไว้ แต่ยังปักธงอเมริกันเอาไว้ที่ดวงจันทร์ด้วย สำหรับนักสัญญาวิทยาแล้ว ธงอเมริกันดังกล่าวไม่ใช่แค่ธงอเมริกัน หากแต่ธงได้กลายเป็น สัญญาณ (sign) ซึ่งถูกกำหนด

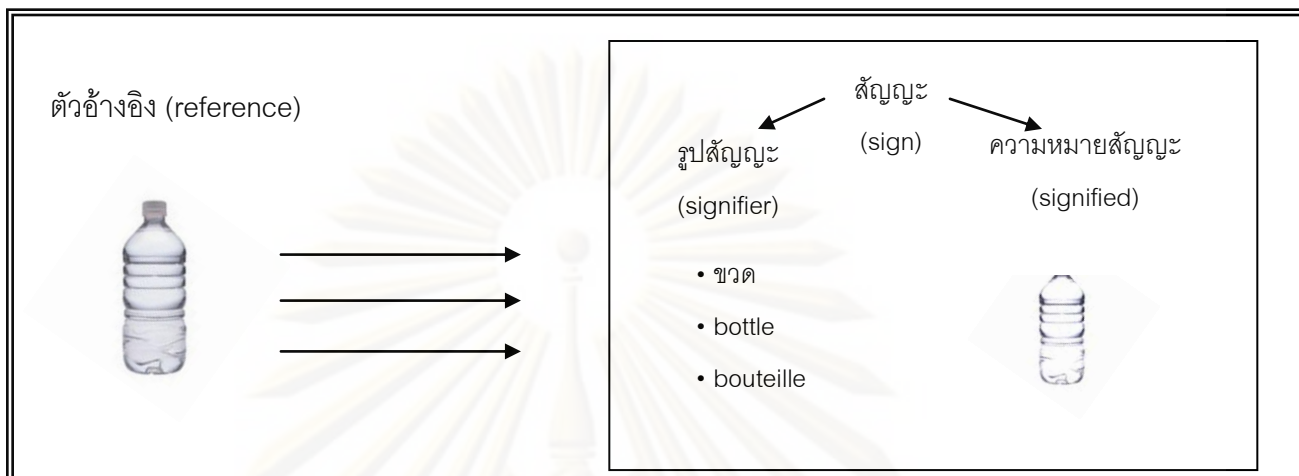
ความหมายที่มากไปกว่าตัวมันเองว่าเป็น “ความสำเร็จของอเมริกันชนที่มีชัยชนะเหนือสิ่งมีชีวิตอื่นในโลกและจักรวาลนี้” ด้วยเหตุนี้ สัญญะจึงหมายถึง อะไรก็ตามที่ยืนแทนความหมายบางอย่างที่มากไปกว่าตัวของมันเอง

จากความหมายดังกล่าว กาญจนา แก้วเทพ (2543) ได้สรุปคุณสมบัติของสัญญะว่าต้องมีครบสามด้านด้วยกัน ดังนี้

1. สัญญะต้องมีลักษณะทางกายภาพ คือต้องสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า เช่น ภาพ เสียง ตัวอักษร คำพูด อากัปกริยา ฯลฯ
2. สัญญะต้องเกิดจากความตั้งใจของผู้ส่งสารที่จะสื่อความหมายบางอย่างออกไป ด้วยเหตุนี้ วัตถุ/สิ่งใดๆ ก็ตามจะเป็นสัญญะหรือไม่เป็นสัญญะขึ้นอยู่กับปฏิบัติกร (practice) บางอย่างในการมอบความหมายให้กับสิ่งนั้นๆ หรือที่เรียกว่า การประกอบสร้างความหมาย (construction of meaning) เช่น แหวนจะเป็นสัญญะได้ก็ต่อเมื่อมีผู้ชายสวมไว้ที่นิ้วนางข้างซ้ายของผู้หญิง
3. สัญญะต้องมีความหมายที่มากไปกว่าตัวของมันเอง เช่น ถ้าดอกกุหลาบแดงถูกรับรู้ว่าเป็นเพียงดอกไม้สีแดงดอกหนึ่ง ดอกกุหลาบนั้นก็ยังไม่ใช่สัญญะ จนกว่ามันจะถูกรับรู้ความหมายที่มากไปกว่าดอกไม้ว่า เป็นตัวแทนความรักที่ผู้ชายมอบให้กับผู้หญิง

เดอ โซซูร์ ได้จำแนกองค์ประกอบของสัญญะเป็นสองส่วน คือ ตัวหมาย (signifier) และตัวหมายถึง (signified) ตัวหมาย (signifier) มีความหมายถึงลักษณะหรือรูปแบบในเชิงรูปธรรมที่สัมผัสได้ด้วยอายตนะ หรืออวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 เช่น เสียง ภาพถ่าย ส่วนตัวหมายถึง (signified) คือ ความคิดในเชิงนามธรรมเป็นตัวให้ความหมายอ้างอิง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพแสดงองค์ประกอบของสัญญาณและกระบวนการสร้างความหมายตามที่เสนอของ เดอ โซซูร์
(กาญจนา แก้วเทพ, 2551: 414)

จากแผนภาพ เดอ โซซูร์ อธิบายว่า กระบวนการสร้างความหมาย (signification) จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีตัวอ้างอิง (reference) หรือตัวอย่างในที่นี้ก็คือ “วัตถุอย่างขวดที่เป็นจริง” กับตัวสัญญาณ (sign) ซึ่งประกอบด้วย (1) รูปสัญญาณ ที่อาจจะเป็นได้ทั้งภาพ/เสียง/ลักษณะทางกายภาพใดๆ (อาทิ ตัวอักษรที่เขียนว่า “ขวด” หรือ “bottle” และ (2) ความหมายสัญญาณ หรือแนวคิดที่เกิดขึ้นในใจ (mental concept) ที่เชื่อมโยงไปถึงตัวอ้างอิง ความเป็นขวดที่เป็นวัตถุของจริง ถ้ามีการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณและตัวอ้างอิงดังกล่าวเอาไว้ กระบวนการสร้างความหมายต่อ “ขวด” ก็เกิดขึ้นตามมา

จากองค์ประกอบกระบวนการสร้างความหมายดังกล่าว เดอ โซซูร์ ยังได้อธิบายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญญาณและความหมายสัญญาณมีลักษณะสำคัญสามประการ คือ

- 1.) เป็นความสัมพันธ์ที่ปราศจากหลักเกณฑ์ใดๆ (arbitrary) เช่น ตัวอักษรคำว่า “ขวด” ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับคล้อยคลึงกับวัตถุที่เป็นขวดจริงๆ
- 2.) เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ (unmotivated) คือบางครั้งก็ไม่สามารถรู้ที่มาที่ไปได้ว่า รูปสัญญาณกับความหมายสัญญาณเชื่อมโยงกันได้อย่างไร

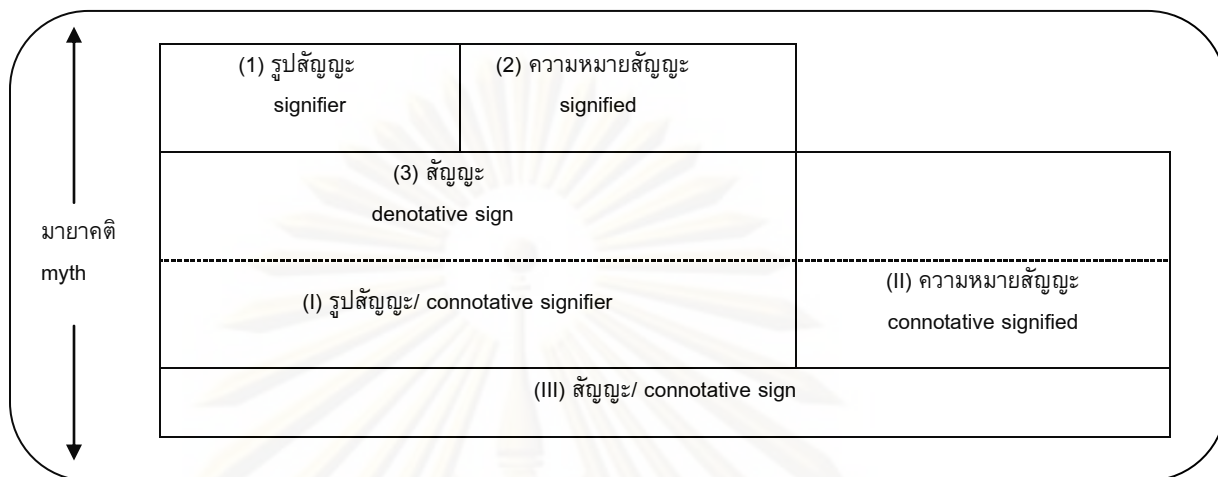
3.) เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (unnatural) อันหมายความว่าคนเราจะรู้จักหรือเข้าใจสัญลักษณ์ได้ ก็ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมเท่านั้น

ต่อมาโรล็อง บาร์ธส์ (Roland Barthes) ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของเดอ โซซูร์ ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องสัญลักษณ์และการสร้างความหมายของ เดอ โซซูร์ ออกไป โดยเน้นความสนใจไปที่การสร้าง ความหมายในขั้นที่สอง (secondary signification) ซึ่งมักถูกแต่งเติมออกไปจากการสร้าง ความหมายขั้นต้นทั่วไป (primary signification) และมักเป็นพื้นที่ที่ชุกช่อนอุดมการณ์ทางสังคม เอาไว้ โดยบาร์ธส์ได้จำแนกความหมายในการสื่อสารเป็นสองระดับดังนี้

ความหมายโดยตรง (denotative meaning) เป็นการสื่อสารความหมายในระดับแรกหรือ ความหมายในขั้นต้น (first order) ถือว่าเป็นความหมายที่มีลักษณะเป็น ภาววิสัย (objective) หรือ เป็นความหมายตามตัวของภาษา (literal meaning) ที่เปิดค้นได้จากพจนานุกรมทั่วไป ถือเป็น ความหมายที่สามารถเข้าใจได้โดยระดับสามัญทั่วไป สามารถมองเห็นได้อย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน และ มีลักษณะเป็นสากล (universal) เช่น คำว่า “แมว” มีความหมายเป็นสากลว่าเป็นสัตว์สี่เท้าชนิดหนึ่ง มีหนวด ชอบจับหนู ดังนั้นความหมายโดยตรงจึงเป็นความหมายของการใช้ภาษา เพื่อให้ ความหมายต่อสิ่งที่ได้อ้างถึง กล่าวถึง อย่างไรก็ตาม ในโลกแห่งความเป็นจริงแล้ว ไม่มีระบบ ความหมายใดที่จะมีความเป็นภาววิสัย หรือเป็นกลางโดยแท้ เว้นเสียแต่ภาษาที่เฉพาะเจาะจง เช่น ภาษาคณิตศาสตร์ ภาษาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ความหมายโดยนัย (connotative meaning) เป็นความหมายในลำดับที่สอง (second order) เป็นความหมายที่มีลักษณะอัตวิสัย (subjective) หรือบางครั้งก็ถูกมองว่าเป็นการตีความที่ ถูกใส่ความหมายเชิงสังคม/วัฒนธรรม (social/cultural meaning) เอาไว้ ความหมายในขั้นนี้จะมี การแปรเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรมในการรับสาร ซึ่งบาร์ธส์ได้วิเคราะห์ประเด็นว่า ความหมายโดยนัย จะให้ความหมายในลำดับถัดจากความหมายโดยตรง และจะเกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์ซึ่งเป็นผลมาจาก ความสัมพันธ์ระหว่างตัวหมายกับตัวหมายถึงจุดหนึ่ง ได้กลายเป็นตัวหมายถึงในอีกขั้นตอนหนึ่ง

เราอาจสรุปกระบวนการสร้างความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยทั้งสองระดับได้ ดังนี้

แผนภาพแสดงการสร้างความหมายโดยตรง (ชั้นที่หนึ่ง) และความหมายโดยนัย (ชั้นที่สอง)
ตามแนวคิดของ โรลิ่งด์ บาร์ธส์ (กาญจนา แก้วเทพ, 2551)

แผนภาพแสดงการสร้างความหมายโดยตรง (ชั้นที่หนึ่ง) และความหมายโดยนัย (ชั้นที่สอง)
ตามแนวคิดของ โรลิ่งด์ บาร์ธส์ (กาญจนา แก้วเทพ, 2551: 428)

ตัวอย่างเช่น คำว่า “ดอกกุหลาบ” เป็น **สัญลักษณ์(3)** ที่ประกอบขึ้นจาก **รูปสัญลักษณ์(1)** ก็คือ ตัวอักษรว่า ด-อ-ก-ก-ุ-ห-ล-า-บ และ **ความหมายสัญลักษณ์ (2)** หรือความคิดเกี่ยวกับรูปร่าง/คุณลักษณะของดอกกุหลาบที่เข้าใจได้ทั่วไป อันเป็นการสร้างความหมายโดยตรงในชั้นที่หนึ่ง (denotation) อย่างไรก็ตาม บาร์ธส์กล่าวว่า สังคมแต่ละสังคมไม่ได้หยุดการสร้างความหมายเพียงเพื่อการสื่อสารในลำดับขั้นแรกเท่านั้น สังคมส่วนใหญ่ล้วนสร้าง ความหมายในชั้นที่สอง โดยการแปลง **สัญลักษณ์(3)** ให้กลายเป็น **รูปสัญลักษณ์(I)** ในอีกลำดับหนึ่งที่มี **ความหมายสัญลักษณ์(II)** อันเป็น ความหมายทางสังคมเพิ่มเติมเข้าไป และกลายเป็น **สัญลักษณ์ (III)** ในระดับความหมายโดยนัย/มายาคติ (connotation/myth) ไปอีกทอดหนึ่ง กล่าวคือ ด้วยการสร้าง ความหมายในลำดับที่สองนี้ ดอกกุหลาบไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การเป็นดอกกุหลาบ แต่มีความหมายแฝงถึงการแสดงความรักที่ชายหนุ่มมอบให้หญิงสาว ฯลฯ

จาก ความหมายในสองลำดับขั้นดังกล่าว บาร์ธส์จะให้ความสนใจไปที่ความหมายชั้นที่สอง เป็นสำคัญ เพราะเขาเชื่อว่า เฉพาะในความหมายโดยนัย (connotation) เท่านั้นที่ มายาคติ (myth)

ต่างๆ จะทำงานอยู่ ซึ่งในตามทัศนะของบาร์ธส์นั้น มายาคติ ถือได้ว่าเป็นกระบวนการสรุปรวบยอดความคิด (conceptualization) ของคนในแต่ละสังคมต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และที่สำคัญ เบื้องหลังมายาคติเหล่านั้นก็คือ ภาวปฏิบัติการณ์ของอุดมการณ์ต่างๆ ด้วยเช่นกัน เช่น มายาคติเกี่ยวกับ “ผู้หญิง” ก็คือ เพศที่อ่อนแอ/ เข้าใจยาก/ เน้นแต่อารมณ์ ส่วนมายาคติเกี่ยวกับ “ผู้ชาย” ก็คือ เพศที่เข้มแข็ง/ เข้าใจโลกและชีวิต/ มีเหตุผล ซึ่งเบื้องหลังกรอบวิธีคิดดังกล่าวก็ถูกผลิตออกมาจากอุดมการณ์ที่เชื่อว่า เพศชายมีอำนาจมากกว่าเพศหญิงหรือมายาคติว่าด้วย “ความสำเร็จ” ก็คือสิ่งที่สูงสุดในชีวิตมนุษย์ยุคนี้ ซึ่งมีกรอบอุดมการณ์แบบการแข่งขันในระบบทุนนิยมเป็นตัวกำกับอยู่ เบื้องหลัง ความหมายแบบมายาคตินี้ อาจสรุปได้ง่ายๆ ว่า ในขณะที่คำว่า “ผู้หญิง” หรือ “ผู้ชาย” ถูกสร้างความหมายโดยนัยเอาไว้มากมาย แต่มายาคติก็คือ การที่สังคมเลือกเฉพาะความหมายโดยนัยบางชุดของ “ผู้หญิง” และ “ผู้ชาย” ออกมา เพื่อบอกว่านั่นคือชุดความหมายหลักและมีความชอบธรรมเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม บาร์ธส์ได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมด้วยว่า ที่ใดก็ตามที่มีมายาคติทำงานอยู่ ที่นั่นก็จะมีการผลิตมายาคติต่อต้าน (counter-myth) อยู่ด้วย อันแปลว่า มายาคติต่างๆ จะอยู่ในสนามการต่อสู้ทางความหมายอยู่ตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น ในขณะที่มายาคติหลักเกี่ยวกับ “หมอ” จะถูกอธิบายว่าเป็นผู้ที่ดูแลชีวิตของมนุษย์ และมีอำนาจรักษาผู้คนให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ แต่ในภาพยนตร์เรื่องหมอเจ็บ กลับมีการสร้างมายาคติต่อต้าน “หมอ” เอาไว้ว่า แม้แต่หมอก็เป็นคนที่เป็น “เจ็บ” เป็น และเปิดโปงให้เห็นถึงเบื้องหลังอีกด้านหนึ่งของการผลิตบุคลากรแพทย์ว่าเป็นเช่นไร

นอกจากนี้ ในการศึกษาตัวบทโดยวิธีสัญญวิทยา เมื่อเราเข้าใจตัวสัญญะ กระบวนการสร้างความหมาย และพบ “รหัส” ซึ่งเป็นตัวเชื่อมต่อกันอย่างเข้าด้วยกันแล้ว เราก็จะสามารถเข้าใจความหมายของตัวบทได้

จากทฤษฎีสัญญวิทยาข้างต้น ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีนี้เข้ามาใช้ในการวิเคราะห์หาความหมาย และกระบวนการสร้างความหมายความรักผ่านทางภาพยนตร์ โดยจะวิเคราะห์ให้เห็นถึงการสื่อความหมายของความรักว่ามีชุดสัญญะใดเป็นตัวประกอบสร้างทำให้เกิดความหมาย อีกทั้งผู้วิจัยจะวิเคราะห์ในส่วนของความหมายโดยนัย เกี่ยวกับความรักที่ถูกประกอบสร้างอยู่ในภาพยนตร์ไทย

2.4 ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative)

การเล่าเรื่องมีประวัติศาสตร์ยาวนาน ถือได้ว่าเป็นการสื่อสารที่กำเนิดขึ้นมาพร้อมกับสังคมมนุษย์ การเล่าเรื่องเป็นการนำมนุษย์ไปสู่ประสบการณ์ต่างๆ มากมาย ทำให้มนุษย์เข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในชีวิต การเล่าเรื่องยังนับได้ว่าเป็นอีกกระบวนการสำคัญของการสืบทอดวรรณกรรมมุขปาฐะต่างๆ ที่มีประวัติศาสตร์มายาวนานตราบจนปัจจุบัน

ลูเคทส์ และ คอนดิท (Lucaites & Condit, 1985 อ้างถึงใน รัตนา จักกะพาก , 2546) ให้ความหมายของการเล่าเรื่องไว้ว่า การเล่าเรื่องช่วยให้มนุษย์เข้าใจเรื่องราวต่างๆ การเล่าเรื่องถูกนำมาใช้ในการอภิปรายโดยไม่จำกัดประเภทของสื่อ ไม่ว่าจะเป็นนวนิยาย ละครโทรทัศน์ ปาฐกถา โฆษณา การเทศน์ การรายงานข่าว รวมทั้งการพูดคุยในชีวิตประจำวันด้วย

เอเดรียน ทิลลี (Adrian Tilley, 1991) อธิบายไว้ว่า “การเล่าเรื่องเป็นการก้าวข้ามจากการศึกษาเนื้อหาไปสู่ความสนใจในมิติเชิงโครงสร้างของการเล่าเรื่อง (structure) และวิธีการเล่าเรื่อง (process) ของสื่อแต่ละชนิด” การเล่าเรื่องถือเป็นการช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ในคลังความรู้ในการตัดสินใจตัวละครได้จากการแยกแยะบทบาทคนดีและคนเลว ในประเภทของการเล่าเรื่องที่มีการนำมาศึกษานั้นมีอยู่หลายชนิด ทั้งนวนิยาย นิทาน การรายงานข่าว เป็นต้น

เดวิด บอร์ดเวลล์ (David Bordwell, 2001 อ้างถึงใน จิรัฐี เผ่าจิระศิลป์ชัย, 2548) นักวิชาการที่ศึกษาทางภาพยนตร์ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไว้ว่า คือห่วงโซ่ของเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง การเล่าเรื่องเริ่มต้นด้วยสถานการณ์หนึ่ง เป็นชุดของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไปตามรูปแบบของเหตุและผล จนในที่สุดสถานการณ์ใหม่หนึ่งๆ ก็เกิดขึ้นตามมาจนนำไปสู่ตอนจบของการเล่าเรื่อง

จอห์น เอลลิส (John Ellis, 1982 อ้างถึงใน ธนิต ณะกุลมาส, 2547) อธิบายไว้ว่าในส่วนของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สามารถกำหนดได้ด้วยการพิจารณาความปะติดปะต่ออย่างสมเหตุสมผลของตัวบทและประเด็นของปัญหาที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ ทั้งในสิ่งที่แสดงให้เห็น ทราบอย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง และแฝงเร้นอยู่ในท่วงท่าของการเล่าเรื่อง อันประกอบไปด้วยรูปแบบที่ประณีตและซับซ้อนของกระบวนการเล่าซ้ำและนำเสนอเรื่องราวมุมมองใหม่ๆ ในช่วงเวลาเดียวกันผ่านสถานที่ ท่วงท่าของตัวละคร และมุมกล้อง ซึ่งจะช่วยให้การเล่าเรื่องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการวิเคราะห์การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ สามารถทำได้โดยผ่านการพิจารณาองค์ประกอบสำคัญต่างๆ ตามแนวทางของภาพยนตร์ โดยดูจากองค์ประกอบพื้นฐาน 7 ประการ ดังนี้

1. โครงเรื่อง (plot)

โครงเรื่อง หมายถึง ระบบระเบียบการจัดลำดับเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่องเล่า เป็นลักษณะชุดของเหตุการณ์ทั้งหมดในเรื่องที่ร้อยเรียงกัน และดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบ ถือเป็นส่วนที่สรุปวอยอดของเรื่อง ภาพยนตร์เรื่องหนึ่งสามารถมีโครงเรื่องเดียวหรือมีโครงเรื่องย่อยที่สำคัญรองลงมาแทรกอยู่ได้

สำหรับโครงสร้างของเรื่องเล่าโดยทั่วไป มักจะมีการลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่องอยู่ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) การเปิดเรื่อง (exposition) ถือเป็นขั้นตอนแรกของการเริ่มต้นการเล่าเรื่อง เป็นการชักจูงความสนใจของผู้ชมให้ติดตามเรื่องราว โดยมีการแนะนำตัวละคร ฉาก สถานที่ และรายละเอียดที่จำเป็นต่อการดำเนินเรื่องราว การเริ่มเรื่องไม่จำเป็นต้องลำดับเหตุการณ์ อาจเริ่มเรื่องตอนกลางเรื่องหรือย้อนจากท้ายเรื่องไปหาต้นเรื่องก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่เทคนิคในการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของภาพยนตร์ และแนวทางการนำเสนอของผู้กำกับ

2) การพัฒนาเหตุการณ์ (rising action) คือ การที่เรื่องราวดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจากการเปิดเรื่องในช่วงแรก โดยปมปัญหาหรือข้อขัดแย้งจะเริ่มทวีความเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ ตัวละครอาจมีความลำบากใจ สถานการณ์อยู่ในช่วงยุ่งยาก ซึ่งในขั้นนี้จะทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจใคร่รู้ และอยากที่จะติดตามเรื่องเล่าต่อไป

3) ภาวะวิกฤติ (climax) จะเกิดขึ้นเมื่อเรื่องราวดำเนินไปสู่จุดแตกหัก ตัวละครตกอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบาก และต้องตัดสินใจ ในขั้นนี้อาจปรากฏอยู่ในลักษณะการหักมุม ซึ่งผู้ชมอาจคาดคิดไม่ถึงมาก่อนในช่วงต้นของการเล่าเรื่อง

4) ภาวะคลี่คลาย (falling action) เป็นสภาพหลังจากที่วิกฤติได้ผ่านพ้นไปแล้ว เงื่อนงำและประเด็นปัญหาได้รับการเปิดเผย หรือข้อขัดแย้งได้รับการขจัดออกไป เรื่องราวที่เป็นปมปัญหาได้รับการคลี่คลายในที่สุด แต่ก็อาจไม่ใช่จุดสิ้นสุดของเรื่องเล่านั้นๆ เพราะทำที่สุดแล้วภาพยนตร์อาจเปิดประเด็นใหม่เพื่อทิ้งท้ายให้ผู้ชมได้ขบคิดต่อในตอนจบก็เป็นได้

5) การยุติของเรื่องราว (ending) คือ การสิ้นสุดของเรื่องราวทั้งหมด โดยการจบอาจหมายถึงความสูญเสีย โศกนาฏกรรม สุขนานาฏกรรม หรืออาจจะทิ้งท้ายประเด็นไว้ให้ขบคิดก็ย่อมได้ ซึ่งการจบของเรื่องเล่า นับเป็นศิลปะที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการเล่าเรื่อง เพราะสามารถที่จะทำให้ผู้รับสารเกิดความซาบซึ้งใจต่อเรื่องเล่านั้นเป็นอย่างดี

2. แก่นเรื่อง (theme)

เฮอริทิก และ ยาร์เบอร์ (Hurtik & Yarber, 1971) ได้ให้ความหมายของแก่นเรื่องไว้ว่า “เป็นความคิดหลักในการดำเนินเรื่อง เป็นความคิดรวบยอดที่เจ้าของเรื่องต้องการนำเสนอ”

รักसानต์ วิวัฒน์สินอุดม (2545) อธิบายว่า แก่นของเรื่องเป็นศูนย์กลางของความคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวทั้งหมดที่ผู้กำกับต้องการบอกแก่คนดูหรือต้องการสื่อสารกับคนดู นอกจากนี้แก่นเรื่องยังเป็นตัวคอยยึดเรื่องราวหรือเนื้อเรื่องทุกส่วนขององค์ประกอบของเรื่องเข้าไว้ด้วยกัน ดังนั้นแก่นความคิดของเรื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยภาพยนตร์เรื่องหนึ่งๆ อาจมีแก่นความคิดมากกว่าหนึ่งประเด็น ทั้งยังสามารถแบ่งได้เป็นแก่นความคิดหลัก และแก่นความคิดรอง เพื่อให้แก่นความคิดรองเสริมความให้กับแก่นความคิดหลัก ทำให้เรื่องที่น่าสนใจมีความหนักและชัดเจนยิ่งขึ้น

3. บทสนทนา (dialogue)

เบอร์เกอร์ (Berger, 1997) อธิบายถึงบทสนทนาว่าหมายถึงศิลปะของการถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดของผู้ประพันธ์ออกมาทางคำพูดของตัวละคร ถือเป็นกลวิธีที่ใช้ในการส่งผ่านข้อมูลจากตัวละครตัวหนึ่งไปยังตัวละครอีกตัวหนึ่ง และในขณะเดียวกันก็ถือว่าเป็นการส่งข้อมูลไปยังผู้ชมทางอ้อมด้วย สิ่งที่ตัวละครพูดออกไปจะทำให้ผู้ชมสามารถทราบถึงบุคลิกภาพ ความคิด ลักษณะนิสัย และข้อมูลการกระทำของตัวละครได้ ผู้เขียนบทภาพยนตร์จะใช้บทสนทนาในการสร้างตัวละคร

ที่มีบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าตัวละครมีลักษณะที่เหมือนกันหมด เนื้อเรื่องก็จะไม่มีความน่าสนใจได้

4. ฉาก (setting)

ฉากถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเล่าเรื่อง เพราะฉากทำให้มีสถานที่รองรับเหตุการณ์ต่างๆ ของเรื่อง ฉากยังมีความสำคัญในแง่ของการบอกความหมายบางอย่างของเรื่อง มีอิทธิพลต่อความคิด หรือการกระทำของตัวละครได้อีกด้วย ซึ่งัญญา สังขพันธ์านนท์ (2539) ได้สรุปประเภทของฉากในเรื่องเล่าไว้ 5 ประเภท ได้แก่

4.1 ฉากที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ พืชพันธุ์ ลำธาร

4.2 ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ ได้แก่ บ้านช่อง เครื่องใช้ในครัว

4.3 ฉากที่เป็นช่วงเวลายุคสมัย ได้แก่ ช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ตามท้องเรื่อง

4.4. ฉากที่เป็นการดำเนินชีวิตของตัวละคร หมายถึงสภาพแบบแผนหรือกิจวัตรประจำวันของตัวละคร

4.5 ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม คือสภาพแวดล้อมที่จับต้องไม่ได้ แต่มีลักษณะเป็นความเชื่อ หรือความคิดของคน เช่น ค่านิยม ธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น

5. ตัวละคร (characters)

องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เราขาดไม่ได้ก็คือ ตัวละคร โดยลอเรนซ์ เพอร์รีน (Lawrence Perrine, 1978 อ้างถึงใน ธนิต ธนะกุลมาส, 2547) ให้ความหมายของตัวละครไว้ว่าเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในเรื่องเล่า อีกทั้งยังหมายรวมถึงบุคลิกลักษณะของตัวละคร ทั้งรูปร่างหน้าตา และอุปนิสัยของตัวละคร ซึ่งการทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาได้นั้น จำเป็นต้องมีศิลปะในการสร้างบทสนทนา (dialogue) และการสร้างบท (dramatization) ซึ่งได้แก่การสร้างพฤติกรรมต่างๆ และนิสัยใจคอ (characterization) ให้กับตัวละคร (ประจักษ์ ปรากฏพิทยากร, 2522)

โดยทั่วไปตัวละครที่ใช้ในการเล่าเรื่องจะสามารถจำแนกออกมาได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

5.2 ตัวละครหลัก (main character) หมายถึง ตัวละครที่มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่องมากที่สุด ซึ่งเรื่องราวจะเกิดขึ้นอยู่ในสถานการณ์ที่รายรอบตัวละครเหล่านี้ หรือไม่ก็เป็นตัวละครที่มีหน้าที่เล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละคร โดยส่วนใหญ่แล้วตัวละครประเภทนี้จะมีจำนวนไม่มากนักตามแต่ขนาดความยิ่งใหญ่ของเรื่องราว เราสามารถจำแนกประเภทของตัวละครหลักได้ดังต่อไปนี้

- 5.1.1 วีรบุรุษ (hero)
- 5.1.2 นางเอก (heroine)
- 5.1.3 ผู้ร้าย, วายร้าย (villain)

5.2 ตัวละครรอง (subordinate character) หมายถึง ตัวละครที่มีหน้าที่สำคัญในการดำเนินเรื่องราวรองจากตัวละครหลักลงไป ตัวละครรองมักจะเป็นตัวละครที่มีหน้าที่ในการเสริมบทบาทให้กับตัวละครหลักให้มีความโดดเด่นและน่าสนใจมากขึ้น

เลwis เทอร์โค (Lewis Turco, 1999) ได้จำแนกตัวละครออกเป็น 2 แบบคือ flat characters หมายถึงตัวละครที่มีบุคลิกแบบแบนระนาบ เห็นได้เพียงด้านเดียว จนเป็นลักษณะนิสัยประจำของตัวลัคนั้นๆ หรือเป็นตัวละครแบบฉบับ (types) ของคนประเภทนั้นๆ จนถือว่าเป็นสูตรสำเร็จ (formula) ส่วนตัวละครอีกแบบหนึ่งเรียกว่า round characters หมายถึงตัวละครที่แสดงลักษณะนิสัยในหลายๆ ด้านออกมา มีบุคลิกลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และมีความสมจริงสูง ดูเหมือนคนในโลกแห่งความเป็นจริง

6. ความขัดแย้ง (conflict)

ความขัดแย้งเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เราได้เข้าใจเรื่องราวได้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น อีกทั้งโดยแท้จริงแล้ว เรื่องเล่าก็คือการสานเรื่องราวบนความขัดแย้งนั่นเอง ความขัดแย้งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่

- 3.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ คือการที่ตัวละครสองฝ่ายไม่ลงรอยกัน และเกิดการต่อต้านกัน

3.2 ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร คือความขัดแย้งที่เกิดจากภายในตัวละคร โดยจะมีความสับสน หรือยุ่งยากลำบากในการตัดสินใจเพื่อจะกระทำการอย่างที่ดีที่คิดเอาไว้

3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมหรือกลุ่มคน เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากตัวละครมีความขัดแย้งกับกลุ่มสังคม

3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เช่นความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมหรือธรรมชาติอันโหดร้าย

7. สัญลักษณ์พิเศษ (special symbol)

สำหรับการเล่าเรื่องในภาพยนตร์มักจะมีการใช้สัญลักษณ์พิเศษเพื่อสื่อความหมาย โดย บัทมวดี จารูวร (2523, อ้างถึงใน รัตนา จักกะพาก, 2546) ให้ความหมายสัญลักษณ์พิเศษไว้ว่า symbol คือ การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายทั้งในรูปของคำพูดและภาพ สำหรับสัญลักษณ์พิเศษที่มักพบในภาพยนตร์มี 2 ชนิด คือ สัญลักษณ์ทางภาพ และสัญลักษณ์ทางเสียง

- ก. สัญลักษณ์ทางภาพ คือองค์ประกอบของภาพยนตร์ที่ถูกนำเสนอซ้ำๆ อาจเป็น วัตถุ สถานที่ หรือสิ่งมีชีวิต สัญลักษณ์อาจเป็นภาพเพียงภาพเดียว หรือเป็นกลุ่มของภาพที่เกิดจากการตัดต่อ
- ข. สัญลักษณ์ทางเสียง คือเสียงต่างๆ ที่ถูกใช้เพื่อแสดงความหมายอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความหมาย หรือเพื่อแสดงวัตถุประสงค์ของตัวละคร ไม่ใช่การใช้อารมณ์ร่วมกับตัวละคร และเรื่องราวของภาพยนตร์

การศึกษาการใช้สัญลักษณ์ทั้งภาพและเสียงนั้น เมื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการชมภาพยนตร์จะช่วยให้สามารถเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น โดยเฉพาะเมื่อตระหนักว่าความหมายที่แฝงเร้น อาจสื่อความหมายได้ดีกว่าความหมายที่ปรากฏอยู่ภายนอก

8. มุมมองในการเล่าเรื่อง (point of view)

มุมมองในการเล่าเรื่อง หมายถึง การเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครและการมองเหตุการณ์ในเรื่องผ่านสายตาของตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง หรืออาจหมายถึงการที่ผู้เล่ามองเหตุการณ์จากวงในหรือวงนอก โดยจุดยืนในการเล่าเรื่องมีความสำคัญต่อการเล่าเรื่องอย่างยิ่งเพราะจุดยืนจะมีผลต่อความรู้สึกและมีผลชักจูงอารมณ์ของผู้ชม หลุยส์ จิอันเน็ตติ (Louis Giannetti, 1976 อ้างถึงใน พิงพิศ เทพปฏิมา, 2546) แบ่งมุมมองในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ไว้ 4 ประเภท คือ

7.1 การเล่าเรื่องจากมุมมองบุคคลที่หนึ่ง (first-person narrator) เป็นการเล่าเรื่องโดยที่ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเอง ข้อดีคือทำให้ผู้ชมเกิดความใกล้ชิดกับเหตุการณ์ แต่ก็มีข้อเสียตรงที่การเล่าเรื่องอาจปนอคติของผู้เล่าอยู่ด้วย

7.2 การเล่าเรื่องจากจุดยืนบุคคลที่สาม (third-person narrator) เป็นการเล่าเรื่องจากสายตาของบุคคลภายนอก เป็นการเล่าถึงตัวละครอื่น เหตุการณ์อื่นที่ตัวเองพบเห็นหรือเกี่ยวพันด้วย

7.3 การเล่าเรื่องจากจุดยืนที่เป็นกลาง (objective narrator) เป็นการเล่าเรื่องจากจุดยืนที่เป็นกลาง ปราศจากอคติในการนำเสนอ การเล่าเรื่องแบบนี้จะทำให้ผู้ชมไม่สามารถเข้าถึงตัวละครได้อย่างลึกซึ้งนัก เนื่องจากเป็นการสังเกตหรือรายงานเหตุการณ์โดยให้ผู้ชมตัดสินเรื่องราวเอง

7.4 การเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (omniscient narrator) เป็นการเล่าเรื่องที่ไม่มีข้อจำกัด สามารถหยั่งรู้จิตใจของตัวละครได้ทุกตัว ไม่มีข้อจำกัดทางเวลาและสถานที่ การเล่าเรื่องในลักษณะนี้เป็นการเล่าเรื่องที่ถูกนำมาใช้ในงานภาพยนตร์มากที่สุด

จากทฤษฎีการเล่าเรื่อง ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ภาพยนตร์โดยดูจากองค์ประกอบ การเล่าเรื่องทั้ง 7 อย่าง เพื่อศึกษาถึงความหมายความรัก และ วิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างความหมายความรักที่มีการสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบใดของการเล่าเรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการศึกษาวิเคราะห์ที่มีความชัดเจน โดยเฉพาะในแง่ของความหมายเชิงลึกที่ซ่อนอยู่ในภาพยนตร์ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของการดำเนินเรื่อง พฤติกรรมของตัวละคร แก่นของเรื่อง โดยองค์ประกอบการเล่าเรื่องนี้ น่าจะมีความสัมพันธ์กับการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์

2.5 แนวคิดเรื่องการเทียบเคียง (Analogy)

ทฤษฎีการเทียบเคียง (Analogy) เป็นกระบวนการทำความเข้าใจอย่างหนึ่ง ด้วยวิธีโยงผ่าน ข้อมูลจากสิ่งหนึ่ง (ที่มา) ไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง (เป้าหมาย) หรืออีกนัยหนึ่งก็คือกระบวนการทำความเข้าใจ โดยหาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของสิ่งสองสิ่ง ทฤษฎีนี้มีบทบาทสำคัญมากในการใช้แก้ปัญหา การตัดสินใจ การอธิบาย และการสื่อสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจถึงสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นสถานที่ สิ่งของ ผู้คน เป็นต้น โดยได้มีผู้กล่าวไว้ว่า Analogy ถือได้ว่าเป็นแก่นของการทำความเข้าใจ โดยวิธีการทำความเข้าใจนั้นเกี่ยวข้องกับวิธีการใช้ภาษา ได้แก่ การให้ตัวอย่าง การเปรียบเทียบ การอุปมาอุปไมย นิทานเปรียบเทียบ เป็นต้น นอกจากนี้ Analogy ไม่ได้มีความสำคัญแค่ในแวดวงภาษาเท่านั้น แต่ยังมีมีความสำคัญในด้านวิทยาศาสตร์ ปรัชญา และมนุษยศาสตร์อีกด้วย

ในการศึกษาเรื่อง Analogy นั้น พบว่ามีการพูดถึงและศึกษา ตั้งแต่ยุคสมัยโบราณโดยนักปรัชญา นักวิทยาศาสตร์ และนักกฎหมาย ซึ่งนักปรัชญาชาวกรีก เช่น เพลโต และอริสโตเติลได้ใช้แนวคิดเรื่อง Analogy และพิจารณาว่า Analogy คือแนวคิดนามธรรมที่ใช้เทียบเคียงกันกับสิ่งๆ หนึ่ง โดยสองสิ่งนั้นไม่จำเป็นต้องมีความเหมือนกันเฉพาะในแง่ใดแง่หนึ่ง แต่สามารถเหมือนกันได้ทั้งในด้านแนวคิด รูปแบบ กฎเกณฑ์ คุณลักษณะ ผลกระทบ หรือบทบาท โดยการใช้ Analogy จะทำให้เราเข้าใจแนวคิดนามธรรมที่ต้องการเข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งในที่นี่ก็คือการใช้ Analogy เข้ามาอธิบายแนวคิดนามธรรมในเรื่องความรักนั่นเอง ซึ่งในการใช้แนวคิดเรื่อง Analogy เข้ามาอธิบายนั้น มีอยู่หลากหลายรูปแบบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น การให้ตัวอย่าง การเปรียบเทียบ การอุปมา การเปรียบเทียบ นิทานเปรียบเทียบ เป็นต้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นภาพของสิ่งที่เราต้องการอธิบายได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น การนำความรักเข้ามาเปรียบเปรยกับสิ่งต่างๆ เช่น ความรักเปรียบเสมือนยาพิษ เพราะความรักทำให้คนเป็นทุกข์ หรือ ความรักเปรียบเสมือนอาหารกระป๋อง เพราะมีวันหมดอายุเหมือนกัน เป็นต้น

พาล์มเมอร์ (Palmer, 1973) อธิบายว่า คำว่า Analogy แรกเริ่มเป็นคำศัพท์ที่มาจากคณิตศาสตร์ หมายถึง สัดส่วน ความสัมพันธ์ ภายหลังได้ขยายครอบคลุมมาถึงเรื่องความเหมือน (similarity) หรือ การเปรียบเทียบความเหมือน (comparison) โดยเฉพาะในเรื่องการเปรียบเทียบ

ความสัมพันธ์ ซึ่งถ้าเราต้องการคำอธิบายของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง วิธีที่ง่ายที่สุดก็คือการยกความสัมพันธ์ที่เหมือนกันระหว่างสิ่งนั้นกับสิ่งอื่นๆ ที่เราคุ่นเคยมากกว่าเข้ามาอธิบายเพื่อให้เห็นภาพของสิ่งนั้นชัดขึ้น โดยถือได้ว่าเป็นการให้เหตุผลหรืออธิบายจากสิ่งที่เป็นคู่ขนานกัน และหาความสัมพันธ์ในความเหมือนจากสองสิ่งนั้น ซึ่งในการเทียบเคียงนั้น เราต้องแน่ใจว่าสิ่งที่นำมาเทียบเคียงกัน จะต้องไปด้วยกันได้ ไม่เช่นนั้นก็จะเป็นการเทียบเคียงที่ผิด

การเทียบเคียงและการอุปมา (Analogy and metaphor)

แม้ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบความเหมือนเหมือนกัน แต่ Analogy นั้นไม่เหมือนกับการอุปมา โดยการเปรียบเทียบแบบ Analogy นั้นคือการเปรียบเทียบของภาษาที่แสดงให้เห็นถึงชุดความสัมพันธ์ของความหมายระหว่างสองสิ่ง โดยการเปรียบเทียบแบบ Analogy นั้นไม่ได้เป็นการพูดถึงลักษณะทั้งหมด ซึ่งเป็นลักษณะของการอุปมา แต่เป็นการพูดถึงความเหมือนกันของความสัมพันธ์นั่นเอง

การเปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง (Comparison and contrast)

แนวคิดนี้เป็นกระบวนการในการระบุให้เห็นว่าสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบนั้นมีความเหมือนหรือความต่างกันอย่างไร ในการเปรียบเทียบความเหมือนนั้นก็คือการแสดงให้เห็นถึงความเหมือนในสิ่งที่กำลังเปรียบเทียบ และในการเปรียบเทียบความต่างก็คือการทำให้เห็นความต่างของทั้งสองสิ่ง ซึ่งการเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างนั้นจะใช้เมื่อต้องการจะอธิบาย ให้คำนิยาม และวิเคราะห์ เพื่อที่จะหาข้อสรุป โดยเรามักจะทำการเปรียบเทียบในหลากหลายสิ่ง ทั้งข้อเท็จจริง ทฤษฎี เหตุการณ์ บุคลิกภาพ ฯลฯ ประเด็นหลักของการเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างก็คือ การเลือกแง่มุมที่จะมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งจำเป็นต้องสอดคล้องกันและสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้

การเทียบเคียงและการอุปมา (Analogy and Metaphor)

แม้ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบความเหมือนเหมือนกัน แต่การเทียบเคียงนั้นไม่เหมือนกับการอุปมา โดยการเทียบเคียงนั้นคือการเปรียบเทียบของภาษาที่แสดงให้เห็นถึงชุดความสัมพันธ์ของความหมายระหว่างสองสิ่ง โดยการเทียบเคียงนั้นไม่ได้เป็นการพูดถึงลักษณะทั้งหมด ซึ่งเป็นลักษณะของการอุปมา แต่การเทียบเคียงนั้นเป็นการพูดถึงความเหมือนกันของความสัมพันธ์นั่นเอง

จากแนวคิดเรื่องการ เทียบเคียง (Analogy) ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในแง่ของ การวิเคราะห์การทำ ความเข้าใจในเรื่องความรักผ่านวิธีการ Analogy อีกทั้งทำการเปรียบเทียบคุณลักษณะ และความหมายความรักในแต่ละตระกูล โดยดูว่าความรักในแต่ละตระกูลนั้นถูกนำมาสร้างความหมายและมีการเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นๆ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำมาอภิปรายผลในบทสุดท้ายของงานวิจัย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตระกูลภาพยนตร์

1. จีรบุณย์ ทศนบรรจง (2534) ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลักษณะของ ภาพยนตร์ไทยยอดนิยมประเภทวัยรุ่น” ผลการวิจัยพบว่า โครงเรื่องของภาพยนตร์วัยรุ่นจะ เกี่ยวข้องชีวิตของนักเรียน นักศึกษา และวัยเพิ่งเริ่มทำงาน ซึ่งเป็นวัยที่ใกล้เคียงกับผู้ชมวัยรุ่น ในส่วน ของการนำเสนอจะมีการเปิดเรื่องเพื่อให้ผู้ชมติดตามพฤติกรรมของตัวละครเอก มีการดำเนินเรื่อง ในลักษณะที่แสดงให้เห็นวิถีทางในการที่จะไปให้ถึงเป้าหมายด้วยการเอาชนะอุปสรรคและปัญหา ต่างๆ สำหรับเป้าหมายหลักของภาพยนตร์ก็คือเป้าหมายด้านความรัก ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งถึงการได้มา ซึ่งความรัก โดยตัวละครเอกจะพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้สมหวังด้านความรัก แม้จะมีการแย่งชิงกัน ในกลุ่มเพื่อน แต่ความผูกพันระหว่างเพื่อนก็ยังแน่นแฟ้นเช่นเดิม และปัญหาด้านความรักก็จะถูก คลี่คลายไปในที่สุดและเกิดความเข้าใจกันระหว่างพระเอกและนางเอก นอกจากนี้ภาพยนตร์วัยรุ่น จะนำเสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่อเพื่อน ความเสียสละ และความเอื้ออาทร

ผู้วิจัยจะนำงานวิจัยข้างต้นเข้ามาใช้เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ภาพยนตร์วัยรุ่น โดยจะดูถึง ลักษณะของความรักที่มีการประกอบสร้างความหมายอยู่ในภาพยนตร์ตระกูลนี้ อีกทั้งดูว่ามีการ ดำเนินเรื่องเช่นไร ลักษณะของตัวละครที่แสดงออกมา และการนำเสนอเรื่องราวในแง่ของการสร้าง ความหมายความรัก

2. สมชาย ศรีรักษ์ (2548) ทำการศึกษาเรื่อง “ภาพยนตร์ไทยและบริบททางสังคม พ.ศ. 2510-2525” โดยยุคดังกล่าวถือเป็นการเปลี่ยนแปลงของภาพยนตร์ไทยและบริบททางสังคมไทย มากกว่าในช่วงต้นทศวรรษที่ 2500 จึงได้ทำการศึกษาภาพยนตร์ไทยโดยแยกออกเป็น 6 ตระกูล คือ ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์บู๊ ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์สยองขวัญ ภาพยนตร์เพลง และภาพยนตร์

สะท้อนสังคม ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาของภาพยนตร์แต่ละตระกูลจะมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น ภาพยนตร์ชีวิตจะนำเสนอปัญหาของครอบครัว เรื่องเพศ ภาพยนตร์สะท้อนสังคมจะวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นปัญหาในสังคม ภาพยนตร์บู๊ก็จะมีลักษณะการต่อสู้กับอิทธิพลในท้องถิ่น รวมถึงการต่อสู้กับผู้ร้าย อีกทั้งผลการวิจัยยังพบว่าเทคนิคการเล่าเรื่องในภาพยนตร์มีพัฒนาการจากในอดีตสู่ปัจจุบันในลักษณะที่ดีขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำงานวิจัยชิ้นนี้เข้ามาใช้ในแง่ของการแบ่งตระกูลภาพยนตร์ไทย โดยจะนำตระกูลที่สมชาย ศรีรักษ์ ได้ศึกษาไว้ทั้ง 6 ตระกูล เข้ามาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งตระกูลภาพยนตร์ของงานวิจัยชิ้นนี้

3. กำจร หลุยยะพงศ์ และสมสุข หินวิมาน (2551) ทำการศึกษาเรื่อง “**ภาพยนตร์ไทยในรอบสามทศวรรษ (พ.ศ. 2520-2547) กรณีศึกษาตระกูลหนังผี หนังรัก และหนังยุคหลังสมัยใหม่**” โดยเป็นการศึกษาถึงพัฒนาการของภาพยนตร์ไทยสามตระกูลในเชิงอุตสาหกรรมสุนทรียะและโลกทัศน์ในหนัง และความสัมพันธ์ของหนังสามตระกูลและภาพยนตร์ไทยโดยรวม ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์ไทยได้รับอิทธิพลทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายในส่งผลต่ออุตสาหกรรมภาพยนตร์ โดยปัจจัยภายนอกภาพยนตร์ได้แก่บริบทสังคมการเมือง การก่อตัวของชนชั้นกลางในสังคมทุนนิยม ส่วนปัจจัยภายในได้แก่ อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย และเทคโนโลยีของภาพยนตร์ที่มีผลต่อการเติบโตของภาพยนตร์ไทย ทางด้านสุนทรียะและโลกทัศน์ในหนัง พบว่าตลอดช่วงระยะเวลา 30 ปี แม้ตระกูลหนังทั้งสามตระกูลมีลักษณะเด่นของแต่ละตระกูล แต่ก็มีความร่วมกันคือการแสดงให้เห็นถึงพัฒนาของศิลปะที่ต่อเนื่องไป โดยด้านสุนทรียะพบว่าการผสมผสานหนังในแต่ละตระกูล ส่วนด้านโลกทัศน์ก็พบว่าหนังทั้งสามตระกูลมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังพบว่าหนังไทยทั้งสามตระกูลต่างมีความสัมพันธ์กัน ตลอดจนมีความสัมพันธ์กับหนังไทยอื่นๆ ภายใต้กรอบความคิดการประกอบสร้าง (constructionism) ที่มองว่าหนังไทยล้วนถูกประกอบสร้างผ่านมุมมองของคนบางกลุ่ม ซึ่งกลุ่มนั้นก็คือชนชั้นกลางนั่นเอง

จากงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ตระกูลหนังผีและหนังรักเข้ามาใช้ โดยจะดูถึงแบบแผนการเล่าเรื่อง เทคนิคทางภาพและเสียง และโลกทัศน์ในภาพยนตร์ทั้งสองตระกูล ทั้งนี้เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความหมายความรักและกระบวนการสร้างความหมายที่ปรากฏอยู่ในตระกูลภาพยนตร์ทั้งสองตระกูล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรัก

1. วิทยา พานิชล้อเจริญ (2543) ทำการศึกษาเรื่อง “การสร้างความเป็นจริงทางสังคมเกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงความรักยุคหลังสมัยใหม่” โดยผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงความรักยุคหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในมิวสิควีดีโอมีทั้งสิ้น 4 รูปแบบ คือ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงไม่จริง รูปแบบความสัมพันธ์แบบปฏิเสธรูปแบบความสัมพันธ์แบบว่าเหวและรูปแบบความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยน สำหรับในส่วนของกระบวนการสร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงความรักยุคหลังสมัยใหม่ พบว่า องค์ประกอบในการสร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับความรักผ่านมิวสิควีดีโอที่ผู้ผลิตนำมาใช้มีทั้งหมด 7 ประการ ได้แก่ 1) แก่นเรื่อง ซึ่งมีการสอดแทรกรูปแบบความรักทั้ง 4 รูปแบบลงไป 2) โครงเรื่อง ซึ่งแบบแผนโครงเรื่องส่วนใหญ่นำเสนอความเป็นจริงที่ว่า ความรักจะจบลงด้วยความไม่สมหวัง และมีการดำเนินเรื่องภายใต้ความขัดแย้ง 3) ประการ ได้แก่ ความขัดแย้งเชิงศีลธรรม ความขัดแย้งเชิงสถานะ และความขัดแย้งเชิงทัศนคติเกี่ยวกับความรัก 3) อายุของตัวละคร ซึ่งในมิวสิควีดีโอ ชายและหญิงส่วนใหญ่จะเริ่มมีความสัมพันธ์เชิงความรักในช่วงวัย 11-15 ปี แต่เพศหญิงจะมีช่วงวัยเกี่ยวข้องกับความรักที่สั้นกว่าด้วยช่วงวัย 26-30 ปี 4) อาชีพของตัวละคร พบว่า เป็นตัวละครที่ไม่ปรากฏอาชีพมากที่สุด ซึ่งแสดงว่าอาชีพไม่ได้เป็นอุปสรรคในความรัก 5) สถานภาพและบทบาทของตัวละคร โดยเพศชายเป็นเป็นผู้ถูกระทำให้เกิดทุกข์จากความรักมากกว่า โดยเพศชายและเพศหญิงต่างไม่พยายามทำให้ความรักพบความสุข 6) ฉาก โดยความรักส่วนใหญ่จะปรากฏในฉากสาธารณะมากกว่า 7) การแสดงออกของตัวละคร โดยชายหญิงในมิวสิควีดีโอมีการแสดงออกในพื้นที่สาธารณะมากกว่าพื้นที่ส่วนบุคคล

ผู้วิจัยจะนำงานวิจัยข้างต้นมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยจะนำวิธีการในการวิเคราะห์ของวิทยาเข้าไปใช้กับงานตนเองเพื่อดูว่าลักษณะความหมายความรักของแต่ละตระกูลมีการสื่อความหมายเรื่องความรักเป็นไปในลักษณะใดผ่านทางกรเล้าเรื่อง

งานวิจัยต่างประเทศ

1. Steve Derné (1999) ทำการศึกษาเรื่อง “Making sex violent: Love as force in recent Hindi films” เป็นงานวิจัยที่สำรวจถึงความรุนแรงทางเพศในภาพยนตร์อินเดีย ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์รักอินเดียส่วนใหญ่จะใช้ฉากความรุนแรงกับผู้หญิง โดยการทำทารุณกับผู้หญิง

แบบในภาพยนตร์ถือว่าเป็นการทำให้ผู้ชายเกิดอารมณ์ทางเพศหรือความรู้สึกทางเพศ อีกทั้งเป็นการแสดงออกทางความรักของฝ่ายชาย ซึ่งผู้ชมก็อาจจะยอมรับการทารุณแบบนั้นได้ เพราะว่าเป็นการกระทำเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งมารัก

ผู้วิจัยจะนำงานวิจัยชิ้นนี้เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์จากความรุนแรงในภาพยนตร์ซึ่งอาจเป็นการแสดงออกทางความรักอย่างหนึ่ง โดยการใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงออกทางด้านความรักนั้น อาจปรากฏพบได้ในภาพยนตร์ตระกูลต่อสู้หรือในตระกูลอื่นๆ ได้เช่นกัน

2. Torben Grodal (2004) ทำการศึกษาเรื่อง “Love and desire in the cinema” ซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์รักและภาพยนตร์โป๊ ผลการวิจัยพบว่าในภาพยนตร์รักจะมีการเน้นไปที่การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันระหว่างตัวละคร หรือการสร้างสายสัมพันธ์ของความรัก คือมีการกระทำที่เป็นการสร้างความสัมพันธ์เชิงความรักระหว่างคนสองคน โดยพฤติกรรมที่ทำให้เกิดสายสัมพันธ์ของความรักก็คือคำพูดและการกระทำต่างๆ ที่เป็นการดึงดูดให้อีกฝ่ายมาสร้างสายสัมพันธ์ด้วย ในขณะที่ภาพยนตร์โป๊ความสัมพันธ์ของตัวละครจะมุ่งเน้นไปที่แรงปรารถนาเท่านั้น ความสัมพันธ์จะถูกให้คำนิยามว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ชั่วคราว ไม่เปิดเผยตัวตน เพราะทุกคนก็อยากจะมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ โดยมนุษย์จะถูกกระตุ้นโดยแรงขับอันเห็นแก่ตัว และความรักก็เป็นแค่สินค้าของอาการสะกดกลั่นทางวัฒนธรรมเท่านั้น

ผู้วิจัยจะนำงานวิจัยชิ้นนี้ไปใช้ในแง่ของการดูลักษณะความสัมพันธ์ของตัวละครในภาพยนตร์แต่ละตระกูลว่ามีความรักอยู่ในลักษณะไหน และนำกลวิธีในการสร้างโครงเรื่องของภาพยนตร์รักในงานวิจัยชิ้นนี้เข้ามาเป็นเครื่องมือในการช่วยวิเคราะห์ด้วยเช่นกัน

3. Greg Watson (2006) ทำการศึกษาเรื่อง “The bedroom blues: Love and lust in the lyrics of early female blue artists” งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการสำรวจเนื้อหาเพลงบลูที่ร้องโดยนักร้องหญิงช่วงก่อนปี 1950 ว่ามีการพูดถึงเรื่องความต้องการด้านความรักอย่างตรงไปตรงมาเหมือนนักร้องชายหรือไม่ และทำการสำรวจเนื้อหาที่อยู่ในเพลง

ผู้วิจัยจะนำวิธีการวิเคราะห์จากงานวิจัยชิ้นนี้เข้ามาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์หาความหมายความรักในภาพยนตร์ โดยเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาความรักนั้นไม่ได้มาจากคำนิยาม แต่หาจากการแสดงออกและปริมาณการแสดงออกที่สื่อถึงความรัก

2.7 กรอบการวิจัย (Conceptual framework)

“ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย”

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือหลักได้แก่การวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อตอบคำถามนำวิจัย รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

คำถามนำวิจัย	เครื่องมือวิจัย	แนวคิด/ทฤษฎี
1. ความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทยเป็นอย่างไร	การวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)	ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative) ทฤษฎีตระกูลภาพยนตร์ (Film genres) แนวคิดเรื่องความรัก (Love)
2. กระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทยมีลักษณะอย่างไร	การวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)	ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative)
3. ความหมายความรักในภาพยนตร์แต่ละตระกูลมีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร	การวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis)	ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative) แนวคิดเรื่องการเทียบเคียง (Analogy)

ตาราง 3.1 ตารางแสดงเครื่องมือวิจัยและทฤษฎีที่นำไปใช้

3.1 เครื่องมือ Textual analysis

3.1.1 ข้อมูล (text)

ก. แหล่งข้อมูลประเภทภาพยนตร์ (VCD หรือ DVD) โดยคัดเลือกศึกษาเฉพาะภาพยนตร์ไทยที่ผลิตเพื่อเข้าฉายตามโรงภาพยนตร์ และได้ถูกบันทึกลงในแถบบันทึกภาพ (VCD หรือ DVD) โดยเลือกจากภาพยนตร์ในช่วงระหว่างปี 2548- สิงหาคม 2552 เนื่องจากภาพยนตร์แต่ละตระกูลที่ต้องการจะศึกษาครอบคลุมอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าวและตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยต้องการ โดยผู้วิจัยจะศึกษาภาพยนตร์รักทุกเรื่อง และคัดเลือกภาพยนตร์ไทยตระกูลที่เหลือมาตระกูลละ 2 เรื่อง เพื่อเป็นตัวแทนภาพยนตร์ไทยในแต่ละตระกูล โดยพิจารณาจากคุณลักษณะที่เด่นชัดของแต่ละตระกูลนั้นๆ และพิจารณาจากเรื่องที่มีประเด็นความรักของตัวละครเอกเข้ามาเกี่ยวข้อง

ข. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ผู้วิจัยจะทำการค้นคว้าเอกสารจากทางหนังสือ นิตยสารภาพยนตร์ หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์เพื่อหาข้อมูล และเนื้อเรื่องย่อของแหล่งข้อมูลประเภทภาพยนตร์ที่จะนำมาศึกษา

3.1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลประเภทภาพยนตร์

ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลประเภทภาพยนตร์จากการซื้อวีซีดีหรือดีวีดีภาพยนตร์มาจากแหล่งที่มีการวางจำหน่าย โดยภาพยนตร์ไทยที่ทำการเก็บรวบรวมมานั้นจะต้องเป็นเรื่องที่เคยฉายตามโรงภาพยนตร์ชั้นนำทั่วไปเท่านั้น

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ที่ต้องการนำมาศึกษา โดยผู้วิจัยจะนำมาจากนิตยสารภาพยนตร์ต่างๆ เช่น Starpics, Bioscope ซึ่งสามารถค้นหาได้จากทางห้องสมุด และจากทางร้านหนังสือทั่วไป และข้อมูลทางเว็บไซต์เช่น www.thaicinema.org

3.1.3 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์ที่ต้องการนำมาศึกษา ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเลือกดังนี้

1) ตรวจสอบรายชื่อภาพยนตร์ไทยที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2548- สิงหาคม 2552 โดยตรวจสอบจากเว็บไซต์ <http://www.thaifilmdb.com> ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ได้รวบรวมรายชื่อภาพยนตร์ไทยที่ออกฉายทั้งหมดเอาไว้ในแต่ละปี ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 209 เรื่อง ดังตารางต่อไปนี้

ปีที่ออกฉาย	รายชื่อภาพยนตร์
ม.ค.-ส.ค. 2552	<p>ความสุขของกะทิ, ฟ้าใสใจขึ้นบาน, ดอกตราผี, โหดหน้าเหี่ยว 966, ทำชน, ก่อนรัก...หมูนรอบตัวเรา, ณ ขณะรัก. หลวงพี่กับผีขนุน, ความจำสั้นแต่รักฉันยาว, 5 หัวใจฮีโร่, อนึ่งคิดถึงเป็นอย่างยิ่ง, เชือดก่อนชิม, ก้านกล้วย 2, แดวเตะตีนระเบิด, บุปผาราตรี 3.1, สารระแนห้าวเป้ง, ม.3 ปี 4 เราชักนาย, กระสือพัดปอบ, 2022 สีนามิวันโลกสังหาร, อนุบาลเด็กโข่ง, รุมเมท เพื่อนร่วมห้อง ต้องแอบรัก, ผีตุ้มตุ้ม, นางไม้, วงษ์คำเหลา, หนีตามกาลิเลโอ, 6.66 ตายไม่ได้ตาย, สามชุก, จีจ้า ดื้อสวยดุ, อีสัมสมหวัง ชะชะช่า, บุปผาราตรี 3.2, แฟนเก่า</p>
2551	<p>หม่าเดียว หัวเหลี่ยม หัวแหลม, สวย สิงห์ กระทั่ง แซบ, รักสยามเท่าฟ้า, สีสยามา, ซ็อคโกแลต, คริตกะจำ บ้าสุดสุด, สะไม้บรี้อ, กอด, ถอดรหัสวิญญาณ, แปดวัน แปดคน, ผีตาวานกับอาจารย์ตาโป้, สลัดตาเดียวกับเด็ก 200 ตา, ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น, ดริมทีม, บ้านผีปอบ, นาค, ลองของ 2, คู่ป่วนก๊วนเมฆา, อรหันต์ซั่มเมอร์, เพื่อนกันเฉพาะวันพระ, สีแพรง, เทวดาทำอะไร, วันเดอร์ฟูล ทาวน์, เมมโมรี่..รักหลอน, สัมตำ, รัก/สาม/เศร้า, ฮะเก๋า, เฟรนด์ชิพ, ว้อ...หมา บ้ามหาสนุก, หนึ่งใจ...เดียวกัน, แอบถ่ายเดียว 7, หนูมานคลุกฝุ่น, โลงต่อตาย, อาซ่าผู้นำรัก, โลงต่อตาย, บุญชู ไอ-เลิฟ-สระ-อู, เทวดาตกมันส์, คนไฟลุก, บ้านผีปอบ 2008, หลวงพี่เท่ง 2, อิติมตายแน่, ปืนใหญ่จอมสลัด, โปรแกรมหน้าวิญญาณอาฆาต, ห้าแถว, หัวหลุดแฟมิลี่, องค์กรบาก 2, ชูเปอร์เหบแสบสะบัด, แสบปีเบิร์ตเดย์, ผีน-หวาน-อายุ-จูบ, ปาฏิหาริย์รักต่างพันธุ์</p>

2550	<p>ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช, 365 วันตามติดชีวิตเด็กเอนท์, อสุจี้ก, ฝั่มจั้มพัน, บอด้การ์ตหน้าเหลี่ยม 2, ยังไงก็รัก, หอแต่่วแตก, Me...myself ขอให้รัก จงเจริญ, เมลันรอกหมวยยกล้อ, แผลด, เป็งมาง กลองผีหนังมนุษย์, โถยเถอะเกย์, มะหมา 4 ขาคับ, เท่งโห่ง คนมาหาเฮีย, ชุมทางรถไฟผี, เว็งปีศาจ, สวยลาก ไล่, พลอย, รักนะ 24 ชั่วโมง, คนหัวหัว, อีส้มสมหวัง, ตี๊ดสู้ฟุด, คู่แสด, วิดีโอคลิป, ไชยา, สายลับจับบ้านเล็ก, บ้านผีสิง, เพื่อน...กูรักมึงวะ, ฝี่เลี้ยงลูกคน, กิ๊ก 2, โอปปาติก เกิดอมตะ, บอด้...ศพ #19, ครอบครวัตัวดำ, วิญญาณโลกคนตาย, รักไม่จำกัดนิยาม, รักแห่งสยาม, กล้าหยุดโลก, โปงกลางสะดั่ง ลำซึ่งสายหน้า, พระพุทธเจ้า, ฝี่จ้างหนัง, ก่อนบ้ายเดอะมูฟวี่, เหยิน-เป้-เหล่ เซมากูเตะ</p>
2549	<p>กระสือวาเลนไทน์, ก้านกล้วย, โถยเถอะโยม, ข้าวเหนียวหมูโป้ง, แค่เพื่อนคะพ่อ, ไข่ไล, เด็กหอ, ไทยถีบ, น้ำพริกลงเรือ, โบอานูย์กัษ, ฝี่เสื้อสมุทร, พระเด็กเสื้อไก่ วอก, ไพรีพินาศ, มนุษย์เหล็กไหล, มอ๘, รักจัง, ลางหลอกหลอน, ล่าท้าผี, ลูก ตลกตกไม้ไกลต้น, ศพ, หนูหีนเดอะมูฟวี่, หมากระตือรือร้น, โห่งเท่ง นักเลง ภูเขาทอง, ฝี่อยากกลับมาเกิด, เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย, แสบสนิทศิษย์ สายหน้า, แก๊งชะนีกับอ๊อบ, โคตรรักเอ็งเลย, ฝี่คนเป็น, เก้า...เก้า, เขาชนไก่, เปนู้กับฝี่, 13 เกมสยอง, เดอะกิ๊ก, มากับพระ, โคลิค เด็กเห็นฝี่, สุดสาคร, อ๋ามหิต พิศวาส, เดอะเล็ตเตอร์ เขียนเป็นส่งตาย, เพลงสุดท้าย, แซบ, ภารกิจ บิดระเบิดรัก, คนไฟบิน</p>
2548	<p>เจ็ดประจัญบาน 2, ก็เคยสัญญา, คนระลึกชาติ, คนนอนขี้เรื้อน, คนเห็นฝี่ 10, โคตรเพชรฆาต, จอมขมังเวทย์, จี้, เดิม, ชุ่มมือปืน, มือปืนเก่าเจ๋ง, เดอะเมีย, เด็กเดน, ต้มยำกุ้ง, นรก, นาค รักแท้ วิญญาณ ความตาย, บุปผาราตรี 2, พยัคฆ์ ร้ายสายหน้า, เพราะรักครับผม, เพื่อนสนิท, มนต์รักลูกทุ่ง, มหา 'ลัยเหมืองแร่, รับน้องสยองขวัญ, โรงเตี้ยม, ลองของ, วัลลวง 4 ต้ม-โหว้ วิเทริน, วาไรตี้ฝี่ลุย, เสื้อคาบดาบ, เสื้อภูเขา, เสื้อร้องไห้, หลวงพี่เท่ง, แหยม ยโสธร, อหิงสา จ๊กโก มี กรรม, เอ๋อเหวอ</p>

ตาราง 3.2 แสดงรายชื่อภาพยนตร์ตั้งแต่ปี 2548- สิงหาคม 2552

2) คัดเลือกภาพยนตร์ หลังจากได้รายชื่อภาพยนตร์มาทั้งหมดแล้วผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกภาพยนตร์แบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ด้วยการจำแนกภาพยนตร์รักทั้งหมดออกมา และจำแนกภาพยนตร์ที่เหลือออกตามตระกูลของภาพยนตร์ ซึ่งขั้นตอนในการคัดเลือกมีดังนี้

ก. คัดเลือกภาพยนตร์ที่มีแบบแผนโครงเรื่องเกี่ยวกับความรัก (Love pattern) หรือภาพยนตร์รักออกมาทั้งหมดตั้งแต่ปี 2548-ส.ค. 2552 ซึ่งพบว่ามีการคัดเลือกที่เข้าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาทั้งหมด 16 เรื่อง โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาภาพยนตร์รักทั้งหมด

ข. แบ่งจำแนกภาพยนตร์ไทยที่เหลือ โดยทำการจำแนกตระกูลภาพยนตร์ไทย ซึ่งอิงจากการแบ่งตระกูลภาพยนตร์ของ สมชาย ศรีรักษ์ (2547) และกำจร หลุยยะพงค์ / สมสุข หินวิมาน (2551) ที่ทำการศึกษาภาพยนตร์ไทยจำแนกตามตระกูล และเพิ่มตระกูลหลักๆ ของฝั่งต่างประเทศที่ Steve Neale (2000) มีการพูดถึงไว้ จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการจำแนกภาพยนตร์ไทยทั้งหมด ใส่เข้าไปในตระกูลภาพยนตร์ โดยดูจากคุณลักษณะที่เด่นชัดของภาพยนตร์ และพบว่าตระกูลภาพยนตร์ไทยที่พบนั้นมีอยู่ทั้งหมด 8 ตระกูล ได้แก่

- ภาพยนตร์ชีวิต
- ภาพยนตร์ต่อสู้
- ภาพยนตร์ตลก
- ภาพยนตร์สยองขวัญ
- ภาพยนตร์เพลง
- ภาพยนตร์สะท้อนสังคม
- ภาพยนตร์วัยรุ่น
- ภาพยนตร์ตื่นเต้นระทึกขวัญ

ค. เมื่อผู้วิจัยได้คัดเลือกตระกูลที่จะนำมาศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้นำภาพยนตร์ไทยที่เหลือที่ขายตามโรงภาพยนตร์ชั้นนำระหว่างปี 2548- สิงหาคม 2552 โดยทำการจำแนก

ภาพยนตร์ไทยทั้งหมดตามตระกูลทั้ง 8 ตระกูล จากการศึกษาเนื้อเรื่องย่อ และดูจากการจัดตระกูลเบื้องต้นในเว็บไซต์ www.siamzone.com/movie ซึ่งผู้วิจัยพบว่ามีการจัดที่เข้าเกณฑ์ตามตระกูลที่จัดไว้โดยสามารถแยกจำนวนภาพยนตร์ออกมาได้ดังนี้

ภาพยนตร์ชีวิต 13 เรื่อง

ภาพยนตร์บู๊ 27 เรื่อง

ภาพยนตร์ตลก 74 เรื่อง

ภาพยนตร์สยองขวัญ 39 เรื่อง

ภาพยนตร์เพลง 1 เรื่อง

ภาพยนตร์สะท้อนสังคม 1 เรื่อง

ภาพยนตร์วัยรุ่น 12 เรื่อง

ภาพยนตร์ตื่นเต้นระทึกขวัญ 12 เรื่อง

ค. จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงทำการเลือกภาพยนตร์ไทย ที่จำแนกตามตระกูลแล้ว ออกมาตระกูลละ 2 เรื่อง โดยตระกูลที่มีภาพยนตร์แค่เรื่องเดียวก็จะคัดเลือกออกมาแค่เพียงเรื่องเดียว เพื่อเป็นตัวแทนของภาพยนตร์ตระกูลนั้นๆ โดย ทำการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และมีเกณฑ์ในการเลือกคือ ภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาจะต้อง มีคุณลักษณะของตระกูลใดตระกูลหนึ่งที่ชัดเจน และมี ประเด็นความรักของตัวเอกเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือมีความรักเป็นส่วนหนึ่งของแก่นเรื่อง ด้วยเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงไม่ศึกษาภาพยนตร์สะท้อนสังคม และภาพยนตร์ตื่นเต้นระทึกขวัญเนื่องจากไม่พบเรื่องความรักที่เด่นชัดของตัวละครเอกในเรื่อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาภาพยนตร์รักทั้งหมด 16 เรื่อง และภาพยนตร์ไทยอีก 6 ตระกูลทั้งหมด 11 เรื่อง รวมทั้งหมด 27 เรื่อง ดังตาราง 3.3 และ 3.4

ลำดับที่	รายชื่อภาพยนตร์รัก	ปีออกฉาย
1	ก่อนรักหมุนรอบตัว	2552
2	ความจำสั้น แต่รักฉันยาว	2552
3	กอด	2551
4	รัก/สาม/เศร้า	2551
5	อีดีมตายแน่	2551
6	แฮปปี้เบิร์ดเดย์	2551
7	ฝันหวาน อาย ลูบ	2551
8	พลอย	2550
9	ยังไงก็รัก	2550
10	ขอให้รักจงเจริญ	2550
11	รักนะ 24 ชั่วโมง	2550
12	สายลับจับบ้านเล็ก	2550
13	รักไม่จำกัดนิยาม	2550
14	รักจัง	2549
15	โคตรรักเอ็งเลย	2549
16	เดิม	2548
17	เพื่อนสนิท	2548

ตาราง 3.3 แสดงรายชื่อภาพยนตร์รักที่จะศึกษา

ลำดับที่	ตระกูลภาพยนตร์	รายชื่อภาพยนตร์	ปีออกฉาย
1	ชีวิต	มหา'ลัยเหมืองแร่	2548
2	ต่อสู้	จีจ้า ดื้อสวยดุ	2552
3		ซ็อกโกแลต	2551
4	ตลก	วงษ์คำเหลา	2552
5		แสบสนิท ศิษย์สายหน้า	2549
6	สยองขวัญ	แฟนเก่า	2552
7		บอดี้ ศพ # 19	2550
8	เพลง	มนตร์รักลูกทุ่ง	2548
9	วัยรุ่น	ปิดเทอมใหญ่ หัวใจว้าวุ่น	2551
10		เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย	2549

ตาราง 3.4 แสดงรายชื่อภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ ที่จะศึกษา

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) โดยทำการศึกษาเนื้อเรื่องของภาพยนตร์อย่างละเอียดและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความหมายความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักผ่านตระกูลภาพยนตร์ไทย โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1.4.1 ผู้วิจัยจะจัดทำเนื้อเรื่องย่อ (synopsis) ของภาพยนตร์ไทยแต่ละเรื่อง

3.1.4.2 ผู้วิจัยจะทำการตีความเนื้อเรื่อง และทำการวิเคราะห์เนื้อหา โดยจะทำการวิเคราะห์ “ความหมายความรัก” และ “กระบวนการสร้างความหมายความรัก” ในตระกูล

ภาพยนตร์ไทย โดยผู้วิจัยจะใช้องค์ประกอบของการเล่าเรื่องมาช่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) โครงเรื่อง ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โครงเรื่องเพื่อดูถึงการลำดับเหตุการณ์ในเรื่องว่าเป็นเช่นใด และพิจารณาถึงลำดับเหตุการณ์ของความรักที่ปรากฏอยู่ในโครงเรื่อง
- 2) แก่นความคิด ผู้วิจัยจะวิเคราะห์แก่นความคิดของเรื่องเพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของเรื่องทั้งหมด และดูว่าแก่นความคิดนั้นสะท้อนถึงความหมายของความรักในภาพยนตร์อย่างไร
- 3) บทสนทนา ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ถึงบทสนทนาในภาพยนตร์ที่สื่อถึงความหมายเรื่องความรักผ่านบทพูดของตัวละครแต่ละตัว
- 4) ฉาก ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ฉากต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความหมายความรัก รวมถึงการวิเคราะห์ความหมายโดยนัยของฉากนั้นๆ ด้วย
- 5) ตัวละคร ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ลักษณะตัวละครหลักในเรื่อง โดยตีความจากคำพูดและบทสนทนา เพื่อศึกษาถึงบุคลิกลักษณะ ทัศนคติ ความคิด มุมมองเรื่องความรัก และพฤติกรรมต่างๆ ที่สะท้อนถึงแง่มุมความรักของตัวละคร
- 6) สัญลักษณ์พิเศษ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษที่ปรากฏในภาพยนตร์ ที่ก่อให้เกิดความหมายความรักในแง่มุมต่างๆ
- 7) มุมมองในการเล่าเรื่อง ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่ามุมมองในการเล่าเรื่องนั้นมาจากใคร และสร้างความหมายความรักอย่างไรบ้าง

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีสัญวิทยาเข้ามาเป็นกรอบในการตีความหมายต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ โดยดูถึงตัวหมาย (signifier) ตัวหมายถึง (signified) การอุปมา (metaphor) และ metonymy ที่เป็นตัวสร้างความหมายเรื่องความรัก อีกทั้งดูความหมายโดยนัยเพื่อให้ทราบถึง

ความหมายที่แท้จริงเรื่องความรักที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อ และจะนำความหมายมาวิเคราะห์เรื่อง มาyacคดีด้านความรักที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ และท้ายสุดผู้วิจัยจะนำความหมายความรักที่ได้ใน แต่ละตระกูลเข้ามาวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงความเหมือนและความแตกต่าง

3.2 เครื่องมือ In-depth Interview

3.2.1 ข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล (key informants) ซึ่งเป็นกลุ่มคนในวงการภาพยนตร์ ไทย ผู้กำกับภาพยนตร์ไทย และผู้เขียนบทภาพยนตร์ไทย เป็นแหล่งข้อมูลหลัก

3.2.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างประเภทบุคคลด้วยวิธีการ purposive sampling โดยจะ เลือกสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะเลือก สัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์ และผู้เขียนบทภาพยนตร์เป็นหลัก ดังมีตัวอย่างรายชื่อต่อไปนี้

- คุณคงเดช จาตุรันต์รัศมี ผู้เขียนบทเรื่อง แสบปีเปิร์ตเดย์, กอด, เจ็ม
 - คุณอัมราพร แผ่นดินทอง ผู้เขียนบทเรื่อง ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น, ความจำสั้น แต่รักฉันทยาว
- คุณนิธิวัฒน์ ธวรรธ ผู้กำกับและผู้เขียนบทเรื่อง เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย
- คุณยุกฤษ ทองกองหนุน ผู้กำกับเรื่อง ความจำสั้นแต่รักฉันทยาว
 - คุณปวีณ ภูริจิตปัญญา ผู้กำกับและผู้เขียนบทเรื่อง บอดี้ ศพ#19
 - คุณปิยะพันธุ์ ชูเพชร ผู้กำกับและผู้เขียนบทเรื่อง แฟนเก่า
- คุณคมกฤษ ตรีวิมล ผู้กำกับเรื่อง เพื่อนสนิท และสายลับจับบ้านเล็ก
- คุณราเชนทร์ ลิ่มตระกูล ผู้กำกับและผู้เขียนบทเรื่อง ต้อ สวย ดู

- คุณหมั่นต์ เขตมี ผู้เขียนบทและผู้กำกับเรื่องรักจัง และรักนะ 24 ชั่วโมง
- คุณต่อพงษ์ ต้นกำเนิด ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องยังงี้ก็รัก

3.2.3 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ทั้งผู้กำกับและผู้เขียนบทภาพยนตร์ โดยประเด็นในการสัมภาษณ์จะแยกคำถามออกเป็น 2 ชุด สำหรับแนวคำถามมีดังต่อไปนี้

- แนวคิดหลักเกี่ยวกับเรื่องความรักในภาพยนตร์ที่ต้องการจะสื่อถึงคืออะไร
- เพราะเหตุใดจึงต้องสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ให้เป็นแบบนั้น
- การสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์สร้างผ่านอะไรบ้าง
- องค์ประกอบหลักที่สร้างเรื่องราวและความหมายความรักในภาพยนตร์มีอะไรบ้าง
- ในการสร้างความหมายความรักมีผลต่อความเป็นตระกูล/ประเภทของภาพยนตร์หรือไม่
- การเขียนบทภาพยนตร์รักมีการเน้นไปที่องค์ประกอบใดเป็นสำคัญ เช่น โครงเรื่อง แก่นเรื่อง
- ท่านได้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความรักที่ต้องการจะสื่อมาจากไหน อะไรเป็นตัวกำหนด

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล โดยทำการตีความข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ และทำการลดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง และจัดข้อมูลที่เป็นคำตอบออกเป็นหมวดหมู่ และพรรณนาคำตอบที่ได้ออกมาเพื่อนำมาเสริมจากการวิเคราะห์ด้วยบท

3.3 การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (descriptive analysis) โดยเรียงตามลำดับประเด็นดังต่อไปนี้

บทที่ 4 วิเคราะห์ความหมายความรักที่ปรากฏในภาพยนตร์แต่ละตระกูล

- 4.1 วิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์รัก
- 4.2 วิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิต
- 4.3 วิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ต่อสู้
- 4.4 วิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ตลก
- 4.5 วิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์สยองขวัญ
- 4.6 วิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์เพลง
- 4.7 วิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์วัยรุ่น

บทที่ 5 วิเคราะห์กระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย

- 5.1 กระบวนการสร้างความหมายผ่านการเล่าเรื่อง
- 5.2 กระบวนการสร้างความหมายผ่านด้านผู้สร้างภาพยนตร์
- 5.3 กระบวนการสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบทางด้านภาพ
- 5.4 กระบวนการสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบทางด้านเพลง

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล อีกทั้งข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 4

ความหมายความรักที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูล

ในบทนี้จะเป็นการรายงานการศึกษาเรื่องความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูล ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์หาความหมายความรักผ่านแนวคิดการเล่าเรื่อง (Narrative) จากนั้นจึงทำการสรุปการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย

4.1 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์รัก

4.1.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ก่อนรักหมุนรอบตัว”

4.1.1.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “ก่อนรักหมุนรอบตัว” ประกอบด้วยเรื่องสั้นทั้งหมด 3 เรื่อง โดยแต่ละเรื่องมีโครงเรื่องดังนี้

เรื่องที่ 1

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลักทั้ง 2 คน คือโจ๊กกับจ๊ีบ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกัน โดยโจ๊กนั้นแอบชอบเพื่อนสนิทอย่างจ๊ีบมาตลอด แต่ก็ไม่มีความมั่นใจในตัวเอง และคิดว่าตนเองไม่เหมาะสมกับจ๊ีบ

เรื่องราวดำเนินต่อไป และเริ่มเข้าสู่ภาวะปัญหาของตัวละครทั้ง 2 คน เมื่อโจ๊กตัดสินใจบอกรักเพื่อนสนิทของเขา แต่จ๊ีบก็ไม่มีท่าทีตอบสนองใดๆ โจ๊กจึงคิดว่าอีกฝ่ายโกรธตน จึงพยายามหาทางคืนดีกับจ๊ีบ เรื่องราวเริ่มเข้าสู่ภาวะคลี่คลายเมื่อทั้งสองคนปรับความเข้าใจกันได้ และต่างฝ่ายก็ต่างบอกว่าชอบกันที่สุดในที่สุด เรื่องราวจบลงด้วยความสมหวังของตัวละคร

เรื่องที่ 2

เรื่องราวมีการเปิดเรื่องด้วยภาวะปัญหาของตัวละครหลัก สุธี กับ ชิดชนก ที่เป็นคู่รักที่คบกันมานานตั้งแต่สมัยมหาวิทยาลัย ทั้งสองกำลังลังเลถึงความสัมพันธ์ของตนกับอีกฝ่าย และกำลังตัดสินใจว่าจะบอกเลิกหรือขอแต่งงาน

เหตุการณ์ดำเนินต่อไป โดยในที่สุดสุธีก็เป็นฝ่ายขอบอกเลิกกับชิตชนก ส่วนชิตชนกกำลังจะขอสุธีแต่งงาน จึงทำให้ชิตชนกรู้สึกเสียใจอย่างมาก ทั้งสองคนต่างสับสนและพยายามหาทางแก้ปัญหาและหาทางออกให้กับความสัมพันธ์ของทั้งคู่

ในที่สุดสุธีก็ไม่สามารถขาดชิตชนกได้ เขาจึงตัดสินใจขอชิตชนกแต่งงาน ในขณะที่ชิตชนกกำลังจะไปเมืองนอกเพื่อเรียนต่อ ซึ่งทำให้สุธีตกใจอย่างมาก แต่เขาก็ไม่สามารถรั้งเธอไม่ให้ไปได้ ชิตชนกรับแหวนของสุธีไว้และถือว่าแหวนนั้นคือการหมั้นหมายระหว่างทั้งคู่ เรื่องราวจบลงด้วยความสมหวังของตัวละคร

เรื่องที่ 3

เรื่องราวเริ่มต้นด้วยภาวะปัญหาของตัวละครหลักทั้ง 2 คน คือเฮีย กับเจ๊ ซึ่งเป็นคู่สามีภรรยาที่แต่งงานกันมานาน และเริ่มที่จะเกิดเป็นความชินชาในชีวิตคู่ ภาวะปัญหาของทั้งคู่เริ่มรุนแรงขึ้นเมื่อวันหนึ่ง สวาน้อยข้างบ้านเกิดอาการน้อยใจแฟนหนุ่ม จึงประชดรักด้วยการเมามายและกินเหล้าอยู่ในร้านของเฮียกับเจ๊

สวาน้อยคนนั้นมีอาการเมามากและต้องการจะประชดแฟนด้วยการมีอะไรกับเฮีย เมื่อเห็นดังนั้น เฮียจึงหาโอกาสให้เจ๊ออกจากร้านไปเพื่อที่เขาจะได้มีโอกาสอยู่กับสวาน้อยข้างบ้านสองต่อสอง แต่เรื่องราวเริ่มรุนแรงขึ้นเมื่อเจ๊จับได้ว่าเฮียโกหก จึงทำให้ทั้งสองคนทะเลาะกันอย่างรุนแรง

เรื่องราวเริ่มเข้าสู่ภาวะคลี่คลายเมื่อแฟนหนุ่มของสวาน้อยข้างบ้านเข้ามาเคลียร์เรื่องราวทั้งหมดกับคนรักของตน จึงทำให้เจ๊รู้ว่าเฮียไม่ได้มีอะไรกับสวาน้อยคนนั้น เรื่องราวจึงกลับสู่ความสงบสุขในที่สุด และจบลงด้วยความสมหวังของตัวละคร

โครงเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “ Before Valentine” นั้นประกอบด้วยโครงเรื่องย่อย 3 โครงเรื่อง และมีการเล่าเรื่องที่สลับและตัดไปมาระหว่าง 3 เรื่อง แต่ท้ายสุดแล้วทั้งสามโครงเรื่องย่อยก็มีจุดเชื่อมต่อกันในตอนท้ายเรื่อง ซึ่งมีการเฉลยไว้ว่า 2 เรื่องแรกเป็นเรื่องราวความรักของคู่สุดท้ายในช่วงวัยรุ่นและวัยกลางคนที่ต้องเจอปัญหาในแต่ละช่วงอายุ แต่ท้ายที่สุดทั้งคู่ก็ยังรักษาความรักไว้ได้จนอยู่ด้วยกันมาเป็นสิบๆ ปี

4.1.1.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “Before Valentine ก่อนรักหมุนรอบตัว” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักต้องการการดูแลรักษาและการประคับประคองจากทั้งสองฝ่าย” อันเนื่องมาจากเนื้อหาโดยรวมจากทั้งสามเรื่องเป็นการพูดถึงการจัดการปัญหาความรักของแต่ละคู่ โดยเริ่มที่คู่แรกเป็นการเริ่มต้นของความรัก โดยก่อนที่ทั้งคู่จะตระหนักทั้งสองจะรู้จักใจของตนเอง และได้ความรักของกันและกัน คนทั้งสองก็ต้องผ่านปัญหาเบื้องต้นมาก่อน และพอมารถึงคู่ที่สอง ซึ่งเป็นคู่รักที่คบกันมาสักระยะ อยู่ในช่วงที่กำลังสับสน และถึงทางแยกที่ทั้งสองคนที่จะต้องเลือกและจัดการความรักของตนเอง ส่วนคู่ที่สาม เป็นคู่รักที่แต่งงานกันมานาน จนชินชาและเบื่อหน่าย และเมื่อมีตัวแปรปัญหาเข้ามา ทั้งคู่ก็ต้องเลือกว่าจะรักษาความรักและจัดการกับปัญหาของตนเองอย่างไร ซึ่งท้ายสุดแล้วการที่คนรักสามารถคบกันนานๆ ได้จำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจ และหาวิธีดูแลความรักของตนเองให้ปรอดและดำเนินต่อไปได้

4.1.1.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาที่สื่อความหมายด้านความรัก ไว้ดังนี้

บทสนทนายาระหว่างจิบกับโจ๊ก

โจ๊ก : เรื่องตอนบ่ายที่เราพูด เราพูดจากความรู้สึกจริงๆ นะ แต่เราไม่รู้ว่.....

จิบ : เราก็รู้สึกเหมือนกันกับโจ๊ก เราแค่ตั้งหลักไม่ทันนะ

โจ๊ก : เราก็ไม่ได้ตั้งหลักที่จะบอกเหมือนกัน อะ สุขสันต์วันวาเลนไทน์นะ

จิบ : โจ๊ก นี่เป็นดอกกุหลาบดอกแรกของเราเลยนะ

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการแก้ปัญหาของตัวละครหลักทั้งสอง ซึ่งทั้งคู่ต่างกลัวที่จะเผยความในใจของตนเองในที่สุด และจริงใจกับความรู้สึกของตัวเองว่าต่างฝ่ายต่างก็ชอบกัน ซึ่งถือได้ว่าความรักในช่วงนี้เป็นแค่ขั้นเริ่มต้นของตัวละครหลักทั้งสอง

บทสนทนายาระหว่างชิตชนกกับสุธิ

ชิตชนก : เสื้อผ้าพวกนี้ที่ฉันซื้อให้ ใส่แล้วดูเป็นผู้เป็นคน แล้วมาทิ้งเรียกรวดอย่างนี้ได้ยังไง?

สุธิ : ก็เสื้อผ้าพวกนี้ เราใส่แล้วไม่มั่นใจนี่ คั่นด้วย

ชิตชนก : แล้วร้านอาหารอีกแต่ละร้านที่ฉันแนะนำให้อร่อยๆ ระดับห้าดาวทั้งนั้นแล้วเป็นไง

สุธี : ร้านแพงๆ แบบนั้น เราไปกินก็ไม่เห็นจะอร่อยสักเท่าไร
 ชิดชนก : ไม่ชอบแล้วบอกว่าชอบทำไม ก็พูดกันตรงๆ ดี
 สุธี : ฉันไม่ยอมให้แกเสียใจ ไม่อยากทำร้ายความรู้สึก
 ชิดชนก : ไม่อยากให้ฉันเสียใจ ไม่อยากทำร้ายความรู้สึก แล้วเมื่อกลางวันนี้ไม่เสียใจเลย
 ไข่ปะ : นี่แกรักฉันจริงๆ หรือเปล่า
 สุธี : เราเป็นเพื่อนกันตั้งแต่ตอนแรกก็คงจะดีกว่านี้

จากบทสนทนาข้างต้น เห็นได้ว่าตัวละครหลักทั้งสองคนต่างมีความขัดแย้งต่อกัน โดยฝ่ายหญิงต้องการให้ฝ่ายชายทำแบบที่เธอต้องการ แต่นั่นเป็นสิ่งที่ฝ่ายชายไม่ชอบ จึงสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการคบกันของคนรัก ที่ต่างฝ่ายต่างต้องการเปลี่ยนตัวตนของกันและกัน ดังนั้นบทสนทนานี้จึงแสดงให้เห็นว่าตัวละครหลักจำเป็นต้องทบทวนถึงความสัมพันธ์ของทั้งคู่

สุธี : ถ้าเราสัญญาว่าเราจะปรับปรุงตัว เป็นคนที่ดีขึ้น ไม่ทำให้แกเสียใจ พร้อมทั้งจะเป็นคนใหม่ แกจะเปลี่ยนใจมั๊ย?

บทสนทนานี้เป็นคำพูดที่ตัวละครหลักฝ่ายชายพูดกับคนรักเพื่อขอคืนดี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความรักของฝ่ายชายคือเรื่องของการปรับปรุงตนเองเพื่ออีกฝ่าย การรักษาน้ำใจของคนที่คุณเองรัก และไม่ทำให้คนที่ตนเองรักต้องเสียใจ

บทสนทนาระหว่างเจี๊ยบเสี๊ย

เสี๊ย : มันเป็นความหลังของเราละ จะเผามันเลยหรือ เราแย่งขนาดที่เธอจะต้องลิ้มมันเลยหรือ

เจี๊ยบ : จะเก็บไว้ทำไม เรื่องในอดีตมันก็ไม่สำคัญแล้วนี่ ถ้าตอนนั้นฉันตัดสินใจไม่กลับเมืองไทย เธอก็ไม่ต้องมาเป็นทุกข์เหมือนตอนนี้หรอก ไข่มั๊ย

เสี๊ย : วันนี้เราทำความผิดไว้กับเธอเยอะ เรารู้ว่าเป็นเรื่องยากที่เธอจะยกโทษให้ แต่เรายังรักกันอยู่ไม่ใช่หรือ

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการที่เสี๊ยกับเจี๊ยบแต่งงานกันมานาน จนทำให้ทั้งคู่เกิดมีความผูกพันกัน ซึ่งเป็นเรื่องปกติของชีวิตคู่ที่จะต้องเจอปัญหาต่างๆ แต่สิ่งสำคัญของชีวิตคู่นั้นก็คือ

การให้อภัยซึ่งกันและกัน โดยตัวละครทั้งสองก็ต่างกำลังหาทางออกให้กับปัญหาชีวิตคู่ที่พวกเขา กำลังเผชิญ

เจ้ : ถ้าเธอไม่ได้เป็นคนทำ ทำไมไม่บอกตั้งแต่แรก

เฮีย : ก็อยากจะรู้ว่าเธอยังรักเรา และยังให้อภัยเราได้หรือเปล่าล่ะสิ

เจ้ : จะรู้ให้มันได้อะไรขึ้นมา

เฮีย : ก็อยากจะฝากผีฝากไข้ไว้กับเธอไง

เฮีย : ถ้าเราจะบอกรักเธอ เธอจะเขินปะ

เจ้ : ก็ลองบอกสิ

เฮีย : เราชักเธอ

เจ้ : เรายังรักเธอเหมือนกัน

จากบทสนทนาข้างต้นเกิดขึ้นตอนที่เรื่องทุกอย่างคลี่คลายลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในชีวิตคู่นั้น นอกจากความรักแล้วสิ่งสำคัญก็คือการให้อภัยซึ่งกันและกัน โดยความรักของทั้งคู่เป็นความรักที่ผ่านอุปสรรคมากมาย และต้องใช้ความเข้าใจ การให้อภัยซึ่งกันและกัน จนทำให้ทั้งคู่สามารถประคับประคองความสัมพันธ์และรักกันมานาน

4.1.1.4 ตัวละคร

โจ๊ก – เด็กหนุ่มหน้าตาธรรมดาๆ ที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเองในเรื่องความรัก เพราะความที่เขาไปแอบชอบเพื่อนสนิทของตนเองที่หน้าตาน่ารักและเรียนเก่ง เขาจึงคิดว่าตนเองไม่ดีพอสำหรับผู้หญิงคนนี้ จึงทำให้เขาขาดความกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกของตัวเอง แต่โจ๊กก็ยังเป็นคนจริงจัง ห่วงใยคนอื่น และยอมทุ่มเททำทุกอย่างเพื่อคนที่เขาชอบ

จ๊ีบ – สาวน้อยหน้าตาน่ารัก เรียนเก่ง จิตใจดี และเพอร์เฟ็คในทุกๆ เรื่อง จึงทำให้เธอเป็นที่หมายปองของหนุ่มๆ ในโรงเรียน จ๊ีบเป็นคนที่จริงจังกับความรู้สึกตนเอง รักใคร่รักจริง และไม่โลเล ดังนั้นในใจของจ๊ีบจึงมีแต่เพื่อนชายที่สนิทเพียงคนเดียว นอกจากนี้ จ๊ีบยังเป็นคนที่ขี้น้อยใจตามประสาเด็กสาววัยรุ่นทั่วไป เพราะต้องการให้คนที่ตนเองชอบเอาใจใส่ตนเองเสมอๆ

สุธี – ชายหนุ่มที่รักอิสระ และค่อนข้างมีความคิดเป็นของตนเอง เขาจึงไม่ชอบที่จะทำตามในสิ่งที่แฟนของเขาแนะนำ สุธีเป็นคนที่รักแฟนมาก คำนึงถึงความรู้สึกคนอื่น ๆ และถนอมน้ำใจคน

ดังนั้นเขาจึงเลือกที่จะไม่เข้าใจแฟนสาวของเขาในทุกๆ เรื่อง นอกจากนี้สุธียังเป็นผู้ชายที่ค่อนข้างคิดมาก ลังเล และตัดสินใจอะไรไม่ค่อยได้ ดังนั้นเขาจึงมีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจและหาทางออกในเรื่องความรักให้กับตนเอง

ชิตชนก – หญิงสาวสวยที่ค่อนข้างมีฐานะดี เป็นคนที่รักแฟนอย่างมาก จริงจังและทุ่มเทให้กับความรัก และต้องการสิ่งที่ดีที่สุดให้กับแฟนตนเอง แต่สิ่งที่จะคำนึงถึงความต้องการของอีกฝ่าย เธอเป็นคนที่ต้องการความรักและเอาใจใส่จากคนที่เธอรัก และค่อนข้างคาดหวังกับคนรักของตนเอง ดังนั้นเมื่อความรักไม่เป็นดังหวัง เธอจึงเสียใจอย่างมาก และมีความลังเลสับสนในจิตใจตนเองอย่างรุนแรง

เฮีย – ชายหนุ่มวัยกลางคนที่ค่อนข้างมีนิสัยปากเสีย เป็นคนที่พูดอะไรตรงไปตรงมากับภรรยา และมักที่จะลืมนึกถึงความรู้สึกของอีกฝ่าย เฮียมีนิสัยเหมือนผู้ชายทั่วไปที่มักมีอาการวอกแวก ลังเล และสับสนเมื่อเห็นผู้หญิงสวยๆ แต่เขาก็พิสูจน์แล้วว่าผู้หญิงที่เขารักที่สุดก็คือภรรยาตนเองเพราะความรู้สึกผูกพันที่อยู่ด้วยกันมานาน แม้ว่าภายนอกจะไม่แสดงออกก็ตามที่

เจี๊ – หญิงสาววัยกลางคนที่ต้องการความเอาใจใส่ดูแลจากสามี เจี๊มีนิสัยขี้อายน้อยเพราะต้องการให้คนรักเอาใจใส่เหมือนตอนที่รักกันใหม่ๆ เธอเป็นคนที่รักเดียวใจเดียวมาตลอด และไม่คิดจะนอกใจสามีตนเอง ดังนั้นเมื่อรู้ว่าสามีตนเองแอบคิดนอกใจ จึงเกิดความผิดหวังและเสียใจอย่างมาก แต่เจี๊ก็ยังเป็นภรรยาที่รักสามีมากจนสามารถให้อภัยเขาได้

4.1.1.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า ความขัดแย้งภายในจิตใจเกิดขึ้นกับตัวละคร โจ๊ก ซึ่งตัวเขาหลงรักเพื่อนสนิทของตนแต่กลับไม่กล้าสารภาพเพราะกลัวว่าตนเองไม่ดีพอ จึงได้แต่เก็บความในใจไว้กับตนเองอยู่ตลอด นอกจากนี้ ความขัดแย้งภายในจิตใจยังพบได้ในตัว สุธี และ ชิตชนก เช่นกัน ซึ่งทั้งสองคนในใจหนึ่งก็ยังรักคนรักของตน แต่อีกใจหนึ่งก็อยากจะทำเลิกร้าง จึงเกิดเป็นความขัดแย้งที่ตัวละครต้องตัดสินใจเลือกทางเดินความรักให้กับตนเอง

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

เฮีย กับ เจ้ - เนื่องจากด้วยความที่คู่รักคู่นี้แต่งงานกันมานาน จึงทำให้ความรักเริ่มที่จะจืดจางลง โดยฝ่ายเจ้ต้องการให้เฮียปฏิบัติกับตนเองเหมือนแต่ก่อนที่รักกันใหม่ๆ ในขณะที่เฮียกลับทำตรงกันข้าม และสร้างเรื่องโกหกเรื่องผู้หญิงทำให้เจ้โกรธอย่างมาก จึงเกิดเป็นความขัดแย้งระหว่างคู่สามีภรรยาขึ้นมา

สุธี กับ ชิดชนก - โดยจะเห็นได้ว่ารูปแบบการใช้ชีวิตของทั้งคู่ค่อนข้างแตกต่างกัน อีกทั้งทั้งความต้องการ ความชอบของทั้งสองคนก็มีความแตกต่างกันอยู่ตลอด ซึ่งชิดชนกก็ต้องการให้สุธีทำในแบบที่เธอต้องการเสมอๆ ทั้งๆ ที่เป็นสิ่งที่สุธีไม่ชอบ ด้วยเหตุนี้จึงเห็นถึงความขัดแย้งของคู่รักคู่นี้ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ภาพยนตร์เรื่อง “ Before Valentine ก่อนรักหมุนรอบตัว ” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรักดังต่อไปนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความไว้ใจ กับ การทรยศหักหลัง

ความขัดแย้งนี้พบได้ในตัวละครเจ้กับเฮีย ซึ่งเป็นคู่แต่งงานที่ใช้ชีวิตด้วยกันมานาน โดยสิ่งสำคัญในการใช้ชีวิตคู่ก็คือการไว้ใจซึ่งกันและกัน ซึ่งฝ่ายภรรยามีความไว้ใจสามีอย่างมาก แต่ความไว้ใจนั้นก็ถูกทำลายลงจากสามีของเธอ เมื่อถูกทรยศจากสามี จึงทำให้เกิดปัญหาในชีวิตคู่ขึ้น ซึ่งความขัดแย้งนี้ถือได้ว่าเป็นความขัดแย้งที่เด่นชัดระหว่างตัวละครทั้งสองตัว และเกิดเป็นบททดสอบในความรักของคนทั้งคู่

ข. ความขัดแย้งระหว่าง การตัดใจจากคนรัก กับ การนุ้ดรั้งคนรัก

ความขัดแย้งนี้พบได้ในตัวละครชิดชนก กับ สุธี โดยความขัดแย้งที่พบนี้ถือได้ว่าเป็นความขัดแย้งที่เด่นชัดอยู่ในตัวละครทั้งสอง โดยฝ่ายหนึ่งต้องการจะตัดใจจากคนรัก ส่วนอีกฝ่ายต้องการให้คนรักกลับมา จึงทำให้ตัวละครทั้งคู่ต้องตัดสินใจว่าจะเลือกที่จะอยู่ด้วยกันต่อ หรือจะลาจากกัน

ค. ความขัดแย้งระหว่าง ความกลัว กับ ความกล้า

ความขัดแย้งนี้พบได้ในตัวละคร “โจ๊ก” โดยถือว่าเป็นความขัดแย้งภายในตัวเองของตัวละคร ซึ่งจากการที่ตัวละครนี้แอบหลงรักเพื่อนสนิทและต้องการที่จะบอกรักเธอ แต่เขากลับเกิดอาการไม่มั่นใจในตนเองและกลัว เพราะคิดว่าตนเองไม่ดีพอสำหรับคนที่เขาชอบ ดังนั้นตัวละครนี้จึงอยู่ในภาวะปัญหาที่เขาต้องเลือกว่าจะรวบรวมความกล้าขึ้นไปบอกคนที่เขารัก หรือตัดสินใจเลี้ยงปัญหาต่อไปเพราะความไม่มั่นใจในตนเองของเขา

4.1.1.6 ฉาก

ฉากที่พบในภาพยนตร์ที่เป็นตัวช่วยในการสร้างความหมายความรักพบว่าเป็นฉากที่อยู่ในชีวิตประจำวันของตัวละครทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรักของตัวละครก่อตัวขึ้นและมีการพัฒนาความสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันของตัวละคร โดยผู้วิจัยพบว่าฉากสำคัญที่ช่วยสร้างความหมายด้านความรัก มีดังนี้

ฉากที่โรงเรียน เป็นฉากที่พบได้ในเรื่องของ โจ๊ก กับ จีบ โดยในเรื่องนี้ถือได้ว่าเป็นเรื่องราวความรักของวัยรุ่นสาวที่อยู่ในช่วงวัยเรียน ดังนั้น ฉากโรงเรียนจึงเป็นฉากสำคัญที่ปรากฏชัดที่สุดในเรื่อง เพราะจะเห็นได้ว่าภายในโรงเรียน เป็นสถานที่หลักที่ตัวละครทั้งสองใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันบ่อยที่สุด และเป็นที่สุดสร้างความสัมพันธ์ของทั้งคู่ให้พัฒนายิ่งขึ้นกลายเป็นความรัก

ฉากในห้องนอน เป็นฉากที่พบได้ในเรื่องของ สุธี กับ ชิดชนก โดยเรื่องนี้เป็นคู่ของตัวละครที่โตขึ้นในระดับวัยผู้ใหญ่ ดังนั้นฉากที่พบจึงเป็นสถานที่ที่เป็นพื้นที่ส่วนตัวมากขึ้น ซึ่งในที่นี้ก็คือฉากในห้องนอนที่สามารถใช้แสดงความรักต่อกันและกันได้ และใช้เป็นฉากเปิดเผยความรู้สึกของตัวละครว่าแต่ละฝ่ายมีความรู้สึกต่อกันอย่างไรในช่วงที่ความรักของตัวละครทั้งสองคนมีปัญหา

ฉากในสนามบิน ถือได้ว่าเป็นฉากที่สุธีและชิดชนกต้องตัดสินใจเลือกทางเดินในเรื่องความรักให้กับตนเอง โดยสนามบินเป็นสถานที่ที่สื่อให้เห็นถึงความรู้สึกของการจากลา ในขณะที่เดียวกัน สนามบินก็ยังเป็นสถานที่ที่แสดงถึงความรู้สึกของการกลับมาเช่นเดียวกัน และในที่นี้ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงความรักระหว่างสุธีและชิดชนกที่เดินเข้ามาถึงทางแยกที่ทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องเลือกทางเดินให้กับชีวิตความรักของทั้งคู่

ฉากในร้านดอกไม้ เป็นฉากที่พบได้ในเรื่องของ เฮีย กับ เจี ซึ่งเป็นที่ที่ตัวละครทั้งสองอาศัยและทำงานอยู่ด้วยกัน โดยคู่รักทั้งสองคนถือได้ว่าเป็นคู่รักที่ผ่านวัยแต่งงานและใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันมานาน ดังนั้นปัญหาในเรื่องความรักจึงสามารถเกิดขึ้นได้ในฉากชีวิตประจำวันทั่วไปที่ตัวละครทั้งสองใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน

4.1.1.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยได้แบ่งสัญลักษณ์พิเศษที่พบในภาพยนตร์เป็น 2 ประเภท ดังนี้

สัญลักษณ์สากล

ก. ดอกกุหลาบ แทนถึงความรัก เป็นสัญลักษณ์ที่ถูกใช้แทนความรักของคู่รัก โดยในภาพยนตร์เรื่องนี้ตัวละครได้มีการใช้ดอกกุหลาบเพื่อมอบให้กับคนรักของตนในวันวาเลนไทน์ ซึ่งเป็นการใช้ดอกกุหลาบเพื่อแสดงความรักต่อคนรักของตนในวันพิเศษ

สัญลักษณ์เฉพาะในเรื่อง

ก. ของขวัญที่เป็นความหลัง แทนถึง ความทรงจำของคนรัก เห็นได้จากคู่ของซิดชนกกับสุธิ และคู่ของเฮียกับเจี โดยทั้งซิดชนกและเจีคิดว่าเมื่อความรักของตนจะจบลง ก็ควรทิ้งของที่มันเป็นความหลังระหว่างกันไปด้วย เพราะของเหล่านี้แทนถึงความทรงจำดีๆ ที่มีให้แก่กันตอนอยู่ในช่วงที่รักกันหวานซึ้ง และทั้งเจีและซิดชนกก็ต้องการที่จะลืมมันไป

4.1.1.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “ Before Valentine ก่อนรักหมุนรอบตัว ” เป็นมุมมองที่มีการเล่าเรื่องจากจุดยืนของตัวละครหลักทั้งหญิงและชาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) โดยผู้ชมสามารถรับรู้พฤติกรรมและความคิดที่แสดงออกมาในเรื่องความรักจากตัวละครหลักทั้ง 2 ฝ่าย และทำให้เห็นถึงมุมมองความคิดเบื้องหลังของการกระทำต่างๆ ของตัวละครแต่ละฝ่ายที่เป็นตัวสร้างความหมายความรักที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์

4.1.1.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ภาพยนตร์เรื่อง “ก่อนรักหมุนรอบตัว” มีการใช้ไวยากรณ์เพื่อสื่อความหมายของภาพยนตร์ โดยมีการใช้องค์ประกอบด้านภาพเพื่อสื่อความหมายด้านความรัก ดังนี้

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะของภาพที่แสดงถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ส่วนมากผู้สร้างภาพยนตร์ได้มีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) ซึ่งเน้นให้เห็นถึงการแสดงออกทางสีหน้าและการกระทำที่แสดงออกทางความรักของตัวละคร นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพมุมสูง (High angle) เพื่อเน้นให้เห็นถึงความรู้สึกปกป้องและดูแลของคนรัก

ภาพที่ 4.1 ตัวอย่างการใช้ภาพมุมสูงและภาพระยะปานกลางในการแสดงออกทางความรักของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะของภาพที่แสดงความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงการแสดงออกทางอารมณ์ผ่านสีหน้าของตัวละครในยามที่ดีใจ เสียใจ และเศร้า จากความรัก

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างการใช้ภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายทางสีหน้าเมื่อตัวละครเสียใจและสมหวัง

4.1.1.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ก่อนรักหมุนรอบตัว”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “Before Valentine ก่อนรักหมุนรอบตัว” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการครองรักและการดูแลซึ่งกันและกัน” โดยชีวิตรักทุกคู่ก็มักจะมีอุปสรรคอยู่เสมอ แต่อาจจะมากน้อยต่างกัน แต่การที่จะผ่านพ้นอุปสรรคนั้นไปได้ จำเป็นที่จะต้องอาศัยความเข้าใจจากทั้ง 2 ฝ่าย การให้อภัยซึ่งกันและกัน และการดูแลซึ่งกันและกัน โดยปัจจัยเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้ความรักของคนทั้งคู่ยืนยาว เพราะความเข้าใจและการดูแลความรักของกันและกันอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

4.1.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้นแต่รักฉันทันยาว”

4.1.2.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์มีการเปิดเรื่องด้วยภาวะปัญหาของตัวละครหลักฝ่ายชาย “เก่ง” ที่โดนจับข้อหาเมาแล้วขับกับเพื่อนสนิทของเขา เหตุการณ์นี้จึงเป็นเหตุให้เขาได้เจอกับตัวละครหลักฝ่ายหญิง “ฝ่าย” ผู้หญิงที่เขาเคยแอบหลงรักตั้งแต่เด็กๆ แต่เธอกลับเป็นแฟนของเพื่อนสนิทของเขาจนได้แต่งงานและหย่ากันเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายมาช่วยประกันตัวทั้งสองคน และระหว่างทางกลับบ้านนั้น ฝ่ายเจอสุนัขที่โดนรถชนอยู่ข้างทาง เธอจึงรีบเข้าไปช่วย จากเหตุการณ์ในครั้งนี้จึงเป็นตัวเชื่อมให้เก่งกับฝ่ายได้เจอกันบ่อยขึ้น

จากเหตุการณ์เมาแล้วขับ ทำให้เก่งต้องบำเพ็ญประโยชน์เพื่อเป็นการชดใช้ความผิด เขาจึงได้ไปเจอกับลุงจาร์สและป้าสมพิศ คู่รักรุ่นใหญ่ ที่เพิ่งมาพบรักกันเมื่อตอนเรียนคอมพิวเตอร์ แต่อุปสรรคทางความรักก็ได้เกิดขึ้นกับคนทั้งสอง เมื่อป้าสมพิศต้องไปต่างประเทศกับครอบครัว ส่วนลุงจาร์สก็ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ทั้งสองฝ่ายจึงต้องหาทางออกให้กับปัญหาของตนเองว่าจะทำอย่างไรกับความสัมพันธ์ของตน

ในส่วนของผู้กับฝ่ายและเก่ง ทั้งสองคนได้พัฒนาความสัมพันธ์จนสนิทกันมากขึ้น เรื่องราวยังได้เปิดเผยว่าฝ่ายยังคงไม่สามารถลืมคนรักเก่าของเธอได้ ส่วนเก่งก็ยังลืมฝ่ายคนที่เขาแอบรักตั้งแต่สมัยเด็กๆ ได้เช่นกัน ทั้งสองคนจึงต้องเผชิญหน้ากับปัญหาความรักที่ต้องแก้ไข

เรื่องราวเริ่มเข้าสู่ภาวะการแก้ปัญหาของตัวละคร โดยเก่งและฝ้ายต่างช่วยกันทำความเข้าใจความต้องการของลุงจำรัสให้สำเร็จ ทั้งลุงจำรัสและป้าสมพิศบอกเล่าซึ่งกันและกัน ซึ่งแม้ทั้งสองฝ่ายไม่อาจอยู่ด้วยกันได้ แต่ทั้งคู่ก็ยังติดต่อกันอยู่เสมอๆ ในส่วนของฝ้ายและเก่งก็ต่างเปิดโอกาสให้ทั้งคู่ได้พัฒนาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อันนำไปสู่ภาวะสงบสุข และจบเรื่องลงด้วยความสุขสมหวังของตัวละครในที่สุด

4.1.2.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้นแต่รักฉันยาว” มีแก่นความคิดหลักคือ “ชีวิตคนเราต้องก้าวเดินต่อไปข้างหน้าแม้จะเจอกับปัญหา” อันเนื่องมาจากเนื้อหาหลักที่ใช้ประเด็นเรื่องความรักกับความทรงจำมานำเสนอ โดยตัวละครในเรื่องไม่สามารถลืมเรื่องความรักเก่าๆ อันแสนเจ็บปวดได้ และยังคงฝังใจอยู่กับความรักในครั้งนั้น ดังนั้นสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะนำเสนอก็คือเราทุกคนไม่จำเป็นต้องลืมเรื่องแย่ๆ ในชีวิตทุกเรื่อง เช่นเรื่องความรัก โดยสิ่งที่ทำได้ดีคือควรที่จะเก็บเรื่องไม่ดีไว้เป็นบทเรียน พร้อมทั้งจะเริ่มต้นใหม่ได้กับทุกเรื่อง และเรียนรู้จากความผิดพลาดในอดีต

4.1.2.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาที่สื่อความหมายด้านความรัก ไว้ดังนี้

บทสนทนายาระหว่างเก่งกับฝ้าย

เก่ง : นี่เธอก็งี่เง่ากว่าที่เราคิดไว้เยอะเลยนะ

ฝ้าย : เก่งมากใช้ปะ ไหนเก่งนักลองบอกมาสิ ถ้าเป็นเก่ง เก่งจะทำยังไง โอมเค้าเป็นรักแรกของเรานะเก่ง เก่งไม่มีวันเข้าใจหรอก

เก่ง : เราอาจจะเข้าใจก็ได้นะ เพราะฝ้ายก็เป็นรักครั้งแรกของเราเหมือนกัน

จากนั้นโดยไม่รู้ตัว ฝ้ายก็ยื่นหน้าเข้าไปจูบเก่ง

ฝ้าย : เราขอโทษ เราเมา

เก่ง : เขาก็เมา.....แต่ไม่หอรอก เราไม่เมาเลย เรารู้สึกดีด้วยซ้ำ

ฝ้าย : เราสับสนนะเก่ง เราไม่รู้ว่าเราคิดอะไรอยู่ด้วยซ้ำ เราขอโทษ เราขอโทษ

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าตัวละครหลักทั้งสองคนยังไม่สามารถลืมคนที่ตนเองรักได้ ซึ่งการที่ยังลืมคนที่รักไม่ได้ ทำให้ตัวละครหลักฝ่ายหญิงไม่สามารถเริ่มต้นความรักใหม่กับคนอื่นได้อีก เพราะเธอยังทำใจเรื่องความรักที่ผิดหวังของตนไม่ได้นั่นเอง ในขณะที่ตัวละครหลักฝ่ายชายก็ยังไม่สามารถลืมฝ่ายได้เช่นกัน ซึ่งจากการกระทำครั้งนี้ทำให้ทั้งคู่เกิดอาการสับสนในความรู้สึกของตนเองและสัมพันธ์ของทั้งคู่อย่างมาก

ฝ่าย : เก่ง เราว่ามันนี่เง่านะ แต่มันเป็นเรื่องยากสำหรับเรา เป็นเก่ง เก่งจะลืมคนที่เก่งเคยรักได้ง่ายขนาดนั้นเลยหรอ

เก่ง : เราว่ามันไม่เกี่ยวกับเรื่องที่จะลืมได้หรือไม่ได้หรอกฝ่าย ที่ฝ่ายเป็นแบบนี้ เพราะฝ่ายยังหวังว่าไอ้โอมมันจะกลับมาหาฝ่ายต่างหาก

ฝ่าย : ไม่เคยมีใครพูดตรงกับเราขนาดนี้มาก่อนเลยนะ

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าตัวละครหลักฝ่ายหญิงยังไม่สามารถลืมคนรักเก่าและก้าวต่อไปข้างหน้าได้ เพียงเพราะเธอยังหวังว่าอดีตคนรักจะกลับมาหาเธออีกครั้ง และตัวละครหลักฝ่ายชายก็เข้าใจในจุดนี้ดี ซึ่งฝ่ายนั้นยังคงฝังใจกับรักในครั้งอดีตอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เธอไม่สามารถเปิดใจให้เก่งได้ในเวลานั้น จากบทสนทนานี้จึงแสดงให้เห็นถึงการไม่ปล่อยวางเรื่องความรักในอดีตของตัวละครหลักฝ่ายหญิง

เก่ง : เป็นไรไปล่ะ

ฝ่าย : ไม่อยากให้มันลงเอยแบบนี้เลย

เก่ง : ก็อย่างที่ลู่วงว่านั่นแหละ จะช้าหรือจะเร็วคนเราก็ต้องลืมกันอยู่ดี แต่ไอ้พวกเราดี เป็นพวกลืมช้า

ฝ่าย : เหรอ แล้วถ้าลืมช้ามาก ต้องทำไงล่ะ

เก่ง : ก็ไม่เห็นต้องทำไร ดูอย่างเราดี เราไม่เคยลืมเธอเลยนะ แต่เราก็มีรักใหม่ได้ เพียงแต่มันเป็นรักใหม่กับคนเดิมเท่านั้นเอง

จากบทสนทนาข้างต้นระหว่างเก่งและฝ่าย สะท้อนให้เห็นว่าคนเราไม่จำเป็นต้องลืมเรื่องทุกอย่างเพื่อที่จะเริ่มใหม่ในชีวิต เช่นเดียวกับเรื่องความรัก โดยคนเราไม่จำเป็นต้องลืมเรื่องความรักครั้งเก่าให้หมดสิ้นเพื่อที่จะเริ่มต้นความรักครั้งใหม่ ซึ่งตัวละครหลัก “เก่ง” ก็เลือกที่จะมีรัก

ใหม่กับ “ฝ่าย” ผู้หญิงคนที่เขารักคนเดิม แต่ยอมทิ้งเรื่องราวความรักในอดีตที่เขาเคยไม่สมหวังกับเธอ และลองเริ่มต้นใหม่กับฝ่ายอีกครั้ง

บทสนทนาระหว่างลุงจาร์สกับป้าสมพิศ

ป้าสมพิศ : ตาจาร์ส ฉันคงจะอยู่กับคนหนุ่มๆ เหมือนกับเธอไม่ได้แล้วละ แต่ถ้าเธอบอกให้ฉันอยู่ บอกเพียงคำเดียว ฉันก็จะอยู่

ลุงจาร์ส : ไปเถอะ จากกันตอนที่ยังจำกันได้ล่ะ ดีแล้ว

ป้าสมพิศ : ไม่นะ ฉันไม่มีวันลืมเธอได้แน่

ลุงจาร์ส : ไม่ลืมไม่มีหรอก มีแต่ลืมช้ำกับลืมเร็ว ฉันมันแค่ลืมเร็วไปหน่อยเท่านั้นเอง สักวันหนึ่งเธอก็คงลืมได้ ยังไงเราก็ต้องอยู่ให้ได้สิ

จากบทสนทนา ข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าความรักของตัวละครทั้งคู่ เป็นความรักที่ผ่านประสบการณ์มาเยอะ และเข้าใจธรรมชาติของโลกเป็นอย่างดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ทั้งคู่จะไม่ได้ครองรักกันอย่างที่หวัง แต่ทั้งสองคนก็ยอมรับและเข้าใจ และสามารถดำเนินชีวิตของแต่ละคนต่อไปได้ เป็นการให้ความหมายว่าชีวิตคนเราก็ต้องก้าวต่อไป แม้บางสิ่งจะไม่สมหวังดังใจก็ตามที

4.1.2.4 ตัวละคร

หมอแก่ง – สัตวแพทย์หนุ่มที่มีนิสัยปากไว ตรงไปตรงมา คิดอย่างไรก็พูดอย่างนั้นโดยไม่คอยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ฟัง หมอแก่งเป็นคนที่รักใคร่รักจริงจัง ไม่เปลี่ยนใจได้ง่ายๆ จึงทำให้เขาไม่สามารถลืมรักครั้งแรกของเขาได้ และไม่ยอมที่จะเริ่มมีรักใหม่กับใครอีก นอกจากนี้เขายังเป็นคนที่ไม่ค่อยเปิดเผยความรู้สึกตนเองในเรื่องความรัก และยอมที่จะให้ตนเองเจ็บปวด

ฝ่าย – หญิงสาวที่มีอาชีพเป็นนักจัดสวน เป็นคนที่ทะมัดทะแมง คล่องแคล่วว่องไว มีนิสัยลุยๆ ภายนอกเป็นคนที่แข็งๆ แต่ภายในอ่อนไหวในเรื่องความรักอย่างมาก เพราะไม่สามารถลืมอดีตคนรักของตนเองได้เลย จึงทำให้เธอเลือกที่จะยึดติดกับความรักครั้งเก่า และไม่ยอมที่จะเปิดใจให้ใคร เพราะในใจยังหวังว่าคนรักเก่าของเธอจะกลับมาอีกครั้ง

ลุงจาร์ส – ชายวัยสูงอายุเป็นชาวสวนอยู่ต่างจังหวัด มีชีวิตที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมามากมาย และไม่ยอมปิดตัวเอง โดยเฉพาะในเรื่องความรัก ลุงจาร์สยังเป็นคนที่ทุ่มเทให้กับความรักอย่างมาก

และคอยดูแลเอาใจใส่และให้เกียรติคนที่เขารักอยู่ตลอดเวลา เขามีนิสัยที่เสียสละ และคิดถึงความรู้สึกของคนที่เขารักก่อนความรู้สึกตนเอง จึงทำให้เขาเลือกที่จะเก็บปัญหาต่างๆ ไว้ในใจ เพราะไม่ต้องกรำให้คนที่เขารักเป็นห่วงและต้องมาลำบากเพราะตน

ป้าสมพิศ – หญิงวัยสูงอายุที่มีใจเป็นวัยรุ่นตลอดเวลา เธอเป็นผู้หญิงที่ทันสมัย ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ให้ทันคนรอบข้าง ในเรื่องความรัก ป้าสมพิศเป็นคนที่ไม่ปิดตัวเอง จริงจังกับความรัก เข้าอกเข้าใจคนรักเมื่อยามที่คนรักเกิดปัญหา ป้าสมพิศยังเป็นคนที่สามารถยอมเสียสละความสุขของตนเองเพื่อคนที่รักได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักที่มีแต่ความเสียสละ มีความเข้าอกเข้าใจ และผ่านร้อนผ่านหนาวในชีวิตมาแล้ว

4.1.2.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ป้าสมพิศ – จากการวิเคราะห์ พบว่าป้าสมพิศมีความสับสนในตนเอง โดยใจหนึ่งเธอก็ต้องการอยู่กับคนรักที่เมืองไทย แต่อีกใจหนึ่งเธอก็มีครอบครัวซึ่งก็คือลูกๆ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ดังนั้นป้าสมพิศจึงเกิดอาการสับสนและลังเลใจอย่างมากเมื่อถึงเวลาที่จะต้องเลือกทางเดินให้กับชีวิตตนเอง

ฝ่าย – ความขัดแย้งที่พบภายในจิตใจของฝ่ายนั้นเกี่ยวกับเรื่องการลืมนักเก่าของตนเอง โดยฝ่ายเลิกกับโอมสามีเก่ามานานแล้ว แต่เธอก็ไม่เคยลืมนักเก่าได้เลยแม้ว่าเธอจะพยายามสักแค่ไหน ฝ่ายจึงต้องสู้กับความรู้สึกขัดแย้งภายในจิตใจของตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะฝ่ายก็รู้อยู่แล้วว่าโอมมีคนรักใหม่ไปนานแล้ว และเขาก็คงไม่มีวันกลับมาหาฝ่ายอีก

แก๊ง – แก๊งมีความขัดแย้งภายในจิตใจคือเรื่องของการลืมนักที่เขารักเช่นกัน โดยแก๊งนั้นแอบรักฝ่ายมาตั้งแต่สมัยเด็กๆ แต่ฝ่ายก็มีคนรักอยู่แล้วคือโอม และฝ่ายก็ไม่สามารถลืมนักเก่าของตนเองได้ ดังนั้นแก๊งจึงต้องต่อสู้กับความรู้สึกภายในจิตใจตนเองให้ลืมนักเก่าให้ได้ ทั้ๆ ที่เขาไม่สามารถทำได้เลย

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

ป่าสมพิศ กับ ลูกๆ – โดยความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการที่ป่าสมพิศต้องการไปอยู่เมืองนอกกับคนรักของตน ในขณะที่ลูกๆ ของป่าสมพิศไม่ต้องการให้แม่ของตนเองซึ่งมีอายุมากแล้วไปอยู่ในที่ไกลหูไกลตา ดังนั้นจึงเกิดเป็นความขัดแย้งขึ้นระหว่างป่ากับลูกๆ เพราะแต่ละคนก็มีเหตุผลและความต้องการที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้นแต่รักฉันยาว” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างควมหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การจำ กับ การลืม

ความขัดแย้ง นี้ถือได้ว่าเป็นความขัดแย้ง หลักที่ช่วยสร้างควมหมายความรักในภาพยนตร์เรื่องนี้ โดยเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในใจของตัวละครหลัก ซึ่งคู่ของเก่งกับฝ่ายต่างก็ต้องการที่จะลืมความรักในอดีต แต่เพราะเป็นความรักที่ฝังใจของคนทั้งคู่ จึงเป็นการยากที่จะลืม ในขณะที่คู่ของลุงกับป่าที่ต่างมีความรู้สึกดีๆ ให้กัน แต่ด้วยเหตุแห่งวัยจึงอาจทำให้ความทรงจำในเรื่องความรักสูญหายไป ความขัดแย้งนี้จึงเป็นความขัดแย้งที่สร้างปมปัญหาให้กับตัวละครในเรื่อง

ข. ความขัดแย้งระหว่าง การปิดโอกาส และ การเริ่มต้นใหม่

ความขัดแย้ง นี้พบได้ในตัวละคร เก่งกับฝ่าย และลุงจำรัสกับป่าสมพิศ โดยคู่ แรกทั้งสองคนต่างก็มีความทรงจำกับความรักครั้งแรก จนไม่สามารถเริ่มต้นใหม่กับใครได้อีก และปิดโอกาสตนเองมาตลอด ส่วนอีกคู่หนึ่งเป็นคู่ที่เข้าใจในชีวิตและความรักมากกว่าคู่แรก จึงทำให้ทั้งคู่กล้าเริ่มต้นในสิ่งใหม่ๆ รวมถึงความรัก จึงเห็นได้ว่าความรักเป็นเรื่องของการเปิดโอกาสให้ตนเองและสามารถเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ

4.1.2.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้น แต่รักฉันยาว” ผู้วิจัยพบว่า มีฉากสำคัญที่ให้ความหมายความรักในภาพยนตร์ ดังต่อไปนี้

ฉากบนเรือตกหมึก โดยฉากบนเรือนี้เป็นฉากที่ฝ่ายและเก่งอยู่ด้วยกันเพียงลำพัง ซึ่งถือได้ว่าเป็นฉากที่ตัวละครทั้งสองต่างเปิดเผยและระบายความในใจถึงความรู้สึกออกมา โดยฝ่ายยังไม่สามารถลืมคนรักเก่าได้ ในขณะที่เดียวกันเก่งก็เปิดเผยว่าเขายังคงไม่เคยลืมฝ่ายได้เช่นเดียวกัน ซึ่ง

ฉากที่ตัวละครอยู่บนเรือตกหมึกกลางชายทะเลด้วยกันสองคนก็ช่วยเพิ่มบรรยากาศและอารมณ์ความรู้สึกให้กับสถานการณ์ในขณะนั้นได้เป็นอย่างดี

ฉากใต้ต้นชมพู่มะเหมี่ยว เป็นฉากที่ลุงจำรัสขอป่าสมพิศแต่งงานใต้ต้นชมพู่มะเหมี่ยว โดยจะเห็นได้ว่าต้นชมพู่มะเหมี่ยวเป็นต้นไม้ที่ลุงจำรัสรักมาก ฉากนี้จึงให้ความหมายความรักต่อตัวละครทั้งสองโดยตรง อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความรู้สึกโรแมนติกและอารมณ์ร่วมให้กับผู้ชมอีกด้วย

4.1.2.7 สัญลักษณ์พิเศษ

สัญลักษณ์พิเศษในภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้นแต่รักฉันยาว” ที่ให้ความหมายเกี่ยวกับความรัก ผู้วิจัยพบว่ามีดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

ก. ต้นชมพู่มะเหมี่ยว แทนถึง ความรักระหว่างลุงจำรัสกับป่าสมพิศ ซึ่งต้นชมพู่มะเหมี่ยว ต้นนี้เป็นต้นไม้ที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมาพร้อมกับลุง เมื่อต้นไม้เจอพายุ ก็สามารถยืนหยัดอยู่ได้ต้นเดียว และ ลุงก็ประสบประหมจนในที่สุดมันสามารถแตกกิ่งก้านสาขาขึ้นมาใหม่ เหมือนเป็นกำลังใจให้ลุงรู้ว่า สำหรับเรื่องราวๆ ที่ผ่านมา เราสามารถเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ เหมือนกับความรักของลุง จำรัสกับป่าสมพิศ ซึ่งถึงแม้ว่าจะมาเจอกันตอนอายุมากแล้ว แต่ทั้งคู่ยังมีโอกาสและสามารถเป็นกำลังใจให้กันและกันในการใช้ชีวิตได้

4.1.2.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้นแต่รักฉันยาว” เป็นมุมมอง ที่มีการเล่าเรื่องจากมุมมองของตัวละครหลักทั้งหญิงและชาย ซึ่งถือว่าเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) เพราะทำให้ผู้ชมรับรู้ความคิดและการกระทำในเรื่องราวความรักของตัวละครทั้ง 2 ฝ่ายอย่างไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งการเล่าเรื่องผ่านจุดยืนของทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงนั้น ทำให้เห็นถึงความคิดและการกระทำในด้านความรักของทั้ง 2 ฝ่ายได้อย่างชัดเจน

4.1.2.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ผู้วิจับพบว่าส่วนใหญ่แล้วมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้มาก (Very close-up shot) โดยภาพระยะปานกลางจะเน้นให้เห็นถึงอากัปกิริยาของตัวละครและบริเวณรอบๆ โดยรวม ส่วนภาพระยะใกล้ จะเน้นให้เห็นถึงสีหน้าและการแสดงออกของตัวละครให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในภาพที่แสดงถึงความรักของตัวละครในช่วงที่เป็นสุข จะมีการใช้แสงแบบสดใสเพื่อแสดงถึงอารมณ์ที่สดใสของตัวละคร

ภาพที่ 4.3 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางที่เน้นให้เห็นถึงอากัปกิริยาโดยรวมของตัวละคร และการใช้โทนแสงที่สดใส

ภาพที่ 4.4 ตัวอย่างภาพระยะใกล้ที่เน้นให้เห็นถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการจับกันและจับมือ

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่ใช้แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละครนั้น ผู้สร้างภาพยนตร์มีการเลือกใช้ภาพแบบระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นถึงสีหน้าและแววตาของตัวละครในช่วงเวลาต่างๆ นอกจากนี้ยังพบการใช้ภาพมุมต่ำ (Low angle) เพื่อสื่อให้เห็นถึงความหวังของตัวละครอีกด้วย

ภาพที่ 4.5 ตัวอย่างภาพมุมต่ำและภาพระยะใกล้มาก เพื่อสื่อความหมายด้านสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

4.1.2.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้นแต่รักฉันทยาว”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ความจำสั้นแต่รักฉันทยาว” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการเรียนรู้และเป็นสิ่งที่สามารถเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ” ซึ่งเมื่อคนเราเจอความผิดหวังในเรื่องความรัก ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องจมอยู่กับความผิดหวังหรือพยายามที่จะลืมความรักครั้งเก่าให้ได้ แต่คนเราควรเลือกที่จะจดจำข้อผิดพลาดของความรักในอดีต เพื่อนำมาเป็นบทเรียนให้กับความรักครั้งใหม่ ซึ่งสิ่งสำคัญก็คือการเปิดโอกาสให้กับตนเอง ไม่จมปลักอยู่กับอดีตที่ไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขได้อีก และพร้อมที่จะเริ่มต้นใหม่อยู่เสมอ

4.1.3 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “กอด”

4.1.3.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะปัญหาของตัวละครหลัก “ชวาน” ที่ไม่พอใจในการมี 3 แขนของตนเอง เขาจึงตัดสินใจเข้ากรุงเทพฯ เพื่อไปผ่าตัดเอาแขนข้างที่เกินมาออก ซึ่งในระหว่างทางที่ชวานกำลังจะไปกรุงเทพฯ นั้น เขาได้เจอกับตัวละครหลักฝ่ายหญิง “นา” ซึ่งกำลังจะไปตามหาสามีที่กรุงเทพฯ เช่นกัน โดยชวานได้ช่วยนาไว้จากการถูกข่มขืน

เรื่องราวดำเนินต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งระหว่างทางที่ไปด้วยกัน ทั้งชวานและนาต่างก็เริ่มพัฒนาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันไปเรื่อยๆ จนเกิดความสนิทสนม และเข้าอกเข้าใจกันถึงส่วนประกอบในร่างกายที่เกินออกมาของคนทั้งคู่

เมื่อมาถึงกรุงเทพฯ ทั้งชวานและนาต่างก็มีความขัดแย้งในตัวเอง และจำเป็นต้องตัดสินใจ โดยชวานเกิดความลังเลที่จะตัดแขนของเขาดีหรือไม่ ส่วนนาก็ได้เจอสามีตามที่ตั้งใจ แต่ก็พบว่าสามีของเธอมีผู้หญิงคนใหม่แล้ว นาจึงตัดสินใจกลับบ้านเกิดของเธอ ส่วนชวานก็ตัดสินใจผ่าตัดแขนข้างที่เกินออกมาในที่สุด แต่ทั้งๆ ที่เขาตัดแขนไปแล้ว เขาก็พบว่าชีวิตของเขามันก็ยังไม่เติมเต็มอยู่ดี เขาจึงคิดว่าสิ่งที่เขาต้องการเพื่อมาเติมเต็มจิตใจของเขาก็คือการมีใครสักคนที่เข้าใจและแคร์เขานั้นเอง เขาจึงกลับไปหา นา เรื่องราวจึงกลับมาสู่ภาวะสงบสุขอีกครั้ง และจบลงด้วยความสมหวังของตัวละคร

4.1.3.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “กอด” มีแก่นความคิดหลักคือ “ทุกคนล้วนต้องการการยอมรับจากใครสักคน” อันเนื่องมาจากเนื้อหาโดยรวมที่พูดถึงตัวละครที่มีอวัยวะส่วนเกินขึ้นมาในชีวิต และถูกมองว่าเป็นตัวประหลาดของสังคม ซึ่งแม้ว่าส่วนเกินนั้นจะหายไปจากชีวิต แต่แท้จริงแล้วสิ่งหนึ่งที่ทุกคนล้วนต้องการในชีวิตก็คือ การมีใครสักคนยอมรับในตัวตนที่เราเป็นจริงๆ โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ซึ่งสิ่งนั้นที่ภาพยนตร์พูดถึงก็คือความรักและความเอาใจใส่จากใครสักคน

4.1.3.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาที่สื่อความหมายด้านความรัก ไว้ดังนี้

บทสนทนายาระหว่างชวานกับนา

นา : เห็นต้นไม้ที่นั่นมั๊ย แต่ก่อนมันเป็นต้นไม้ที่เล็กมาก ต้นเล็กกว่าเพื่อนๆ เลย มันก็เลยไปขออนางฟ้า นางฟ้าใจดีก็เลยให้มันโต ปรากฏว่ามันก็โตกว่าเพื่อนๆ จนเพื่อนๆ ไม่อยากอยู่ใกล้มัน มันก็เลยเครียด ก็เลยไปขออนางฟ้าอีก นางฟ้าใจดี ก็เลยให้มันมาอยู่กับต้นไม้สีทองนี่ไง ถึงแม้ว่ามันจะอยู่กันแค่ 2 ต้นในโลก มันก็มีความสุขแล้ว

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการที่ตัวละครทั้งคู่เกิดมามีส่วนที่เกินออกมาในชีวิต แต่การที่ทั้งคู่มาเจอกัน รักกัน เข้าใจกัน และยอมรับในตัวตนของกันและกัน แค่นี้ก็เพียงพอสำหรับการทำให้คนสองคนอยู่ด้วยกันได้อย่างมีความสุข

ชวาน : ฉันมันตัวเชื้อโรค เป็นนี้มาตั้งแต่เกิดละ ตั้งแต่ฉันคลอดออกมา พ่อฉันก็ตกใจ รับผิดชอบไม่ได้ที่ฉันมี 3 แขน เลยหนีฉันกับแม่ไป ปล่อยให้แม่เลี้ยงดูฉันอยู่คนเดียว เมื่อไม่กี่ปีก่อน แม่ได้ข่าวว่าพ่อย้ายไปอยู่ กทม. แม่ก็รีบเร้าให้ฉันพาไป แต่ฉันก็ไม่เคยพาแม่ไป จนแม่เสียใจแล้วใครจะกล้ากลับไป เกิดพ่อทำท่ารังเกียจฉัน แล้วฉันจะทำยังไง แค่นี้ฉันจะออกจากหมู่บ้านฉันยังไม่กล้าเลย สามแขนมันน่ารังเกียจมากใช้มั๊ย

นา : ไม่หรอก เธอใช้ได้นะ

ชวาน : เธอใช้ได้หรือ

นา : อืม

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการที่ผู้หญิงยอมรับในความเป็นตัวตนของตัวเองคร
 หลัฝ่ายชาย ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาต้องการมาตลอดจากใครสักคน เพราะที่ผ่านมาเขาไม่เคยได้รับการ
 ยอมรับจากใครเลย สิ่งเหล่านี้จึงเปรียบเสมือนปมในใจของเขาตลอด ดังนั้นเมื่อมีคนที่ยอมรับเขา
 ได้ เขาก็ดีใจอย่างมากที่อย่างน้อยก็มีคนที่เข้าใจเขา

ชวาน : “ผมสูญเสียแขน หรือสูญเสียอะไรไปกันแน่ ผมจะมี 2 แขนไปเพื่ออะไร ผมโง่เองแม่
 ผมไม่อยากเป็นคนปกติแล้ว ผมอยากเป็นคนพิเศษ คนพิเศษของใครสักคน”

บทบรรยายข้างต้นเป็นคำพูดของชวานหลังจากที่ชวานผ่าตัดแขนซ้ายที่เกินออกมาไปแล้ว
 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าลึกๆ แล้ว ในใจของเขาต้องการแค่การยอมรับจากใครคนหนึ่ง ซึ่งก็คือการมีใคร
 สักคนที่รักและคอยเอาใจใส่อยู่ข้างกาย ซึ่งจะมาเป็นสิ่งเติมเต็มในจิตใจที่ว่างเปล่าของเขาได้

4.1.3.4 ตัวละคร

ชวาน – ชายหนุ่มที่เกิดมาพร้อมกับแขน 3 แขน ที่ทำให้เขาเกิดปมขึ้นมาในใจถึงอวัยวะที่เกิน
 ออกมาจากร่างกายของเขา จึงทำให้เขาต้องการที่จะเป็นเหมือนคนอื่นๆ และไม่ต้องการให้ใครมา
 มองว่าเขาเป็นคนพิเศษ ในเรื่องความรัก ชวานเคยผิดหวังจากความรักเช่นกัน เพียงเพราะเขามี 3
 แขนไม่เหมือนคนอื่น จึงเป็นสิ่งที่ฝังใจสำหรับเขาอย่างมาก ชวานเป็นคนที่โหยหาและต้องการความ
 รัก เขาแค่เพียงต้องการมีใครสักคนที่รักเขาจริงๆ เข้าใจในสิ่งที่เขาเป็น และคอยเติมเต็มความรักที่
 หายไปในจิตใจเขาเพียงเท่านั้น

นา – หญิงสาวชาวเหนือที่มีนิสัยขลุ่ยๆ และตรงไปตรงมา เป็นผู้หญิงที่หน้าตาค่อนข้างดี มี
 รูปร่างเซ็กซี่ และมีหน้าอกที่ใหญ่กว่าผู้หญิงทั่วไป จึงทำให้ผู้ชายส่วนมากมองนาที่ภายนอก นายัง
 เป็นคนที่ซื่อสัตย์กับคนรัก และรักใคร่รักจริงอย่างมาก เพราะเธอยอมลงทุนเพื่อมาตามหาสามีที่
 กรุงเทพฯ แต่เธอก็ต้องผิดหวังเพราะความรักเพราะสามีไปมีผู้หญิงคนอื่น ด้วยเหตุนี้ นาจึงเป็นผู้หญิง
 ที่ขาดความรักอย่างแท้จริง และสิ่งที่นาต้องการก็คือการมีใครสักคนที่เข้าใจเธอ และไม่มองเธอที่
 รูปร่างภายนอก

4.1.3.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ชวาน – จากในภาพยนตร์จะเห็นได้ว่าชวานมีปมด้วยเรื่องแขนข้างที่เกินมาของเขาตั้งแต่เด็ก ๆ และจากการที่ทุกคนมองเขาเป็นตัวประหลาด และถูกแฟนบอกเลิกเพราะมีสามแขน ชวานจึงไม่อยากมีสามแขนอีกต่อไป และต้องการไปตัดแขนทิ้งเพราะอยากเป็นคนปกติเหมือนคนอื่น ๆ แต่ทำที่สุดเมื่อชวานตัดแขนทิ้งไปแล้ว เขาก็ยังไม่รู้สึกพอใจอยู่ดี และเกิดเป็นความขัดแย้งในจิตใจว่าสิ่งที่เขาต้องการจริงๆ คือไม่ใช่การไม่มีแขน แต่เป็นเรื่องของการมีคนยอมรับในสิ่งที่เขาเป็นมากกว่า

นา – ด้วยความที่นาเป็นผู้หญิงที่มีหน้าอกใหญ่ และโดนผู้ชายมองและลวนลามอยู่บ่อยๆ นาน่าจึงไม่เคยพอใจในความใหญ่ของหน้าอกตนเองเลย และทำให้เธอคิดอยู่เสมอว่าผู้ชายทุกคนที่เข้ามาจีบเธอนั้นหวังแค่รูปร่างหน้าตาภายนอกของเธอเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดเป็นความขัดแย้งในจิตใจของนาเพราะความไม่พอใจในรูปร่างของตน

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับสังคม

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครชวานและสังคมภายนอก โดยจะเห็นได้ว่าสังคมมองว่าชวานเป็นผู้ชายที่ผิดปกติ เพราะมีสามแขน จนชวานรู้สึกว่าเขาเป็นคนประหลาดในสายตาคนรอบข้างอยู่ตลอดเวลา และไม่มีใครที่สามารถยอมรับตัวตนของเขาได้จริงๆ จึงทำให้เกิดเป็นความขัดแย้งระหว่างตัวเขาเองที่ต้องการให้สังคมยอมรับกับสังคมรอบข้างที่มองเขาเป็นคนประหลาด

นอกจากนี้ในภาพยนตร์เรื่อง “กอด” มีคู่ขัดแย้งที่ให้ความหมายด้านความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การยอมรับ กับ การไม่ยอมรับ

ความขัดแย้งนี้ถือเป็นความขัดแย้งหลักในภาพยนตร์ โดยความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครหลักทั้ง 2 คน ซึ่งต้องการแค่การยอมรับจากใครสักคนบนโลก โดยเข้าใจถึงตัวตนของแต่ละฝ่ายและยอมรับได้อย่างไม่มีเงื่อนไขใดๆ เพราะคนรอบข้างของพวกเขาต่างก็ไม่ได้ยอมรับและมองพวกเขาที่ตัวตน ความขัดแย้งนี้จึงเกิดขึ้นและถือเป็นจุดที่ทำให้เกิดปมปัญหาในใจของตัวละครทั้งสองคน

ข. ความขัดแย้งระหว่าง คนปกติ กับ คนพิเศษ

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในใจของตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งมีความขัดแย้งคือ เขาต้องการที่จะเป็นเหมือนคนปกติทั่วไป ไม่ต้องการเป็นคนพิเศษด้วยการมี 3 แขน แต่ท้ายสุดแล้วนั้นเมื่อเขากลายมาเป็นคนปกติมี 2 แขนเหมือนคนทั่วไป ก็ยังไม่ทำให้เขารู้สึกเติมเต็ม ซึ่งในที่สุด เขาก็รู้แล้วว่าเขาแค่ต้องการเป็นคนพิเศษของใครบางคน หรือการมีใครสักคนที่รักเขาที่ตัวตนของเขานั้นเอง

4.1.3.6 ฉาก

ฉากสำคัญที่ให้ความหมายด้านความรักในภาพยนตร์เรื่อง “กอด” มีดังนี้

ฉากในรถทัวร์ เป็นฉากที่ตัวละคร ขวาน และ นา อยู่ด้วยกันสองคนบนรถทัวร์โดยที่ไม่มีคนอื่นอยู่บนนั้นเลย โดยฝ่าย ขวาน ได้มีการเผยความรู้สึกและความน้อยเนื้อต่ำใจในโชคชะตาของตนเอง ทำให้เห็นถึงความอ้างว้างภายในใจของขวานเพราะที่ผ่านมาเขาไม่เคยมีใครเข้าใจความรู้สึกของเขาจริงๆ โดยฉากนี้มีความสัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในตอนนั้น เพราะฉากนี้แสดงให้เห็นถึงภาวะโดดเดี่ยวของตัวละครทั้งคู่ และรอบๆ ตัวของพวกเขาที่ไม่มีคนอื่นเลยนอกจากพวกเขาสองคน

ฉากไร่ชาเขียว เป็นฉากที่ตัวละครขวานตัดสินใจกลับมาหานางเอกที่ไร่ชาเขียวที่นางเอกทำงานอยู่ และเข้ามาสวมกอดนางเอกในตอนสุดท้าย ซึ่งฉากนี้แสดงให้เห็นถึงการออกตามหา “นา” คนพิเศษของขวานเพียงคนเดียวที่เขาต้องการ อีกทั้งฉากธรรมชาตินี้ยังช่วยเพิ่มอารมณ์ความโรแมนติกและความรู้สึกร่วมให้กับผู้ชมได้อีกด้วย

ฉากบนรางรถไฟ ฉากนี้เป็นฉากที่ขวานและนา ต่างอยู่คนละฝากของรางรถไฟ และขวานก็ต้องการให้นาเข้ามาอยู่ฝั่งเดียวกับตน และในขณะนั้นก็มีรถไฟมาวิ่งคั่นกลางระหว่างคนทั้งคู่พอดี และทำให้ขวานไม่สามารถเห็นนาได้ไปพักหนึ่ง โดยจากฉากนี้ก็สะท้อนให้เห็นว่าลึกๆ ในใจของตัวละครขวานนั้นกลัวการสูญเสียและขาดความรัก ดังนั้นเขาจึงเรียกนาให้มาอยู่ฝั่งเดียวกับตน เพราะเขากลัวว่าในช่วงระยะเวลาที่รถไฟวิ่งผ่านนั้น นาอาจจะจากเขาไปก็ได้ แต่เมื่อรถไฟผ่านไป เขาก็พบว่านายังคงอยู่และไม่จากไปไหน เช่นเดียวกับนา ที่เลือกที่จะไม่ไปจากขวานเช่นกัน

4.1.3.7 สัญลักษณ์พิเศษ

สัญลักษณ์พิเศษในภาพยนตร์เรื่อง “กอด” ที่ให้ความหมายเกี่ยวกับความรัก ผู้วิจัยพบว่ามี
ดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

- ก. ต้นไม้ใบสีทอง แทนถึง ขวาน ซึ่งจากในภาพยนตร์พบว่าขวานมีการเปรียบเปรยตนเองว่าเป็นต้นไม้ที่มีใบสีทองที่ไม่เหมือนใคร ต้นไม้ต้นนั้นจึงต้องอยู่โดดเดี่ยวอยู่เพียงลำพังเช่นเดียวกับเขาที่ถูกมองว่าเป็นตัวประหลาด และใช้ชีวิตอยู่โดยลำพังมาโดยตลอด
- ข. ต้นไม้ต้นใหญ่ แทนถึง นา โดยนาได้เปรียบเทียบตนเองเป็นต้นไม้ที่ใหญ่โตกว่าต้นอื่นๆ จึงไม่มีต้นไม้ต้นไหนที่อยากอยู่ใกล้มัน เหมือนกับตัวนาที่มีหน้าอกใหญ่เกินปกติ

จากสัญลักษณ์พิเศษทั้งสองอย่างนี้ นาได้ใช้เปรียบเทียบว่าในท้ายที่สุด ต้นไม้ทั้งสองก็ได้มาอยู่ใกล้ๆ กัน และถึงแม้ไม่มีต้นไม้อื่นอยู่ใกล้ๆ ต้นไม้สองต้นนี้ก็มีความสุขดีอยู่แล้ว เช่นเดียวกับขวานและนาที่มาเจอกัน และมีส่วนที่เกินออกมาในชีวิตเหมือนกัน แต่ทั้งคู่ก็สามารถรักกันมีความสุขได้โดยไม่ต้องสนใจใคร

4.1.3.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง “กอด” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านตัวละครหลักฝ่ายชาย “ขวาน” ซึ่งถือว่าเป็นมุมมองแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) โดยผู้ชมสามารถเห็นถึงทัศนคติ ความคิด และการกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรักของตัวละครฝ่ายชายได้อย่างชัดเจน มากกว่าตัวละครฝ่ายหญิง ซึ่งผู้ชมสามารถรับรู้ได้อย่างจำกัดผ่านทางตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งจากมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชาย สะท้อนให้เห็นว่าเขาต้องการความรักมาเติมเต็มจิตใจของเขา

4.1.3.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ส่วนมากมีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) และภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงการกระทำที่

แสดงออกทางด้านความรัก นอกจากนี้ยังพบภาพระยะไกลมาก (Very long shot) ที่ต้องการเน้นให้เห็นถึงภาพวิวทิวทัศน์ และความกว้างใหญ่ไปพร้อมๆ กับการแสดงออกทางความรักของตัวละคร

ภาพที่ 4.6 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และระยะไกลมากในการสื่อความหมายทางด้านความรักผ่านการจับมือและกอดกัน

ภาพที่ 4.7 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและมุมต่ำในการสื่อความหมายให้เห็นถึงความอ้างว้างของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงความรู้สึกของตัวละคร ส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) ที่เน้นให้เห็นถึงสีหน้าและอารมณ์ของตัวละครในเรื่อง อีกทั้งการใช้ภาพระยะปานกลางทำให้ผู้ชมสามารถเห็นพื้นที่และบรรยากาศรอบๆ ของตัวละครได้ในขณะเดียวกัน

ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อแสดงสีหน้าดีใจของตัวละคร

4.1.3.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “กอด”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “กอด” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการยอมรับในตัวตนของกันและกัน” โดยภาพยนตร์ได้สะท้อนให้เห็นว่าแม้คนเราจะต้องการหลายสิ่งหลายอย่างในชีวิต แต่ท้ายสุดแล้วนั้น ชีวิตของคนทุกคนล้วนต้องการแค่ความรักเข้ามาเติมเต็มจิตใจ นั่นก็คือการมีใครคนหนึ่งที่สามารถยอมรับในตัวตนและรักในสิ่งที่เราเป็นได้ โดยไม่ต้องมีเงื่อนไขใดๆ เพราะความรักเป็นสิ่งที่สามารถเยียวยาจิตใจ และทำให้คนเรามีกำลังใจที่จะดำเนินชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข

4.1.4 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รัก/สาม/เศร้า”

4.1.4.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์มีการเปิดเรื่องด้วยภาพงานศพของตัวละครหลัก “ฟ้า” จากนั้นเรื่องราวได้ถูกเล่าย้อนกลับไปในอดีต ด้วยการแนะนำตัวละครหลัก 3 คนที่เป็นเพื่อนสนิทกันและเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยเดียวกัน ซึ่งก็คือ ฟ้า น้ำ และพายุ โดยทั้งสามคนมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก น้ำแอบหลงรักเพื่อนสนิทอย่างพายุ แต่ในใจพายุนั้นก็กลับมีฟ้าคนเดียวมาตลอด

เรื่องราวเริ่มเข้าสู่ภาวะปัญหาเมื่อฟ้าป่วยเป็นโรคที่ไม่มีทางรักษาหาย ซึ่งในตอนนั้นฟ้าก็ยังได้รับรู้ดีกว่าพายุเพื่อนสนิทแอบชอบตนมาตลอด ทั้งสองคนจึงเริ่มพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันในขณะนั้น น้ำโดนรุ่นพี่ที่ทำงานข่มขืน ซึ่งในวันนั้นฟ้าก็ได้รับความจริงโดยบังเอิญว่าน้ำก็แอบชอบพายุอยู่เช่นกัน ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้นกับตัวละครทุกตัว ฟ้าตัดสินใจหักทวงให้เพื่อนทั้งสอง และหนีไปอยู่บนเกาะแห่งหนึ่งเพียงลำพัง โดยที่ไม่มีใครรู้

เรื่องราวเริ่มคลี่คลายเมื่อพายุและน้ำออกตามหาฟ้าจนเจอในที่สุด และมีการปรับความเข้าใจกัน โดยน้ำอธิบายให้ฟ้าเข้าใจว่าน้ำไม่ได้รับเธอแต่รักฟ้า ตัวละครทั้งสามจึงกลับมาเข้าใจกันเหมือนเดิม แต่ฟ้าก็ต้องเสียชีวิตลงเพราะโรคที่รักษาไม่หาย และได้อยู่กับพายุจนลมหายใจสุดท้ายของเธอ ส่วนน้ำก็ตัดสินใจย้ายไปอยู่ต่างประเทศเพื่อไปคลอดลูกที่เกิดจากการโดนข่มขืน และพยายามลืมพายุให้ได้ 5 ปีต่อมาเธอได้กลับมาที่เมืองไทยอีกครั้ง และพบกับพายุ ภาพยนตร์มีการ

ปิดเรื่องด้วยความสงบสุขอีกครั้ง โดยการที่ทั้งสองคนเปิดโอกาสลองคบกันในที่สุด เรื่องราวจึงจบลงด้วยความสมหวังของตัวละครทั้งสอง

4.1.4.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “รัก/สาม/เศร้า” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักสามเส้าระหว่างเพื่อนสนิท ที่มีแต่การให้และเสียสละต่อกัน” ซึ่งเป็นแนวคิดหลักที่ภาพยนตร์ตั้งใจจะสื่อออกมา เห็นได้จากเนื้อหาโดยรวมที่เล่าถึงเพื่อนสนิท 3 คนที่แอบรักกันโดยที่ไม่มีฝ่ายไหนรู้ ซึ่งความรักของเพื่อนทั้ง 3 ถูกสื่อความหมายออกมาให้เป็นไปในทิศทางที่เห็นได้ถึงความเสี่ยงสละ ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัว มีแต่คำว่า “ให้” เพราะความรักตั้งอยู่บนพื้นฐานของคำว่ามิตรภาพมาก่อน และทุกคนก็พร้อมจะเสียสละคนรักให้กับเพื่อนโดยไม่กลัวว่าตนเองจะต้องผิดหวัง และไม่คิดถึงความต้องการส่วนตัวใดๆ

4.1.4.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาหลักๆ ที่สื่อความหมายด้านความรัก ไว้ดังนี้

บทสนทนายาระหว่างฟ้ากับพายู

ฟ้า : ทำไมไม่มึงคิดกับกูแบบนี้?

พายู : ไม่รู้

ฟ้า : รู้อะไรบ้างเนี่ย แล้วจะทำให้อูมีความสุขได้อย่างไร?

พายู : อันนี้ก็ไม่รู้ แต่ที่รู้ๆ กูคงไม่ทำให้มึงมีทุกข์เพิ่มขึ้นแน่ๆ

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าตัวละครพายูนั้นมีความรักให้กับฟ้าจริงๆ เห็นได้จากการที่เขาไม่ต้องการให้ฟ้ามีเรื่องทุกข์ใจ เพราะเขาคิดว่าการที่คนเรารักกันจะต้องไม่ทำให้กันและกันเสียใจ เหมือนกับที่แฟนคนเก่าของฟ้าคอยสร้างความทุกข์ใจให้กับฟ้าเสมอๆ

บทสนทนายาระหว่างน้ำกับพายู

พายู : น้ำ ตั้งแต่มึงกลับมา มึงได้กินต้มยำซูบเปอรียัง?

น้ำ : ยัง ไม่รู้ร้านเจ๊จิงเขาย้ายไปอยู่ไหน

พายู : กูรู้จักร้านหนึ่ง อร่อยไม่แพ้กัน

น้ำ : ไปกินมาแล้วหรือ?

พายุ : อืม

น้ำ : มึงไม่ชอบตีนไก่ไม่ใช่หรอ?

พายุ : แล้วถ้ากูเกิดชอบขึ้นมา มึงจะพอมีเวลาเหลือไปกินกับกุ่มัย?

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความเป็นห่วงเป็นใยในตัวน้ำจากพายุ และการเปิดใจให้ตัวเองได้ลองคบกับน้ำโดยใช้ตีนไก่เป็นตัวสื่อความหมาย ซึ่งที่ผ่านมาพายุไม่เคยกินตีนไก่เลย แต่เขาก็เลือกที่จะลองกินดู ซึ่งเปรียบได้กับการที่เขาลองให้โอกาสตัวเองในเรื่องความรักอีกครั้งกับเพื่อนสนิทของเขานั่นเอง

4.1.4.4 ตัวละคร

พายุ – ชายหนุ่มผู้มีลักษณะนิ่งๆ เงียบๆ เป็นสุภาพบุรุษ ดูภายนอกเป็นคนที่เก็บความรู้สึกแต่จริงๆ แล้วเป็นคนจริงจังกับความรู้สึกของตนเอง และรักใคร่รักจริงไม่โลเล แต่ก็ไม่กล้าที่จะเปิดเผยความในใจให้คนที่เขารักรับรู้ แต่เพราะความกลัวว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะสายเกินไป เขาจึงกล้าที่จะบอกความในใจของตนเอง พายุเป็นคนที่หุ่มเทและห่วงใยคนที่เขารักอย่างมาก และยอมเสียสละให้เพื่อนได้ทุกอย่างโดยไม่กลัวว่าตนเองจะต้องเดือดร้อน อีกทั้งยังต้องการให้คนที่เขารักมีความสุข และเห็นแก่คนอื่นมากกว่าตนเองเสมอ

ฟ้า – หญิงสาวที่มีฐานะทางครอบครัวดี เป็นผู้หญิงที่มีลักษณะจริงจัง ปากไว ตรงไปตรงมา คิดอะไรก็พูดตามความรู้สึก รักใคร่รักหุ่มเท ภายนอกดูเป็นคนที่แข็งๆ แต่ภายในอ่อนไหวกับความรักมาก เพราะฟ้าเคยเจ็บปวดกับเรื่องความรักที่ไม่สมหวังมาตลอด จึงทำให้เธอตัดสินใจผู้ชายที่การกระทำมากกว่าคำพูด เพราะไม่ต้องการที่จะผิดหวังและเสียใจกับเรื่องความรักอีก นอกจากนี้ฟ้ายังเป็นคนที่เสียสละเพื่อเพื่อนอย่างมาก แม้กระทั่งความรักของตัวเอง และยอมให้ตัวเองเจ็บปวดมากกว่าที่จะเห็นเพื่อนต้องเสียใจ

น้ำ – หญิงสาวที่มีบุคลิกเงียบๆ นิ่งๆ ค่อนข้างเก็บความรู้สึกของตนเอง เป็นคนที่ใส่ใจในความรู้สึกของเพื่อนเสมอๆ แต่ไม่กล้าเปิดเผยความในใจกับคนที่ตนเองรัก และยอมที่จะเก็บความรู้สึกรักเอาไว้คนเดียว น้ำยังเป็นคนที่ไวใจคนง่ายจนตัวเองต้องถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ

อีกทั้งมีความเสียสละให้เพื่อนมาตลอด ยอมที่จะเห็นตัวเองผิดหวังจากความรัก และยินดีกับเพื่อนอย่างจริงใจ ทั้งๆ ที่ตนเองจะต้องเจ็บปวดกับความรักก็ตามที

4.1.4.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นในตัวละครหลักทั้ง 3 คน ได้แก่ ฟ้า พายุ และน้ำ โดยเป็นเรื่องของการแอบหลงรักเพื่อนและไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึก โดยพายุแอบหลงรักฟ้ามานาน แต่เขาก็ไม่กล้าบอกความรู้สึกออกไปในตอนแรก ในขณะที่น้ำก็แอบหลงรักพายุเช่นกัน แต่ไม่กล้าบอกไปเพราะพายุรักฟ้า ในขณะที่ฟ้าเมื่อรู้ว่าน้ำแอบชอบพายุจึงยอมหลีกเลี่ยงทางให้น้ำ ทั้งๆ ที่ตนเองก็มีความรู้สึกดีๆ ให้กับพายุเช่นกัน จึงเกิดเป็นความขัดแย้งภายในใจของตัวละครทั้ง 3 คนที่อยากจะทำตามใจปรารถนาแต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติ

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครฟ้า ซึ่งมีโรคประจำตัวที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ โดยฟ้าเองก็ยังอยากมีชีวิตต่อไปเพื่ออยู่กับคนที่ตนเองรัก แต่ก็ไม่สามารถต้านทานโรคร้ายที่ไม่มีทางรักษาหายได้ ความขัดแย้งนี้จึงเกิดขึ้นและทำให้เกิดความเศร้าและผิดหวังให้กับตัวละคร

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “รัก/สาม/เศร้า” มีคู่ขัดแย้งที่ให้ความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความรักแบบซู้สาว กับ ความรักแบบเพื่อน

เป็นความขัดแย้งหลักที่พบในภาพยนตร์ อันเนื่องมาจากว่าตัวละครหลักทั้ง 3 คนล้วนเป็นเพื่อนสนิทกันมานาน แต่เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนแปรเปลี่ยนเป็นความรักแบบซู้สาว จึงทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นมาจากภายในใจของตัวละครทั้งสาม เพราะความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเป็นสิ่งที่เปราะบาง และแต่ละคนก็ไม่ต้องการทำร้ายความรู้สึกของเพื่อน แต่ละฝ่ายจึงเลือกที่จะเป็นคนเจ็บปวดเพื่อความรักเสียเอง

ข. ความขัดแย้งระหว่าง ความเป็น กับ ความตาย

เป็นความขัดแย้งทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับตัวละครหลัก “ฟ้า” โดยความขัดแย้งนี้เป็นตัวสร้างปัญหาและเรื่องราวให้กับตัวละคร โดยฝ่ายพายุก็ไม่ต้องการที่จะสูญเสียคนที่ตนเองรักไป ในขณะที่ฟ้าก็ยังไม่อยากตาย ดังนั้นจึงเกิดเป็นความขัดแย้งที่เป็นตัวทำให้เกิดความสูญเสีย และการพรากจากกับคนที่ตนเองรัก

4.1.4.6 ฉาก

ฉากสำคัญที่ให้ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รัก/สาม/เศร้า” มีดังนี้

ฉากในห้องพักโรงพยาบาล เป็นฉากที่พายุ ฟ้า และน้ำ อยู่ด้วยกันในห้องสามคน และเป็นตอนที่พายุสารภาพความรู้สึกของตนที่มีต่อฟ้าออกมาตรงๆ ซึ่งหลังจากที่พายุเผยความรู้สึกของตนออกไปแล้ว ทั้งห้องก็ตกอยู่ในความอึดอัด โดยเฉพาะน้ำ ที่ยืนอยู่ตรงกลางระหว่างพายุกับฟ้า และไม่กล้าที่จะเผยความรู้สึกของตนออกมา ซึ่งบรรยากาศโดยรวมของห้องในโรงพยาบาลก็มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของตัวละครทุกตัวในขณะนั้น

ฉากพระอาทิตย์ตกที่ชายทะเล เป็นฉากที่พายุพาฟ้ามาดูพระอาทิตย์ตกที่ชายหาดกลางทะเล ซึ่งเป็นตอนที่ฟ้ากำลังป่วยหนักและใกล้จะเสียชีวิต โดยจะเห็นได้ว่าฉากนี้เป็นการช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึกโรแมนติคให้กับเรื่องราว อีกทั้งทำให้คนดูเกิดความรู้สึกร่วมกับความรักระหว่างพายุและฟ้าด้วยเช่นกัน

ฉากมองท้องฟ้า เป็นฉากตอนต้นที่พายุกำลังวาดภาพฟ้าอยู่กับเพื่อนๆ และตัวเขาเองก็จ้องมองท้องฟ้า นั้นหลังจากวาดเสร็จ ซึ่งสื่อให้เห็นว่าในใจพายุนั้นมีแต่ฟ้าเพียงคนเดียว และแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงในความรักของพายุ

ฉากแม่น้ำ เป็นฉากตอนจบที่พายุหันไปมองริมหน้าต่าง และริมหน้าต่างก็เป็นวิวแม่น้ำ ซึ่งฉากนี้มีความสัมพันธ์กับความรักของพายุ โดยแสดงให้เห็นว่าในตอนนีพายุเริ่มจะเปิดใจตนเองและยอมรับน้ำเข้ามาในใจของตนมากยิ่งขึ้น

4.1.4.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษที่ช่วยสร้างความหมายความรักไว้ โดยแบ่งเป็นสัญลักษณ์สากล และสัญลักษณ์เฉพาะในเรื่อง ไว้ดังนี้

สัญลักษณ์สากล

ก. ชื่อของตัวละครเอก คือ ฟ้า น้ำ และพายู ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ โดยธรรมชาติเปรียบได้กับสิ่งที่มีมนุษย์ไม่สามารถควบคุมได้ เช่นเดียวกับความรักที่ไม่มีใครสามารถควบคุมได้เช่นกัน

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

ก. เสื้อยืดที่น้ำให้กับฟ้าเป็นของขวัญวันเกิด แทนถึง ความรักของน้ำกับฟ้า โดยน้ำเป็นคนซื้อเสื้อตัวนี้ให้ฟ้าเป็นของขวัญวันเกิด ซึ่งฟ้าก็ใส่เสื้อตัวนี้อยู่บ่อยๆ และเมื่อฟ้าใกล้จะตาย ฟ้าก็เอาเสื้อตัวนี้ให้กับพายู ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฟ้าต้องการให้พายูดูแลเสื้อตัวนี้แทนฟ้า ซึ่งมีความหมายโดยนัยว่า ฟ้าต้องการให้พายูดูแลน้ำแทนฟ้านั่นเอง

ข. ตีนไก่ซูเปอร์ แทนถึง น้ำ จากตอนที่น้ำ พายู และกลุ่มเพื่อนๆ ไปกินตีนไก่ซูเปอร์ด้วยกัน ซึ่งน้ำตกให้พายูลองทาน แต่พายูกลับปฏิเสธทุกๆ ที่ไม่เคยลองมาก่อน ด้วยเหตุผลว่าไม่ชอบ และตอนสุดท้ายที่น้ำกับพายูมาเจอกันอีกครั้ง พายูกลับเป็นฝ่ายชวนน้ำไปกิน ซึ่งเขาบอกกับน้ำว่า เขาเปลี่ยนใจมาชอบมันแล้ว ซึ่งตีความได้ว่าพายูเปิดโอกาสให้ตนเองลองสิ่งที่ไม่เคยลองมาก่อน ซึ่งหมายถึงการที่เขาเปิดโอกาสให้ตัวเองได้ลองรักน้ำนั่นเอง

4.1.4.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง “รัก/สาม/เศร้า” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องจากมุมมองของตัวละครหลักชายหญิงทั้งสามคน ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) ซึ่งทำให้ผู้ชมเห็นมุมมองในด้านความรักของตัวละครทุกตัว ว่าแต่ละคนมีลักษณะนิสัยและการแสดงออกในเรื่องราวความรักอย่างไร และทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงที่มาที่ไปของการกระทำของตัวละครต่างๆ เช่น จากการเล่าเรื่องผ่านตัวละคร “น้ำ” จึงทำให้ผู้ชมทราบว่าน้ำเป็นคนที่ไม่กล้าเปิดเผยความในใจกับคนที่ตนเองรัก แต่เลือกที่จะเสียสละคนรักให้เพื่อน เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.4.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร พบว่ามีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะไกล (Long shot) นอกจากนี้ โทนแสงที่ใช้พบว่าเป็นโทนแสงที่ให้ความรู้สึกเศร้าเพราะการใกล้จะจากไปของตัวละคร

ภาพที่ 4.9 ตัวอย่างภาพระยะปานกลาง และภาพระยะไกลในการแสดงออกทางความรักผ่านการกอดกัน และการใช้โทนแสงที่ให้ความรู้สึกเศร้า

ข. ภาพที่แสดงถึงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ส่วนมากแล้ว มีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up) เพื่อเน้นให้เห็นถึงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละครได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.10 ตัวอย่างภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายผ่านทางสีหน้าเมื่อตัวละครเสียใจ

4.1.4.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รัก/สาม/เศร้า”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รัก/สาม/เศร้า” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการเสียสละและการให้โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ” โดยความรักที่พบนั้นเป็นความรักที่มีแต่การให้และเสียสละระหว่างเพื่อน โดยไม่หวังผลประโยชน์ใดๆ จากอีกฝ่าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อ

คนเรารักใคร่อย่างแท้จริงแล้ว คนคนนั้นก็จะทำทุกอย่างให้คนรักอย่างเต็มใจและไม่ลังเล และคำนึงถึงความสุขของคนรักก่อนความสุขของตนเองเสมอ

4.1.5 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “อีติ๋มตายแน่”

4.1.5.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของเรื่องราว โดยภาพยนตร์ได้แนะนำตัวละครหลักฝ่ายชาย ติ่ง ซึ่งมีอาชีพเป็นคนโชว์การแสดงในฟาร์มจระเข้ และโชว์ต่อมวยในบาร์แห่งหนึ่ง ซึ่งเรื่องราวได้เปิดเผยลักษณะนิสัยของตัวละครหลักว่าเป็นคนที่ไม่กล้าทำอะไรจริงจัง เคยออกหักเพราะโดนสาวทิ้ง ดังนั้นเมื่อเขาชอบใครขึ้นมา เขาจะรีบชิงบอกเลิกก่อนทันที ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้คบกัน เพราะความที่กลัวตนเองจะผิดหวังจากความรักนั่นเอง แต่ติ่งก็ไม่ทันได้สังเกตว่ามีหญิงสาวชาวกะเหรี่ยงที่ชื่อมะขิ่น คอยแอบชอบตนเองอยู่ และเขาก็คิดว่าผู้หญิงคนนี้ทำอะไรก็ดูจะซัดหุ้ซัดตาเขาไปหมด

วันหนึ่งติ่ง ได้เจอกับ สาวน้อยชาวญี่ปุ่นหน้าตาน่ารักที่ชื่อ อีติ๋ม ทำให้ติ่งตกหลุมรักผู้หญิงคนนี้อย่างปักใจโดยทันที อีติ๋มได้กลายมาเป็นนางในดวงใจของติ่ง ทั้งสองคนพัฒนาความสัมพันธ์จนสนิทกันยิ่งขึ้น เขาพาเธอไปเที่ยวทุกหนทุกแห่งและดูแลเธออย่างดี ภาพยนตร์ดำเนินเรื่องมาจนถึงภาวะปัญหาเมื่อวันหนึ่งติ่งได้พาอีติ๋มไปดู สะท้อนฟ้า นักเตะที่เขาชื่นชอบ ทำให้ทั้งสองคนได้รู้จักกัน และจากวันนั้นอีติ๋มก็ค่อยๆ หายไปจากชีวิตติ่ง จนเขามารู้ทีหลังว่าอีติ๋มแอบไปคบอยู่กับสะท้อนฟ้า ทำให้เขาปวดใจเป็นอย่างมาก

ติ่งจึงตัดสินใจแก้ปัญหาความรักของเขาด้วยการไปขออีติ๋มคืนจากสะท้อนฟ้า แต่สะท้อนฟ้ากลับยื่นข้อเสนอว่าถ้าติ่งสามารถล้มเขาได้ เขาจะยอมคืนอีติ๋มให้ ติ่งจึงตกลงทันทีและยอมสู้ยิบตาเพื่อที่จะชนะให้ได้ ซึ่งในวันที่ทั้งสองสู้กัน ติ่งก็สามารถล้มสะท้อนฟ้าได้ด้วยความช่วยเหลือจากมะขิ่น แต่ติ่งกลับไม่สนใจใยดีเธอ ทำให้เธอน้อยใจและหายตัวไป ซึ่งท้ายสุดแล้วคนที่อีติ๋มเลือกก็ไม่ใช่อีติ๋ม แต่เธอกลับเลือกสะท้อนฟ้าแทน

หลังจากนั้นมา ติ่งกลับรู้สึกยิ่งอ้างว้างกว่าเก่า เขาเริ่มรู้สึกว่าเขาได้มองข้ามคนใกล้ตัวที่คอยห่วงใยเขาอยู่เสมอมา นั่นก็คือมะขิ่น ติ่งจึงตัดสินใจไปตามหามะขิ่นที่กรุงเทพฯ เพื่อขอคืนดี และ

เรื่องราวก็เข้าสู่ภาวะสงบสุขอีกครั้งเมื่อทั้งสองกลับมาเจอกันและเข้าใจกันในที่สุด เรื่องราวจึงจบลงด้วยความสมหวังของตัวละคร

4.1.5.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “อีติมตายแน่” มีแก่นความคิดหลักคือ “การมองเห็นคุณค่าของคนที่อยู่ใกล้ตัว” อันเนื่องมาจากเนื้อหาที่เล่าถึงชายคนหนึ่งที่มีวแต่ไปหลงชื่นชมกับหญิงคนอื่น แต่ไม่เคยที่จะสนใจมองคนใกล้ตัวที่คอยรักและหวังดีกับเขาตลอดมา จนเมื่อผู้หญิงคนนั้นจากไปในที่สุด เขาจึงคิดได้ ซึ่งภาพยนตร์ได้สื่อให้เห็นถึงการสำรวจและพยายามมองเห็นคุณค่าของใครคนหนึ่งที่เคยเอาใจใส่และหวังดีกับเรามาตลอด ซึ่งคนคนนั้นอาจเป็นคนที่อยู่ใกล้ตัวจนเราลืมที่จะมองเห็นความสำคัญของเขาไปได้

4.1.5.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยไม่พบบทสนทนาที่เป็นตัวสื่อความหมายด้านความรักในภาพยนตร์เรื่อง “อีติมตายแน่”

4.1.5.4 ตัวละคร

ตั้ง – ชายหนุ่มที่มีลักษณะโง่งม เป็นคนที่หวาดระแวงกับความรักอย่างมาก แต่แท้จริงแล้วรักใคร่รักจริงจัง แต่เพราะในอดีตเคยผิดหวังจากความรัก จึงทำให้เขาไม่กล้าที่จะรักใคร่จริงจังอีกต่อไป เพราะกลัวที่จะเจ็บกับความรัก ซึ่งเมื่อเขากล้าเปิดใจ เขาก็ต้องมาผิดหวังกับความรักอีก นอกจากนี้ตั้งยังเป็นคนที่ไม่รู้จักตนเอง และละเลยผู้หญิงที่อยู่ใกล้ตัวเขามาตลอดจนกระทั่งวันที่เธอจากเขาไป จึงทำให้เขาารู้ใจตนเอง และยอมทำทุกอย่างเพื่อที่จะให้คนที่เขารักกลับมา

อิติมิ – หญิงสาวชาวญี่ปุ่น หน้าตาน่ารัก ขาวหมวย เป็นสเปคที่ผู้ชายชอบ อิติมิเป็นคนที่หลงใหลในสิ่งที่ตนเองชอบเป็นอย่างมาก ในเรื่องความรัก อิติมิเป็นผู้หญิงที่ค่อนข้างสับสนและโง่งม เป็นคนที่ปัดป้องและชอบสิ่งต่างๆ ได้ง่าย จึงทำให้บางครั้งไม่ได้คิดถึงความรู้สึกของคนอื่น แต่แท้จริงอิติมิก็ไม่ได้ตั้งใจทำให้คนอื่นต้องเสียใจเพราะเธอเช่นกัน

มะชิน – หญิงสาววเกะเหวียงที่ย้ายถิ่นฐานมาจากทางภาคเหนือเพื่อเข้ามาทำมาหากิน เธอมีนิสัยที่น่ารัก จริงใจ และเอาใจใส่กับคนรอบข้างเสมอๆ โดยเฉพาะคนที่เธอรัก เป็นคนที่เจียมตัว

ในความต่ำต้อยของตนเอง แต่ก็รักใคร่รักจริงและยอมทุ่มเททำทุกอย่างให้คนรักเสมอๆ ซึ่งเธอมักจะได้รับความเจ็บปวดทุกครั้ง เมื่อคนที่เธอรักไม่เคยเห็นค่าในความรักของเธอเลย

4.1.5.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครหลัก “ตี่ง” เนื่องจากในชีวิตของเขาเจอกับความรักที่ผิดหวังมาตลอด ตี่งจึงไม่กล้าที่จะมีความรักที่จริงจังกับผู้หญิงคนไหนอีก ดังนั้นทุกครั้งที่เขาเจอผู้หญิง เขาก็จะแกล้งทำเป็นไม่สนใจทุกครั้ง เพราะกลัวว่าฝ่ายหญิงจะทำให้เขาเจ็บปวด ทั้งๆ ที่ในใจของเขาก็ต้องการความรักมาโดยตลอด

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

ตี่ง กับ สะท้านฟ้า – จากการวิเคราะห์ ตัวละครทั้งสองคนต่างก็ต้องการอิเตมีมาเป็นคนรักของตน โดยเฉพาะตี่ง ซึ่งรักอิเตมีอย่างมาก ดังนั้นทั้งสองคนจึงเกิดความขัดแย้งกันในเรื่องหญิงคนรัก และตกลงที่จะต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงอิเตมีมาเป็นของตน

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “อีติ่มตายแน่” พบคู่ขัดแย้งที่ให้ความหมายด้านความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความกลัว กับ ความกล้า

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่เด่นชัดในตัวของตัวละครหลัก ตี่ง เนื่องจากว่าเขาเคยมีอดีตที่ฝังใจกับความรักที่ไม่สมหวัง ดังนั้นเขาก็กลัวกับการเริ่มความสัมพันธ์ที่จริงจังกับผู้หญิงคนอื่น ๆ เขาก็เป็นฝ่ายชิงบอกเลิกกับผู้หญิงก่อนทุกครั้ง เพราะกลัวความผิดหวัง จึงเกิดความขัดแย้งขึ้นมาในจิตใจ และเป็นเหตุทำให้เขาขาดความกล้าที่จะเริ่มต้นใหม่ และรักใคร่จริงจัง เพราะกลัวความผิดหวังและมีอดีตฝังใจเกี่ยวกับเรื่องความรักนั่นเอง

4.1.5.6 ฉาก

ฉากสำคัญที่ให้ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “อีติ่มตายแน่” มีดังนี้

ฉากชายทะเล เป็นฉากที่ตัวละครหลัก ตี๋ และอติเมิ ไปเที่ยวเล่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองคนที่เริ่มพัฒนาขึ้นจนสนิทสนม และทำให้เห็นถึงความรักของตี๋ที่มีให้อติเมิ อีกทั้งฉากชายทะเลยังช่วยเสริมอารมณ์และความรู้สึกด้านความรักให้กับผู้ชมให้มีความรู้สึกร่วมกับตัวละครอีกด้วย

ฉากรินน้ำ เป็นฉากที่ตัวละครหลัก “ตี๋” ผิดหวังจากความรัก และมานั่งอยู่ริมแม่น้ำในตอนกลางคืนคนเดียว ซึ่งผู้วิจัยพบว่าฉากที่พบสอดคล้องกับความรู้สึกของตัวละครหลักที่มีความอ้างว้างโดดเดี่ยว และผิดหวัง ในขณะที่บรรยากาศตอนกลางคืนริมแม่น้ำก็ช่วยเสริมความรู้สึกอ้างว้างและโดดเดี่ยวของตัวละครหลักเช่นกัน

4.1.5.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “อติเมิตายแน่”

4.1.5.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “อติเมิตายแน่” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งถือว่าการเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) จึงทำให้เห็นแค่พฤติกรรมและความคิดที่สะท้อนออกมาในเรื่องความรักของตัวละครฝ่ายชายได้อย่างชัดเจนมากกว่าตัวละครหลักฝ่ายหญิง ที่ถูกถ่ายทอดผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายอีกทอดหนึ่ง

4.1.5.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

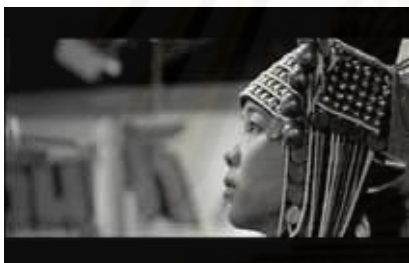
ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อให้เห็นถึงอากัปกริยาและการกระทำของตัวละคร อีกทั้งยังช่วยให้เห็นบรรยากาศรอบตัวของตัวละครได้ในขณะเดียวกัน

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางในการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการหอมแก้ม และการชี้ออก

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) และภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อแสดงให้เห็นถึงสีหน้าและแววตาของตัวละครในยามที่ดีใจ เสียใจ หรือเศร้าเพราะความรัก

ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และระยะปานกลางเพื่อสื่อความหมายผ่านทางสีหน้าเมื่อตัวละครเสียใจและร้องไห้

4.1.5.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “อีติ๋มตายแน่”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “อีติ๋มตายแน่” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการมองเห็นคุณค่าของอีกฝ่ายหนึ่ง” ซึ่งจากการนำเสนอของภาพยนตร์ทำให้เห็นว่าการมองเห็นคุณค่าของคนรักเป็นสิ่งสำคัญ เพราะบางครั้งคนเรามักจะสนใจและไขว่คว้าในสิ่งต่างๆ จนทำให้ละเลยคุณค่าของคนใกล้ตัวที่มีความรักและความหวังดีให้เราอยู่เสมอ และเราก็มักจะเห็นคุณค่านั้นก็ต่อเมื่อได้เสียคนนั้นไปแล้ว ดังนั้น การเห็นคุณค่าของคนรักจึงเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการเริ่มความสัมพันธ์ของคนสองคน

4.1.6 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ดเดย์”

4.1.6.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ดเดย์” มีการเปิดเรื่องที่ภาวะสงบสุขของตัวละครพระเอกและนางเอก “เต็น” กับ “เกา” ที่บังเอิญได้รู้จักกันผ่านทางหนังสือท่องเที่ยว และจากจุดนั้นทำให้ทั้งคู่เริ่มที่จะสนใจซึ่งกันและกัน

เหตุการณ์ดำเนินต่อไปด้วยดี โดยตัวละครหลักทั้งสองต่างเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และพัฒนาความสัมพันธ์จนกลายเป็นความรัก แต่เหตุการณ์เริ่มเข้าสู่ภาวะปัญหาที่ตัวละครหลักต้องเจอ นั่นก็คือเกาเกิดประสบอุบัติเหตุรถคว่ำ ทำให้เธอต้องกลายเป็นเจ้าหญิงนิทราที่ไม่รู้สึกตัวอีกต่อไป และสิ่งนี้เองที่เป็นบททดสอบความรักของเต็นต่อตัวเกา

เต็นตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยการรับตัวเกามาดูแลที่บ้าน ซึ่งเขายอมทำด้วยความเต็มใจโดยไม่สนใจสังคมและบุคคลรอบข้าง แต่เมื่อถึงจุดจุดหนึ่ง เต็นก็เริ่มที่จะมีความขัดแย้งกับตนเอง เพราะสิ่งที่เขาทำไปทั้งหมด เขากลับไม่ได้อะไรกลับคืนมา และตัวเกาก็ไม่มีแนวโน้มที่จะมีอาการดีขึ้นแต่อย่างไร

ภาพยนตร์มีการเปิดเผยถึงภาวะปัญหาที่รุนแรงขึ้น เมื่อพ่อแม่ของเกาต้องการปล่อยนางเอกไปโดยถอดเครื่องช่วยหายใจออก ทำให้เต็นเกิดความสับสนในตัวเองเพราะเขายังอยากดูแลเกาต่อไปเหมือนที่เขาเคยสัญญาไว้ ซึ่งท้ายที่สุดเรื่องราวก็คลี่คลายลงตรงที่เต็นยังคงเป็นคนที่ดูแลเกาไปจนแก่เฒ่าด้วยความรัก และเรื่องราวก็เปิดเผยว่าเกามีอาการดีขึ้นในตอนท้าย ทั้งสองจึงอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขในที่สุด และจบลงด้วยความสมหวัง

4.1.6.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ดเดย์” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักคือสิ่งที่หล่อเลี้ยงชีวิต คือการดูแลซึ่งกันและกัน อยู่เคียงข้างกันไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม” โดยเมื่อคนรักเจอกับปัญหา สิ่งสำคัญก็คือการดูแลและอยู่เคียงข้างกันอย่างไม่มีเงื่อนไข และไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นตัวพิสูจน์ความรักของคนที่รักกัน และทำให้ชีวิตดำเนินต่อไปได้ด้วยความรัก

4.1.6.3 บทสนทนา

บทสนทนาที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ธเดย์” มีดังนี้

บทสนทนายาระหว่างเกากับเต็น

เกา : สัญญานะว่าจะดูแลของขวัญชิ้นนี้เป็นอย่างดี

เต็น : สัญญา

เกา : ตลอดชีวิตเลยนะ

เต็น : เออ

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความรักของเกา นั้นก็คือต้องการให้คนที่เธอรักดูแลกันไปตลอด และไม่ทอดทิ้งกันไปตลอดชีวิต ซึ่งเธอได้เปรียบให้ตัวเองเป็นของขวัญวันเกิดที่ให้กับคนรัก เพราะการที่เธอได้มอบความรักให้กับเต็น ก็คือต้องการให้เต็นดูแลความรักที่เธอมอบให้เป็นอย่างดี และไม่คิดที่จะทอดทิ้งกันไปไหน

เกา : ปล่อยเกาไปเถอะนะเต็น

เต็น : เกากำลังดูแลความรักของเต็นนะ เต็นสัญญาแล้วจะต้องทำให้ได้สิ

เกา : เกาไม่ว่าอะไรเต็นหรอก เรื่องสัญญา

เต็น : สัญญาต้องเป็นสัญญาสิเกา

เกา : แต่เกาเห็นเต็นเหนื่อย

เต็น : มันเรื่องของเต็น

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเต็นเป็นคนที่ยึดถือคำมั่นในสัญญาที่เขาเคยให้ไว้กับเกา ซึ่งเขายังคงรักษาสัญญาโดยการดูแลเกาอย่างดีมาโดยตลอด และไม่ยอมที่จะทิ้งคนที่เขารักไปไหน ไม่ว่าตนเองจะต้องลำบากแค่ไหนก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดูแลซึ่งกันและกันของคนรักที่ไม่ยอมทอดทิ้งกันไปไหนไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น

4.1.6.4 ตัวละคร

เต็น – ชายหนุ่มที่มีนิสัยน่ารัก ขี้เล่น และไม่ชอบเห็นใครทำผิด เขาเป็นคนที่มีความกล้า และค่อนข้างเปิดเผยความรู้สึกตนเองในเรื่องความรักเมื่อเขาเจอใครที่เขารักจริง เต็นเป็นคนที่ยึดมั่นในความรัก รักเดียวใจเดียว รักษาสัญญา และซื่อสัตย์กับคนรักอยู่เสมอ เขายังเป็นคนที่ยอมเสียสละ

แลกความสุขในชีวิตตนเองเพื่อดูแลคนรัก ไม่คิดจะทิ้งคนรักไปไหนในยามที่เกิดปัญหา และไม่สนใจคนรอบข้างว่าใครจะคิดอย่างไร ดังนั้นความรักสำหรับเต็นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญกับเขามาก และทำให้เขายึดมั่นในคำสัญญาที่เขาเคยให้กับคนรักมาตลอด

ภา - หญิงสาวสมัยใหม่ มีความกล้า และมีความมั่นใจในตนเอง ภาเป็นคนจริงจังกับความรักอย่างมาก และเป็นคนที่ค่อนข้างเลือก เพราะสำหรับภาแล้วความรักของเธอก็คือการที่คนสองคนคอยดูแลซึ่งกันและกันไปตลอด ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ดังนั้นเธอจึงต้องการคนที่รักเธอจริงและเป็นคนที่ดีพอที่จะสามารถดูแลเธอได้ไปตลอดชีวิต

4.1.6.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

เต็น - ความขัดแย้งภายในจิตใจของเต็นเกิดขึ้นเมื่อตอนที่เต็นพาภามาดูแลที่บ้าน ในตอนแรกนั้นเต็นตั้งใจดูแลภามากอย่างเต็มที่ แต่พอเวลาผ่านไป เขาก็เริ่มท้อลงทุกวันเพราะอาการของภามีที่ท่าว่าจะดีขึ้นเลย เขาจึงรู้สึกท้อและต้องต่อสู้กับความขัดแย้งภายในจิตใจตัวเองอย่างมากว่าจะเลือกดูแลภาคต่อไปหรือยอมถอดใจ

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับสังคม

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครเต็นที่ต้องต่อสู้กับแรงกดดันจากสังคม โดยจากการที่เขาพาภามาดูแลรักษาอยู่ที่บ้าน จึงทำให้คนรอบตัวของเขากันตั้งคำถามกับเขา และคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี คนคนหนึ่งจะสามารถทำได้ ด้วยเหตุนี้การกระทำของเขาจึงขัดแย้งกับสิ่งที่คนส่วนใหญ่ในสังคมเชื่อ

3) ความขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติ

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับชะตากรรมของตัวละครหลัก ภา ซึ่งจากการที่ภาประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์และกลายเป็นเจ้าหญิงนิทรา ทำให้ภาไม่สามารถฟื้นขึ้นมาได้อีก จากจุดนี้จึงกลายเป็นเหตุการณ์เริ่มต้นที่ทำให้เรื่องทุกอย่างเกิดขึ้น และเป็นบททดสอบความรักของตัวละคร

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ธเดย์” พบคู่ขัดแย้งที่สร้าง ความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การท้อใจ กับ การพยายามสู้

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครหลักฝ่ายชาย โดยจะเห็นได้ว่าตัวพระเอกมีความรักกับนางเอกอย่างมากจนถึงกับยอมเสียสละความสุขของตนเพื่อมาดูแลนางเอก ซึ่งที่เขายอมทำเช่นนี้ก็เพราะความรักที่มีให้กับนางเอกอย่างเปี่ยมล้น ในขณะที่เดียวกันตัวพระเอกก็มีความเป็นมนุษย์ธรรมดาๆ คนหนึ่งที่ย่อมมีความรู้สึกท้อใจเกิดขึ้น เพราะเหมือนกับว่าที่เขาคอยดูแลนางเอกอยู่ตลอด มันไร้ความหมาย ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงเป็นปัญหาภายในจิตใจพระเอกที่จะต้องตัดสินใจว่าจะสู้เพื่อนางเอกต่อไปหรือยอมที่จะถอดใจ

ข. ความขัดแย้งระหว่าง การรักษาสัญญา กับ การผิดสัญญา

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งเขาได้เคยให้คำสัญญากับนางเอกไว้ว่าเขาจะคอยดูแลนางเอกตลอดไป และไม่ทิ้งเธอไปไหน ดังนั้นเขาจึงทำตามสัญญาและดูแลนางเอกมาตลอด แต่เมื่อพ่อแม่ของฝ่ายนางเอกต้องการจะถอดเครื่องช่วยหายใจ เพราะไม่ต้องการให้นางเอกมีชีวิตอยู่ด้วยความทรมานอีกต่อไป ความรู้สึกผิดสัญญาจึงเกิดขึ้นในใจพระเอก และเกิดความขัดแย้งขึ้นภายในจิตใจของตัวละครที่ต้องเลือกตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4.1.6.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ธเดย์” มีทั้งฉากในการดำเนินชีวิตประจำวัน อันได้แก่ ฉากในโรงพยาบาล ฉากในบ้าน ฉากในร้านหนังสือ ฉากในร้านอาหาร โดยฉากเหล่านี้เป็นสถานที่ที่ตัวละครเริ่มรู้จักและพัฒนาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และฉากธรรมชาติ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ โดยฉากเหล่านี้เป็นฉากที่ตัวละครมีการแสดงความรักต่อกัน และมีความห่วงใยและดูแลกัน ซึ่งฉากธรรมชาติจะเป็นตัวช่วยสร้างอารมณ์โรแมนติกให้กับตัวละครได้ นอกจากนี้ฉากสำคัญๆ ที่ผู้วิจัยพบว่ามีการให้ความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากในบ้าน เป็นฉากที่ตัวละครหลักฝ่ายชายดูแลตัวละครหลักฝ่ายหญิงที่นอนอยู่บนเตียงและไม่สามารถรับรู้อะไรได้ ซึ่งฉากในห้องนั่งเล่นนั้นมีแสงที่อึมครึม ไม่สดใส แสดงให้เห็นถึงความสิ้นหวัง ซึ่งตรงกับความรู้สึกของตัวละครหลักฝ่ายชายซึ่งมีความท้อแท้และเริ่มที่จะสิ้นหวังกับสิ่งที่เขากำลังทำอยู่

ฉากฝนดาวตก เป็นฉากตอนสุดท้ายที่ตัวละครหลักฝ่ายชายพาตัวละครหลักฝ่ายหญิงไปดูฝนดาวตกตามที่ได้เคยให้สัญญาไว้ ฉากนี้เป็นฉากที่มีฝนดาวตกตกลงมาหลังจากที่ทั้งคู่รอคอยมา 50 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรักของตัวละครทั้งสองที่สามารถฝ่าฟันและดูแลกันและกันมาตลอดจนนางเอกมีอาการดีขึ้นได้ในที่สุด ซึ่งฉากนี้ก็ช่วยให้เห็นถึงคำมั่นสัญญาของทั้งสองคน และเป็นฉากที่ช่วยสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้กับตัวละคร

4.1.6.7 สัญลักษณ์พิเศษ

สัญลักษณ์พิเศษที่ใช้สื่อความหมายด้านความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ธเดย์” มีดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

ก. การวันเกิด แทนถึง คำมั่นสัญญาระหว่างพระเอกและนางเอก ที่สัญญาว่าจะดูแลกันและกันตลอดไปไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น โดยการวันเกิดนี้เป็นสิ่งแทนที่คอยเตือนใจพระเอกว่าเขาได้เคยให้คำมั่นสัญญาว่าจะดูแลนางเอกตลอดไป

ข. ฝนดาวตก แทนถึง ปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นระหว่างเต็นท์กับเกา โดยในตอนจบที่เต็นท์พาเกาออกไปดูฝนดาวตกที่นอกบ้าน ปรากฏว่ามีฝนดาวตกอยู่เต็มท้องฟ้า ซึ่งเป็นช่วงเวลาทั้งคู่รอคอยมาถึง 50 ปี โดยเกาก็มีอาการดีขึ้นกว่าเดิม สามารถตอบสนองทางร่างกายได้ ซึ่งเห็นได้จากกรที่เกาเอื้อมมือไปกุมมือของเต็นท์ไว้ในตอนจบ ซึ่งแสดงว่าปาฏิหาริย์ที่เต็นท์ขอให้เกามีอาการดีขึ้นได้เกิดขึ้นแล้ว

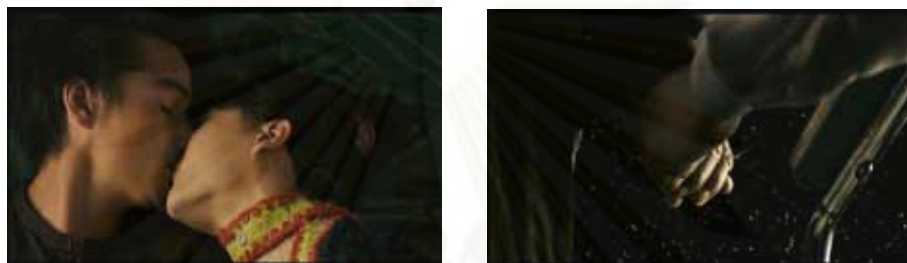
4.1.6.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ธเดย์” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักทั้งชายและหญิง ซึ่งก็คือมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) จึงทำให้ผู้ชมสามารถเห็นความคิดและพฤติกรรมเรื่องความรักของตัวละครชายหญิงได้อย่างชัดเจนว่าแต่ละฝ่ายมีการแสดงออกและมีความคิดเห็นอย่างไรที่เป็นการให้ความหมายความรักในภาพยนตร์

4.1.6.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงความรักที่ผ่านออกมาจากการกระทำของตัวละคร เช่น การจูบกัน การกอดกัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพมุมสูง (High angle) และมุมต่ำ (Low angle) เพื่อสื่อความหมายเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และการใช้ภาพมุมสูง (ซ้าย) และมุมต่ำ (ขวา) ในการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการจูบกันและจับมือกัน

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงสีหน้าของตัวละครได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพระยะไกล (Long shot) และภาพมุมสูง (High angle) เพื่อให้เห็นผู้ชมให้เห็นรายละเอียดในภาพได้อย่างชัดเจน และมีการใช้โทนสีอ่อนๆ เพื่อสื่อถึงความรู้สึกที่มีความหวัง

ภาพที่ 4.14 ตัวอย่างภาพระยะใกล้เพื่อสื่อให้เห็นถึงสีหน้าของตัวละคร และภาพระยะไกลและภาพมุมสูงเพื่อให้เห็นรายละเอียดในภาพโดยรวม

4.1.6.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ธเดย์”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฮปปี้เบิร์ธเดย์” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการดูแลซึ่งกันและกันไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคนที่รักกันนั้น จำเป็นที่จะต้องดูแลและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ไม่ทิ้งกันยามมีปัญหา และคอยอยู่เคียงข้างกันไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม ซึ่งสิ่งนี้ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับความรัก นอกจากนี้ความรักยังถือเป็นส่วนหนึ่งในการหล่อเลี้ยงจิตใจของผู้คนที่จะช่วยให้มีกำลังใจในการแก้ปัญหาและใช้ชีวิตอยู่ต่อไปได้

4.1.7 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ฝันหวานอายุจูบ”

4.1.7.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “ฝันหวานอายุจูบ” ประกอบด้วยเรื่องสั้นทั้งหมด 4 เรื่อง โดยแต่ละเรื่องมีการดำเนินเรื่องดังนี้

เรื่องที่ 1 จูบ

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลัก “หมี” กับ “กาก้า” ทั้งสองคนเป็นแฟนกัน โดยหมีเป็นคนที่รักและทะนุถนอมแฟนของตนเองเป็นอย่างมาก แต่เหตุการณ์เริ่มเข้าสู่ปัญหาเมื่อวันหนึ่งกาก้าคิดว่าหมีไม่เคยทำอะไรเพื่อตนเองเลย ทั้งสองคนจึงเกิดมีปากเสียงกัน ทำให้กาก้าถอนและไม่ยอมพูดกับหมี

ในขณะนั้น “เบ็ด” เพื่อนของหมีวางแผนที่จะขโมยจูบแรกของกาก้า จึงทำให้หมีต้องทำทุกวิถีทางเพื่อปกป้องและรักษาจูบแรกของแฟนเขาไว้ ด้วยเหตุนี้หมีจึงไปทำสัญญากับเบ็ด เพื่อปกป้องแฟนของตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากมากสำหรับเขา ดังนั้นหมีจึงต้องพยายามทำทุกวิถีทาง และในที่สุดเขาก็สามารถปกป้องแฟนเขาได้ เขากับกาก้าจึงกลับมาคืนดีกันดังเดิม เรื่องราวจึงกลับมาสู่ความสงบสุข

เรื่องที่ 2 อาย

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลักฝ่ายชาย “ทุเรียน” และ “ตอง” ซึ่งทั้งสองคนเคยเป็นแฟนกันมาก่อน และได้กลับมาเจอกันอีกครั้งบนเกาะแห่งหนึ่งที่ต้องมาทำงาน ทั้งสองคนจึงได้มีโอกาสใกล้ชิดกันอีกครั้ง

เหตุการณ์ความขัดแย้งเริ่มเข้ามาสู่ตัวละครหลักทั้งสองคน โดยฝ่ายตองนั้นไม่เข้าใจถึงเหตุผลที่ทุเรียนหายไปจากชีวิตเธอ ในขณะที่ทุเรียนก็เป็นคนที่ไม่กล้าเปิดเผยความในใจ จึงทำให้ทั้งสองคนเกิดทะเลาะกันอย่างรุนแรง และทั้งคู่ก็ยังไม่ปรับความเข้าใจกัน ทั้งสองคนก็ต้องลาจากกันอีกครั้ง

ทุเรียนเกิดความสับสนในตัวเองและไม่ต้องการที่จะสูญเสียความรักของเขาไปอีกครั้ง เขาจึงตัดสินใจกลับไปหาตองเพื่อเปิดเผยความในใจของเขา จึงทำให้ทั้งสองคนกลับมาเข้าใจกันเหมือนเดิมในที่สุด

เรื่องที่ 3 หวาน

ภาพยนตร์เปิดเรื่องภาวะปัญหาของตัวละครหลัก “เซน” กับ “หวาน” คู่แต่งงานที่อยู่ด้วยกันมานานจนเกิดเป็นความซาซิบในชีวิตคู่ โดยหวานต้องการเวลาจากเซนเพื่ออยู่ฉลองวันเกิดกับเธอ แต่เซนเห็นงานสำคัญกว่าเธอ จึงทำให้หวานเสียใจจนซ้อค และทำให้ความทรงจำของเธอเดินย้อนกลับไปยังอดีต

เซนเริ่มตระหนักว่าเขากำลังสูญเสียคนที่เขารักไป เขาจึงพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อหาทางนำหวานกลับมาสู่ความทรงจำในปัจจุบัน แต่เขาก็ไม่สามารถทำได้ และความทรงจำหวานก็ย้อนกลับไปยังอดีตเรื่อยๆ จนไม่สามารถกลับมาสู่ปัจจุบันได้อีกแล้ว เซนเสียใจมากเพราะเขาไม่รักษาความรักของเขาไว้ได้ แต่เขาก็ยังดูแลภรรยาของเขาต่อไปจนแก่จนเฒ่าทุกๆ ที่หวานจำเขาไม่ได้อีกเลย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเทและยึดมั่นในรักของตัวละครหลักฝ่ายชายเป็นอย่างมาก

เรื่องที่ 4 ผัน

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลัก “ต้นข้าว” ที่ปลื้มนักร้องวงออกัสอย่างมาก จนยึดถือเป็นชายในฝัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เพื่อนสนิทของเธอ “บอย” แอบน้อยใจอยู่บ่อยๆ และด้วย

ความที่ต้นข้าวปลีมนักร้องวงนี้อย่างมาก จึงทำให้เธอฝันถึงวงออกัสถึงการร่วมผจญภัยระหว่างเธอ บอย และวงออกัส ในการต่อสู้กับปีศาจร้าย

เรื่องราวในฝันเริ่มเข้มข้นขึ้นเมื่อต้นข้าวตกอยู่ในภาวะอันตราย แต่บอยและวงออกัสได้เข้าไป ช่วยต้นข้าวได้สำเร็จ หลังจากนั้นเธอจึงตื่นขึ้นมาจากฝัน และเรื่องราวก็เผยให้เห็นว่าเธอประสบ อุบัติเหตุจากการตกรถตู้ และหลับไปนานมาก จากฝันครั้งนี้ทำให้ต้นข้าวได้เรียนรู้ว่าแม่เพื่อนสนิท ของเขาไม่ได้มีหน้าตาดีมากมาย แต่ก็มีจิตใจที่ดี จึงทำให้เธอเปลี่ยนมุมมองต่อบอยไปในทางที่ดีขึ้น และค้นพบว่าชายในฝันตัวจริงของเธอก็คือบอยนั่นเอง เรื่องราวจึงจบลงด้วยความสงบสุขและ สมหวังของตัวละคร

4.1.7.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “จูบ” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักของวัยรุ่นเป็นเรื่องของอารมณ์ มากกว่าเหตุผล” อันเนื่องมาจากเนื้อหาที่เล่าถึงวัยรุ่นสามคนที่ต่างมีแรงจูงใจในการทำสิ่งต่างๆ โดยมีเรื่องเพศตรงข้ามมาเป็นตัวเกี่ยวข้อง และเหตุผลเบื้องหลังในการกระทำต่างๆ ของตัวละครทั้งสาม ต่างก็ใช้อารมณ์มาเป็นตัวกำหนด ชื่อเป็นการสื่อว่าวัยรุ่นกับความรักเป็นเรื่องของอารมณ์ตาม ธรรมชาติมากกว่าหลักเหตุผลนั่นเอง

ภาพยนตร์เรื่อง “หวาน” มีแก่นความคิดหลักคือ “การดูแลรักษาความรักในชีวิตคู่” อัน เนื่องมาจากเนื้อหาที่เล่าถึงคู่รักที่รักกันมานานจนความรักเริ่มจะหมดความหวาน และกลายเป็น ความซาซิม ซึ่งการใช้ชีวิตคู่จำเป็นที่จะต้องหมั่นดูแลความรักของกันและกัน เพราะเมื่อถึงวันที่สาย เกินไป ความรักนั้นก็อาจจะไม่มีวันเรียกคืนกลับมาได้อีก

ภาพยนตร์เรื่อง “อาย” มีแก่นความคิดหลักคือ “การกล้าแสดงความรักต่อคนรัก” โดยเนื้อหา ได้สื่อให้เห็นถึงว่าบางครั้งคนเราก็จำเป็นที่จะต้องแสดงความรู้สึกที่มีให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ และคนที่รักกัน ก็ควรจะจริงใจกับความรู้สึกของตนเองและกล้าที่จะเปิดเผยความในใจ

ภาพยนตร์เรื่อง “ฝัน” มีแก่นความคิดหลักคือ “การมีความฝันของเด็กวัยรุ่น” อันเนื่องมาจาก เนื้อหาหลักที่สื่อถึงเรื่องความฝันกับเด็กวัยรุ่น ที่ต้องผ่านเรื่องราวความฝันที่สวยงาม สดใส และมี จินตนาการกว้างไกลในทุกๆ เรื่อง

4.1.7.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาที่สื่อความหมายด้านความรัก ไว้ดังนี้

บทสนทนายาระหว่างหมีกับกาก้า

กาก้า : ขอโทษ

หมี : เรื่องไร

กาก้า : ก็เรื่องที่เราบอกว่านายไม่เคยคิดจะทำอะไรเพื่อเราไง แต่วันหลังไม่ต้องลงทุนขนาดนี้ก็ได้นะ อยากมีแฟนหล่อ ไม่ใช่เลอะ เข้าใจปะ ยิ้มไร ถ้าว่างมากไม่มีไรทำก็ไปส่งบ้านหน่อยดิ

หมี : ก็ไปดิ

กาก้า (คิดในใจ) : เห็นมะ ในที่สุดก็กลับมาสนใจเรา ทุ่มสุดตัวเพราะกลัวเสียเราไป

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่วัยรุ่นต้องการก็คือความใส่ใจและการปกป้องจากคนที่ตนเองรักและชอบ และการที่คนรักทำอะไรบางอย่างให้ตนเอง เหมือนกับที่ตัวละครกาก้าต้องการความสนใจจากคนรักของเธอนั่นเอง

บทสนทนายาระหว่างตุเรียนกับตอง

“ตุเรียน...ถึงแม้ว่าโลกของเราจะมีอะไรที่แตกต่างกันมากมาย แต่ถ้าเราพยายามเข้าใจ และเปิดรับในสิ่งที่เราไม่คุ้นเคย ฉันเชื่อว่าทุกอย่างบนโลกสามารถอยู่ร่วมกันได้ ขอคุณนะที่ทำให้ฉันกล้าที่จะเปลี่ยน”

จากข้อความข้างต้น เป็นข้อความที่อยู่ในสมุดบันทึกของตองที่ต้องลืมนไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงมุมมองความรักของตัวละครว่าความรักเป็นเรื่องของการเปิดใจยอมรับในสิ่งที่แตกต่างของกันและกัน และเรียนรู้ที่จะเปิดรับซึ่งกันและกัน ซึ่งก็จะทำให้คนเราสามารถอยู่ร่วมกันได้

ตุเรียน : โลกนี้ไม่มีอะไรที่ไร้คุณค่าหรอก ตอง ทุกอย่างที่เธอเป็นมันดีอยู่แล้วละ เราก็เพิ่งรู้ตัวเหมือนกันว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเราไม่ใช่ปลา ไม่ใช่เต่า แต่เป็นเธอ จะทันสมัยถ้าเราจะบอกรักเธอตอนนี้

ตอง : พอแล้ว เธอไม่อายุคนอื่นเค้าหรอก

ตุเรียน : ต่อไปนี้ ไม่มีอะไรที่ต้องอายุอีกแล้วละ

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการเปิดเผยความรู้สึกต่อกันและกันไม่ใช่เป็นเรื่องที่น่าอาย แต่สิ่งสำคัญก็คือการกล้าที่จะจริงใจกับความรู้สึกตนเอง และแสดงความรู้สึกอย่างจริงใจกับคนที่ตนเองรัก

บทสนทนายาระหว่างเซนกับหวาน

เซน : งานเซนมันก็เป็นแบบนี้ หวานยังไม่ชินอีกหรือไง แล้วครั้งนี้มันก็สำคัญกับเรามากนะ
 หวาน : อย่างมาเรานะเซน มันสำคัญกับใครกันแน่ ตัวเซนมันก็มีแต่เซนทั้งนั้น เซนไม่เคยคิดถึงหวานหรอก เซนปฏิเสธคนอื่นเพื่อหวานสักครั้งไม่ได้หรอก ในหัวเซนมีแต่งาน มีแต่คนอื่น มันวันหยุดนะเซน แล้วก็วันของหวานด้วย
 เซน : หวาน เซนขออภัย เข้าใจเซนหน่อยได้มั๊ย งานมันกำลังไปได้ดี ซึ่งมันก็หมายถึงความสุข และชีวิตที่ดีขึ้นของเราสองคน
 หวาน : เซน ถ้าไป เราเลิกกัน
 เซน : ดูสารรูปตัวเองบ้าง ก่อนจะพูดอะไรออกมา

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อความต้องการของแต่ละฝ่ายไปคนละทาง เมื่อนั้นปัญหาในชีวิตรักก็จะเกิดขึ้น โดยตัวละครหลักฝ่ายหญิงต้องการเวลาจากคนรักเหมือนที่เธอเคยได้ แต่ฝ่ายชายกลับต้องการทำงานเพื่อที่จะมาจุนเจือครอบครัว จึงสะท้อนให้เห็นว่าความรักเป็นเรื่องของการประนีประนอมซึ่งกันและกัน และการคำนึงถึงจิตใจของอีกฝ่าย

เพื่อนเซน : มึงจะมาจมปลัดอะไรกับหวานวะ
 เซน : ตอนนี้นหวานกำลังเป็นแบบนี้ ผมทิ้งไม่ลงหวะ หวานเค้าไม่มีใคร

จากบทสนทนาข้างต้นทำให้ถึงความรักในตัวเซนต่อภรรยาของเขา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขาเลือกที่จะไม่ทิ้งคนรักไปในยามที่เธอกำลังเดือดร้อน และอยู่ดูแลเธอต่อไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่าชีวิตคู่ก็คือการร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนรัก ไม่ทิ้งกันไปแม้ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรก็ตาม

เซนบรรยาย “ตลอดเวลาผมเข้าใจว่าหวานเลอะเลือน ตอนนี่ผมรู้แล้วว่าใครกันแน่ที่มันเลอะเลือน ผมจำได้ ผมจำได้หมดแล้ว ทั้งชีวิตผม ผมวิ่งไล่ตามหาความสุข ทั้งๆ ที่ผมพบมันแล้วตั้งแต่นั้น นั้น ตรงนั้น ที่ที่เราพบกันเป็นครั้งแรก แต่ผลอเบ๊บเดียว มันก็สายเกินไปซะแล้ว”

จากบทบรรยายนี้ แสดงให้เห็นว่า ตัวละครหลักที่ไขว่คว้าหาความสุขมาตลอดชีวิต กลับพบว่าเขาได้ละทิ้งความสุขใกล้ตัวของเขามาตลอด จนถึงวันที่สายเกินไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อคนเราได้ความรักแล้ว สิ่งสำคัญก็คือการดูแลความรักนั้นให้ดีที่สุด ก่อนที่จะเสียมันไปและไม่สามารถเรียกความรักนั้นกลับมาได้อีก

บทสนทนาระหว่างต้นข้าวกับบอย

ต้นข้าว : แก่ ถามหน่อยดิ แก่เคยฝันถึงเราปะ
 บอย : ก็เคยอะนะ
 ต้นข้าว : บ่อยปะ
 บอย : ก็ไม่ค่อยบ่อยหรอก แต่บ่อยก็อยากฝันถึงทุกวันเลยนะ
 บอย : นี่กว่าแกจะไม่ชวนเรามาซะแล้ว
 ต้นข้าว : ทำไมละ
 บอย : ก็ดูดิ มีแต่ชายในฝันของแกทั้งนั้นเลย เรากลัวเส่อ
 ต้นข้าว : อืม ชายในฝันอะเธอ เธอก็มีหลายคนนะ แต่ตัวจริงเราคงมีแค่คนเดียวละมัง
 บอย : แล้วเจอยังอะ
 ต้นข้าว : มัง

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าต้นข้าวเปลี่ยนเป็นคนที่มองคนที่จิตใจมากกว่าหน้าตา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจะรักจะชอบใคร สิ่งที่สำคัญมากกว่าหน้าตาภายนอกก็คือจิตใจที่จะเป็นตัวบอกถึงความจริงใจของคนได้

4.1.7.4 ตัวละคร

เรื่องจบ

หมี – เด็กชายวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในวัยสูบฉีดและทำตามอารมณ์ตนเอง หมีเป็นคนที่หวงแฟนตนเองอย่างมาก และดูแลเธอมาตลอดเป็นอย่างดี แต่หมีกลับต้องมาโดนผู้หญิงบอกเลิกด้วยเหตุผลที่ว่าเขาไม่ใช่ใจเธอ นอกจากนี้ หมียังเป็นคนที่ไม่ชอบให้ใครมาดูถูกและไม่ยอมเสียศักดิ์ศรีในเรื่องความรัก เขาจึงยอมที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้คนรักกลับมาอยู่กับตน และเพื่อปกป้องคนที่เขารักจากผู้ชายคนอื่น

กาก้า – หญิงสาววัยรุ่นหน้าตาน่ารัก สดใส และเป็นที่ยกย่องของหนุ่มวัยรุ่นทั่วๆ ไป แต่กาก้าเป็นคนที่รักเดียวใจเดียว เพราะรักแฟนของตนเองมาก กาก้ามีนิสัยที่เหมือนผู้หญิงวัยรุ่นทั่วไป นั่นก็คือต้องการให้คนรักดูแลเอาใจใส่และสนใจตนเองอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเธอจึงมีนิสัยขี้น้อยใจโดยไม่มีเหตุผลเพราะต้องการให้แฟนของตนเองเอาใจ

เรื่องอาย

ทุเรียน – ชายหนุ่มที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ภายนอกดูเป็นคนที่แข็งๆ ตรงไปตรงมา แต่จริงๆ แล้วเป็นคนที่ขี้อาย ไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกตัวเอง และอายที่จะแสดงความรักต่อคนที่เขารัก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้อดีดคนรักเข้าใจเขาผิด ซึ่งแท้จริงแล้วนั้นทุเรียนก็ยังไม่สามารถลิ้มคนรักเก่าของตนเองได้ และยังรักและเป็นห่วงเธออยู่ตลอดเวลา ซึ่งท้ายสุดแล้วเขาก็ยอมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อคนที่เขารัก

ตอง – หญิงสาวหน้าตาน่ารัก มีนิสัยตรงไปตรงมา จริงใจกับความรู้สึกของตนเอง ตองเป็นคนที่ยกย่องความรักจริงและแสดงออกมาอย่างเปิดเผย ดังนั้นเธอจึงคาดหวังให้คนที่เธอรักแสดงความรักต่อเธอเช่นกัน นอกจากนี้ ตองยังเป็นคนที่ฝังใจกับอดีต และไม่สามารถลิ้มคนรักเก่าได้เลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเธอยึดมั่นและรักเดียวใจเดียวกับคนรักของเธอมาตลอด

เรื่องหวาน

เซน – ชายหนุ่มวัยกลางคนที่ใช้ชีวิตในช่วงแต่งงานมานานจนทำให้เกิดความเคยชินมากกว่าความรัก จึงทำให้เขาเลือกที่จะให้ความสำคัญกับงานมากกว่าภรรยาของตน และสิ่งที่จะเอาใจใส่คนรักเหมือนเช่นแต่ก่อนที่รักกันใหม่ๆ จนทำให้เซนไม่สามารถรักษาความรักระหว่างเขากับภรรยาไว้ได้ แต่เซนก็ยังคงรักภรรยาของเขามาก และเลือกที่จะไม่ทอดทิ้งเธอเมื่อยามที่เธอเดือดร้อนและคอยดูแลเธอไปตลอดจนถึงยามแก่เฒ่า

หวาน – หญิงสาวที่โหยหาความรักจากสามีของเธอมาโดยตลอด เธอเป็นคนที่จริงจังกับความรักของตัวเองอย่างมาก และต้องการความรักและเอาใจใส่จากสามี อย่างที่เขาเคยทำให้เธอ แต่เมื่อไม่ต้องการดังที่หวัง หวานจึงจมอยู่กับความเสียใจอย่างรุนแรง จนทำให้ความทรงจำของเธอเดินย้อนกลับไปในอดีต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งชีวิตของหวานมีแต่สามีของเธอและเธอก็ทุ่มเทความรักไปให้เขาจนหมดใจ

เรื่องฝัน

ต้นข้าว – เด็กสาววัยรุ่นที่อยู่ในวัยช่างฝัน มีนิสัยร่าเริง สดใส ต้นข้าวมีความหลงใหลและปลื้มปริ่มกลุ่มนักร้องวงออกัสอย่างมาก และยึดเอานักร้องในวงเป็นไอดอลในดวงใจ ต้นข้าวมีนิสัยที่เหมือนเด็กสาววัยรุ่นทั่วไป คือปลื้มและชอบคนที่รูปร่างหน้าตาภายนอก ดังนั้นเธอจึงไม่สนใจเพื่อนชายคนที่แอบชอบเธอ เพราะความที่เขาน้ำตาไม่ดี ซึ่งท้ายสุดแล้วต้นข้าวก็ได้เรียนรู้ว่าสิ่งที่สำคัญมากกว่ารูปร่างหน้าตาภายนอกก็คือจิตใจนั่นเอง

บอย – เด็กชายวัยรุ่นที่แอบชอบเพื่อนสนิทของตนอยู่ฝ่ายเดียวมาตลอด และพยายามทำทุกอย่างเพื่อที่จะอยู่ใกล้ชีวิตเธอ บอยเป็นคนที่ยึดมั่นใจ เพราะเพื่อนสนิทของเขาไม่เคยสนใจตนเองเลย แต่บอยก็พร้อมที่จะพิสูจน์ตนเองเพื่อช่วยผู้หญิงที่เขาแอบชอบ และยอมทำทุกอย่างเพื่อปกป้องเธอ ซึ่งเป็นสิ่งที่พิสูจน์ว่าบอยมีจิตใจที่ดีมากกว่าที่จะมองแค่รูปร่างหน้าตาภายนอก

4.1.7.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ทุเรียน – มีความขัดแย้งในตัวเองตรงที่เขามีความรักให้กับตองอย่างมาก แต่เขากลับไม่กล้าและอายที่จะเปิดเผยความรู้สึกของตนเองให้คนรักรู้ ดังนั้นการกระทำของเขาที่แสดงออกต่อคนรักจึงไปคนละทางกับความคิดของเขาอย่างสิ้นเชิง เพราะความไม่กล้าของเขานั้นเอง

บอย – มีความขัดแย้งในตัวเองตรงที่เขาแอบชอบเพื่อนของเขามาตลอด แต่ไม่กล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกตนเอง เพราะคิดว่าตัวเองนั้นไม่ดีพอสำหรับคนที่เขาแอบชอบ ดังนั้นเขาจึงเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจอยู่ตลอดเวลาและไม่กล้าที่จะบอกความรู้สึกของตนเองกับเพื่อนสาว

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

หมี กับ กาก้า – โดยตัวละครทั้งสองต่างมีความคิดและนิสัยที่แตกต่างกัน โดยฝ่ายหมีเป็นคนที่ไม่ค่อยคิดอะไรมากมาย ในขณะที่กาก้าต้องการให้แฟนของตนเอาใจใส่ตนเองให้มากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ความคิดของทั้งสองคนไปคนละทาง และทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างคนทั้งสอง

เซน กับ หวาน – จากภาพยนตร์จะเห็นได้ว่าฝ่ายเซน ต้องการงานเพื่อนำเงินมาจุนเจือครอบครัว จนทำให้ลืมความสำคัญของคนรัก แต่ในขณะที่หวานต้องการให้เซนดูแลเอาใจใส่เธอ และให้เวลากับเธอเหมือนดังแต่ก่อน จึงทำให้ทั้งสองคนทะเลาะกันเพราะมีความต้องการที่แตกต่างกัน

ทุเรียน กับ ตอง – เป็นความขัดแย้งกันในเรื่องของการแสดงออกและการแสดงความรักต่อกัน โดยทุเรียนนั้นเป็นคนที่ไม่กล้าแสดงออกและขี้อาย จึงทำให้เขาละเลยที่จะแสดงความรักกับคนรัก ในขณะที่ตองเป็นคนที่จริงใจกับความรู้สึกตัวเอง เธอจึงไม่อายที่จะบอกรักกับคนรักและแสดงออกอย่างที่ใจตนเองรู้สึก

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “ฝันหวานอายุจูบ” มีคู่ขัดแย้งที่ให้ความหมายด้านความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความกล้า กับ ความอาย

ความขัดแย้งนี้พบได้ในเรื่อง “อาย” ในคู่ของทุเรียนและตอง ซึ่งตัวละครทั้งสองคนเป็นคนที่มีความบุคลิกที่แตกต่างกัน โดยอีกฝ่ายเป็นคนที่กล้าเผยความรู้สึกตนเอง ส่วนอีกฝ่ายเป็นคนที่กลัวและอายที่จะเผยความในใจ ดังนั้นจึงเกิดเป็นความขัดแย้งในเรื่องการแสดงออกเรื่องความรักของคนทั้งคู่ และกลายเป็นเรื่องราวที่ทำให้ทั้งสองคนไม่เข้าใจกัน

ข. ความขัดแย้งระหว่าง ความฝัน กับ ความจริง

ความขัดแย้งนี้พบได้ในเรื่อง “ฝัน” โดยความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงโลกแห่งความฝันและโลกแห่งความเป็นจริงของเด็กวัยรุ่น ซึ่งในโลกความฝันทุกอย่าง อย่างจะสวยงามและสดใส แม้กระทั่งเรื่องของชายในฝันที่จะต้องหน้าตาดี แต่ในโลกแห่งความเป็นจริงแล้วสิ่งที่ตัวละครหลักต้องเรียนรู้ก็คือมีสิ่งที่สำคัญกว่ารูปร่างหน้าตา นั่นก็คือจิตใจของคนที่จะเป็นตัวพิสูจน์ความจริงใจของคนที่เรารักได้มากกว่า

ค. ความขัดแย้งระหว่าง อดีต กับ ปัจจุบัน

ความขัดแย้งนี้พบได้ในเรื่อง “หวาน” โดยความทรงจำของตัวละครหลักฝ่ายหญิงได้เดินย้อนกลับไปสู่อดีต เพราะความเสียใจอย่างหนัก และอาจทำให้เธอไม่สามารถจำเรื่องราวในปัจจุบัน

ได้อีกเลย จึงทำให้ตัวละครหลักฝ่ายชายต้องทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาความรักของเขา ความขัดแย้งนี้ จึงเป็นความขัดแย้งหลักที่เกิดขึ้นและนำไปสู่เรื่องราวต่างๆ ของตัวละคร

ง. ความขัดแย้งระหว่าง การทำร้าย กับ การปกป้อง

ความขัดแย้งนี้พบได้ในเรื่อง “จูบ” ซึ่งทั้งตัวละคร หมี่ และ เบ็ด ต่างมีเหตุผลเบื้องหลังในการ ผู้ที่แตกต่างกัน โดยอีกฝ่ายผู้เพื่อการเอาชนะและหาทางทำร้ายอีกฝ่าย ส่วนอีกฝ่ายผู้เพื่อปกป้อง แพนของตน โดยมีเรื่องผู้หญิงเป็นเดิมพัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากอารมณ์ของวัยรุ่นกับ แรงกระตุ้นที่แตกต่างกันของตัวละคร

4.1.7.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “ฝันหวานอายุจูบ” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรัก ของตัวละคร มีทั้งฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากในโรงเรียน ฉากบนถนน ฉากในบ้าน ฉากใน ร้านอาหาร และฉากธรรมชาติ อันได้แก่ ฉากบนเกาะ ฉากชายทะเล โดยผู้วิจัยพบว่าฉากสำคัญที่มี บทบาทในการสร้างความหมายความรัก มีดังนี้

ฉากที่ชายทะเล ซึ่งเป็นฉากที่พบในภาพยนตร์เรื่องหวาน โดยฉากนี้เป็นที่ที่ เชน และ หวาน พบกันเป็นครั้งแรก และเชนก็เริ่มต้นความรักของเขาที่นี่ และสูญเสียความรักลงที่นี่เช่นกัน โดยฉากนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในเรื่องความรักของตัวละครหลักทั้งสอง และให้อารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกันในตอนต้นเรื่องและตอนท้ายเรื่อง

4.1.7.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยวิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายถึงความรักไว้ดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

ก. นาฬิกาล็อกเก็ต แทนถึง ความรักระหว่างเชนกับหวาน โดยล็อกเก็ตนี้เป็นล็อกเก็ตที่เชน ใ้กับหวานในวันแรกที่เจอกัน ซึ่งหวานก็เก็บมันไว้ตลอดมาเหมือนเป็นของขวัญของหวง และเมื่อตอนที่ ทั้งคู่ทะเลาะกัน นาฬิกาล็อกเก็ตนี้ก็หล่นลงมาแตก และนั่นเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เวลาของหวาน หยุดลง และความทรงจำของหวานก็เริ่มย้อนกลับไปในอดีต

4.1.7.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “จูบ” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักทั้งชายและหญิง ซึ่งเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) ที่ทำให้เห็นถึงความคิดและการกระทำต่างๆ ของตัวละครชายและหญิงในด้านความรัก

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “อาย” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักทั้งชายและหญิง ซึ่งเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) โดยเห็นถึงความรู้สึก ความคิด และการกระทำต่างๆ ในเรื่องความรักของตัวละครทั้งคู่ได้อย่างชัดเจน

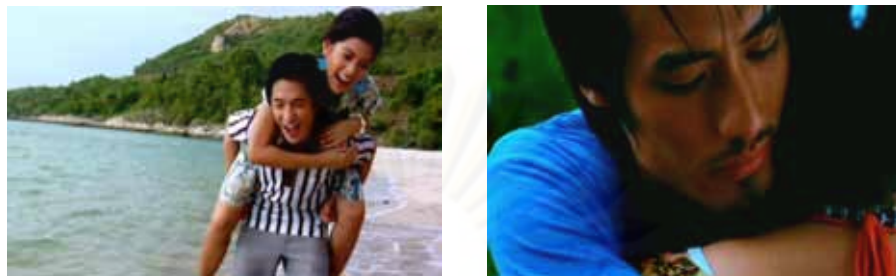
มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “หวาน” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งถือว่าเป็นมุมมองแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) ที่ผู้ชมสามารถเห็นความคิดและการกระทำในเรื่องความรักของตัวละครหลักฝ่ายชายได้อย่างชัดเจนมากกว่าตัวละครหลักฝ่ายหญิง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “ฝัน” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายหญิงเพียงอย่างเดียว ซึ่งถือว่าเป็นมุมมองแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) ซึ่งทำให้ผู้ชมได้เห็นความคิดและการกระทำในเรื่องความรักของตัวละครหลักฝ่ายหญิงได้ชัดเจนมากกว่าตัวละครหลักฝ่ายชาย

4.1.7.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

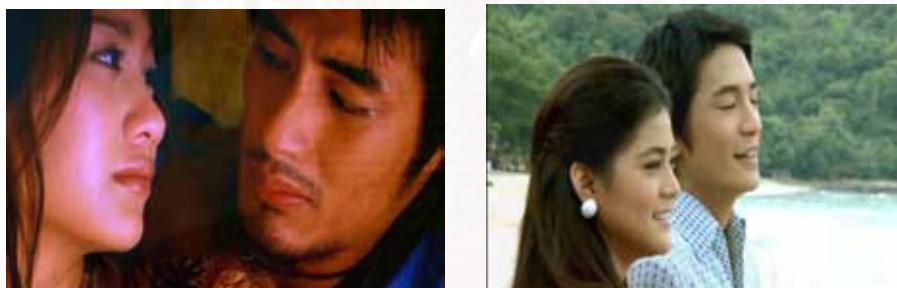
ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นสีหน้าในขณะนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.15 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้ในการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ผ่านการขี่คอและกอดกัน

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงความรู้สึกของตัวละคร ส่วนมากมีการใช้ภาพระยะใกล้มาก (Very close-up shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงการแสดงออกทางแววตาและสีหน้าของตัวละครได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.16 ตัวอย่างภาพระยะใกล้มากและภาพระยะใกล้ในการสื่อความหมายผ่านสีหน้าของตัวละคร

4.1.7.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ฝันหวานอายุจูบ”

จากการวิเคราะห์ภาพยนตร์ทั้ง 4 เรื่อง พบว่ามีการสื่อความหมายด้านความรักออกมาดังนี้

“จูบ” ความหมายความรักถูกสื่อออกมาในเรื่อง “ความรักคือการยอมทำทุกอย่างเพื่อปกป้องคนรัก” ซึ่งคนที่รักกันนั้นสามารถทำทุกอย่างเพื่อปกป้องคนที่ตนเองรักได้ โดยมีการสื่อให้เห็นถึงเรื่องอารมณ์และความรู้สึกของวัยรุ่นต่อการแสดงออกด้านความรัก ซึ่งการกระทำทุกอย่างของตัวละครมีอารมณ์มารองรับเป็นหลัก จึงแสดงให้เห็นถึงความรักในวัยรุ่นที่เป็นเรื่องของธรรมชาติและฮอร์โมนมากกว่าตรรกะและเหตุผล

“อาย” ความหมายความรักถูกสื่อออกมาในเรื่อง “ความรักคือการกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกของตนเองและแสดงความรักต่อกัน” โดยมีการสื่อให้เห็นว่าคนที่รักกันนั้นจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยความรู้สึกให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ และกล้าที่จะแสดงความรักต่อกัน อีกทั้งต้องรู้จักเรียนรู้เพื่อจะปรับตัวให้เข้ากับอีกฝ่ายหนึ่งได้

“หวาน” ความหมายความรักถูกสื่อออกมาในเรื่อง “ความรักคือการครองรักและดูแลซึ่งกันและกัน” โดยใช้คู่รักที่แต่งงานมาเป็นสิบๆ ปีเป็นตัวสื่อเรื่องราว ซึ่งความรักในคู่แต่งงานที่นับวันความรักจะยิ่งจืดจางไป ดังนั้นสิ่งสำคัญก็คือการทะนุถนอมและดูแลกันและกัน เข้าใจกัน และประคับประคองความรักต่อไป เพราะเมื่อเราสูญเสียความรักไปแล้ว ก็เป็นการยากที่จะเรียกคืนกลับมาได้อีก

“ฝัน” ความหมายความรักถูกสื่อออกมาในเรื่อง “ความรักเป็นเรื่องของจิตใจมากกว่ารูปร่างหน้าตาภายนอก” โดยใช้ความฝันของตัวละครวัยรุ่นที่มักจะชอบชายในฝันที่หน้าตาดี แต่ลืมมองถึงจิตใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความรักเป็นเรื่องที่มองกันที่จิตใจ ไม่ใช่หน้าตาภายนอกเพียงอย่างเดียว

4.1.8 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ยังไงก็รัก”

4.1.8.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีการดำเนินเรื่องด้วยภาวะที่สงบสุขของตัวละคร ด้วยการเปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลัก คืออัยย์และอาเจ็ก คู่สามีภรรยาที่เพิ่งแต่งงานกัน และรักกันใหม่ๆ โดยฝ่ายสามีสัญญากับภรรยาอย่างเปี่ยมเป็นเหมาะว่าจะดูแลภรรยาอย่างดีและไม่มีวันทอดทิ้งเธอเป็นอันขาด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักที่ทั้งสองคนมอบให้กันอย่างเปี่ยมล้น

นานวันเข้า ตัวสามีก็เริ่มที่จะชินชาในตัวภรรยา และแอบไปมีภรรยาน้อย เขาโดนยื่นคำขาดจากภรรยาน้อยให้เลิกกับภรรยาหลวงภายใน 7 วัน จึงทำให้เกิดภาวะปัญหาขึ้นระหว่างตัวละครหลักทั้งสามคน โดยตัวสามีต้องการเลิกกับภรรยาจึงหาทางทุกอย่างเพื่อให้ภรรยาเป็นฝ่ายบอกเลิก ส่วนตัวภรรยาก็รักสามีมากและทำทุกวิถีทางไม่ให้เธอต้องเลิกกับเขา ส่วนตัวภรรยาน้อยก็ต้องการให้คนที่เธอรักเลิกกับภรรยาและมาอยู่กับเธอเพียงคนเดียว

ภาวะปัญหาเริ่มเข้มข้นขึ้น เมื่อตัวสามีให้ตัวละครรอบข้าง (ซินแส) โทกภรรยาว่าถ้าเธอไม่เลิกกับเขา เขาจะต้องตาย ตัวละครหลักฝ่ายหญิงจึงหาทางแก้ไขปัญหานี้ด้วยการทำตามคำแนะนำจากซินแสที่เขาโทกขึ้นมาเพราะความที่รักสามีอย่างสุดซึ้ง ส่วนฝ่ายสามีที่วางแผนจะหนีไปกับภรณาน้อย เมื่อเห็นความรักและความทุ่มเทของภรรยาเขาเช่นนี้ จึงตัดสินใจกลับมาหาภรรยาเขาดังเดิม

ท้ายสุดทั้งฝ่ายสามีและภรณาก็กลับมาสู่ภาวะสงบสุขดังเดิมอีกครั้ง ทั้งสองรักกันมากกว่าเดิม และมีลูกด้วยกันในที่สุด เรื่องราวจึงจบลงด้วยความสมหวังของตัวละคร

4.1.8.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “ยังไงก็รัก” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักความผูกพันระหว่างสามีและภรรยา” โดยความรักและความผูกพันเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการใช้ชีวิตคู่ โดยความผูกพันที่เกิดขึ้น เกิดจากการร่วมทุกข์ร่วมสุขของคู่สามีภรรยาคนหนึ่ง ที่ผ่านช่วงเวลาที่ดีและร้ายมาด้วยกัน จึงทำให้คนสองคนเห็นคุณค่าของกันและกันในยามที่เกิดปัญหา และเลือกที่จะไม่ทิ้งกันไปในที่สุด

4.1.8.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาที่สื่อความหมายด้านความรัก ไว้ดังนี้

บทสนทนาระหว่างอาเง็กกับอาซินแส

อาเง็ก : อาซินแส ผัวอ้วมีอาการแปลกๆ อย่างที่ทายไว้ไม่มีผิดเลย ล้อช่วยผัวอ้วหน่อยได้มั้ย ให้คำแนะนำดีๆ กับผัวอ้วหน่อยนะ

อาซินแส : มันจะไปยากอะไร ล้อก็เลิกกับผัวลื้อให้สิ้นเรื่องสิ้นราว

อาเง็ก : แต่อ้วไม่อยากเลิกกับอ้อ

อาซินแส : ถ้าลื้อไม่เลิก ผัวลื้อตายสถานเดียว เรื่องง่ายๆ แค่นี้ลื้อยังไม่เข้าใจหรือไง

อาเง็ก : แต่ว่าอ้วขาดอ้อไม่ได้จริงๆ ตลอด 7 ปีที่อยู่ด้วยกันมา อ้วอยากเห็นหน้าอ้อทุกวัน อ้วอยากทำกับข้าวให้อ้อกินทุกเช้า อยากคุยกับอ้อบ่อยๆ ถึงแม้ว่างานบริษัทอ้อจะยุ่ง ต้องกลับดึกบ่อยๆ แต่อ้อก็เข้าใจว่าที่อ้อยังทำไปทุกอย่างก็อยากให้ครอบครัวของเราสบายขึ้น แต่ลื้อรู้ใช่ไหม อ้วไม่อยากให้

อีทำงานหนักแบบนี้ เพราะว่าอีอยากจะอยู่กับอีไปนานๆ อาชินแสมวิธีแก้ไขมัย อีทำได้ทุกอย่าง ขอให้ยายห่วงปวย ขอให้เราสองคนไม่ต้องเลิกกัน ถึงแม้ว่าอีต้องตาย อีก็ยอม

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความรักของตัวภรรยาอาเง็กที่มีต่อสามีของเธอ อย่างมากมาย ซึ่งความรักและความผูกพันที่อาเง็กมีให้กับสามีมาตลอด 7 ปี ทำให้อาเง็กสามารถที่จะทำทุกอย่างเพื่อแลกกับการให้สามีของเธอได้มีชีวิตรอด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจริงจังและความทุ่มเทให้กับความรักของอาเง็กอย่างแท้จริง

4.1.8.4 ตัวละคร

อาัยง – ชายวัยกลางคนที่ใช้ชีวิตอยู่กับภรรยาตนเองอย่างไม่เห็นคุณค่า และกลายเป็นความเบื่อหน่ายในที่สุด ด้วยความที่เขาเป็นผู้ชายธรรมดาที่ชอบผู้หญิงสวยๆ รูปร่างดี จึงเป็นเหตุที่ทำให้เขาอกใจภรรยาเพราะความหลงชั่วครู่ แต่ท้ายที่สุดแล้วยังก็คิดว่าสิ่งสำคัญที่สุดก็คือภรรยาของเขา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรักของอาัยงก็คือความผูกพันระหว่างเขากับภรรยา มากกว่ารูปร่างหน้าตาภายนอก ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาควรรักษาไว้ให้ดีที่สุด

อาเง็ก – หญิงวัยกลางคนที่ใช้ชีวิตอยู่กับสามีมานาน เธอเป็นภรรยาที่รักสามีมาก และคอยดูแลจัดการชีวิตให้สามีมาตลอด เพราะเธอคิดว่าหน้าที่ของภรรยาที่ดีคือการดูแลเอาใจใส่ชีวิตของเธอ เธอจึงมีความรักและผูกพันกับสามีอย่างมาก และยอมทุ่มเททำทุกอย่างเพื่อสามีของตน ไม่ว่าจะต้องแลกกับสิ่งใดก็ตาม เพื่อรักษาความรักระหว่างเธอกับเขาเอาไว้

พิม – สาวสวยสมัยใหม่ที่มีรูปร่างหน้าตาที่ดี หุ่นเซ็กซี่ จึงทำให้ผู้ชายทุกคนต้องหลงใหล เพราะรูปร่างหน้าตาภายนอกของเธอ แต่พิมเป็นคนที่รักคนที่จิตใจ ไม่ได้รักใครเพราะรูปร่างหน้าตาภายนอก เพราะเธอคิดว่าความรักเป็นเรื่องของหัวใจไม่สามารถห้ามกันได้ นอกจากนี้พิมยังมีนิสัยเหมือนผู้หญิงทั่วไปที่ต้องการความรักจากผู้ชายที่เธอรัก แม้ว่าสิ่งที่พิมทำจะเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรมก็ตามที่

4.1.8.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

อ้าย – เป็นความขัดแย้งในใจตนเองที่เกิดขึ้นจากความเบื่อหน่ายในภรรยาหลวงของตนเอง จึงทำให้เขามีภรรยาน้อยซึ่งสาวกว่าและสวยกว่า แต่ท้ายที่สุดแล้วความรู้สึกผูกพันกับภรรยาหลวงก็เกิดขึ้นมาในใจของเขา ทำให้เขาต้องเลือกระหว่างภรรยาหลวงซึ่งร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกันกับเขามาตลอด กับภรรยาน้อยที่สาวและสวยกว่าภรรยาหลวงของเขา

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

อานี้กับ พิม – โดยความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นในสถานะเมียหลวงกับเมียน้อย ซึ่งทั้ง 2 คนต่างก็ต้องการความรักจากอ้าย และไม่ต้องการสูญเสียคนที่ตนเองรักไปให้อีกฝ่ายหนึ่ง

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “ยังไงก็รัก” มีคู่ขัดแย้งที่ให้ความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความเบื่อหน่าย กับ ความไม่เบื่อหน่าย

ความขัดแย้งนี้พบในตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง โดยในตัวภรณยานั้นมีความรัก และความห่วงใยให้กับสามีอย่างไม่เคยเบื่อหน่าย และยอมทำทุกอย่างเพื่อสามี ในขณะที่ตัวสามีกลับมีแต่ความเบื่อหน่ายในตัวภรรยา จนทำให้เขาละเลยความสำคัญของเธอไป และเลือกที่จะไปมีภรรยาน้อย ซึ่งความขัดแย้งนี้เป็นตัวทำให้เกิดภาวะปัญหาหระหว่างตัวละครหลักทั้งสอง

ข. ความขัดแย้งระหว่าง การเอาใจใส่ กับ การปล่อยปละละเลย

ความขัดแย้งนี้พบในตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่าตัวละครฝ่ายภรณายังนับวันก็ยิ่งดูแลเอาใจใส่สามีไม่ตกไม่หล่น เพราะเธอถือว่ามันเป็นหน้าที่ของภรรยาที่จะต้องดูแลเอาใจใส่สามี แต่ในทางตรงกันข้าม ตัวละครฝ่ายสามีก็ไม่เห็นค่าความสำคัญของภรรยา และเลือกที่จะละเลยสิ่งที่มีค่าใกล้ตัวที่เขาไม่เคยสังเกตเห็น เพื่อไปหาความสุขใหม่ๆ ที่จับต้องและสัมผัสได้ ซึ่งในที่นี้ก็คือตัวภรณยาน้อยนั่นเอง ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงเป็นความรู้สึกของตัวละครหลักทั้งสองคนที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

4.1.8.6 ฉาก

ฉากที่ใช้เป็นที่แสดงความรักระหว่างตัวละคร ผู้วิจัยพบแค่เพียงฉากในการดำเนิน

ชีวิตประจำวันเท่านั้น ได้แก่ ฉากที่อยู่ภายในบ้าน ฉากในห้องนอน ฉากในโรงพยาบาล ฉากในห้อง

เก็บของ ฉากในที่ทำงาน โดยฉากที่ผู้วิจัยพบว่าฉากที่มีการให้ความหมายความรักในภาพยนตร์นั้นมีดังนี้

ฉากในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นตอนที่ตัวละครหลัก อายัง ป่วยอยู่ในโรงพยาบาล และตัวภรรยา อางี้ก คอยปรนนิบัติและดูแล ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าฉากในโรงพยาบาลถูกใช้ให้เป็นสถานที่ที่ทำให้เห็นถึงความห่วงใยของอางี้กต่อสามีของเธอในยามที่เขาป่วยไข้

ฉากในบ้าน โดยจะเห็นได้ว่าตัวละครหลักอายัง และ อางี้ก แต่งงานกันมานานมาก ดังนั้นความรู้สึกผูกพันระหว่างสามีภรรยาคู่นี้จึงสะท้อนออกมาผ่านสถานที่ในบ้าน ที่ทั้งสองคนอยู่ร่วมกันและผ่านความทุกข์และความสุขด้วยกันมาตลอด

4.1.8.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ยังไงก็รัก”

4.1.8.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “ยังไงก็รัก” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักทั้งชายและหญิง ซึ่งก็คือมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) โดยทำให้ผู้ชมเห็นถึงความคิดและการกระทำของตัวละครทั้งชายและหญิงในเรื่องของความรักที่มีความแตกต่างกัน และเข้าใจถึงที่มาที่ไปของการกระทำของตัวละครทั้งคู่

4.1.8.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงพฤติกรรมการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะไกล (Long shot) โดยเน้นให้เห็นถึงภาพโดยรวมต่ออากัปภิกิริยาของตัวละครในการแสดงออกด้านความรัก

ภาพที่ 4.17 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้ในการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร พบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงสีหน้าและแววตา อีกทั้งมีการใช้ภาพมุมต่ำ (Low angle) เพื่อให้ความหมายถึงความรู้สึกมุ่งมั่นของตัวละครในการทำเพื่อคนที่ตนรัก

ภาพที่ 4.18 ตัวอย่างภาพระยะใกล้ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกเสียใจของตัวละคร และภาพมุมต่ำที่สื่อถึงความมุ่งมั่นของตัวละคร

4.1.8.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ยังไงก็รัก”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ยังไงก็รัก” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรัก เป็นเรื่องของความผูกพันของคน 2 คน” ที่จำเป็นต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่จากทั้ง 2 ฝ่าย ไม่ปล่อยปละละเลยซึ่งกันและกัน โดยคนรักที่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันมานานๆ มักจะมีเรื่องของความผูกพันเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอๆ ซึ่งความความผูกพันในที่นี้เกิดจากการที่คนสองคนร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกันมา จึงทำให้เห็นคุณค่าของกันและกัน และไม่คิดที่จะทิ้งอีกฝ่ายหนึ่งไปไหน

4.1.9 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ขอให้รักจงเจริญ”

4.1.9.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลักฝ่ายหญิง “อุ้ม” ที่กำลังมีปัญหาเรื่องความรัก ซึ่งบังเอิญขับรถมาชนตัวละครหลักฝ่ายชาย “แทน” ทำให้เขาต้องสูญเสียความทรงจำ อุ้มจึงจำเป็นต้องพาเขาไปอยู่ดูแลที่อพาร์ทเมนต์ของเธอ จากเหตุการณ์นี้จึงทำให้ทั้งสองได้มีโอกาสพัฒนาความสัมพันธ์กันจนสนิทสนม และกลายเป็นคู่รักกันในที่สุด

เรื่องราวดำเนินต่อไปเรื่อยๆ แต่ภาวะปัญหาเริ่มเข้าสู่ตัวละครหลักทั้งสอง เมื่อแทนเกิดฝันประหลาดเห็นเป็นผู้หญิงคนหนึ่งบ่อยๆ จึงทำให้เขาสงสัยว่าตนเองเป็นใครและเกี่ยวข้องกับผู้หญิงคนนั้น ภาวะปัญหาเริ่มรุนแรงขึ้นเมื่อวันหนึ่งมีกลุ่มกระเทยมาบอกความจริงกับแทนว่าก่อนที่แทนจะความจำเสื่อม เขาเคยเป็นกระเทยเดินโซ่วอยู่ทางภาคใต้ ทั้งแทนและอุ้มจึงตกใจและสับสนอย่างมาก

แทนตัดสินใจกลับไปใช้ชีวิตเหมือนเดิมก่อนที่เขาจะความจำเสื่อมเพราะกลัวว่าคนอื่นจะมองอุ้มเสียหาย ตัวละครหลักทั้งสองคนมีความขัดแย้งภายในใจตนเองอย่างมาก เพราะใจหนึ่งก็รัก แต่อีกใจก็แค้นกับสังคมรอบข้าง แต่ท้ายที่สุดแล้วนั้น อุ้มก็คิดได้และตัดสินใจกลับไปหาแทนอีกครั้ง เพราะสิ่งที่เธอรักในตัวแทนก็คือตัวตนของเขา ทั้งสองคนจึงกลับมาเข้าใจกัน เรื่องราวจึงจบลงด้วยภาวะสงบสุขและสมหวังในความรักของตัวละครในที่สุด

4.1.9.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “Me, myself ขอให้รักจงเจริญ” มีแก่นความคิดหลักคือ “การยอมรับในตัวตนของคนรัก” อันเนื่องมาจากเนื้อหาโดยรวมที่พูดถึงการที่คู่รักที่ต้องตัดสินใจเลือกระหว่างความรักกับสังคมรอบข้าง โดยความรักที่ถูกนำเสนอออกมานั้นคือเรื่องของการยอมรับในสิ่งที่คนรักเป็น ซึ่งไม่ว่าคนคนนั้นจะเป็นอย่างไร สิ่งสำคัญก็คือการเข้าใจและรักกันที่ในจิตใจมากกว่าสิ่งที่อยู่ภายนอก

4.1.9.3 บทสนทนา

บทสนทนาในเรื่อง “ขอให้รักจงเจริญ” ที่สื่อความหมายด้านความรัก มีดังนี้

บทสนทนายะหว่างแทนกับอุ้ม

- อู๋ม : แทนยังรักอู๋มอยู่หรือเปล่า
 แทน : ทั้ๆที่ผมเป็นแบบนี้เธอครับ มันคงเป็นไปไม่ได้หรอกคุณอู๋ม โลกนี้ไม่ได้มีเราอยู่แค่
 2 คน
 อู๋ม : ยังรักอยู่หรือเปล่าแทน
 แทน : รักสิ
 อู๋ม : แค่นั้นรักอู๋มก็พอแล้ว

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่คนสองคนรักกันไม่ใช่แค่รูปร่างหน้าตาภายนอก หรือสิ่งใด แต่เป็นการรักกันที่ตัวตนของอีกฝ่าย ซึ่งสะท้อนว่าความรักสำหรับคนทั้งสองนั้นสิ่งสำคัญก็คือการที่คนสองคนรักกัน และการรักกันจำเป็นต้องอาศัยการเข้าใจและยอมรับในตัวตนของแต่ละฝ่าย ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คน

บทสนทนายระหว่างอู๋มกับโอม

- โอม : ถ้าน้ำอู๋มอยากอยู่คนเดียว โอมขอไปอยู่กับน้ำแทนได้มั๊ย?
 อู๋ม : โอมไปอยู่กับน้ำแทนเค้าไม่ได้หรอก
 โอม : ทำไมล่ะ?
 อู๋ม : ก็น้ำแทนเค้าเป็น...
 โอม : เป็นกระเทยแล้วยังไงหรือ?
 อู๋ม : โอม ทำไมโอมทำแบบนี้ล่ะ?
 โอม : โอมจะได้ไปอยู่กับน้ำแทนได้ไง โอมโตขึ้นเป็นแบบน้ำแทน แล้วน้ำอู๋มยังจะรักโอมมั๊ย?

จากบทสนทนาข้างต้น เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าความรักคือการรักกันที่ตัวตนของอีกฝ่าย มากกว่ารูปร่างหน้าตาและสิ่งที่อยู่ภายนอก เพราะไม่ว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะเป็นอย่างไร สิ่งสำคัญก็คือตัวตนและจิตใจ ซึ่งในที่นี้ใช้เรื่องการเป็นกระเทยเข้ามาเปรียบเทียบ ซึ่งถ้าภายนอกของคนรักเป็นกระเทย แต่ภายในก็ยังเป็นตัวตนของคนคนเดิม เมื่อนั้นแล้วอีกฝ่ายหนึ่งจะสามารถยอมรับได้หรือไม่

4.1.9.4 ตัวละคร

แทน – ชายหนุ่มที่มีความจำเอนเพราะอุบัติเหตุจากรถยนต์ แทนเป็นผู้ชายที่ภายนอกดูเป็นคนซื่อๆ แต่ข้างในเป็นคนที่อบอุ่น และจริงใจกับทุกคนรอบข้าง ในเรื่องความรัก แทนเป็นคน

จริงใจและทุ่มเทให้กับความรัก เขาคอยให้กำลังใจและช่วยเหลือคนที่เขารักมาตลอด อีกทั้งยังคำนึงถึงความรู้สึกของคนรักมากกว่าความรู้สึกของตนเอง เพราะไม่ต้องการให้คนที่เขารักต้องมาเดือดร้อนเพราะตน เห็นได้จากตอนที่เขาตัดสินใจไปจากอ้อมเนื่องจากรู้สึกว่าคนอื่น ๆ จะมองอ้อมไม่ดี เพราะเคยมีแฟนเป็นกระเทย

อ้อม – หญิงสาวที่มีนิสัยมั่นใจในตนเอง แต่ต้องมาเสียความมั่นใจในตนเองจากการผิดหวังในความรักจากคนรักเก่าของเธอ อ้อมเป็นผู้หญิงที่ต้องการความรักที่จริงใจเหมือนคนทั่วไป และต้องการให้คนรักคอยดูแลอยู่เคียงข้างกันไปตลอด ซึ่งเมื่ออ้อมมีรักใหม่อีกครั้ง เธอก็ทุ่มเทและจริงจังกับความรักครั้งใหม่ โดยไม่สนใจคนรอบข้างว่าจะคิดอย่างไร แต่อ้อมก็ยังคงมีความสับสนและลังเลใจเมื่อต้องเลือกระหว่างความรักกับสังคม ซึ่งท้ายสุดแล้วอ้อมก็เลือกที่จะซื่อสัตย์และจริงใจกับความรู้สึกตนเอง

4.1.9.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

แทน – เป็นความขัดแย้งในตนเองในเรื่องอันเนื่องมาจากก่อนที่แทนจะความจำเสื่อมนั้น เขาเคยเป็นกระเทยมาก่อน แต่เมื่อเขาความจำเสื่อมเขาก็กลับมาเป็นผู้ชายดังเดิม และทำดีที่สุดเมื่อเขารู้ความจริงเมื่อครั้งอดีต เขาก็เกิดความสับสนในตัวเองและหาทางออกให้กับตนเองไม่เจอ และไม่รู้ว่าแท้จริงแล้วนั้นเขาต้องการสิ่งใดกันแน่

อ้อม – อ้อมเกิดความขัดแย้งในตนเองเพราะเมื่อเธอรู้ว่าแทน คนรักของตนเองเคยเป็นกระเทยมาก่อน เธอก็ไม่รู้อะไรต่อไป โดยใจหนึ่งอ้อมก็ยังรักแทนอยู่ แต่ด้วยความที่เธอเป็นกระเทย ดังนั้นอ้อมจึงสับสนในตนเองและหาทางออกให้กับความรักของตนเองไม่ได้

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับสังคม

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นระหว่างการที่ตัวละครแทน และ อ้อม ต่างก็รักกัน แต่ด้วยความที่แทนเคยเป็นกระเทยมาก่อน จึงทำให้สังคมยากที่จะยอมรับความรักระหว่างอ้อมกับแทนได้ ดังนั้นความรัก

ของคนทั้งสองจึงมีสังคมเข้ามากำหนดทางเลือกอีกทีหนึ่ง เพราะด้วยความที่ทั้งคู่ใส่ใจกับความคิดของสังคมและคนรอบข้างนั่นเอง

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “ขอให้รักจงเจริญ” มีคู่ขัดแย้งที่ให้ความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ตัวตน กับ สังคม

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งหลักที่พบในภาพยนตร์ โดยเป็นสิ่งที่ตัวละครหลักทั้งสองคนต้องตัดสินใจเลือก โดยตัวละครทั้งสองคนต่างก็รักกันมาก แต่สังคมรอบข้างก็ทำให้พวกเขาต้องลังเลว่าจะเลือกระหว่างความรักของพวกเขา หรือสิ่งที่สังคมกำหนดให้เป็น ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงเป็นความขัดแย้งระดับบุคคลกับสังคมที่ทำให้เกิดอุปสรรคทางความรักระหว่างตัวละคร

4.1.9.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “ขอให้รักจงเจริญ” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีแค่ฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากในคอนโด ฉากในห้องนอน ฉากบนดาดฟ้า ฉากที่ทำงาน ฉากในงานเลี้ยง ฉากบนถนน โดยฉากที่ผู้วิจัยพบว่ามีส่วนสำคัญในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากบนดาดฟ้า โดยฉากนี้เป็นฉากที่ตัวละครหลักแทนและอ้อมขึ้นไปนั่งบนดาดฟ้าในช่วงตอนเย็นซึ่งเป็นตอนที่พระอาทิตย์กำลังจะตก โดยตัวละครทั้งสองได้แสดงความรักต่อกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าฉากนี้มีส่วนในการช่วยเสริมสร้างอารมณ์และความรู้สึกโรแมนติกให้กับภาพยนตร์มากยิ่งขึ้น

ฉากบนถนน โดยฉากนี้เป็นฉากตอนจบบนถนนที่ตัวละครหลักทั้งสองคนกลับมาเจอกันอีกครั้ง และกลับมาเข้าใจกันเหมือนเดิมในที่สุด และช่วงระหว่างที่ตัวละครสองคนกอดกันก็มีฝนตกลงมา ซึ่งจะเห็นได้ว่าฉากนี้ได้สร้างอารมณ์ความรู้สึกและร่วมกับผู้ชมต่อความรักของตัวละครทั้งสอง

ฉากในห้องนอน เป็นฉากที่ตัวละครทั้งสองคนมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และแสดงให้เห็นถึงระดับความสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นมาของทั้งคู่

4.1.9.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษใดๆ ที่ใช้สื่อความหมายด้านความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ Me, myself ขอให้รักจงเจริญ”

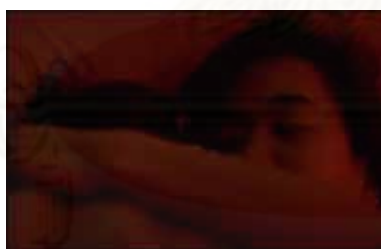
4.1.9.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “ Me, myself ขอให้รักจงเจริญ” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งถือเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) โดยผู้ชมสามารถเข้าไปรับรู้ความรู้สึกและการกระทำในเรื่องความรักของทั้งคู่ได้อย่างละเอียด และเห็นว่าทั้งคู่มีทัศนคติในเรื่องความรักอย่างไร

4.1.9.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

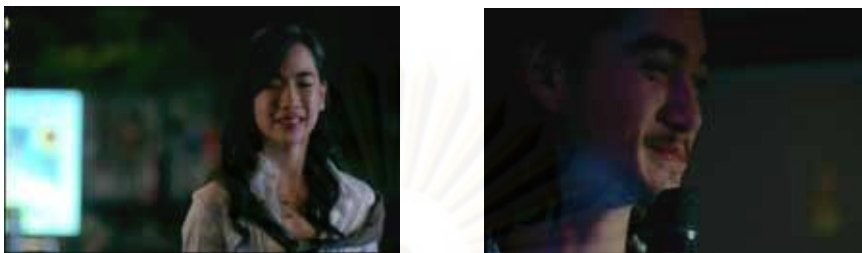
ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดและการแสดงออกของตัวละครได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการใช้โทนแสงเบาๆ เพื่อสื่อความหมายถึงความอบอุ่นและความสุขที่เกิดจากความรัก

ภาพที่ 4.19 ตัวอย่างภาพระยะใกล้ และภาพระยะปานกลางในการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ผ่านการมีเพศสัมพันธ์และการจูบกัน

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) โดยเน้นให้เห็นถึงสีหน้าและแววตาของตัวละครอย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.20 ตัวอย่างภาพพระยะปานกลางและภาพพระยะใกล้ที่แสดงสีหน้าเสียใจและมีความสุขของตัวละคร

4.1.9.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ขอให้รักจงเจริญ”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ขอให้รักจงเจริญ” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการยอมรับตัวตนซึ่งกันและกัน” โดยภาพยนตร์ได้มีการให้ความหมายว่า ไม่ว่าจะคนรักจะเป็นอย่างไร อีกฝ่ายต้องสามารถยอมรับตัวตนของคนรักได้ และรักกันที่จิตใจไม่ใช่สิ่งที่เห็นภายนอก นอกจากนี้ ความรักที่ถูกสื่อความหมายออกมานั้นยังเป็นเรื่องของคนสองคน และเป็นสิ่งที่มนุษย์เราเองสามารถเลือกได้ โดยไม่ต้องให้สังคมรอบข้างกำหนด

4.1.10 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง”

4.1.10.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง” มีการดำเนินเรื่องโดยเปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลักฝ่ายชาย เบิ้ล ที่เกิดมาพร้อมกับมีบุคลิกของคนสองคนอยู่ในตัว โดยทุกๆ ครั้งที่เขาหลับ หากก่อนเข้านอนเบิ้ลเป็น “เอ” รุ่งเช้าเขาจะตื่นมาเป็น “บี” และทั้งคู่ก็จะสลับผลัดเปลี่ยนกันไปเช่นนี้ตลอดทุกๆ วัน

เบิ้ลทำงานอยู่ในร้านสะดวกซื้อ 7-11 สถานที่ที่เปิดตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้นจึงเป็นสถานที่ที่ให้ความเสมอภาคกับทั้งเบิ้ลเอและเบิ้ลบีได้ เพราะวันเวลาของทั้งคู่ก็จะเสมอกัน ไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบ และในที่ทำงานแห่งนี้ก็เป็นที่นี่ที่เบิ้ลได้พบกับ “เต้าะ” ตัวละครหลักฝ่ายหญิง ที่ทั้งเบิ้ลเอและเบิ้ลบีก็ต่างแอบหลงรัก แต่ภาวะปัญหาเริ่มเกิดขึ้นเมื่อเต้าะไม่รู้ว่าความจริงว่าข้างในตัวเบิ้ลมีคนอยู่ 2 คน ทำให้เต้าะไม่เข้าใจถึงบุคลิกที่เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาของตัวเบิ้ล

ภาวะปัญหาเริ่มรุนแรงขึ้นเมื่อเต๊าะต้องการให้คนที่เธอรักเป็นคนเดิมที่ดูแลเธอตลอดเวลา และจึงทำให้เบิ้ลป็ฐรู้ว่าเต๊าะนั้นรักเบิ้ลเอ เขาจึงไม่พอใจที่ชายตนเองอย่างมาก และต้องการให้เบิ้ลเอ ออกจากชีวิตของเขา เหตุการณ์เริ่มดำเนินมาถึงภาวะวิกฤติ เมื่อเบิ้ลเอประสบอุบัติเหตุโดนยิงจาก คนรักเก่าของเต๊าะ จากเหตุการณ์นี้จึงทำให้เบิ้ลเอต้องหายไป เพราะร่างกายของเขาสามารถอยู่ได้ แค่เพียงคนเดียวเท่านั้น และทำให้เต๊าะรู้ความจริงทั้งหมดว่าเบิ้ลเอคอยทำทุกอย่างเพื่อเธอตลอดมา ทำให้เต๊าะเสียใจมากที่เบิ้ลเอหายไป

จากเหตุการณ์นี้ เต๊าะจึงตัดสินใจหายไปจากชีวิตของเบิ้ลป็ฐ ส่วนเบิ้ลป็ฐก็ยังคงตามหาเต๊าะ และหวังว่าสักวันหนึ่งเขาจะเจอเธอ จนในที่สุด เหตุการณ์เริ่มคลี่คลายลงเมื่อเบิ้ลป็ฐบังเอิญเจอเต๊าะ เขาจึงขอที่จะดูแลเธอแทนพี่ชายเขา แต่เต๊าะยังไม่พร้อมและยังลืมเบิ้ลเอไม่ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเบิ้ลป็ฐจึงเป็นแค่มิตรภาพดังเดิม ซึ่งเรื่องราวมีการทิ้งท้ายให้เห็นถึงการเริ่มต้นความสัมพันธ์ ระหว่างตัวละครหลักทั้งสองคนที่อาจพัฒนากลายเป็นความรักได้

4.1.10.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักคือการรักกันทุกวัน และ ต้องการการดูแลซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา” อันเนื่องมาจากเนื้อหาที่สื่อถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่ต้องการ ความรักจากผู้ชายที่เธอรัก และต้องการให้คนรักดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา คอยอยู่ ข้างกันเวลาที่มีปัญหา ไม่ใช่แค่วันใดวันหนึ่ง

4.1.10.3 บทสนทนา

บทสนทนาที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง” มีดังนี้

บทสนทนายาระหว่างเบิ้ลเอกับเต๊าะ

เต๊าะ : เบิ้ลจะทำไงล่ะ เบิ้ลอยู่กับเราได้ตลอดเวลาหรือ

เบิ้ลเอ : เอาน่า มา จะเสกความทุกข์ให้หายไป ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น เราสัญญา เราจะดูแล เต๊าะตลอดไป และทำทุกอย่างเพื่อเต๊าะ

จากบทสนทนาข้างต้นทำให้เห็นว่าตัวละครหลักฝ่ายหญิงต้องการให้คนที่เธอรักคอยดูแล เธอตลอดเวลาเมื่อตอนที่เกิดปัญหา และไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นตัวพระเอกก็พร้อมที่จะทำตามสัญญาที่

เขาให้ไว้กับนางเอกเช่นกัน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าความรักของคนทั้งคู่คือการอยู่ดูแลกันไม่ว่ายามทุกข์ยามสุขและพร้อมที่จะอยู่เคียงข้างกันไปตลอด

บทสนทนาระหว่างเบิ้ลบีกับเต้

เต้ : โอเค ถ้างั้นเบิ้ลเป็นคนเดิมได้มั๊ย เบิ้ลที่รักเรา

เบิ้ลบี : นี่ไง เราอยู่ที่นี่แล้วไง

เต้ : เบิ้ลคนที่เคยจูบเราที่นี่ คนที่สัญญาว่าจะอยู่กับเราตลอดไป และดูแลเราตลอดเวลา
ถามจริงหอะ นายทำได้อย่างที่พูดได้มั๊ย ทำไม่ได้ใช้มั๊ย

เบิ้ลบี : เต้ะ เรามี 2 คนจริงๆ นะ

เต้ : ได้ ถ้าเธอจะให้ฉันเลือก ฉันก็จะเลือกคนที่ปกป้องฉันได้ คนที่ดูแลฉัน คนที่จะรักฉัน
ได้ตลอด 24 ชั่วโมง และที่สำคัญฉันบอกรักคนคนนั้นไปแล้ว

บทสนทนานี้ทำให้เห็นถึงมุมมองความรักของนางเอกที่เธอต้องการให้คนรักสามารถดูแลเธอได้ตลอดเวลา ซึ่งที่ผ่านมาตัวเบิ้ลเอได้เคยสัญญาไว้กับนางเอกว่าจะคอยปกป้องและดูแลเธอไปตลอด แต่เพราะเบิ้ลมีสองคนในร่างเดียว จึงทำให้เต้ารู้สึกว่าเธอไม่ได้รับความรักจากคนรักอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นคนที่เธอต้องการก็คือคนที่สามารถรักเธอได้ตลอดเวลา ไม่เปลี่ยนแปลงไป

4.1.10.4 ตัวละคร

เบิ้ลเอ – ชายหนุ่มผู้มีบุคลิกเงียบขรึม เป็นคนที่ไม่ค่อยพูด และไม่ค่อยเปิดเผยความรู้สึกของตนเองเท่าใดนัก ดังนั้นเขาจึงไม่ยอมที่จะเปิดเผยความในใจกับคนที่เขารัก แต่กลับใช้การกระทำต่างๆ เป็นเครื่องแสดงออกว่าเขาต้องการดูแลและปกป้องเธอไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เบิ้ลเอยังเป็นคนที่ห่วงใยและคิดถึงคนที่เขารักก่อนตนเองเสมอ จึงเห็นได้ว่าเขาเป็นคนที่พร้อมเสียสละเพื่อความรัก และเต็มใจจะทำทุกอย่างเพื่อคนที่เขารักอยู่ตลอดเวลา

เบิ้ลบี – ชายหนุ่มผู้มีบุคลิกตรงข้ามกับเบิ้ลเอ พี่ชายของเขาทุกอย่าง เบิ้ลบีเป็นคนมีอุปนิสัยที่สนุกสนาน เฮฮา ร่าเริง และขี้เล่น เขาจริงจังกับความรักอย่างมาก และแสดงออกต่อคนที่เขารักอย่างตรงไปตรงมา ด้วยเหตุนี้เขาจึงยอมทุ่มเททำทุกอย่างเพื่อคนที่เขารัก และต้องการความรักตอบเช่นกัน นอกจากนี้ เบิ้ลบียังเป็นคนที่รับความผิดหวังในความรักไม่ได้ และไม่ต้องการให้ใครมาแย่งคนที่เขารักไป

เตี๊ยะ – หญิงสาวที่โยยหาความรักจากคนที่เธอรัก เตี๊ยะเป็นคนที่ต้องการให้คนรักดูแลและปกป้องเธอได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม เพราะนั่นเป็นสิ่งที่เธอไม่เคยได้รับเลยจากคนรักเก่าและต้องเสียใจเพราะความรักมาโดยตลอด ดังนั้นเตี๊ยะจึงเป็นคนที่คาดหวังกับความรัก และต้องการให้คนรักห่วงใยและปกป้องเธอตลอดเวลา

4.1.10.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

เบิ้ลเอ – ความขัดแย้งภายในจิตใจของเบิ้ลเอนั้นเกิดขึ้นจากการที่ตัวเขานั้นไปตกหลุมรักผู้หญิงคนเดียวเท่ากับพี่น้องชายเขาแอบรัก ดังนั้นเขาจึงเกิดความรู้สึกผิด และจำเป็นต้องเลือกระหว่างการรักษาหัวใจน้องชาย กับการทำตามความรู้สึกของตนเอง

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

เบิ้ลเอ กับ เบิ้ลบี – โดยจะเห็นได้ว่าตัวละครทั้งสองคนนั้นต่างก็รักผู้หญิงคนเดียวกัน และเมื่อเบิ้ลบีรู้ว่าพี่ชายตนเองรักผู้หญิงที่ตนรัก จึงทำให้เขาคิดว่าโดนทรยศหักหลัง จนทำให้เกิดการผิดใจกันระหว่างพี่น้อง

เบิ้ล กับ เตี๊ยะ – โดยความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากการที่เบิ้ลไม่มีเวลาให้เตี๊ยะอย่างที่เธอต้องการ อีกทั้งเตี๊ยะยังต้องการให้คนที่เธอรักดูแลเธอและมีเวลาให้กันตลอดเวลา ไม่ใช่แค่ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ดังนั้นจึงทำให้เตี๊ยะเรียกร้องสิ่งนี้กับคนที่เธอรัก ในขณะที่เบิ้ลก็ไม่สามารถให้เวลากับเตี๊ยะได้ เพราะความที่เขามีคนสองคนอยู่ในร่างเดียวกันนั่นเอง

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง” มีคู่ขัดแย้งที่ให้ความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การมีเวลาให้ กับ การไม่มีเวลาให้

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งหลักที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ โดยภาพยนตร์ได้สะท้อนออกมาให้เห็นถึงการให้เวลากับคนรัก โดยตัวนางเอกต้องการให้คนที่เธอรักมีเวลาให้เธอ และดูแลกันตลอดเวลา ไม่ใช่แค่เวลาใดเวลาหนึ่ง แต่ตัวพระเอกไม่สามารถทำได้เพราะความที่มีสองคนในร่าง

เดียว ดังนั้นเมื่อคนหนึ่งต้องการเวลาของคนรัก แต่อีกคนไม่สามารถให้ได้ ความขัดแย้งนี้จึงเกิดขึ้น และทำให้เกิดเรื่องราวต่างๆ มากมาย ซึ่งสะท้อนว่าคนรักกันต่างก็ต้องการเวลาให้แก่กันและกัน

ข. ความขัดแย้งระหว่าง การจำ กับ การลืม

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่พบในตัวนางเอก เนื่องจากว่าตัวนางเอกรักเบิ้ลเอมาตลอด ดังนั้นความทรงจำเธอจึงมีแต่เบิ้ลเอเท่านั้น และเมื่อเบิ้ลเอหายไป เธอก็ไม่สามารถลืมเบิ้ลเอได้ จึงสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งในใจตนเองของนางเอก และทำให้นางเอกไม่ยอมที่จะเปิดใจให้กับเบิ้ล บี เพราะความที่เธอยังมีเบิ้ลเออยู่ในใจเธอตลอดเวลา ซึ่งเห็นได้ว่าการที่รักมากก็ยอมที่จะลืมได้ยาก เช่นกัน

4.1.10.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรัก ของตัวละคร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากในร้าน 7-11 ฉากบนดาดฟ้า กับ ฉากธรรมชาติที่ช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึกโรแมนติกให้กับเรื่องราว ได้แก่ ฉากในสวนสาธารณะ ฉากใต้ต้นไม้ โดยฉากที่ผู้วิจัยพบว่ามีส่วนสำคัญในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากบนดาดฟ้า โดยเป็นตอนที่เบิ้ลเอ ให้คำมั่นสัญญากับเต้ว่าจะคอยดูแลปกป้องเธออยู่เสมอ ซึ่งฉากนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์และความรักของตัวละครทั้งสอง อีกทั้งฉากนี้ยังช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึกโรแมนติก อบอุ่น โดยมีการจุดพลุเป็นแบ็คกราวด์อยู่ข้างหลัง ดังนั้นฉากบนดาดฟ้าจึงมีส่วนในการสร้างอารมณ์ความรักให้กับตัวละครเป็นอย่างมาก

ฉากในสวนสาธารณะ โดยฉากนี้เป็นฉากที่เบิ้ลเอและเต้จะนั่งอยู่ในสวนสาธารณะด้วยกัน และนอนซบไหล่ซึ่งกันและกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นฉากที่ช่วยสร้างอารมณ์และความโรแมนติกให้กับตัวละครทั้งสอง อีกทั้งยังเห็นถึงความรู้สึกดูแล และปกป้องกันและกันระหว่างตัวละครทั้งสองอีกด้วย

ฉากใต้ต้นไม้ โดยฉากนี้เป็นฉากที่เบิ้ลเอ ตามเต้ะ ซึ่งกำลังเสียใจอยู่ออกมาจากร้าน โดยทั้งคู่ยืนอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ และเบิ้ลเอก็สัญญาว่าจะเป็นคนปกป้องเต้ะ ฉากนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงการปกป้องและทำเพื่อคนรัก ซึ่งสถานที่ต้นไม้ใหญ่นั้นก็อาจสื่อได้ถึงความรู้สึกปลอดภัย อยู่นิ่งงา ซึ่งในที่นี้ก็คือการดูแลปกป้องจากคนรักนั่นเอง

4.1.10.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง”

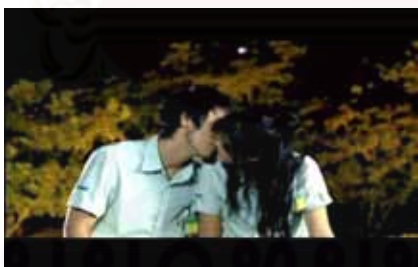
4.1.10.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งเป็นมุมมองแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) จึงทำให้รู้ถึงความคิดพฤติกรรม และการแสดงออกของตัวละครหลักฝ่ายชายได้อย่างชัดเจนมากกว่าตัวละครหลักฝ่ายหญิงที่ผู้ชมสามารถรับรู้พฤติกรรมและความคิดได้อย่างจำกัด โดยผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายได้เพียงอย่างเดียว

4.1.10.9 องค์ประกอบทางด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ส่วนมากแล้วมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) โดยภาพระยะปานกลางจะทำให้เห็นบรรยากาศรอบๆ ตัวของตัวละคร ส่วนภาพระยะใกล้จะเห็นสีหน้าและแววตาของตัวละครได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.21 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้ในการแสดงออกทางความรักของตัวละครผ่านการจูบกันและการขบไหล่

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) และภาพระยะปานกลาง (Medium shot) ซึ่งเน้นให้เห็นถึงสีหน้าและการแสดงออกทางแวตาของตัวละครอย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.22 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางในการสื่อความหมายผ่านสีหน้าเสียใจของตัวละคร

4.1.10.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักนะ 24 ชั่วโมง” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการดูแลซึ่งกันและกันตลอดเวลา ไม่ใช่แค่เวลาใดเวลาหนึ่ง” โดยการที่คนเรารักกันนั้น ย่อมที่จะคาดหวังให้อีกฝ่ายอยู่เคียงข้างตนเองตลอดเวลา ทั้งในยามสุขและยามทุกข์ ซึ่งภาพยนตร์ได้สะท้อนให้เห็นมุมมองเรื่องเวลากับความรัก นั่นก็คือเงื่อนไขทางด้านเวลาที่คู่รักต้องพบเจอ เพราะทุกคนล้วนต้องการความรักจากคนรักและการดูแลซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลานั่นเอง

4.1.11 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “สายลับจับบ้านเล็ก”

4.1.11.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์มีการเปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลักฝ่ายชาย “จ๊อก” ซึ่งกำลังประสบปัญหาทางการเงิน จึงพยายามหาทางแก้ไขปัญหาโดยเปิดกิจการนักร้องตามสี่บ้านเล็ก จนทำให้ได้มีโอกาสได้ไปรู้จักกับตัวละครหลักฝ่ายหญิง “น้ำปั้น” เมียน้อยของสามีคนอื่นที่จ๊อกคอยตามสี่อยู่

จ๊อกรู้สึกไม่ดีกับน้ำปั้นเท่าไรนักเพราะการที่เธอเป็นเมียน้อยของสามีคนอื่น แต่เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ทั้งสองต้องมาสนิทกันมากขึ้น แต่แล้วน้ำปั้นก็ล่วงรู้ความจริงที่ว่าจ๊อกแอบมาตาม

สืบพฤติกรรมตน เหตุการณ์เริ่มเข้าสู่ปัญหาหนักขึ้น เมื่อน้ำปั่นถูกแบล็กเมลล์จากนักร้องมืออาชีพอีกคนหนึ่ง ทำให้จ๊อกและเพื่อนๆ ของเขาต้องยื่นมาเข้าช่วยเหลือ จนปัญหาคือคล้ายลง

น้ำปั่นตัดสินใจเลิกอาชีพเป็นเมียน้อยเพราะเริ่มรู้สึกผิด อีกทั้งตัดสินใจหนีหายไปจากชีวิตของจ๊อกเพราะความละอายใจที่ตนเองเป็นคนไม่ดี ทำให้จ๊อกรู้สึกเสียใจและคอยตามหาน้ำปั่น และเหตุการณ์ก็กลับมาสู่ภาวะสงบสุขเมื่อจ๊อกไปเจอหน้าน้ำปั่นอีกครั้ง เรื่องราวจึงจบลงด้วยความสมหวังของตัวละครทั้งสอง

4.1.11.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “สายลับจับบ้านเล็ก” มีแก่นความคิดหลักคือ “การรักกันโดยไม่มองที่เปลือกนอก” อันเนื่องมาจากเนื้อหาโดยรวมที่บอกเล่าเรื่องราวของคนสองคนที่ไม่นำมารักกันได้ โดยตัวพระเอกนั้นหลงรักนางเอกโดยที่ไม่สนใจว่าเธอจะเป็นใครมาก่อน ซึ่งเป็นการสื่อให้เห็นว่าคนทุกคนสามารถมีความรักกับใครก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมองแค่เปลือกนอกของคนคนนั้น ซึ่งสิ่งสำคัญของความรักเป็นเรื่องของจิตใจมากกว่า

4.1.11.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยพบว่าภาพยนตร์เรื่อง “สายลับจับบ้านเล็ก” ไม่ได้ใช้บทสนทนาเพื่อเป็นการสื่อความหมายความรัก

4.1.11.4 ตัวละคร

จ๊อก – ชายหนุ่มผู้มีอาชีพเป็นนักร้อง เขามีความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างมาก และเป็นคนที่มั่นใจในตนเอง จ๊อกเป็นคนที่ตรงไปตรงมา เห็นแก่ศีลธรรม และไม่เห็นด้วยกับการที่ผู้หญิงไปเป็นเมียน้อย แต่เมื่อเขามีความรัก เขาก็รักผู้หญิงที่ความเป็นตัวตนของเธอ และไม่สนใจอดีตที่ผ่านมาของฝ่ายหญิง จ๊อกเป็นคนที่มีความพยายาม และทำทุกอย่างเพื่อให้คนที่เขารักประทับใจ อีกทั้งยังยอมช่วยเหลืออีกฝ่ายอย่างไม่ลังเล เขายังเป็นคนที่รักใคร่จริงจัง และรอคอยคนที่เขารักเสมอมา

น้ำปั่น – หญิงสาวสวยที่มีอาชีพเสริมเป็นภรรยาน้อยของคนอื่น เธอเป็นคนที่มีความหมายในชีวิต และยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายนั้นโดยไม่รู้ว่ามีมันเป็นสิ่งที่ดี โดยไม่คิดว่าตนเองจะเป็นต้นเหตุที่ทำให้ครอบครัวคนอื่นแตกแยก ซึ่งพื้นฐานแล้วน้ำปั่นก็เป็นเพียงผู้หญิงวัยรุ่นธรรมดาคน

หนึ่งที่มีความฝันและมีความรักจริงๆ แบบคนทั่วไป อีกทั้งมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเมื่อรู้ว่าตนเองเป็นผู้สร้างปัญหาให้กับคนอื่น เธอจึงเกิดความละอายใจเกินกว่าจะเจอคนที่เธอรักต่อไป เพราะคิดว่าตนเองนั้นไม่ดีพอ

4.1.11.5 ความขัดแย้ง

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

จ๊อก – จ๊อกมีความขัดแย้งในตนเองตรงที่เขาทำงานเป็นนักสืบเพื่อคอยตามสืบหาเมียน้อย และเขาก็มีกฎให้ตนเองว่าห้ามไปหลงรักเป้าหมาย แต่เมื่อเขาเจอน้ำป๋น เขาก็ต้องรู้สึกสับสนในตัวเอง เพราะเขากลับมีใจให้เป้าหมายที่เขาตามสืบเสียเอง

น้ำป๋น – มีความขัดแย้งภายในจิตใจตนเองเนื่องมาจากว่าเธอเองเริ่มรู้สึกผิดเมื่อการเป็นเมียน้อยของเธอนั้นทำให้ชีวิตครอบครัวของคนอื่นต้องพังทลาย เพราะตัวน้ำป๋นเองไม่ได้ตั้งใจที่จะทำให้ใครเดือดร้อน โดยเหตุผลที่เธอทำไปนั้นเพียงเพื่อนำเงินมาทำความฝันของตนเองให้เป็นจริงเท่านั้น

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “สายลับจับบ้านเด็ก” มีคู่ขัดแย้งที่ให้ความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง หน้าที กับ ความรัก

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่พบในตัวละครหลักฝ่ายชาย เพราะความที่ตัวละครหลักมีอาชีพเป็นนักสืบตามจับบ้านเด็ก เขาจึงไม่สามารถหลงรักผู้หญิงที่เป็นเป้าหมายได้ ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงเป็นความขัดแย้งหลักที่เป็นตัวสร้างเรื่องราวความรักระหว่างตัวละครสองคนที่ไม่น่าที่จะมารักกันได้ แต่เพราะความรักสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทั้งสองคนจึงได้มารักกัน

4.1.11.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่องสายลับจับบ้านเด็กที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบเพียงฉากที่อยู่ในชีวิตประจำวันของตัวละคร ได้แก่ ฉากที่บ้านของพระเอก ฉากในคอนโดของนางเอก ฉากในสำนักงานซื้อขายบ้าน และฉากสำคัญที่ผู้วิจัยพบว่ามีส่วนในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากที่บ้านของพระเอก โดยฉากนี้เป็นฉากน้ำปั่นมาที่บ้านของจ๊อก และเป็นช่วงเวลาในตัวละครทั้ง 2 พัฒนาการความสัมพันธ์และสนิทสนมกันมากขึ้น ซึ่งในฉากนี้ก็เห็นได้ถึงความรู้สึกของจ๊อกที่มีต่อตัวน้ำปั่นอย่างตรงไปตรงมา

ฉากในสำนักงานซื้อขายบ้าน โดยฉากนี้อยู่ในตอนสุดท้ายของเรื่อง โดยสถานที่นี้เป็นที่ที่พระเอกมาเจอนางเอกในตอนสุดท้ายหลังจากตามหามานาน โดยนางเอกมีความฝันว่าอยากจะมีบ้านเป็นของตนเอง และได้มาทำงานในบริษัทขายบ้าน ซึ่งฉากนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าตัวน้ำปั่นเข้าใจถึงความฝันของตัวเองมาอีกขั้นหนึ่ง และเป็นทีที่พระเอกและนางเอกแสดงความรู้สึกต่อกันอย่างตรงไปตรงมา

4.1.11.7 สัญลักษณ์พิเศษ

จากการวิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายด้านความรัก ผู้วิจัยพบว่ามิดังนี้

สัญลักษณ์สากล

กระดาศรูปหัวใจ แทนถึง ความรัก ถือได้ว่าเป็นสิ่งแทนความรักระหว่างคนสองคน โดยกระดาศรูปหัวใจนี้เป็นกระดาศที่นางเอกพบให้กับพระเอก และก็เป็นสิ่งที่เขาพกติดตัวตลอดเวลา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักระหว่างตัวละครทั้งสองคน

4.1.11.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “สายลับจับบ้านเล็ก” พบว่าเป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านตัวละครหลักทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งก็คือมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) ที่ทำให้ผู้ชมเห็นถึงพฤติกรรมและความคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรักของตัวละครทั้งคู่ได้อย่างชัดเจนว่าแต่ละฝ่ายมีความรู้สึกและความคิดอย่างไรในเรื่องความรัก

4.1.11.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงออกด้านความรักของตัวละคร โดยส่วนใหญ่แล้วผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะไกล (Long shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) โดยภาพระยะไกลจะทำให้เห็นภาพรวมและการกระทำของตัวละคร ส่วนภาพระยะใกล้จะทำให้เห็นสีหน้าของตัวละครได้ชัดเจนขึ้น

ภาพที่ 4.23 ตัวอย่างภาพระยะไกลและภาพระยะใกล้ที่แสดงถึงการแสดงออกระหว่างกันของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงความรู้สึกของตัวละคร ส่วนมากแล้วเป็นการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) โดยเป็นการสื่อให้เห็นถึงสีหน้า แววตา และการแสดงออกของตัวละครได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.24 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้ในการแสดงสีหน้ามีความสุข

4.1.11.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “สายลับจับบ้านเล็ก”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “สายลับจับบ้านเล็ก” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการรักใคร่รักคนที่ตัวตน” ซึ่งการที่คนเรารักกันนั้นจะต้องสามารถมองข้ามอดีตที่ผ่านมาของคนรักได้ และรักกันที่ตัวตนของอีกฝ่าย เห็นได้จากเนื้อหาของภาพยนตร์ที่มีการสื่อให้เห็นถึงการรักกันของนักสืบและเมียน้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าไม่ว่าใครก็สามารถรักกันได้ แต่สิ่งสำคัญก็คือการยอมรับในตัวตนของกันและกัน และให้ความสำคัญกับจิตใจมากกว่าจะมองแค่เปลือกนอกเท่านั้น

4.1.12 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักไม่จำกัดนิยาม”

4.1.12.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลักด้วยการแนะนำตัวละครหลัก 2 คน ลอยด์ และจิบ ที่เป็นคู่สามีภรรยากัน ลอยด์เป็นนักครีเอทีฟโฆษณา ส่วนจิบเป็นนักเขียนนิยาย ทั้งสองคนเป็นคู่รักที่รักกันมาก ชีวิตของทั้งสองคนดำเนินไปตามปกติ จนกระทั่งเรื่องราวได้เข้าสู่ภาวะปัญหา เมื่อจิบพบว่าตนเองเป็นโรคร้ายที่ไม่มีทางรักษาหาย และกำลังจะตายในไม่ช้า

เมื่อลอยด์รู้เข้าว่าจิบกำลังป่วย เขาจึงรีบมาดูแลจิบทันที ทั้งสองคนใช้เวลาช่วงสุดท้ายด้วยกันอย่างคุ้มค่า จนกระทั่งจิบเสียชีวิตไปในที่สุด ซึ่งในขณะนั้น จิบ ชายหนุ่มผู้มีอาการลึนหัวใจรั่วได้เข้าไปรักษาพยาบาลในช่วงนั้นพอดี จิบจึงได้หัวใจของจิบที่จิบได้บริจาคไว้ก่อนตาย

ปาฏิหาริย์ได้เกิดขึ้นเมื่อจิบฟื้นขึ้นมา แต่จิตใจข้างในกลับเป็นจิบ จิบในร่างจิบจึงตัดสินใจกลับไปหาลอยด์ และบอกลอยด์ว่าตนเองคือเพื่อนจิบที่จิบฝากให้มาดูแลลอยด์แทนจิบ ซึ่งพฤติกรรมของจิบที่เหมือนกับจิบทุกอย่าง ทำให้ลอยด์อดสงสัยไม่ได้ และเขาก็คิดว่าจิบทำตัวเลียนแบบจิบ เขาจึงไล่จิบออกจากบ้านไปทันที แต่แล้วเมื่อเขาเห็นนิยายที่จิบเขียนไว้จนเสร็จ ลอยด์จึงรู้ทันทีว่าข้างในตัวจิบก็คือจิบนั่นเอง เขาจึงรีบออกตามหาจิบทันที ทั้งสองคนจึงเข้าใจกันที่สุดในที่สุด แต่เรื่องราวก็ยังไม่สงบสุข เมื่อจิบโดนรถชนทำให้จิบในร่างจิบต้องเสียชีวิตในทันที

เรื่องราวเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะคลั่งคลาย ลอยด์เสียใจอย่างมากกับการจากไปของจิบ และต้องใช้ชีวิตอยู่เพียงลำพัง แต่เรื่องราวก็จบลงด้วยการที่ลอยด์ เจอตัวละครใหม่ที่หน้าตาคล้ายจิบ ซึ่งผู้หญิงคนนั้นก็คือน้องสาวของจิบนั่นเอง ซึ่งภาพยนตร์ได้มีการทิ้งเรื่องราวด้วยการจบลงแบบนี้ และให้ผู้ชมจินตนาการถึงความสัมพันธ์ต่อไปของตัวละครที่อาจจะเกิดขึ้น

4.1.12.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “รักไม่จำกัดนิยาม” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักคือการรักกันในตัวตนของอีกฝ่าย ไม่ใช่แค่รูปร่างหน้าตาภายนอก” อันเนื่องมาจากเนื้อหาโดยรวมที่กล่าวถึงคู่รักที่รักกัน เพราะความเป็นตัวตนของแต่ละฝ่าย ซึ่งแม้ว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะเป็นอย่างไร สิ่งสำคัญก็คือความรักที่

ให้แก่กันและกัน รักกันที่หัวใจและตัวตน อีกทั้งคอยดูแลและเอาใจใส่คนรักไม่ว่าจะอยู่ใน สถานการณ์ใดๆ จนถึงวินาทีสุดท้าย

4.1.12.3 บทสนทนา

บทสนทนาในภาพยนตร์ที่สร้างความหมายด้านความรัก มีดังนี้

บทสนทนายาระหว่างลอยด์กับจิบ

จิบ : จิบรู้ว่าลอยด์รักจิบ แต่จิบอยากรู้ว่าทำไมลอยด์ถึงรักจิบ

ลอยด์ : ลอยด์รู้แค่ว่าลอยด์อยู่กับจิบแล้วลอยด์สบายใจ ลอยด์อยากเห็นจิบมีความสุข ลอยด์รักจิบเพราะอะไรหรือ รักเพราะเป็นจิบมั่ง จิบเป็นจิบไง ลอยด์จึงรัก ไม่ว่าจะยังไง ลอยด์จะรักจิบ ตลอดไป

บทสนทนาข้างต้น ภาพยนตร์ได้มีการใช้บทสนทนาสะท้อนให้เห็นว่าตัวละครหลักทั้งสอง คนรักกันที่ตัวตนของแต่ละฝ่าย โดยไม่สนว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะเป็นยังไง และสำหรับตัวละครหลักฝ่าย ชายการรักกันก็คือการอยากให้คนรักมีความสุข คบกันแล้วมีความสุขและสามารถอยู่ด้วยกัน ได้

ลอยด์ : จิบ ลอยด์รักจิบ ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น ขอให้เราได้อยู่ด้วยกันก็พอ

จิบ : แม้ว่าจิบจะเป็นคนขี้โรคขี้้นหรือ อีกไม่นานลอยด์ก็ทนดูแลจิบไม่ได้หรอก

ลอยด์ : ตราบใดที่ลอยด์ยังมีลมหายใจอยู่ ลอยด์จะไม่มีวันเลิกรักจิบ

จิบ : แม้ว่าจิบจะเป็นคนขี้โรคหรือว่าแก่หนึ่งเหยียงวันหรือลอยด์

ลอยด์ : ใช่ เพราะยังไงหัวใจก็ยังเป็นจิบ ลอยด์รักจิบเพราะว่าจิบเป็นจิบไง

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ตัวละครหลักฝ่ายชายรักนางเอกอย่างมาก เพราะ การที่เขาต้องการดูแลคนที่เขารักอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะยามสุขยามทุกข์หรือยามแก่เฒ่า เพราะเขารักอีกฝ่ายจากข้างในจิตใจ และรักที่ความเป็นตัวตนของเธอ

ลอยด์ : ลอยด์ไม่เข้าใจว่าทำไมจิบถึงกลับมาในสภาพนี้

จิบ : จิบก็ไม่รู้เหมือนกัน จิบบริจาคหัวใจให้โรงพยาบาล พอรู้ตัวอีกที จิบก็อยู่ในร่างนี้แล้ว

ลอยด์ : ช่างมันจิบ ไม่ว่าจิบจะเป็นยังไง อยู่ในร่างไหน ลอยด์ไม่แคร์อีกต่อไปแล้ว ลอยด์รู้
 แค่ว่าลอยด์รักจิบ กลับมานะ มาอยู่ใกล้ลอยด์

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าตัวละครหลักฝ่ายชายไม่สนใจรูปร่างหน้าตาภายนอก
 อีกต่อไป เพราะสิ่งที่เขารักก็คือหัวใจของนางเอก และความเป็นตัวตนของเธอผ่านร่างกายของคนอื่น
 เขาก็ต้องการที่จะรักและดูแลเธอต่อไปเหมือนแต่ก่อน

4.1.12.4 ตัวละคร

ลอยด์ – ชายหนุ่มผู้มีอาชีพเป็นครีเอทีฟโฆษณา ลอยด์เป็นคนที่รักภรรยาของเขามาก เมื่อรู้
 ว่าภรรยาของเขาป่วย เขาก็ยอมทิ้งหน้าที่การงานเพื่อมาดูแลคนรักของตนเองโดยไม่รังเกียจที่คนรัก
 ของตนป่วยใกล้ตาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นคนที่จริงจังกับคนรัก และไม่ยอมทิ้งคนรักไปไหนเมื่อ
 ยามที่เกิดปัญหา และเมื่อเขารู้ว่าภรรยาของเขากลับมาหาเขาอีกครั้ง แต่อยู่ในร่างของคนอื่น เขาก็
 สามารถยอมรับได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเขารักภรรยาของเขาที่หัวใจและตัวตน แม้ว่ารูปร่างหน้าตา
 ภายนอกจะเป็นคนอื่นก็ตามที่

จิบ – หญิงสาวผู้มีอาชีพเป็นนักเขียนนิยายรัก จิบเป็นผู้หญิงที่อ่อนหวาน น่ารัก และรักสามี
 อย่างมาก เธอเป็นคนที่คอยดูแลเอาใจใส่คนรักอยู่ตลอดเวลา เห็นแก่ความสุขของคนรักมากกว่า
 ความสุขของตน และไม่ต้องการให้คนรักต้องมาลำบากเพราะตัวเอง เห็นได้จากกรที่จิบไม่ยอมบอก
 สามีของเธอว่าตนเองป่วย นอกจากนี้จิบยังเป็นคนที่รักมันคงอย่างมาก เมื่อเธอไปอยู่ในร่างของคน
 อื่น แต่เธอก็ยังกลับไปหาคนที่เธอรักเพื่อที่จะคอยดูแลเหมือนอย่างเคย

4.1.12.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ลอยด์ – ลอยด์เกิดความรู้สึกขัดแย้งอยู่ในใจเมื่อเขาเจอกับจิบที่มีจิบสิงอยู่ในร่าง โดยเขาก็
 รู้สึกดี ๆ กับจิบ แต่ด้วยความที่เขาไม่รู้ว่าแท้จริงแล้วช่างในจิบก็คือจิบ ภรรยาของเขา ดังนั้นเขาจึงรู้สึก
 สับสนในตัวเอง เพราะลักษณะนิสัยของจิบทุกอย่างเหมือนกับจิบ แต่อีกใจหนึ่งเขาก็คิดว่าจิบไม่มี
 ทางเป็นจิบไปได้ เพราะจิบได้เสียชีวิตไปแล้ว

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติ

โดยความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากว่าจ๊ิบเป็นโรคร้ายที่ไม่มีวันรักษาหาย และทำให้จ๊ิบต้องเสียชีวิตและพราวจากจากคนรักไปต่างๆ ที่เธอยังต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป โดยความขัดแย้งนี้ถือเป็นความขัดแย้งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมได้จากมนุษย์

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “รักไม่จำกัดนิยาม” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความตาย กับ การมีชีวิต

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งหลักที่เป็นตัวสร้างความหมายหลักให้กับภาพยนตร์ อันเนื่องมาจากว่านางเอกป่วยเป็นโรคซึ่งกำลังจะตาย แต่เธอก็ยังต้องการมีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อที่จะอยู่กับคนที่เธอรัก เช่นเดียวกันกับพระเอกที่ไม่ต้องการสูญเสียนางเอกไปเพราะเขารักเธอมาก ซึ่งแม้ว่านางเอกจะสามารถกลับมาหาพระเอกในร่างใหม่ได้ แต่ท้ายสุดแล้วเธอก็หนีความตายไม่พ้น ความขัดแย้งนี้จึงถือเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากธรรมชาติ และเป็นตัวทำให้เกิดเรื่องราวทั้งหมด

4.1.12.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “รักไม่จำกัดนิยาม” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากที่บ้าน ฉากที่ทำงาน ฉากในห้างสรรพสินค้า ฉากในห้องนอน ฉากในบ้าน กับฉากธรรมชาติ ได้แก่ ฉากชายทะเล ฉากทุ่งทานตะวัน โดยฉากสำคัญที่ผู้วิจัยพบว่ามีส่วนในการสร้างความหมายความรัก มีดังนี้

ฉากทุ่งทานตะวัน ซึ่งมีทั้งตอนที่ดอกทานตะวันบาน และดอกทานตะวันเหี่ยว โดยฉากนี้มีความสัมพันธ์กับความรักของตัวละครหลักทั้งสองคนคือ ช่วงที่ดอกทานตะวันบานก็เปรียบเสมือนความรักที่มีแต่ความสุขสมหวังและมีความสุข และดอกทานตะวันเหี่ยว ก็เปรียบเสมือนความรักที่ผิดหวังและมีแต่ความเศร้าเสียใจ

ฉากที่ชายทะเล โดยฉากนี้สื่อให้เห็นถึงช่วงเวลาตัวละครหลักลอยด์กับจ๊ิบ รักกันและมีความสุขด้วยกัน นอกจากนี้ฉากชายทะเลยังเป็นสถานที่ที่ช่วยสร้างอารมณ์โรแมนติกให้กับเรื่องราว และทำให้คนดูเกิดความรู้สึกร่วมไปกับความรักของตัวละครได้ง่ายขึ้นอีกด้วย

4.1.12.7 สัญลักษณ์พิเศษ

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

ทุ่งทานตะวัน แทนถึง ความรักระหว่างลอยด์กับจิบ โดยตัวละครหลักทั้งสองคน ได้เคยไปเที่ยวที่ทุ่งทานตะวันและบอกรักกันที่ที่แห่งนั้น ดังนั้นทุ่งทานตะวันจึงเปรียบเสมือนความรักที่เบ่งบานอยู่ในใจทั้งสองคน แต่เมื่อจิบจากลอยด์ไปแล้ว ลอยด์ก็มีแต่ความเศร้า จึงมองไม่รู้ลึกถึงจิบที่อยู่ในร่างของคนอื่น ซึ่งในตอนนั้นความรักของลอยด์ก็เปรียบได้กับทุ่งทานตะวันที่มีเมล็ดร่วงลงไม่เหมือนแต่ก่อน

4.1.12.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “รักไม่จำกัดนิยาม” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งถือเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) จึงทำให้เห็นการแสดงออกและแง่มุมความรักที่เกิดขึ้นของทั้งสองคนอย่างชัดเจนว่าแต่ละฝ่ายคิดอย่างไรและมีการแสดงออกทางความรักอย่างไร

4.1.12.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะไกล (Long shot) ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เป็นตัวสื่อความหมายให้เห็นถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร อีกทั้งยังพบว่ามีการใช้โทนสีสดใสเพื่อสื่อความหมายถึงความสุขของตัวละคร

ภาพที่ 4.25 ตัวอย่างภาพระยะไกล ระยะปานกลาง และระยะใกล้ เพื่อสื่อถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงสีหน้าของตัวละครในขณะนั้น นอกจากนี้ยังมีการใช้โทนแสงหม่นเพื่อสื่อถึงความรู้สึกเศร้าของตัวละคร

ภาพที่ 4.26 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้ในการสื่อความหมายผ่านสีหน้าของตัวละคร

4.1.12.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักไม่จำกัดนิยาม”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักไม่จำกัดนิยาม” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการยอมรับในตัวตนของคนรัก” ซึ่งความรักก็คือการรักกันที่ตัวตนและจิตใจมากกว่าจะมองที่รูปร่างหน้าตาภายนอก และไม่ว่าคนรักจะเป็นอย่างไร สิ่งสำคัญก็คือการอยู่เคียงข้างกัน คอยดูแลซึ่งกันและกัน และไม่ทิ้งคนรักไปไหนไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม

4.1.13 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักจัง”

4.1.13.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลักฝ่ายชาย “ฟิล์ม” นักร้องชื่อดังที่กำลังเดินทางไปเที่ยวต่างจังหวัดเพราะต้องการพักผ่อนจากการทำงานอันเหน็ดเหนื่อย แต่ภาวะปัญหาเริ่มเกิดขึ้นเมื่อเขาประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์จนทำให้เขาต้องความจำเสื่อม และฟิล์มก็ถูกชายกะเหรี่ยงคนหนึ่งช่วยชีวิตไว้ได้ ซึ่งในขณะนั้นตัวละครหลักฝ่ายหญิง “จ๋า” เห็นเข้าพอดี จ๋าจึงวางแผนเก็บภาพถ่ายของนักร้องคนนี้ไว้เพื่อเอาไปขายข่าวหวังหาเงินมาใช้หนี้

เรื่องราวดำเนินต่อไปโดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสองคนที่เริ่มสนิทกันมากขึ้นจนก่อตัวเป็นความรัก แต่ภาวะปัญหาก็ก่เกิดขึ้น เมื่อจ๋าเริ่มรู้สึกผิดและตั้งใจจะบอกความจริงทั้งหมดกับฟิล์ม แต่ฟิล์มกับรู้ความจริงด้วยตนเองก่อน เขาจึงโกรธจ๋าอย่างมาก และทำให้อาการบาดเจ็บที่สมองของเขามีอาการกำเริบ

ชายกะเหรี่ยงที่ช่วยชีวิตฟิล์มไว้ตัดสินใจรักษาฟิล์ม จนทำให้ฟิล์มฟื้นกลับมาอีกครั้ง และความทรงจำของเขาก็กลับมาดังเดิม แต่เขากลับจำเรื่องราวในช่วงที่เขาอยู่บนดอยกับจ๋าไม่ได้เลย จึงทำให้จ๋าเสียใจอย่างมาก แต่ฟิล์มก็รู้สึกที่ชีวิตเขาเหมือนขาดอะไรไปบางอย่าง เขาจึงกลับมาหาจ๋าอีกครั้ง เพื่อตามหาความทรงจำของตน เรื่องราวคลี่คลายลงเมื่อเขาพบว่าจ๋าคือคนที่เขารักมาตลอด และจบลงด้วยภาวะสงบสุขและสมหวังของตัวละครหลักทั้งสอง

4.1.13.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “รักจัง” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักเป็นเรื่องของความรู้สึกมากกว่าการใช้สมอง” อันเนื่องมาจากการกล่าวถึงตัวละครที่ความจำเสื่อม แต่เขาก็สามารถจดจำคนที่เขารักจากความรู้สึกได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการที่คนเรารักกันเป็นเรื่องของการใช้จิตใจและความรู้สึก และความรักเป็นสิ่งที่สัมผัสได้โดยไม่ต้องใช้สมองรับรู้

4.1.13.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาในภาพยนตร์ที่แสดงออกด้านความรักไว้ดังนี้

บทสนทนายะหว่างอาหลงกับจ๋า

อาหลง : ผมไม่อยากไปจากที่นี่เลย
 จ๋า : อะไรนะ คุณอยากทำอะไรไม่ได้ไปตลอดเลยเหรอ ฉันไม่ยอมหรอก
 อาหลง : ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า ผมจะทำอะไรไม่ได้หรือไม่ได้ ก่อนเวลาจะหมด
 ผมสัญญาว่าผมจะกลับมาหาคุณ
 จ๋า : แล้วคุณจะทำได้เหรอ
 อาหลง : จำได้ดี ผมเชื่อว่าภาพความทรงจำที่มันอยู่ในนี้มันไม่สำคัญเท่ากับภาพความทรง
 จำที่อยู่ตรงนี้ แล้วมันจะบอกผมเองว่าคนที่ผมรักมากที่สุดคือจ๋า

จากบทสนทนาข้างต้น เห็นได้ว่าตัวพระเอกมีความเชื่อว่าภาพความทรงจำของคนที่รักกัน
 นั้นเกิดจากความรู้สึก จึงสะท้อนให้เห็นว่าการที่คนสองคนรักกันนั้นก่อตัวขึ้นมาจากจิตใจ ไม่ใช่จาก
 สมอ และคนที่รักกันก็ยอมที่จะจำกันได้เสมอ โดยมีความรู้สึกเป็นตัวบอกนั่นเอง

จ๋า : คุณกลับมาทำไม?
 พิล์ม : จ๋า คุณรู้มั๊ยว่ามันธรรมดาแค่นั้นที่เราจำคนที่เรารักไม่ได้?
 จ๋า : คุณจำได้แล้วเหรอ?
 พิล์ม : ไม่ ผมยังจำอะไรไม่ได้ ถึงผมยังจำไม่ได้ แต่คุณก็จำได้ใช่มั๊ยว่าผมรักใคร หัวใจของ
 ผมอยู่ที่คุณใช่มั๊ย คุณยังอธิษฐานให้หิ้งห้อยกลับมาหาผมเลย
 จ๋า : เปล่า ฉันอธิษฐานให้คุณกลับมาต่างหาก

จากบทสนทนาข้างต้น เป็นตอนสุดท้ายที่พระเอกกลับมาหานางเอกอีกครั้งทั้งๆ ที่สมอของ
 เขายังจำอะไรไม่ได้ แต่กลับมีความรู้สึกว่าเขาต้องกลับมา ซึ่งสื่อให้เห็นว่าความรักสำหรับตัวพระเอก
 นั้นเป็นเรื่องของสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยจิตใจ

4.1.13.4 ตัวละคร

อาหลง หรือ พิล์ม – ชายหนุ่มผู้มีอาชีพเป็นนักร้องซูปเปอร์สตาร์ชื่อดังของเมืองไทย ซึ่ง
 ในช่วงที่เขาความจำเสื่อมเขาคืออาหลง ชายหนุ่มผู้มีนิสัยซื่อๆ และจริงจัง และมีความรักกับผู้หญิง
 คนหนึ่ง ซึ่งทำให้เขารู้สึกดีและอยากอยู่กับคนที่เขารักตลอดไป แต่เมื่อความทรงจำของเขากลับคืน
 จึงทำให้เขาสัมความทรงจำเรื่องความรักที่เขาเคยมีทั้งหมด ซึ่งทำยสุดแล้วเขาก็รู้สึกได้ว่าความรู้สึก
 รักที่เขาเคยมีกับผู้หญิงคนหนึ่ง มันเตือนใจเขาอยู่ตลอดเวลา และทำให้เขากลับไปหาคนรักในที่สุด

จำ – หญิงสาวผู้มีอาชีพเป็นปาปารัสซี่ ในตอนแรกเธอตั้งใจจะไปตีสนิทกับฟิล์มเพื่อจะหวังผลประโยชน์ แต่นับวันจำก็ยิ่งแพ้ความรู้สึกตนเอง และมีความรักให้กับอาหลงอย่างจริงจัง เธอจึงรู้สึกผิดกับคนรักอย่างมากที่ปิดบังความจริง จำยังเป็นคนที่รักใคร่รักจริง และยอมทำทุกอย่างเพื่อให้คนรักของเธอปลอดภัย เธอยังเป็นคนที่ยึดมั่นกับความรัก และไม่สามารถลืมคนที่เธอรักได้เลย แม้ว่าเขาจะจากไปแล้ว และพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้คนรักของเธอกลับมา

4.1.13.5 ความขัดแย้ง

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ฟิล์ม หรือ อาหลง – ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากการที่เขาความจำเสื่อม และมีความรักกับจำ ในช่วงที่อยู่บนดอย แต่เมื่อความจำเขากลับมาแล้ว เขาก็กลับลืมเรื่องทุกอย่างระหว่างจำกับเขาไปหมด แต่ในใจของเขากลับมีความรู้สึกว่าเขาเคยรักใคร่คนมาก่อน แต่ไม่ว่าจะพยายามเท่าไรสมองของเขาก็ไม่สามารถจำคนที่เขารักได้เลย

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่องรักจัง มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การจำ กับ การลืม

เป็นข้อขัดแย้งหลักที่พบในภาพยนตร์เรื่องนี้ และทำให้เกิดภาวะปัญหาระหว่างตัวละครเอกทั้งสองคน โดยตัวละครเอก ฟิล์ม เมื่อความทรงจำของเขากลับคืนมา เขาก็ไม่สามารถจำทุกๆ อย่างได้เลย แม้กระทั่ง จำ ผู้หญิงที่เขารักมาก ในขณะที่จำ ก็ไม่มีวันที่จะลืมฟิล์มได้ ความขัดแย้งนี้จึงเกิดเป็นอุปสรรคทางด้านความรักของตัวละครทั้งสองคน

4.1.13.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “รักจัง” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร พบว่ามีแต่ฉากธรรมชาติที่เป็นตัวช่วยสร้างความหมาย เนื่องจากเรื่องราวดำเนินอยู่แค่ในฉากธรรมชาติเพียงอย่างเดียว โดยฉากธรรมชาติ ได้แก่ ฉากบนภูเขา ฉากน้ำตก ฉากในป่า โดยฉากธรรมชาติเหล่านี้ผู้วิจัยพบว่ามีส่วนในการเสริมความหมายและสร้างอารมณ์โรแมนติกให้กับเรื่องราวและตัวละคร และทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมในความรักของตัวละครได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าฉากสำคัญที่มีส่วนในการสร้างความหมายความรัก มีดังนี้

ฉากใต้ต้นไม้ โดยฉากนี้เป็นตอนที่นางเอกจำ ไปเผื่ออธิษฐานขอพรกับต้นไม้เพื่อขอให้อา หลงหรือฟิล์ม กลับมาหาเธออีกครั้ง ซึ่งในตอนสุดท้ายคำอธิษฐานของจำก็กลายเป็นจริง เพราะฟิล์ม ก็กลับมาหาเธอที่ใต้ต้นไม้ในที่สุด โดยฉากนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการรอคอยคนรักให้กลับมาของ จำ เพราะต้นไม้เป็นต้นไม้ที่ทั้งสองคนเคยมีอดีตร่วมกันมาก่อน

นอกจากนี้ในส่วนของฉากธรรมชาติอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นน้ำตก บนภูเขา ล้วนมีส่วนในการช่วย เสริมสร้างอารมณ์และความรู้สึกในด้านความรักให้กับเรื่องราวของตัวละครทั้งสิ้น

4.1.13.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยพบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักจัง” ดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

ก. การพันต้นไม้ใหญ่ แทนถึง การอธิษฐานขอพร ซึ่งในที่นี้ก็คือการที่ตัวละครขอให้ ความรักของตนสมหวัง ซึ่งจากในเรื่องตัวละครจำ ต้องการให้ฟิล์มกลับมาหาเธอได้อีกครั้ง จึงไปขอพร พร้อมกับพันเชือกรอบต้นไม้เพื่อให้คำอธิษฐานของตนเป็นจริง ซึ่งท้ายที่สุดฟิล์มก็กลับมาหาจำอีก ครั้งที่ใต้ต้นไม้ใหญ่นั้น

4.1.13.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

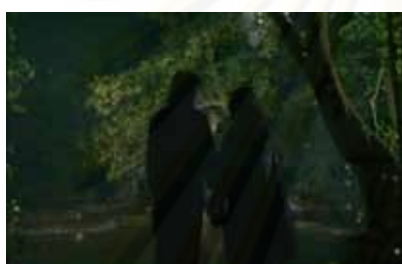
มุมมองในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง “รักจัง” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านตัวละครหลัก ฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งถือเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) โดยผู้ชมสามารถเห็นการ กระทำและความรู้สึกในแง่มุมมองความรักของทั้งสองฝ่ายได้อย่างไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และเข้าใจ ถึงความคิดและการกระทำต่างๆ ที่ตัวละครทั้งสองแสดงออกมาในเรื่องความรักอย่างชัดเจน

4.1.13.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงพฤติกรรมทางความรักของตัวละครที่พบนั้น ส่วนมากมีการใช้ภาพ ระยะไกล (Long shot) เพื่อให้เห็นถึงทิวทัศน์โดยรวมของเรื่อง ภาพระยะปานกลาง (Medium shot)

และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อการสื่อความหมาย โดยเน้นให้เห็นถึงสีหน้าและการกระทำของตัวละครที่แสดงออกมา

ภาพที่ 4.27 ตัวอย่างภาพระยะไกล ระยะปานกลางและภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายผ่านการจับมือและการกอดกันของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ส่วนใหญ่แล้วผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงแววตาและสีหน้าของตัวละครอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้ภาพมุมสูง (High angle) เพื่อสื่อถึงความรู้สึกท้อใจและหมดหวังของตัวละคร

ภาพที่ 4.28 ตัวอย่างภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายในภาวะดีใจของตัวละคร และภาพระยะปานกลางและมุมสูงเพื่อสื่อความรู้สึกของตัวละครเมื่อยามหมดหวัง

4.1.13.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักจัง”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “รักจัง” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักเป็นสิ่งที่สัมผัสได้จากความรู้สึก” โดยภาพยนตร์ได้ให้ความหมายไว้ว่าความรักนั้นเป็นเรื่องของการใช้ความรู้สึกจดจำคนรักมากกว่าการใช้สมองจดจำ ดังนั้นความรักบางครั้งก็เป็นเรื่องที่ไม่มีเหตุผล เพราะความรักเป็นสิ่งที่อยู่ข้างในจิตใจและสัมผัสได้จากความรู้สึกเป็นอันดับแรกก่อนที่จะใช้สมองคิด ดังจะเห็นได้จากการที่ตัวละครหลักฝ่ายชายสามารถรู้สึกได้ว่าตัวละครหลักฝ่ายหญิงเป็นผู้หญิงที่เขารัก

4.1.14 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย”

4.1.14.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย” เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลักทั้งสองคน คือ รงค์ และแดง คู่สามีภรรยาที่แต่งงานและอยู่ด้วยกันมาจนมีลูกด้วยกัน ซึ่งเรื่องราวได้มีการเปิดเผยให้เห็นว่าทั้งคู่เป็นคู่สามีภรรยาที่มีความสุขมากคนหนึ่ง จนกระทั่งวันหนึ่งเรื่องราวได้นำพาให้ แแดง ไปพบกับ หมอรักษา หมอตรวจภายในที่เธอไปเช็คร่างกายที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ซึ่งการพบกันในครั้งนี้ทำให้แดงและหมอรักษา เริ่มพัฒนาความสัมพันธ์กัน โดยที่รงค์ไม่รู้เลย

เหตุการณ์เริ่มเข้าสู่ภาวะปัญหาเมื่อรงค์แอบหนีแดงไปเที่ยวอาบอบนวด และเมื่อแดงจับได้ เธอจึงโกรธมาก และตัดสินใจบอกเลิกกับรงค์ ทำให้รงค์เสียใจอย่างมาก อีกทั้งแดงยังมีปัญหาด้วยการออกไปเที่ยวกับหมอรักษา และด้วยบรรยากาศพาไป แแดงกับหมอรักษาจึงผลอจูบกัน และเมื่อแดงกลับมาที่บ้านเพื่อจะหาทางออกให้กับปัญหาชีวิตคู่ของเธอกับรงค์ ก็พบว่ารงค์รู้ความจริงเรื่องที่แดงแอบไปจูบกับหมอรักษา ทั้งคู่เสียใจมากที่ชีวิตคู่ต้องมาเป็นแบบนี้และพยายามลืมเรื่องที่เขทั้งคู่ทำผิดแล้วเริ่มชีวิตใหม่ แต่ก็ทำไม่ได้

ภาวะปัญหาเริ่มรุนแรงขึ้น เมื่อแดงตัดสินใจขับรถออกไปจากบ้านและประสบอุบัติเหตุรถคว่ำตกหน้าผา เรื่องราวดำเนินต่อไปโดยเหมือนกับว่าแดงได้เสียชีวิตแล้ว ส่วนรงค์ก็อยู่บ้านตามลำพังคนเดียวและคิดถึงแดงอยู่ตลอดเวลา และเขาก็รู้สึกถึงความผิดปกติบางอย่าง เหมือนกับว่า

แดงมาหาเขาที่บ้าน ซึ่งเขาไม่แน่ใจจนกระทั่งบังเอิญเจอแดงที่ริมถนนแห่งหนึ่ง เรื่องราวจึงเปิดเผยให้เห็นว่าแท้จริงแล้วแดงยังไม่ตาย ซึ่งในขณะที่เขากำลังจะเดินไปหาแดง รถยนต์ก็พุ่งเข้าชนรงค์โดยไม่คาดคิด ซึ่งเรื่องราวก็ดำเนินต่อไปเหมือนกับว่ารงค์เสียชีวิตไปแล้วเช่นกัน ส่วนแดงก็กลับมาอยู่ที่บ้านและคิดถึงรงค์อยู่ตลอดเวลา

เรื่องราวนำเข้ามาสู่ภาวะการแก้ไขปัญหของตัวละคร เมื่อแดงตัดสินใจไปหารงค์ที่โรงพยาบาล ซึ่งแท้จริงแล้วเขายังไม่ตาย แดงกลับมาขอคืนดีกับรงค์อีกครั้ง เพราะทั้งสองคนในที่สุดแล้วก็รู้ใจตนเองว่าไม่สามารถมีชีวิตอยู่โดยไม่มีกันและกันได้ เรื่องราวจึงกลับมาสู่ภาวะสงบสุขอีกครั้งเมื่อทั้งสองคนอยู่ด้วยกันอย่างเข้าใจกันและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในที่สุด ทุกอย่างจึงจบลงด้วยความสุขสมหวังของตัวละคร

4.1.14.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย” มีแก่นความคิดหลักคือ “ปัญหาในชีวิตคู่จะผ่านพ้นไปได้ถ้ามีการแก้ไขและพูดคุยกัน” อันเนื่องมาจากเนื้อหาที่สื่อถึงคู่สามีภรรยาที่มีปัญหาในชีวิตคู่ซึ่งเมื่ออยู่ด้วยกันไปนานๆ ก็ขาดความหวาน ความเอาใจใส่กันเหมือนเช่นแต่ก่อน จึงเป็นจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาใหญ่ๆ ในชีวิตครอบครัว ดังนั้นเมื่อมีโอกาส การพูดคุยระหว่างคู่สามีภรรยาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากเพื่อที่จะพุงชีวิตคู่ต่อไปได้ เพราะคนเราไม่ได้มีโอกาสแก้ตัวเสมอๆ

4.1.14.3 บทสนทนา

บทสนทนาที่เป็นตัวสื่อความหมายในภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย” มีดังนี้

บทสนทนายระหว่างแดงกับเจ้

แดง : หนูเคยคิดนะเจ้ว่าเรายังมีเวลาอีกมากมายให้เรากลับไปแก้ตัว แก้ไขในสิ่งที่เราทำผิดแต่จริงๆ แล้ว เวลาไม่ได้มีเหลือเพื่อเลย เวลาไม่ได้มีอยู่จริง สิ่งที่เราเห็นมันก็แค่ภาพฝัน แค่วิวทินเราย้อนเวลากลับไปไม่ได้เลย

จากข้อความข้างต้นที่แดงพูดปรับทุกข์กับเจ้ สื่อให้เห็นว่าเมื่อมีโอกาส เราควรจะรีบแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และแก้ตัวในสิ่งที่ตนเองทำผิดต่อคนที่เรารัก เพราะโอกาสในการแก้ตัวมันไม่ได้มีอยู่

เสมอๆ และเมื่อเวลาผ่านไปผ่านพ้นไปแล้ว ก็เป็นการยากที่จะทำให้ทุกสิ่งที่สูญหายไปกลับมาสู่สภาพดั้งเดิมได้

บทสนทนาระหว่างรงค์กับแดง

รงค์ : ต่อกันไปเราจะไม่ทะเลาะกันอีกนะ สัญญา

แดง : ไม่ต้องสัญญาหรอก แต่ถ้าเรามีปัญหาด้วยกัน ต้องเคลียร์กันนะ เดียวอีกฝั่งนึงตายจากไปแล้วไม่ได้เคลียร์นี่แย่เลย

รงค์ : ตัวเองไม่คิดว่าเค้าอยากได้เงินมั่งหะ

แดง : เค้าก็รักตัวเองเหมือนกัน

รงค์ : ตัวเอง เค้าโคตรรักตัวเองเลยอะ

จากบทสนทนาข้างต้นระหว่างแดงกับรงค์เป็นการสื่อให้เห็นว่าในการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันนั้น จำเป็นต้องมีการพูดคุยกันเมื่อเกิดปัญหาระหว่างคนสองคน เพราะการไม่คุยกัน และไม่เคลียร์กันให้เข้าใจ จะทำให้เรื่องบานปลาย และอาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ได้ เหมือนเช่นปัญหาระหว่างแดงกับรงค์ อีกทั้งอาจเป็นการสายเกินไป เพราะคนเราไม่สามารถย้อนเวลากลับไปแก้ไขอะไรต่างๆ ได้อีก ดังนั้นเมื่อมีโอกาสก็ควรทำในสิ่งที่ต้องทำโดยทันที

4.1.14.4 ตัวละคร

รงค์ – ชายหนุ่มหน้าตาธรรมดาๆ ที่มีอาชีพเป็นนักเขียนบทตลก รงค์เป็นคนที่มีเสน่ห์สูง นานเฮฮา ขี้เล่น เป็นตัวของตัวเอง เขาจึงเป็นแค่ผู้ชายธรรมดาๆ คนหนึ่งที่ไม่ได้มีชีวิตเหมือนเจ้าชายในฝันอย่างที่ภรรยาของเขาฝันไว้ แต่รงค์ก็เป็นคนที่รักภรรยาของเขาอย่างมาก แม้ภายนอกเขาจะไม่ค่อยแสดงออกก็ตามที ซึ่งด้วยความที่ภรรยาของเขาไม่ยอมมีความสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นเขาจึงต้องหาทางออกโดยไปใช้บริการอบบอบนวดแทน แต่รงค์ก็ไม่เคยคิดที่จะนอกใจเธอแต่อย่างใด และไม่ยอมมีผู้หญิงคนอื่น แม้ว่าเขากับภรรยาจะแยกกันอยู่แล้ว ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารงค์เป็นคนที่มีรักมั่นกับภรรยาของเขาอย่างมาก

แดง – หญิงสาวหน้าตาดี เป็นคนเรียบร้อย และค่อนข้างมีเสน่ห์ แดงเป็นผู้หญิงที่ไม่ได้เลือกรักคนที่รูปร่างหน้าตาภายนอก อีกทั้งเธอยังเป็นคนที่รักสามีอย่างมาก แต่ด้วยความที่ไปเจอชายหนุ่มที่เพียบพร้อมกว่าสามีตนเอง จึงทำให้เธอเฉลียวใจและสับสนในตัวเองไปเล็กน้อย และผลสุดท้ายก็ผิดต่อ

สามีตนเองโดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งเป็นเหตุให้เธอไม่กล้าสู้หน้าต่อสามีได้อีก เพราะรู้สึกละอายใจและไม่กล้าที่จะเผชิญปัญหา ซึ่งท้ายสุดแล้วแดงก็รู้ว่าเธอรักสามีมากจนไม่อาจอยู่ได้โดยไม่มีเขา

หมอรัक्षा – ชายหนุ่มหน้าตาดี เพียบพร้อมทุกอย่างทั้งด้านหน้าที่การงานและฐานะ เขาตกหลุมรักแดง โดยไม่รู้ว่าเธอมีสามีแล้ว หมอรัक्षाรักแดงจริง และต้องการที่จะจริงจังกับเธอ ซึ่งเมื่อเขารู้ว่าแดงมีสามีแล้ว เขาก็ยังตัดใจจากเธอไม่ได้ เขายังคงคอยช่วยเหลือและติดต่อกับแดงตลอด และแม้เขารู้ว่าอีกฝ่ายไม่เคยมีใจให้เลย แต่เขาก็ยังคงรักเธอเหมือนเดิม ซึ่งทำให้เห็นว่าเขาเป็นคนที่จริงจังกับความรักรอย่างมาก

4.1.14.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

แดง – เป็นตัวละครที่มีความขัดแย้งในตนเองอันเนื่องมาจากการที่แดงไปพบกับหมอรัक्षा ซึ่งเป็นผู้ชายที่เพอร์เฟ็คทุกอย่าง จึงทำให้จิตใจของแดงหวั่นไหวไปชั่วขณะ และทำให้เธอเปรียบเทียบสามีตนเองกับหมอรัक्षा และเกิดความลังเล จนทำให้แดงเกือบที่จะนอกใจสามีตนเอง

2) ความขัดแย้งระหว่างคน กับ คน

รงค์ กับ แแดง – ทั้งรงค์และแดงต่างก็มีความขัดแย้งต่อกัน อันเนื่องมาจากการที่รงค์ไปเที่ยวอาบอบนวด จึงทำให้แดงโกรธเป็นอย่างมากและหาว่าสิ่งที่รงค์ทำนั้นคือการนอกใจ ในขณะที่แดงก็ไปจูบกับหมอรัक्षा จึงทำให้รงค์โกรธเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงเกิดปัญหาขึ้นระหว่างความรักของทั้งสองคน และกลายเป็นความขัดแย้งในภาพยนตร์

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์ “โคตรรักเอ็งเลย” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การนอกใจ กับ ความซื่อสัตย์

ความขัดแย้งนี้พบได้ทั้งในตัวละครหลักฝ่ายชาย และตัวละครหลักฝ่ายหญิง โดยในตัวละครหลักฝ่ายชายแอบไปมีความสัมพันธ์ทางกายกับผู้หญิงอื่น ในขณะที่ตัวละครหลักฝ่ายหญิงแอบปันใจให้กับชายคนอื่นเพราะความสับสน ด้วยเหตุนี้การนอกใจจึงเป็นความขัดแย้งที่ทำให้เกิดปัญหาใน

ชีวิตรัก เพราะทุกคนต่างก็ต้องการให้คนรักซื่อสัตย์กับตนเอง ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงทำให้แดงกับรงค์มีปัญหากัน

ข. ความขัดแย้งระหว่าง การปล่อยผ่าน กับ การแก้ไข

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครหลักฝ่ายหญิง โดยความขัดแย้งนี้แสดงให้เห็นว่าเมื่อคนเราทำผิดกับคนรัก เราจะเลือกกลับไปแก้ไขในสิ่งที่ผิด หรือปล่อยปละละเลยรอเวลาให้มันสาบสูญไป ซึ่งทำให้เห็นว่าเมื่อเกิดปัญหาในเรื่องความรักขึ้นมา ควรบริหารจัดการและแก้ไข ก่อนที่มันจะสาบสูญไป เหมือนกับตัวละครหลักฝ่ายหญิงที่อยากจะแก้ตัว แต่โอกาสนั้นก็หลุดลอยไปแล้ว เพราะความที่เธอคิดว่ายังมีเวลาที่จะแก้ไขในสิ่งที่ทำผิดอยู่ตลอดเวลา

4.1.14.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากในบ้าน ฉากในห้องนอน กับ ฉากธรรมชาติ ได้แก่ ฉากชายหาด ฉากใต้ต้นไม้ โดยฉากสำคัญที่ผู้วิจัยพบว่ามีส่วนในการสร้างความหมายความรัก มีดังนี้

ฉากริมทะเล

4.1.14.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยพบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายด้านความรักในภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย” ดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

แก้อันอนสีแดง แทนถึง ความรักของรงค์และแดง โดยช่วงก่อนที่ตัวละครหลักทั้งสองคนจะมีปัญหากัน รงค์ได้เคยซื้อแก้อันอนสีแดงไว้ให้แดงพักผ่อน ดังนั้นจึงถือได้ว่าแก้อันอนสีแดงนี้เป็นของที่แทนความรักของคนทั้ง 2 ไปด้วยกัน

ต้นไม้ใหญ่ กับ **ต้นไม้ที่ทรุดโทรม** แทนถึง ความรักที่กำลังเบ่งบาน และความรักที่เหี่ยวเฉาของตัวละคร โดยจะเห็นได้ว่านางเอก “แดง” เคยยืนอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ตอนที่เธอกำลังสับสนกับ

ความรักระหว่างเธอกับหมอรักษา แต่ในตอนสุดท้ายแดงกลับยืนอยู่ใต้ต้นไม้ที่กำลังทชุดโหมม ซึ่งสามารถโยงได้กับความรู้สึกของแดงในขณะนั้นที่กำลังมีปัญหาในเรื่องความรัก

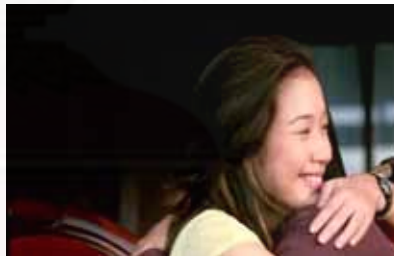
4.1.14.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งถือเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) ซึ่งทำให้ผู้ชมเห็นถึงการกระทำและความคิดในเรื่องความรักของตัวละครทั้งสองคนอย่างชัดเจน และเข้าใจถึงเหตุผลในการกระทำทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับความรักของตัวละคร

4.1.14.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงออกถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) โดยการแสดงออกที่พบส่วนมากได้แก่ การจูบกัน การกอดกัน ของตัวละคร

ภาพที่ 4.29 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้ที่ใช้สื่อความหมายถึงการแสดงออกด้านความรักผ่านการจูบกันและการกอดกันของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงความรู้สึกของตัวละคร ส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อช่วยสื่อให้เห็นถึงอารมณ์และสีหน้าของตัวละครได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.30 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายทางสีหน้าของตัวละคร
เมื่อยามเสียใจและมีความสุข

4.1.14.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “โคตรรักเอ็งเลย” ที่ถูกสื่อออกมาคือ เรื่อง “ความรักคือการประนีประนอมและให้อภัยซึ่งกันและกัน” ซึ่งเมื่อมีความรัก ก็เป็นเรื่องธรรมดาที่จะต้องมีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างคู่รัก ซึ่งเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับความสัมพันธ์ของคนสองคน ก็ควรที่จะรีบแก้ไขปัญหา และกลับไปแก้ไขในสิ่งที่ทำผิดไว้ อย่าปล่อยทิ้งไว้จนไม่เหลือโอกาสที่จะแก้ตัว อีกทั้งการให้อภัยและการประนีประนอมกันระหว่างคู่รักก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ความสัมพันธ์นั้นยาวนานต่อไป

4.1.15 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เจ็ม”

4.1.15.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เริ่มต้นด้วยการแนะนำตัวละครหลักสมบัติ ซึ่งเป็นคนขับแท็กซี่กะดึกอยู่ในกรุงเทพมหานคร ภาพยนตร์มีการเปิดเผยรายละเอียดให้เห็นถึงลักษณะบุคลิกของชายผู้นี้ ที่ใช้ชีวิตทำงานอยู่ในเมืองกรุงด้วยความเปลี่ยวเหงา เขาเลือกที่จะใช้ชีวิตอยู่ในความฝัน หลบหลีกความทันสมัยต่างๆ และหันหลังให้กับกระแสชีวิตที่เร็วติดปีกในสังคม เขาใช้ชีวิตยามค่ำคืนขับรถแท็กซี่และดื่มด่ำเสียงเพลงเก่าๆ ทางคลื่นวิทยุ AM ซึ่งเขาเป็นแฟนรายการดิวยัง และมักจะเขียนจดหมายไปหาดีเจเพื่อเล่าถึงชีวิตของเขาให้ดีเจฟังอยู่เสมอๆ

ชีวิตของสมบัติดำเนินผ่านไปเหมือนเดิมๆ ในทุกวัน จนกระทั่งเขาได้พบกับตัวละครหลักฝ่ายหญิง นวล หญิงสาวหน้าตาสะสวยที่มีอาชีพเป็นหมอนวด ชีวิตของเขาจึงเปลี่ยนไป นวลให้สมบัติไป

รับเธอทุกวันทั้งที่สถานบันเทิงที่เธอทำงานตอนหลังงานเลิก ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครทั้งคู่ค่อยๆ เริ่มพัฒนา และเมื่อสมบัติรู้ว่านวนลมีความฝันที่จะมีร้านขายชุดแต่งงานเป็นของตนเอง เขาจึงพยายามหาทางให้ความฝันของคนที่เขารักเป็นจริง

ภาพยนตร์เริ่มเข้าสู่ภาวะปัญหาเมื่อสมบัติโดนลูกค้าปล้นเงินในรถแท็กซี่ ซึ่งเงินนั้นเขาได้มาจากลูกค้าคนหนึ่งที่เขาช่วยเก็บกระเป๋าเงินแล้วนำไปคืน เขาจึงได้รับบาดเจ็บ และทำให้เขากับนวนลต้องขาดการติดต่อกัน และเมื่อเขาหายดี บททดสอบความดีงามในตัวเขาก็เริ่มต้นอีกครั้ง เมื่อเขาโดนลูกค้าที่เคยให้เงินเขาลอบทำร้ายและพาไปโรงแรมเพื่อจะทำการข่มขืน จึงทำให้เขาพลั้งมือฆ่าชายผู้นั้นตายโดยไม่ตั้งใจ สมบัติตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยการหนี และขโมยเงินของชายคนนั้นไปให้นวลที่อพาร์ทเมนท์ แต่เขาก็โดนจับได้ สมบัติจึงต้องไปปรับผิภายในคุกอยู่พักหนึ่ง โดยระหว่างนั้นนวนลก็ยังตามหาสมบัติอยู่เช่นกัน

เมื่อสมบัติออกจากคุกได้ เรื่องราวก็เริ่มกลับสู่ภาวะสงบสุขอีกครั้ง เขามีชีวิตใหม่ด้วยการเป็นช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า ส่วนนวนลก็เลิกอาชีพหมอนวด และไปทำงานที่ร้านขายชุดแต่งงาน และด้วยชะตาลิขิต ทั้งสองก็บังเอิญกลับมาเจอกันในที่สุด เรื่องราวจึงจบลงด้วยความสมหวังของตัวละคร

4.1.15.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “เดิม” มีแก่นความคิดหลักคือ “การแสวงหาสิ่งเติมเต็มทางจิตใจ” โดยในสังคมเมืองยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความเสื่อมโทรมของสังคม ผู้คนล้วนเป็นคนแปลกหน้าซึ่งกันและกัน จึงไม่แปลกที่คนในเมืองจะรู้สึกเหงา เศร้า และต้องการใครสักคนเข้ามาเติมเต็ม ดังเช่นตัวละครหลักทั้งสองคนที่ทำงานที่ทำหน้าที่ส่งคนให้ถึงเป้าหมาย แต่ตัวเองกลับไม่รู้ว่าจะไปทางไหนดี ซึ่งความรักที่เข้ามาเติมเต็มจิตใจ ทำให้ชีวิตมีจุดมุ่งหมายมากขึ้น และยอมที่จะทุ่มเททำทุกอย่างเพื่อคนที่รัก

4.1.15.3 บทสนทนา

บทสนทนาที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เดิม” มีดังนี้

บทบรรยายของสมบัติ

“สวัสดิ์ครับคุณอำมรงค์ วันนี้ผมได้รับความสุขใจอย่างมาก อย่างที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อน ครับ เหมือนผมได้รับพรจากสวรรค์เลยทีเดียว คุณอาครับ วันนี้ผมมีคนกินข้าวเป็นเพื่อน ผมมีความสุขมากครับ”

จากบทบรรยายความรู้สึกข้างต้นของสมบัติ จะเห็นได้ว่าความรู้สึกของตัวละครหลักเป็น ความรู้สึกของผู้ชายที่กำลังมีความรัก ซึ่งก่อนที่เขาจะได้เจอผู้หญิงคนที่เขาหลงรักนั้น ชีวิตเขามีแต่ ความว่างเปล่าและใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ อย่างไม่มีจุดหมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความรักเป็นสิ่งที่ สามารถเติมเต็มจิตใจของมนุษย์ได้ และเปรียบเสมือนสิ่งที่เป็นน้ำทิพย์ประโลมจิตใจให้กับคนทั่วไป

4.1.15.4 ตัวละคร

สมบัติ – ชายหนุ่มวัยกลางคนที่มีอาชีพเป็นคนขับแท็กซี่กะดึก เขาเป็นคนใช้ชีวิตแบบไม่ตาม กระแสใหม่ๆ ในสังคม ฟังเพลงเก่าๆ เดิมๆ กินอาหารเดิมๆ อยู่ตลอดเวลา ชอบใช้ชีวิตอยู่ในความฝัน และจินตนาการ ทำมกกลางสังคมเมืองที่วุ่นวาย สมบัติกลับรู้สึกเหงาอยู่ภายในจิตใจตลอดเวลา และ ต้องการใครสักคนมาเติมเต็มจิตใจ ซึ่งเมื่อเขาได้เจอผู้หญิงที่เขาชอบ เขาจึงรู้สึกว่าความรักได้เข้ามาเติมเต็มจิตใจของเขาให้ผืนบาน และเขาก็ยินดีทำทุกอย่างเพื่อคนที่เขารัก เสียสละเพื่อคนรัก อีกทั้งยอมทุ่มเทและอยากให้คนที่เขารักมีความสุข

นวล – หญิงสาวที่หน้าตาสะสวยมีอาชีพเป็นหมอนวด นวลดูภายนอกแล้วเป็นผู้หญิงที่ค่อนข้างเข้มแข็งอย่างมาก แต่ภายในเจ็บปวดอยู่ลึกๆ นวลเป็นผู้หญิงที่ต้องการความรักและใครสักคนเข้ามาเติมเต็มจิตใจที่เหงาอยู่ตลอดเวลา นวลไม่ได้เป็นคนที่มองคนที่รูปร่างหน้าตาภายนอก และเธอก็เลือกที่จะรักสมบัติจากจิตใจ ซึ่งเมื่อเธอไม่ได้เจอกับเขาแล้ว เธอก็เลือกที่จะรอคอยคนที่เธอรัก อยู่เสมอมา

4.1.15.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

สมบัติ – มีความขัดแย้งในจิตใจตรงที่ตัวเขานั้นมีปมในอดีตเพราะเคยไปฆ่าคนตายมาก่อน จากนั้นเขาก็พยายามที่จะทำตัวเป็นคนดีมาตลอด แต่ผลจากการทำดีของเขา ทำให้เขาต้องเจอกับ

คนที่ไม่ดี จิตใจของสมบัติจึงเกิดความขัดแย้งขึ้นเพราะเขาไม่แน่ใจว่าการทำดีนั้นมักจะได้ดีจริงหรือไม่

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับสังคม

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครสมบัติ โดยตัวสมบัตินั้นเลือกใช้ชีวิตอยู่กับสิ่งที่เขาคิดว่ามันเป็นสิ่งที่เขาชอบ และจมอยู่กับความสุขในอดีต และไม่ยอมเปลี่ยนแปลงใดๆ เลย ในขณะที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย จึงเกิดเป็นความขัดแย้งระหว่างสมบัติกับสังคมสมัยใหม่ได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “เจ็ม” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความเหงา กับ ความไม่เหงา

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตัวละครหลักทั้ง 2 คน ที่ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองด้วยความเปลี่ยวเหงา และดำเนินชีวิตอยู่ไปวันๆ อย่างไม่มีจุดหมาย และทั้งคู่ก็ต่างต้องการความรักและอยากได้ใครสักคนมาอยู่ข้างๆ ซึ่งสามารถสื่อได้ว่าในชีวิตคนเมืองในปัจจุบันที่มีแต่ความวุ่นวาย จนทำให้คนเกิดความเหงาขึ้นมาได้ง่ายๆ และความเหงานี้ก็เกิดจากความต้องการคนรักและมีคนที่เข้าใจมาอยู่ข้างๆ ภายนั่นเอง

4.1.15.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “เจ็ม” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร มีเพียงฉากในชีวิตประจำวันของตัวละคร ได้แก่ ฉากในรถแท็กซี่ ฉากในห้างสรรพสินค้า ฉากหน้าอพาร์ทเมนต์ ซึ่งฉากเหล่านี้เป็นฉากที่ตัวละครแสดงความรู้สึกต่อกันผ่านทางกรกระทำต่างๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบฉากสำคัญที่มีส่วนในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ ดังนี้

ฉากบนท้องถนน ซึ่งเป็นฉากที่สมบัติขับแท็กซี่อยู่คนเดียวเพียงลำพังตอนเที่ยงคืน ซึ่งตอนนั้นเป็นเวลาที่ถนนโล่งและไม่มีรถคันอื่นๆ เลย ซึ่งจากฉากนี้ได้สื่อให้เห็นถึงความอ้างว้างของสถานที่ ไร้ผู้คน ซึ่งเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์กับความรู้สึกกับตัวละครสมบัติ ซึ่งมีความเปลี่ยวเหงาอยู่ในโลกของตนเองเพียงลำพัง และมีความรู้สึกอ้างว้างภายในจิตใจ

ฉากหน้าสถานบันเทิง โดยฉากฉากหน้าสถานบันเทิงซึ่งมีพื้นที่โล่งกว้าง และมีแท็กซี่เข้ามาจอดรอรับลูกค้า สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกอ้างว้าง และโดดเดี่ยวของผู้คนที่ทำงานตอนกลางคืน อีกทั้งยังสื่อให้เห็นถึงความเหงาและความอ้างว้างของตัวละครที่ล้วนต้องการความรักมาเยียวยาจิตใจ

4.1.15.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยพบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เคมี” ดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

ก. วิद्यุคตินเอเอ็ม แทนถึง การเลือกอยู่ในโลกอุดมคติ โดยจากในเรื่องจะเห็นได้ว่าตัวละครหลัก สมบัติ นิยมการฟังวิทยุคตินเอเอ็มซึ่งมีแต่เพลงสมัยก่อน อีกทั้งปฏิเสธความทันสมัยทุกสิ่งอย่าง และเลือกที่จะมีความสุขอยู่กับโลกของตนเอง

ข. อาชีพคนขับแท็กซี่และหมอนวด แทนถึง การส่งลูกค้าให้ถึงจุดหมาย โดยในภาพยนตร์ได้มีการใช้สัญลักษณ์ในเรื่องอาชีพเข้ามาเปรียบเปรยกับความรู้สึกของตัวละคร โดยทั้งอาชีพคนขับแท็กซี่และหมอนวด ต่างก็เหมือนกันในแง่ที่ว่าทั้งสองฝ่ายก็มีหน้าที่ในการส่งลูกค้าให้ถึงจุดหมาย แต่ทั้งตัวสมบัติและนวนล ต่างก็ไม่วุ่นวายใจของตัวเองว่าจะเดินไปในทิศทางใด ในใจของตัวละครทั้งคู่จึงเต็มไปด้วยความว่างเปล่าและไร้จุดหมาย

4.1.15.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “เคมี” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งก็คือมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) จึงทำให้ผู้ชมสามารถเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของตัวละครได้ และเห็นถึงที่มาและการกระทำต่างๆ ของตัวละครอย่างชัดเจน โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งการเล่าแบบนี้สามารถเห็นถึงแง่มุมความรักของตัวละครชายและหญิงว่ามี การสื่อแง่มุมเรื่องความรักออกมาอย่างไร

4.1.15.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอากัปกริยาการแสดงออกโดยรวมของตัวละคร และไม่ได้เน้นไปที่สีหน้าของตัวละครมากนัก

ภาพที่ 4.31 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อใช้สื่อความหมายในการแสดงออกทางความรักผ่านการกอดกันของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงถึงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่ใช้แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ส่วนมากเป็นภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) โดยเน้นให้เห็นถึงการแสดงออกทางสีหน้าและแววตาของตัวละครในขณะนั้น

ภาพที่ 4.32 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายทางสีหน้าของตัวละคร

ค. ภาพอื่นๆ ที่สื่อความหมายในภาพยนตร์

ลักษณะการใช้ภาพเพื่อสื่อความหมายอื่นๆ ในภาพยนตร์นั้น ผู้วิจัยพบว่าในการสื่อความหมายถึงความอ้างว้าง ความโดดเดี่ยว ความเหงา ของตัวละคร ผู้สร้างภาพยนตร์มีการใช้ภาพระยะไกล (Long shot) และมีการใช้ภาพมุมกว้าง (Wide shot) เพื่อสื่อถึงความอ้างว้างเปล่าเปลี่ยวของท้องถนน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น

ภาพที่ 4.33 ตัวอย่างภาพระยะไกลและภาพมุมกว้างเพื่อสื่อความหมายถึงความอ้างว้าง ความเปล่าเปลี่ยว และ ความโดดเดี่ยวของตัวละคร

4.1.15.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เจ็ม”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เจ็ม” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักเป็นสิ่งที่ดีที่เติมเต็มจิตใจมนุษย์” โดยภาพยนตร์มีการสื่อความหมายความรักออกมาในแง่มุมมองของคนกลุ่มเล็กๆ ในสังคมเมือง ที่ดิ้นรนต่อสู้ใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ ซึ่งความเหงาภายในใจของบุคคลเหล่านั้นทำให้พวกเขาแสวงหาความรักและสิ่งเติมเต็มทางจิตใจเพื่อให้มีกำลังใจในการต่อสู้ชีวิตต่อไปในสังคม ซึ่งท้ายสุดแล้ว ความรักเป็นสิ่งที่คุณคนล้วนต้องการ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกกลุ่ม ทุกชนชั้น โดยไม่มีปัจจัยด้านรูปร่างหน้าตา หรือความรวยความจนเข้ามาเกี่ยวข้อง

4.1.16 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท”

4.1.16.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์มีการเปิดเรื่องด้วยตัวละครหลัก “ไช่ย้อย” ที่กำลังเจอปัญหาชีวิตรัก และทำให้เขาหนีไปที่เกาะแห่งหนึ่ง ขณะที่เขาอยู่บนเรือ เขาเกิดพลัดตกลงมา ซึ่งจากเหตุการณ์นั้นทำให้เขาได้พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลเกาะพะงัน และได้รู้จักกับนางพยาบาลสาวสวยที่ชื่อ “นุ้ย”

ภาพยนตร์ได้เล่าเรื่องสลับไปสลับมาระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างไช่ย้อยกับนุ้ย และย้อนกลับไปในเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างไช่ย้อย กับ “ดากานดา” เพื่อนสนิทที่เขาเพิ่งบอกรักไปก่อนที่จะประสบอุบัติเหตุ สมัยเรียนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยไช่ย้อยตกหลุมรักดากานดาตั้งแต่วันแรกที่เขาเจอเธอ แต่ก็ไม่ได้บอกความรู้สึกจนกระทั่งทุกอย่างมันสายเกินไป ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างเขากับนุ้ยก็เริ่มเพิ่มพูนขึ้น

เรื่องราวได้ดำเนินมาถึงสถานการณ์ที่ตัวละครหลักต้องตัดสินใจ เมื่อผู้ชายตัดสินใจบอกรักเขา และขอให้เขารักเธอ ไชย้อยจึงจำเป็นต้องเลือกระหว่างผู้ชายผู้หญิงที่รักเขา กับตากานดาเพื่อนสนิทที่เขารัก ซึ่งไชย้อยได้ตัดสินใจส่งจดหมายและใบปลิวการ์ดทั้งหมดที่เขียนถึงตากานดาในช่วงที่เขาป่วยอยู่ที่โรงพยาบาลไปให้ตากานดา โดยข้อความในจดหมายนั้นแสดงให้เห็นว่าไชย้อยเห็นมิตรภาพระหว่างเขากับตากานดาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และเขาก็เลือกที่จะเก็บมันไว้เช่นนั้นเพราะมันเป็นสิ่งที่ยั่งยืนกว่า

เรื่องได้ดำเนินสู่ภาวะคลี่คลายเมื่อไชย้อยตัดสินใจกลับไปทีเกาะพะงันเพื่อไปหาผู้ชายอีกครั้ง และเรื่องราวได้มีการทิ้งท้ายให้เห็นถึงจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ระหว่างไชย้อยกับผู้ชาย ซึ่งอาจพัฒนากลายเป็นความรักได้

4.1.16.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท” มีแก่นความคิดหลักคือ “การสำรวจความสัมพันธ์ในด้านความรักระหว่างเพื่อน” โดยจากเนื้อหาหลักที่กล่าวถึงการที่เพื่อนแอบรักเพื่อน ความสัมพันธ์จากเพื่อนที่แปรเปลี่ยนเป็นความรัก อีกทั้งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการตัดสินใจของคนคนหนึ่งในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคำว่ามิตรภาพและความรัก ที่ถ่ายทอดผ่านตัวละครหลัก

4.1.16.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาที่สื่อความหมายด้านความรัก ไว้ดังนี้

บทสนทนายระหว่างไชย้อยกับตากานดา

ไชย้อย : แกสบายดีป่าว?

ตากานดา : ดี แกเป็นไรป่าวเนี่ย? แล้วที่นัดคุยมีเรื่องอะไร?

ไชย้อย : ตากานดา ฉันรักแกหะ

ตากานดา : แกมาทำอะไรเอาตอนนี้

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการที่ไชย้อยบอกรักตากานดาไปในตอนนี้เป็นสิ่งที่สายเกินไปแล้ว เพราะในตอนนั้นตากานดาก็มีแฟนอยู่แล้วซึ่งก็คือเพื่อนสนิทของไชย้อย ซึ่งอาจ

ตีความได้ว่าดากานดาอาจจะชอบไข้อยู่หรือไม่ชอบไข้อยู่เช่นกัน แต่การที่ไข้อยู่มาบอกทุกสิ่ง ในตอนนี้เป็นเรื่องที่สายเกินไป และไม่อาจจะทำอะไรได้

จดหมายจากไข้อยู่ถึงดากานดา

สวัสดีดากานดา

ฉันได้รับจดหมายจากแกแล้ว แทบได้ยินเสียงบ่นลอยมาจริงๆ ฉันใส่เสื้ออยู่ที่พะงันจริงๆ แต่ก็เฉพาที่ขาแหละนะ ส่วนเรื่องมันเป็นมาอย่างไร แกก็คงได้รู้จากของทั้งหมดที่ส่งมาให้แล้ว ตอนแรกฉันคิดว่าแกคงไม่อยากจะอ่านมัน แต่ตอนนี้ฉันไม่สนอะไรแล้ว ชีวิตที่พะงันทำให้ฉันเรียนรู้ความจริงข้อหนึ่งว่า ส่วนที่ดีที่สุดของการเขียนจดหมาย ไม่ได้อยู่ที่เรามานั่งนึกว่าเค้าจะอ่านจดหมายของเราหรือเปล่า แต่เป็นตอนที่เราคิดจะเขียนถึงเค้าซะมากกว่า ที่ผ่านมามีคนได้แต่จินตนาการว่าได้ทำอะไรต่อมิอะไรให้แกฟังในฐานะเพื่อนเก่าคนหนึ่ง มันทำให้ฉันรู้สึกเป็นสุข แต่อย่างไรก็ดีแต่ดากานดา ฉันนึกตั้งใจที่สุดทำสิ่งที่เหมือนจะอยู่ได้นาน และไม่มีวันเลิกกันง่ายๆ ก็คือการได้เป็นเพื่อนกับแก ดากานดา ตอนนี้ฉันถอดเสื้อได้แล้วนะ ถึงจะยังไม่ค่อยหายดีเท่าไร แต่เมื่อวานนี้ฉันก็กดของลงเบ้ และพร้อมที่จะออกเดินทางอีกครั้ง จะไปไหนนะเธอ คงเป็นสักที่มั้งที่เวลามันเริ่มเดินถอยหลัง แล้ววันใหม่ของฉันจะเริ่มต้น จดหมายถึงแกฉบับนี้คงเป็นฉบับสุดท้ายแล้ว พรุ่งนี้พอพระอาทิตย์ขึ้น ฉันก็คงจะยื่นขมวีวอยู่บนดาดฟ้าเรือสักลำ และไม่เขียนอะไรอีก น้อยเคยห้ามเด็ดขาดไม่ให้ฉันขึ้นไปบนนั้น แต่ทีนี้ดากานดา จะมีสักกี่ครั้งกันเชียวที่คนเราจะตกดาดฟ้าเรือซ้ำสอง และถึงจะตกลงมาอีก ฉันก็เจ็บจนชินแล้วละ ดากานดา หวังว่าแกคงอวยพรให้ฉันด้วย และฉันคงต้องจบจดหมายฉบับนี้สักที ว่าแต่ฉันจะจบอย่างไรดีนะ ไม่ให้มันเซยและเศร้า รักและคิดถึงดีมัยดากานดา

รักและคิดถึงแกเสมอ

ไข้อยู่

จากข้อความในจดหมายของไข้อยู่ถึงดากานดา แสดงให้เห็นว่าทำสุดแล้วไข้อยู่ก็เลือกที่จะเก็บความสัมพันธ์ของเขากับดากานดาเป็นแค่มิตรภาพที่ยาวนาน ซึ่งเป็นสิ่งที่เขารู้สึกดีใจที่สุดที่ได้เป็นเพื่อนกับดากานดา และเขาก็เลือกที่จะกลับไปหาบุญเพื่อเปิดใจให้กับความรู้สึกดีๆ ของเธอ จึง

สะท้อนให้เห็นถึงการสำรวจความสัมพันธ์ของเขากับผู้หญิงทั้งสองคน ซึ่งสุดท้ายเขาก็รู้แล้วว่าสิ่งที่เขาต้องการคืออะไร

บทสนทนาระหว่างไข้อยู่กับนุ้ย

นุ้ย : หนูว่าเรื่องคู่แท้ในชาติก่อนมีจริงมั๊ย?

ไข้อยู่ (หนู) : เหมือนในเพลงนะเธอ?

นุ้ย : อืม ที่เค้าบอกว่าคู่รักของเราในชาติก่อนตามหาเราในชาตินี้ เพื่อที่ว่าเราจะได้พบกัน รักกัน แต่เราไม่เชื่อหรอกนะ แต่ถ้ามันจะมีจริง ชาติเดียวก็พอแล้วละ สำหรับผู้ชายคนหนึ่ง เราให้ออกาสทุกคนที่รักเรา แต่หนูรู้มั๊ย ยังไม่มีใครรักเราจริงๆ สักคน หนู เธอจะรักเราได้มั๊ย?

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นมุมมองความรักของนุ้ยว่า สิ่งที่ต้องการจริงๆ ในชีวิตก็คือความรักและความจริงใจจากใครสักคนหนึ่ง นุ้ยจึงกล้าที่จะเปิดเผยความในใจของเธอต่อไข้อยู่อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจริงใจต่อความรู้สึกของตนเองต่อคนที่เธอรัก

4.1.16.4 ตัวละคร

ไข้อยู่ – ชายหนุ่มที่มีบุคลิกนิ่งๆ เงียบๆ เป็นคนขี้อาย และไม่กล้าคุยกับผู้หญิง และเมื่อเขาเจอคนที่เขาชอบ ซึ่งก็คือหญิงสาวเพื่อนสนิทของเขา เขาก็เลือกที่จะไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกตนเองให้คนที่เขารักทราบเช่นกัน ไข้อยู่จึงได้แต่แอบเก็บความรู้สึกของตนเองเอาไว้ตลอด และคอยดูแลคนที่เขารักอย่างไม่เปิดเผยความรู้สึก นอกจากนี้ไข้อยู่ยังเป็นคนที่ชอบหนีปัญหา และไม่กล้าเผชิญความจริง เห็นได้จากตอนที่เขาผิดหวังจากความรักเพราะโดนปฏิเสธ ซึ่งเมื่อเขาได้เจอผู้หญิงคนใหม่ เขาก็เริ่มรู้สึกสับสน ซึ่งเป็นเหตุให้เขาต้องสำรวจจิตใจตนเองกับความสัมพันธ์ระหว่างเขาและผู้หญิงทั้ง 2 คน

ดากานดา – หญิงสาวที่มีนิสัยร่าเริง สดใส หน้าตาน่ารัก ซึ่งถือได้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเสน่ห์ในตัวเธอที่ทำให้เพื่อนสนิทของเธอหลงรักตั้งแต่แรกเจอ ดากานดาเป็นคนที่รักและห่วงใยเพื่อนตลอดในเรื่องของความรัก เธอเป็นคนที่ค่อนข้างเก็บความรู้สึกของตนเอง และไม่เคยเปิดเผยความในใจว่าเธอคิดอย่างไรกับไข้อยู่เพื่อนสนิทของเธอ

นุ้ย – หญิงสาวหน้าตาสดใสที่มีอาชีพเป็นนางพยาบาล นุ้ยเป็นคนที่มีความใจกับคนรอบข้าง อยู่ตลอดเวลา เป็นคนที่เอาใจใส่และดูแลคนอื่น ๆ อยู่ตลอด ในเรื่องความรัก เธอเป็นคนที่ค่อนข้างเปิดเผยความรู้สึกของตนเอง ตรงไปตรงมา คิดอย่างไรก็แสดงออกเช่นนั้น ดังนั้นเธอจึงกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกตนเองต่อไข้อย่างน้อย ผู้ชายที่เธอรัก โดยไม่กลัวกับความผิดหวัง

4.1.16.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ไข้อยู่ – ไข้อยู่มีความขัดแย้งในตนเองตรงที่เธอหลงรักเพื่อนสนิทของเขามาตลอดสี่ปี ในช่วงที่เรียนมหาวิทยาลัย แต่เมื่อเธอออกห่างจากเพื่อนและหนีไปเที่ยวทางภาคใต้ เขาก็ต้องเจอกับหญิงสาวที่แอบชอบเขา จึงทำให้เขารู้สึกสับสนถึงความสัมพันธ์ระหว่างเขากับหญิงสาวสองคนที่เขา รู้จัก

นอกจากนี้ ภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังต่อไปนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง รักแบบเพื่อน กับ รักแบบซู้สาว

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งหลักที่เกิดขึ้นภายในเรื่อง ซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิดเรื่องราวทั้งหมด โดยภาพยนตร์ได้นำเสนอถึงความขัดแย้งระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่แปรเปลี่ยนเป็นความสัมพันธ์แบบคนรัก และเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งไม่สนองตอบ จึงทำให้เกิดเป็นความรักที่ไม่สมหวังของตัวละครหลักฝ่ายชาย

4.1.16.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากในมหาวิทยาลัย ฉากในบ้านพัก ฉากในโรงพยาบาล กับ ฉากธรรมชาติ ได้แก่ ฉากชายทะเล ฉากในสวน นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าฉากสำคัญที่มีส่วนในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากในสวน ฉากนี้เป็นตอนที่ไช่ย่อยมาสารภาพรักกับดากานดาในสวนบริเวณมหาวิทยาลัย ซึ่งถือได้ว่าเป็นฉากสำคัญที่สุดในภาพยนตร์ และถือเป็นจุดเปลี่ยนความสัมพันธ์ของไช่ย่อยและดากานดา

ฉากริมทะเล โดยฉากนี้เป็นตอนที่ไช่ย่อยสารภาพรักกับไช่ย่อย ณ ริมทะเล และขอร้องให้ไช่ย่อยรับรักตน โดยตำแหน่งที่ไช่ย่อยยืนนั้นตรงกับตำแหน่งที่ดากานดายืนตอนที่เขาบอกรักกับดากานดา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าตัวละครไช่ย่อย ล้วนเป็นทั้งผู้ถูกบอกรัก และผู้บอกรัก ฉากริมทะเล และฉากในสวน จึงมีความสัมพันธ์กันกับตัวละครทั้ง 3 คนในเรื่องอย่างมาก

4.1.16.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยพบสัญลักษณ์พิเศษที่ใช้สื่อความหมายในภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท” ดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในภาพยนตร์

ก. ภาพวาด แทนถึง ความรักของไช่ย่อยต่อดากานดา โดยจะเห็นได้จากภาพวาดในห้องของไช่ย่อยที่มีภาพดอกไม้ต่างๆ หลากหลายภาพ และภาพวาดดากานดาในสมุดโน้ตของเขา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกกลุ่มหลงต่อผู้หญิงคนหนึ่งที่เกินจากความรู้สึกเป็นเพื่อน ซึ่งตัวไช่ย่อยปกปิดมาตลอด แต่แสดงความรักของเขาออกมาผ่านทางภาพวาดต่างๆ

ข. จดหมายและโปสการ์ด แทนถึง ความรู้สึกผูกพันระหว่างไช่ย่อยกับดากานดา โดยจะเห็นได้ว่าช่วงที่ไช่ย่อยพักรักษาตัวอยู่ที่เกาะพะงัน ช่วงเวลานั้นเขาได้เขียนโปสการ์ดเล่าเรื่องราวต่างๆหาดากานดาอยู่เสมอ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกผูกพันระหว่างเขากับดากานดา และสื่อความหมายว่าเขายังไม่สามารถลืมดากานดาได้ แต่ในตอนสุดท้ายที่เขาเลือกที่จะหยุดเขียนจดหมายและโปสการ์ดหาดากานดา ซึ่งสามารถตีความได้ว่าไช่ย่อยสามารถปล่อยวางความรู้สึกของตนเองได้ และเลือกเก็บความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับดากานดาให้เป็นแค่มิตรภาพดังเดิม

4.1.16.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งก็คือมุมมองแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) จึงทำให้เห็นถึงความคิดและการกระทำในเรื่องความรักจากตัวละครหลักฝ่ายชายทั้งหมด แต่ผู้ชมไม่สามารถเข้าถึง

ความคิดและมุมมองความรักของตัวละครหลักฝ่ายหญิงได้เท่าใดนัก เพราะเรื่องราวทั้งหมดเปิดเผยจากมุมมองการเล่าของตัวละครหลักฝ่ายชายเพียงคนเดียว

4.1.16.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เสียเป็นส่วนใหญ่ โดยการแสดงออกที่พบได้แก่ การบอกรัก การเป็นห่วงเป็นใยระหว่างตัวละคร เป็นต้น

ภาพที่ 4.34 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงการแสดงออกทางความรักของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) ซึ่งทำให้เห็นถึงสีหน้าและแววตาของตัวละครได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ มีการใช้ภาพมุมต่ำ (Low angle) เพื่อเน้นให้เห็นถึงสีหน้าของการตกหลุมรักของตัวละคร

ภาพที่ 4.35 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้เพื่อสื่อถึงสีหน้าของตัวละคร
ในยามตกหลุมรักและตื่นตันใจ

4.1.16.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท” ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักเป็นเรื่องของการสำรวจความรู้สึกภายในจิตใจตนเอง” โดยจากเนื้อหาที่กล่าวถึงตัวละครหลักที่ต้องตัดสินใจในเรื่องความรักของตนเองกับเพื่อนหญิงของเขาทั้งสองคน ซึ่งในเรื่องความรักนั้น คนเราจำเป็นต้องสำรวจจิตใจของตนเอง และตัดสินใจเพื่อจะเลือกความสัมพันธ์ที่คิดว่าใช่ที่สุดให้กับตนเอง

4.1.17 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย”

4.1.17.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลัก วิทย์และแดง ซึ่งเป็นคู่สามีภรรยาที่แต่งงานกันมาแล้ว 7 ปี เรื่องราวแสดงให้เห็นถึงปัญหาชีวิตคู่ของคนทั้งสอง ที่ความสัมพันธ์ที่อยู่ด้วยกันมานานเริ่มจะกลายเป็นความชินชาในชีวิต ทั้งสองเดินทางกลับมาประเทศไทยเพื่อจะร่วมงานศพญาติคนหนึ่ง

ทั้งสองคนเช็คอินที่โรงแรมแห่งหนึ่ง วิทย์บังเอิญได้เจอกับสาวน้อยคนหนึ่งชื่อพลอยในขณะที่เขาออกไปซื้อบุหรี่และนั่งกินกาแฟอยู่ในบาร์ของโรงแรม เธอกำลังรอแม่ที่จะมาจากสต็อคโฮล์มในตอนเช้า วิทย์จึงตัดสินใจชวนพลอยขึ้นไปพักผ่อนในห้องของเขากับแดง และในขณะที่วิทย์ลงไปซื้อบุหรี่ข้างล่างนั้น แดงบังเอิญเจอกระดาษแผ่นเล็กๆ ที่มีเบอร์ของผู้หญิงที่ชื่อน้อย แดงจึงเริ่มเกิดความระแวงในตัวสามีของเธอ

ความระแวงของแดงเริ่มรุนแรงขึ้นเมื่อวิทย์พาพลอยขึ้นมาบนห้อง ปัญหาในชีวิตคู่ของทั้งสองคนจึงเกิดขึ้นมา เพราะแดงระแวงว่าวิทย์จะชอบพลอย จนทำให้ทั้งสองคนเกิดการถกเถียงกันและทะเลาะกันจนแดงออกไปจากห้องในที่สุด

ในขณะที่เรื่องราวของแดงกับวิทย์กำลังดำเนินไป ขณะเดียวกันเรื่องราวได้เผยให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของชายหญิงอีกหนึ่งคู่ที่ดำเนินเรื่องราวเปรียบเทียบกับคู่ของแดงกับวิทย์ นั่นก็คือคู่ของบาร์เทนเดอร์กับแม่บ้านในโรงแรม ที่กำลังมีเพศสัมพันธ์กันอยู่

พลอยอยู่ในห้องกับวิทย์จนถึงเช้า เธอก็ออกไปเพื่อไปหาแม่ แต่เรื่องราวได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาระหว่างคู่ของแดงกับวิทย์มากยิ่งขึ้น วิทย์เกิดอาการร้อนรนมากเมื่อไม่สามารถติดต่อแดงได้ ส่วนแดงก็ตัดสินใจไปกับผู้ชายแปลกหน้าคนหนึ่งที่เธอเจอในล็อบบี้โรงแรม เพราะรู้สึกเจ็บปวดกับสิ่งที่เพิ่งเจอมา แต่ผู้ชายคนนั้นกลับหลอกเธอไปข่มขืน เรื่องราวเปิดเผยให้เห็นว่าเธอสามารถรอดจากผู้ชายคนนั้นมาได้ในตอนสุดท้าย เรื่องราวดำเนินมาถึงตอนจบ ทั้งวิทย์และแดงต่างก็ได้พบทวนความสัมพันธ์ของทั้งคู่ และกลับมาใช้ชีวิตคู่กันเหมือนเดิม และเรื่องราวก็จบลงด้วยความสงบสุขในที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสุขสมหวังของตัวละคร

4.1.17.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “พลอย” มีแก่นความคิดหลักคือ “การจัดการกับความสัมพันธ์ของชีวิตคู่” อันเนื่องมาจากเนื้อหาโดยรวมที่แสดงให้เห็นถึงชีวิตคู่แต่งงานคู่หนึ่งที่อยู่ด้วยกันมาตลอด 7 ปี แต่ไม่มีความเข้าใจกันจนกลายเป็นความชิงชัง และระแวงซึ่งกันและกัน กับคู่รักอีกหนึ่งคู่ที่ใช้เวลาอยู่ด้วยกันด้วยการมีเซ็กส์และมีความสุขด้วยกัน ซึ่งภาพยนตร์ได้สะท้อนให้เห็นว่าการใช้ชีวิตคู่จำเป็นต้องมีการสื่อสารให้เข้าใจกัน แสดงความรักต่อกัน และบางครั้งเรื่องเซ็กส์ก็เป็นเรื่องที่สำคัญในชีวิตการแต่งงาน

4.1.17.3 บทสนทนา

บทสนทนาที่ช่วยสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย” มีดังนี้

บทสนทนายระหว่างวิทย์กับแดง

- วิทย์ : นันมัน 7 ปีแล้วนะแดง แล้วแดงจะให้พี่พูดว่าวิทย์รักแดง วิทย์รักแดง 7 ปีเนี่ยนะ
- แดง : ทำไมจะทำไม่ได้ ถ้าวิทย์ยังรักแดงอยู่
- วิทย์ : แบบนกแก้วนกขุนทองนั่นแหละ
- แดง : ทำไม 7 ปีที่แล้วไม่รู้สึเหมือนนกแก้วนกขุนทองล่ะ
- วิทย์ : โอเค วิทย์รักแดง วิทย์รักแดง
- แดง : แแดงไม่ได้อยากให้อะไรพี่พูด แแดงอยากให้อะไรพี่ทำให้แดงรู้สึกว่าคุณรักแดง

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าวิทย์กับแดงเป็นคู่สามีภรรยาที่กำลังมีปัญหา โดยฝ่ายหญิงรู้สึกว่าฝ่ายชายเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนแต่ก่อน จึงเรียกร้องให้ฝ่ายชายสนใจตน โดยที่ไม่ต้องการให้รู้สึกว่าเหมือนการถูกบังคับ ซึ่งบทสนทนานี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรักที่ค่อยๆ จืดจางไปตามกาลเวลา สิ่งที่เคยทำก็เลิกทำ นานเข้าการใช้ชีวิตคู่ของคนทั้งสองจึงเกิดเป็นความเคยชินในชีวิตมากกว่าเป็นความรักเหมือนแต่ก่อน

บทสนทนาระหว่างวิทย์กับพลอย

วิทย์ : การทะเลาะกันเป็นการยืนยันว่าเรายังใกล้ชิดกันอยู่ ถ้าเรื่องที่ทะเลาะกันมันงี่เง่าเท่าไรหรือนะ แสดงว่ายิ่งใกล้ชิดกันมาก

พลอย : ทำไมพี่ไม่กอดกันล่ะ ง่ายกว่าตั้งเยอะ กอดกัน จูบกัน มีเซ็กส์กัน

วิทย์ : เราอยู่ด้วยกันมา 8 ปีแล้วนะ

พลอย : มันมีวันหมดอายุด้วยหรือพี่

วิทย์ : มี

พลอย : เหมือนอาหารกระป๋องนั่นะ

วิทย์ : ไม่เหมือน อาหารกระป๋องมันบอกวันหมดอายุได้กระป๋อง นี่ไม่บอก ต้องลุ้นกันเอาเอง

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองความรักของตัววิทย์ที่เขาคิดว่าความรักนั้นมีวันหมดอายุเหมือนอาหารกระป๋อง โดยการที่คนเราอยู่ด้วยกันนานๆ ทำให้เกิดความซาซิม และไม่สามารถแสดงความรักหวานๆ ต่อกันได้อีกเหมือนสมัยที่รักกันใหม่ๆ ในขณะที่พลอยกลับคิดว่าถ้ารักกันก็ควรที่จะแสดงความรักต่อกันอย่างตรงไปตรงมา

4.1.17.4 ตัวละคร

วิทย์ – หนุ่มวัยกลางคนเจ้าของกิจการร้านอาหารในต่างประเทศ วิทย์เป็นคนที่ค่อนข้างจะสนใจเรื่องของตนเองมากกว่าเรื่องของคนอื่น เขาเป็นคนที่ไม่ค่อยใส่ใจในรายละเอียดต่างๆ เห็นได้จากกรที่เขาจำปีที่เขาแต่งงานกับภรรยาผิด ในมุมมองของวิทย์ เขาคิดว่าความรักมีวันหมดอายุ และกรที่เขาอยู่ด้วยกันกับภรรยามานานมันค่อยๆ กลายเป็นความเคยชินมากกว่าที่จะอยู่กันด้วยความรักเหมือนแต่ก่อน ด้วยความที่เขาเป็นคนไม่ใส่ใจรายละเอียด เขาจึงคิดว่าปัญหาที่ภรรยาเขา

ใส่ใจเป็นเรื่องที่เล็กน้อย แต่เมื่อภรรยาเขาจากไป เขากลับรู้สึกเหงาและเคืองกว้าง ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าวิทย์ไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่โดยไม่มีภรรยาของเขาได้

แดง - หญิงสาวอดีตนักแสดงที่มีอาการติดเหล้า แดงเป็นผู้หญิงธรรมดาที่ค่อนข้างคิดมาก และใส่ใจในรายละเอียด คิดเล็กคิดน้อย และทำเรื่องเล็กๆ ให้เป็นปัญหาเสมอ ดังนั้นเธอจึงมีความระแวงสามีเมื่อพบเบอร์โทรผู้หญิงอยู่ในกระเป๋าและพบว่าสามีของเธอพาเด็กสาวขึ้นมาบนห้อง แดงเป็นคนที่ต้องการความรักจากสามี เพราะความที่ทั้งคู่อยู่ด้วยกันมานาน จนเป็นความเคยชิน เธอจึงเรียกร้องให้สามีของเธอแสดงความรักต่อเธอเหมือนแต่ก่อน

พลอย - สาวน้อยวัย 19 ปี ที่มารอแม่กลับมาจากต่างประเทศ พลอยเป็นเด็กผู้หญิงหัวาวๆ พุดจาตรงไปตรงมา แต่ไม่ก้าวร้าว และมีความอยากรู้อยากเห็น พลอยเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับชีวิตคู่ของวิทย์และแดง โดยที่เธอไม่ทันจะรู้ตัว พลอยเป็นคนที่เข้าใจความรักในแบบของเธอ เธอคิดว่าความรักเป็นเรื่องไม่ซับซ้อน แค่การแสดงออกทางกายก็น่าจะเพียงพอแล้วที่จะทำให้ชีวิตคู่มั่นคงขึ้นและก็มีความสุขได้

4.1.17.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

แดง - แดงมีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในใจตรงที่เธอรู้สึกระแวงในตัวสามี เพราะกลัวว่าสามีของตนเองจะคิดนอกใจ เธอจึงคอยหาเรื่องเขาอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกันเล็กๆ แล้วเธอก็ต้องการให้สามีคอยดูแลเอาใจใส่เธอเหมือนเช่นแต่ก่อนที่รักกันใหม่ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเธอเป็นคนที่ต้องการความรักจากสามีอย่างมาก

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

แดง กับ วิทย์ - ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากการที่แดงต้องการให้วิทย์ดูแลเอาใจใส่เธอเหมือนเช่นแต่ก่อน แต่วิทย์กลับเห็นว่าทั้งเขาและเธอต่างก็รักกันมานาน และไม่จำเป็นที่จะต้องทำแบบนั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งสองคนต่างก็มีมุมมองความรักที่แตกต่างกัน

แดง กับ พลอย – โดยจะเห็นได้ว่าตัวพลอยนั้นมองความรักเป็นเรื่องที่ง่าย ๆ ไม่คิดอะไร ซ้ำซ้อน เพราะพลอยก็เป็นแค่เพียงวัยรุ่นธรรมดาๆ ในขณะที่แดงกลับมองความรักที่ต่างจากพลอย และมีเงื่อนไข่มากมายให้กับความรักของเธอและวิทย์

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรักดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การเอาใจใส่ กับ การปล่อยปละละเลย

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งหลักที่พบในเรื่อง โดยความรักของวิทย์กับแดงที่แต่งงาน และอยู่ด้วยกันมา 7 ปี ได้กลายเป็นความซาซินโดยที่ทั้งสองเองก็ไม่รู้ตัว ดังนั้นเมื่อความรักกลายเป็น ความซาซิน ปัญหาในชีวิตคู่จึงได้เกิดขึ้นกับคนทั้งสอง เมื่อฝ่ายหนึ่งต้องการให้สามีแสดงความรัก และเอาใจใส่กับตนเองอย่างที่เขาเคยทำ แต่อีกฝ่ายเห็นว่าเรื่องเหล่านี้มันเป็นเรื่องเล็กน้อยและไม่ใช่ว่าสิ่งที่จะมาใส่ใจ จึงแสดงถึงความละเลยภรรยา ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงเป็นตัวสร้างปัญหาให้กับชีวิต คู่ของคนสองคน

ข. ความขัดแย้งระหว่าง การมีเซ็กส์ กับ การไม่มีเซ็กส์

ความขัดแย้งนี้ถือได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบระหว่างคู่ของวิทย์กับแดง และคู่ของบาร์เทน เดอร์กับแม่บ้านในโรงแรม โดยคู่ของวิทย์กับแดงแต่งงานและอยู่ด้วยกันมานาน แต่ทั้งคู่ก็ไม่ได้มี เซ็กส์กันมาเป็นปีๆ จนเกิดเป็นความซาซินในชีวิตคู่และไร้ซึ่งความไว้นื้อเชื่อใจต่อกัน ในขณะที่อีกคู่ ซึ่งตลอดทั้งเรื่องไม่มีการพูดคุยกันเลย แต่มีเซ็กส์กัน ความขัดแย้งนี้จึงเกิดขึ้นกับคู่รักสองคู่นี้ซึ่งมีการ แสดงออกทางความรักไปคนละทางกัน และทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างคู่รักทั้งสองคู่

4.1.17.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัว ละคร มีเพียงฉากในชีวิตประจำวันของตัวละคร ได้แก่ ฉากในห้องนอน ฉากบนรถ โดยฉากที่มีการให้ ความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากในห้องนอน เป็นฉากสำคัญของเรื่อง เพราะเรื่องราวของตัวละครส่วนใหญ่เกิดขึ้นใน ห้องนอน โดยจะเห็นได้ว่าฉากในห้องนอนนั้นแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ปิดผ้าม่าน กับ ส่วนที่ไม่ปิด ผ้าม่าน โดยส่วนที่ปิดผ้าม่านเป็นห้องที่แดงนอนอยู่ ในขณะที่ส่วนที่ไม่ปิดผ้าม่านคือด้านที่พลอย

นอนอยู่ โดยฉากนี้เป็นตัวเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัดเจนถึงชีวิตของตัวละครแดง กับ พลอย คือด้านที่มีดมน กับ ด้านที่มีแสงสว่าง

ฉากบรรณเท็กซี่ เป็นตอนที่วิทย์กับแดงนั่งรถมาด้วยกัน โดยภาพยนตร์ได้มีการเปรียบเทียบให้เห็นถึงในช่วงตอนต้นกับตอนจบ โดยในตอนต้นที่ทั้งคู่นั่งรถด้วยกันมา แต่ไม่มีการคุยอะไรกัน แสดงให้เห็นถึงความรักของทั้งสองคนที่เริ่มจี๊ดจาง มีแต่ความซาซิมและหมางเมิน ในขณะที่ตอนสุดท้าย ทั้งคู่จับมือและนอนซบกัน แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น

4.1.17.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยพบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย” ดังนี้

สัญลักษณ์ในภาพยนตร์

อาหารกระป๋อง แทนถึง ความรัก โดยอาหารกระป๋องได้ถูกนำมาเปรียบเทียบกับความรัก โดยความรักก็เหมือนกับอาหารกระป๋อง ซึ่งมีวันหมดอายุ เพียงแต่อาหารกระป๋องนั้น เราสามารถรู้วันหมดอายุได้ล่วงหน้า แต่ในเรื่องความรักนั้น เราไม่สามารถรู้ได้เลยว่ามันจะหมดอายุเมื่อไหร่ ซึ่งก็เหมือนกับความรักระหว่างวิทย์กับแดง ที่เริ่มจะเข้าใกล้วันหมดอายุเข้าไปทุกที

4.1.17.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งก็คือมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) ที่ทำให้ผู้ชมเห็นถึงความคิด พฤติกรรม และการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละครหลักทุกตัวโดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ อีกทั้งยังเห็นถึงความแตกต่างในความคิดเรื่องความรักของตัวละครได้อย่างชัดเจน

4.1.17.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าเป็นภาพระยะใกล้ (Close-up shot) และภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงสีหน้าและการกระทำของตัวละคร โดยการแสดงออกที่พบได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ การซบไหล่ เป็นต้น

ภาพที่ 4.36 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางในการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ผ่านการมีเพศสัมพันธ์และการชบไหล่

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

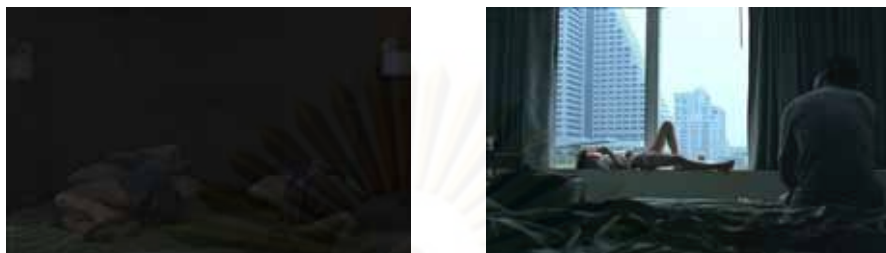
ลักษณะภาพที่แสดงถึงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) ซึ่งสื่อให้เห็นถึงการแสดงออกทางสีหน้าของตัวละครได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.37 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางในการสื่อความหมายผ่านทางสีหน้าเสียใจและเฉื่อยชาของตัวละคร

ค. ภาพอื่นๆ ที่สื่อความหมายในภาพยนตร์

ผู้วิจัยยังพบว่าผู้สร้างภาพยนตร์ได้มีการใช้ภาพเพื่อสื่อถึงความรู้สึกอื่นๆ ได้แก่ การใช้โทนแสงมืดและอึมครึม เพื่อให้ความหมายถึงความหมองเมิน การมีปัญหของตัวละครวิทย์กับแดง ในขณะที่มีการใช้โทนแสงสว่างกับตัวละครพลอย เพื่อให้ความหมายแบบตรงกันข้าม

ภาพที่ 4.38 ตัวอย่างภาพที่ใช้แสงแตกต่างกันเพื่อการสื่อความหมายในทางตรงกันข้ามกัน

4.1.17.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “พลอย” ถูกสื่อออกมาในเรื่อง “ความรักคือเรื่องของการสื่อสารระหว่างกัน ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ” โดยในภาพยนตร์มีการให้ความหมายว่าบางครั้งการรักกันอย่างเดียวก็น่าไม่เพียงพอ แต่จำเป็นที่จะต้องใช้อะไรประกอบอื่นๆ เช่น การแสดงออกทางความรัก ซึ่งในที่นี้ก็คือการมีเพศสัมพันธ์กันระหว่างคนรัก เพราะองค์ประกอบนี้มีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตคู่ เพื่อไม่ให้ความรักกลายเป็นความซาบซึ้ง นอกจากนี้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างคู่รัก ก็จำเป็นที่จะต้องหันหน้าคุยกันเพื่อแก้ไขปัญหา เพื่อประคองความรักให้อยู่รอดต่อไป

4.1.18 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์รัก

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความหมายและแง่มุมความรักที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์รัก และทำการแยกแยะความหมายที่พบ และสามารถสรุปออกมาเป็นตาราง ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.1 ตารางแสดงความหมายความรักในภาพยนตร์รัก

ภาพยนตร์รัก	ความหมายความรัก													
	ความรักคือการครองรักและการดูแลซึ่งกันและกัน	ความรักคือการเรียนรู้และเป็นสิ่งที่สามารถเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ	ความรักคือการยอมรับในตัวตนของตัวเองและกัน	ความรักคือการเสียสละและการให้โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ	ความรักคือการมองเห็นคุณค่าของอีกฝ่ายหนึ่ง	ความรักคือการยอมทำทุกอย่างเพื่อปกป้องคนรัก	ความรักคือการกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกรูปร่างหน้าตาภายนอก	ความรักเป็นเรื่องของจิตใจมากกว่ารูปร่างหน้าตาภายนอก	ความรักเป็นเรื่องของความรู้สึกผูกพันของคน 2 คน	ความรักเป็นสิ่งที่สัมผัสได้จากความรู้สึกซึ่งกันและกัน	ความรักคือการประนีประนอมจิตใจมนุษย์	ความรักเป็นสิ่งที่เติมเต็มใจสำรวจความรู้สึกร่างกายในจิตใจตนเอง	ความรักเป็นเรื่องของการสื่อสารระหว่างกันทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ	
ก่อนรักหมุนรอบตัว	✓													
ความจำสั้นแต่รักยืนยาว		✓												
กอด			✓											
รัก/สาม/เศร้า				✓										
ฮีโร่ตายแน่					✓									
แฮปปี้เบิร์ดเดย์	✓													

ภาพยนตร์รัก	ความหมายความรัก													
	ความรักคือการครองรักและการดูแลซึ่งกันและกัน	ความรักคือการเรียนรู้และเป็นสิ่งที่สามารถเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ	ความรักคือการยอมรับในตัวตนของกันและกัน	ความรักคือการเสียสละและการให้โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ	ความรักคือการมองเห็นคุณค่าของอีกฝ่ายหนึ่ง	ความรักคือการยอมทำทุกอย่างเพื่อปกป้องคนรัก	ความรักคือการกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกของตัวเองและแสดงความรักต่อกัน	ความรักเป็นเรื่องของจิตใจมากกว่ารูปร่างหน้าตาภายนอก	ความรักเป็นเรื่องของความรู้สึกของผู้คนที่ 2 คน	ความรักเป็นสิ่งที่สัมผัสได้จากความรู้สึก	ความรักคือการประนีประนอมและให้อภัยซึ่งกันและกัน	ความรักเป็นสิ่งที่เติมเต็มจิตใจมนุษย์	ความรักเป็นเรื่องของการสำรวจความรู้สึกร่างกายในจิตใจตนเอง	ความรักคือเรื่องของการสื่อสารระหว่างกัน ทั้งทางคำพูดและจิตใจ
ฝันหวานอายจูบ	✓					✓	✓	✓						
ยังงี้ก็รัก									✓					
ขอให้รักจริงเจริญ			✓											
รักนะ 24 ชั่วโมง	✓													
สายลับจับบ้านเล็ก			✓											

ภาพยนตร์ รัก	ความหมายความรัก													
	ความรักคือ การครอง รักและ การดูแลซึ่ง กันและ กัน	ความรัก คือการ เรียนรู้ และเป็น สิ่งที่ สามารถ เริ่มต้น ใหม่ได้ เสมอ	ความรัก คือ การยอมรับ ใน ตัวตน ของกัน และกัน	ความรัก คือ การเสียสละ และการ ให้โดยไม่ หวัง ผลตอบแทน ใดๆ	ความรัก คือ การมองเห็น คุณค่า ของอีก ฝ่าย หนึ่ง	ความรัก คือ การยอมทำ ทุก อย่าง เพื่อ ปกป้อง คนรัก	ความรัก คือ การกล้าที่จะ เปิดเผย ความรู้สึก ของ ตนเอง และแสดง ความรัก ต่อกัน	ความรัก คือ การเป็น เรื่อง ของ จิตใจ มากกว่า รูปร่าง หน้าตา ภายนอก	ความรัก คือ การรัก เป็น เรื่อง ของ ความ ผูกพัน ของคน 2 คน	ความรัก คือ การเป็น สิ่งที่ สัมผัสได้ จาก ความรู้สึก และให้ ภัย ซึ่งกัน และ กัน	ความรัก คือ การ ประนี- ประนอม และให้ ภัย ซึ่งกัน และ กัน	ความรัก คือ การ เติมเต็ม จิตใจ มนุษย์	ความรัก คือ การ สำรวจ ความรู้ สึก ภายใน จิตใจ ตนเอง	ความรัก คือ การ สื่อสาร ระหว่าง กัน ทั้ง ทาง ด้าน ร่างกาย และ จิตใจ
รักไม่จำกัด นิยาม			✓											
รักจัง										✓				
โคตรรักเอ็ง เลย											✓			
เข้ม												✓		
เพื่อนสนิท													✓	
พลอย														✓

จากการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์รักทั้งหมด 17 เรื่อง ผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักในภาพยนตร์รักที่ภูวนำเสนอออกมา นั้นประกอบไปด้วยหลากหลายมุมมองเกี่ยวกับความรัก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการนำเสนอความรักในแง่มุมมอง โดยเน้นให้เห็นถึงองค์ประกอบต่างๆ ในเรื่องความรักที่มีอยู่หลากหลายแง่มุม ซึ่งในแต่ละแง่มุมนั้นจะเป็นเรื่องของปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความรัก และองค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญในการใช้ชีวิตคู่ของคนสองคน เช่น การสื่อสารกันระหว่างคู่รัก ความสัมพันธ์ของคนสองคน ความเข้าใจ การดูแลกัน ความผูกพันระหว่างกัน การแสดงออกทางความรัก และการปกป้องคนรัก เป็นต้น นอกจากนี้ ความหมายที่พบนั้นยังสะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมความรักที่มีผลต่อความรู้สึกและจิตใจของมนุษย์ โดยมีการสื่อออกมาให้เห็นว่าความรักยังเป็นเรื่องของจิตใจและความรู้สึกที่สามารถช่วยเติมเต็มและเยียวยาจิตใจมนุษย์ ดังนั้นความรักจึงถือเป็นความต้องการพื้นฐานทางด้านจิตใจของมนุษย์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

นอกจากนี้ จากตารางแจกแจงความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์รักทั้งหมด ผู้วิจัยได้ทำการสรุปความหมายความรักที่ได้ทั้งหมด และพบว่าสามารถสรุปออกมาเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

4.1.18.1 ความหมายความรักที่พบมากที่สุดคือเรื่องการครองรักและการดูแลซึ่งกันและกัน และในเรื่องการยอมรับตัวตน

จากการสำรวจความหมายความรักทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักเรื่องการครองรักและการดูแลซึ่งกันและกัน และการยอมรับตัวตนของคนรัก คือความหมายที่พบมากที่สุดในภาพยนตร์รัก โดยมีภาพยนตร์ 4 เรื่องพบความหมายเรื่องการครองรักและการดูแลคนรัก และภาพยนตร์อีก 4 เรื่องที่พบความหมายเรื่องการยอมรับตัวตนของคนรัก จึงสะท้อนให้เห็นว่าการดูแลและครองรักกัน อีกทั้งการยอมรับตัวตนของแต่ละฝ่าย เป็นแง่มุมของความรักที่ถูกสะท้อนออกมาผ่านการให้ความหมายในภาพยนตร์รักมากที่สุด และอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ถูกให้ความสำคัญในเรื่องความรัก

4.1.18.2 ความหมายความรักในภาพยนตร์รักมีความหลากหลายและกระจายตัว

จากภาพยนตร์รักทั้งหมด 17 เรื่อง เมื่อผู้วิจัยนำมาพิจารณาแล้ว พบความหมายความรักทั้งหมด 14 ความหมาย จึงสามารถสรุปได้ว่าความหมายความรักในภาพยนตร์รักนั้นมีความหลากหลาย และกระจายตัวอยู่มาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเรื่องความรักสามารถตีความได้หลากหลาย

แง่มุม และมีการให้ความหมายที่ไม่ตายตัว โดยความหมายความรักที่พบส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ การชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบของความรักในแง่มุมต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการให้แง่คิดต่างๆ ในเรื่องความรัก และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความรักในด้านแง่มุมทางความรู้สึกและจิตใจ

4.1.18.3 ความหมายความรักในภาพยนตร์รักเป็นการตีความหมายในแง่บวก

จากความหมายความรักทั้งหมดที่พบในภาพยนตร์รัก ผู้วิจัยยังพบว่าความหมายที่พบนั้น ล้วนมีการตีความหมายออกมาในแง่บวกทั้งหมด 14 ความหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรักใน ภาพยนตร์รักนั้นสะท้อนถึงแง่มุมที่ดีและสวยงามของความรัก อีกทั้งในภาพยนตร์รักส่วนใหญ่ ตัวละครในเรื่องก็จะพบแต่ความสุขสมหวังในเรื่องความรักในตอนท้ายสุด จึงกล่าวได้ว่าเป็นการตีความ ความรักในแง่บวก เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความรัก และสะท้อนให้เห็นว่าคนเรา สามารถเจอกับความสุขสมหวังในความรักได้

4.2 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิต

4.2.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มหา’ลัยเหมืองแร่”

4.2.1.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลัก อาจินต์ ชายหนุ่มผู้ถูกกรีไทร์จาก มหาวิทยาลัยชื่อดังในกรุงเทพมหานคร จนทำให้เขาต้องละทิ้งชีวิตในเมือง ทั้งคนรัก และตั้งต้นไปขอ งานทำที่เหมืองแร่ทางภาคใต้ตามที่พ่อเขาสั่ง ซึ่งที่นั่นได้กลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ในชีวิตจริง ของเขา

ที่เหมืองแร่ อาจินต์ได้เจอกับนายฝรั่งซึ่งเป็นคนรับเขาเข้าทำงาน เขามีหน้าที่ติดตามนายฝรั่ง และคอยเรียนรู้งานทุกอย่างจากเขา โดยอาจินต์มีเป้าหมายไว้ว่าเขาจะตั้งใจทำงานเก็บเงินเพื่อนำไป แต่งงานกับคนรัก เรื่องราวดำเนินต่อไปเรื่อยๆ โดยเผยให้เห็นชีวิตการทำงานในเหมืองแร่ของอาจินต์ และครอบครัวของเขา ซึ่งได้ให้บทเรียนชีวิตต่างๆ กับเขามากมาย

สภาวะปัญหาเริ่มเข้ามาสู่ชีวิตตัวละครหลัก เมื่อเขาไม่เคยได้รับจดหมายตอบรับจากคนรักเลย จนวันหนึ่งเขาจึงได้รู้ว่าคนรักของเขากำลังจะแต่งงานกับผู้ชายคนอื่น จึงทำให้เขาเสียใจอย่างมาก แต่ชีวิตในเมืองแรกก็ทำให้เขาผ่านพ้นอุปสรรคในเรื่องความรักนั้นมาได้

วันเวลาผ่านไป เรื่องราวก็ทำให้เห็นถึงความผูกพันระหว่างอาจินต์กับผู้คนในเมืองแระ จนกระทั่งวันหนึ่งเมื่อบันไดเมืองพังลง จึงทำให้กิจการเมืองต้องปิดตัวลง ภาพยนตร์เริ่มเข้าสู่บทสรุป เมื่อคนงานทุกคนต่างแยกย้ายไปตามทางของตน รวมถึงอาจินต์ที่ชีวิตในเมืองแระของเขาต้องจบลงไปด้วย เขาจากลาเมืองแระกลับไปยังกรุงเทพฯ พร้อมด้วยความทรงจำที่เขาหวังแทนไม่มีวันลืมเลือนต่อเมืองแระแห่งนี้

4.2.1.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “มหา’ลัยเมืองแระ” มีแก่นความคิดหลักคือ “การเรียนรู้ในโลกแห่งชีวิตจริง” อันเนื่องมาจากเนื้อหาที่เล่าถึงตัวละครหลักที่ประสบความล้มเหลวในการเรียนและความรัก แต่ประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริงจากการทำงานที่เมืองแระ ทำให้เขาได้บทเรียนที่มีคุณค่าที่มหาวิทยาลัยไหนก็ไม่สามารถให้ได้ ทั้งเรื่องการเรียนรู้ชีวิต การทำงาน การอยู่ร่วมกับคน และมิตรภาพระหว่างคนในเมือง ซึ่งแก่นเรื่องของภาพยนตร์ไม่ได้มีเรื่องความรักเข้ามาเกี่ยวข้องแต่อย่างใด

4.2.1.3 บทสนทนา

ภาพยนตร์เรื่อง “มหา’ลัยเมืองแระ” มีบทสนทนาที่สื่อความหมายเรื่องความรักดังนี้

บทสนทนายระหว่างอาจินต์กับตาแดง

ตาแดง : ลืมมันไปซะเถอะ

อาจินต์ : ไม่ลืม ผมจะจำมันไว้ให้เป็นที่ระลึกของความเลวของผู้หญิง

ตาแดง : ความเลวไม่มีที่ระลึก ไฉนนั้นเป็นของไม่ดี ทำให้คุณกลุ่มใจจะเก็บไว้ทำไม

อาจินต์ บรรยาย “คืนนั้น คำตอบจากการที่ไม่ได้รับจดหมายจากกทม.มาหลายเดือน ก็ได้ถูกเฉลยขึ้น และในคืนนั้นผมคิดว่าความรักเป็นสิ่งเดียวเท่านั้นสำหรับอนาคตของคนเรา ชีวิตของผมได้กำลังจะพังทลายลงแล้ว

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นตอนที่ตาแดงให้บทเรียนเรื่องความรักกับตัวละครหลัก ซึ่งแสดงให้เห็นความเรื่องความรักที่ผิดหวังก็เหมือนกับสิ่งไม่ดีในชีวิต จึงไม่ควรเก็บไว้เพื่อทำร้ายตัวเองและทำให้ตัวเองกลุ้มใจ ซึ่งคนเรามักจะคิดว่าความรักเป็นสิ่งสูงสุดในชีวิต เมื่อรักผิดหวังชีวิตก็พังทลายแต่จริงๆ แล้วอนาคตของคนเรามีสิ่งอื่นอีกมากมายรออยู่นอกจากความรัก

4.2.1.4 ตัวละคร

อาจินต์ – ชายหนุ่มที่ถูกรังแกจากชีวิตในมหาวิทยาลัยเพราะชอบตก เขาเป็นคนที่มุ่งมั่น ตั้งใจ และมีเป้าหมาย เพราะสิ่งที่ทำให้เขามาทำงานที่เหมือง ส่วนหนึ่งก็เพราะต้องการเก็บเงินไปแต่งงานกับคนที่เขารัก เขาจึงเป็นคนที่จริงจังและรักมั่นกับคนรักอย่างมาก ดังนั้นเมื่อผิดหวังในความรัก เขาก็รู้สึกท้อใจว่าชีวิตทั้งชีวิตของเขาได้ดับสลายในทันที

4.2.1.5 ความขัดแย้ง

คู่ขัดแย้งที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่องมหาลัย'เหมืองแร่' มีดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การชื้อสัตย์ กับ การนอกใจ

ความขัดแย้งนี้พบได้ในตัวละครหลักกับหญิงคนรักของเขา โดยตัวละครหลักมีความรักที่มั่นคงและชื้อสัตย์กับคนที่ตนรักอย่างมาก แต่หญิงคนรักของเขากลับไปมีคนอื่นและแต่งงานกับผู้ชายคนนั้น ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงเกิดขึ้น และทำให้เกิดการผิดหวังในรักอย่างรุนแรงของตัวละครหลักในเรื่อง

4.2.1.6 ฉาก

ฉากที่พบในภาพยนตร์เรื่อง “มหา ลัยเหมืองแร่” เป็นฉากในเหมืองแร่ทั้งเรื่อง ซึ่งเป็นที่ที่ตัวละครหลักดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในนั้น ดังนั้นฉากส่วนใหญ่จึงอยู่ในบริเวณเหมืองแร่ โดยฉากที่ผู้วิจัยพบว่ามีสื่อความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากในลำธาร ซึ่งเป็นฉากที่อาจินต์หีบรูปคนรักเก่าขึ้นมาดูในขณะที่นอนเล่นในลำธาร โดยแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกคิดถึงและหวนหาคนรักของตัวละครหลัก อีกทั้งความเหงาและเดียวดายเพราะขาดคนรักเคียงข้าง

4.2.1.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายด้านความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มหา ’ลัยเหมืองแร่”

4.2.1.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “มหา ’ลัยเหมืองแร่” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งก็คือมุมมองแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) ที่เล่าผ่านมุมมองตัวละครหลักฝ่ายชายเพียงคนเดียว จึงทำให้ทราบถึงการกระทำและความคิดทุกอย่างผ่านมุมมองของตัวละครหลัก รวมทั้งทัศนคติในเรื่องความรักของตัวละครหลักอีกด้วย

4.2.1.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อให้เห็นการแสดงออกของตัวละครและบรรยากาศโดยรอบ อีกทั้งยังมีการใช้ภาพมุมสูง (High angle) เพื่อสื่อความหมายเช่นกัน

ภาพที่ 4.39 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพมุมสูงเพื่อแสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร พบว่ามีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) และระยะปานกลาง (Medium shot) อีกทั้งยังพบการใช้ภาพมุมต่ำ (Low angle) เพื่อเน้นให้เห็นถึงสีหน้าของตัวละครในยามผิดหวังจากความรัก

ภาพที่ 4.40 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และระยะปานกลางในการสื่อความหมายผ่านทางอาการผิดหวังของตัวละคร

4.2.1.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มหา’ลัยเหมืองแร่”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มหา’ลัยเหมืองแร่” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต” ซึ่งภาพยนตร์ได้สื่อออกมาว่า คนเรานั้นเมื่อผิดหวังในความรัก ก็ไม่ได้หมายความว่าอนาคตจะจบสิ้นและพังทลายลงทุกอย่าง ซึ่งความรักที่ผิดหวังก็เหมือนกับสิ่งไม่ดีที่ไม่ควรเก็บไว้ทำตัวเองให้ต้องเป็นทุกข์ และควรที่จะเดินหน้าต่อไป โดยความรักในเรื่องนี้ถือได้ว่า มีการสื่อให้เห็นออกมาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4.2.2 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิต

จากการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิต ผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

4.2.2.1 ความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิตสะท้อนให้เห็นว่าเรื่องความรักคือเรื่องของการเรียนรู้

ภาพยนตร์ได้มีการสื่อให้เห็นว่าถึงแม้คนเราจะผิดหวังในเรื่องความรัก แต่เราก็ไม่จำเป็นที่จะต้องจมอยู่กับความผิดหวัง และควรที่จะเรียนรู้จากความผิดหวังนั้น และใช้ชีวิตต่อไป เพราะชีวิตยังมีสิ่งอื่นๆ นอกเหนือจากความรักให้เรียนรู้อีกมากมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเรื่องความรักนั้นไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต

4.2.2.2 ความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิตเป็นการตีความหมายความรักในแงุ่มุมที่เป็นจริงของชีวิต

ภาพยนตร์ได้สะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมความผิดหวังที่เกิดจากความรักของมนุษย์ที่สามารถเกิดได้กับทุกคนในชีวิตจริง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่ทุกคนที่จะได้เจอกับความสมหวังในความรัก แต่สิ่งสำคัญก็คือการเรียนรู้ที่จะรับมือกับความไม่สมหวังนั้น

4.3 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ต่อสู้

4.3.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “จีจ้า ดื้อสวยดุ”

4.3.1.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะผิดหวังในเรื่องความรักของตัวละครหลักฝ่ายหญิง “ดื้อ” ที่ถูกคนรักทิ้งไปมีผู้หญิงคนอื่น เรื่องราวเปิดเผยว่าดื้อเป็นผู้หญิงที่ไม่เคยสมหวังในเรื่องความรักเลย เธอจึงโยยหาความรักที่จริงใจอย่างมาก

เรื่องราวเข้าสู่ภาวะปัญหาเมื่อดื้อถูกคนร้ายลักพาตัวเพื่อไปทำน้ำหอมสกัดจากมนุษย์ แต่ได้ตัวละครหลักฝ่ายชาย “สนิม” และเพื่อนๆ เข้ามาช่วยดื้อไว้ได้ทัน สนิมและกลุ่มเพื่อนๆ ของสนิมช่วยกันฝึกการต่อสู้ให้กับดื้อ และดื้อก็ได้รู้ว่ากลุ่มคนร้ายได้เคยจับคนรักของสนิมไปเช่นกัน จึงทำให้เขาต้องการไปตามหาตัวคนรัก

เรื่องราวแสดงให้เห็นว่าดื้อนั้นแอบหลงรักสนิม เพราะความที่เขาเป็นคนรักเดียวใจเดียวกับคนรักของเขา และดื้อก็ยินดีช่วยสนิมกับเพื่อนๆ ไปชิงตัวคนรักของสนิมกลับคืนมา และจากแผนการล่อคนร้ายให้มาติดกับ ก็ทำให้ดื้อต้องถูกจับไปเป็นตัวประกันอีกครั้ง และทำให้สนิมรู้ว่าคนรักของเขายังมีชีวิตอยู่ จึงทำให้เกิดการต่อสู้ขึ้นเพื่อแย่งชิงคนรักของสนิมกลับคืนมา แต่กลับเกิดสถานการณ์ที่ทำให้ดื้อต้องเลือกระหว่างชีวิตของสนิมกับชีวิตของคนรักสนิม โดยสนิมตัดสินใจเสียสละชีวิตตนเองเพื่อให้ดื้อช่วยชีวิตคนรักของเขาไว้ ด้วยแรงเสียใจที่สนิมต้องมาตายจึงทำให้ดื้อมีแรงฮึดกลับมาชนะพวกเหล่าร้ายได้ และเรื่องราวจบลงที่ดื้อพาคนรักของสนิมกลับมาดูแลตามที่เธอได้สัญญา กับสนิมไว้ก่อนที่เขาจะตาย

4.3.1.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “จีจ้า ดื้อสวยดุ” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดการต่อสู้เพื่อคนที่ตนรัก” อันเนื่องมาจากเนื้อหาโดยรวมที่กล่าวถึงตัวละครแต่ละคนที่ล้วนแล้วแต่ต่อสู้เพราะมีเรื่องความรักเป็นแรงผลักดัน และต้องการที่จะสู้เพื่อคนที่ตนเองรักอย่างไม่ย่อท้อ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความเสียสละต่อคนรักที่พร้อมจะให้ได้ทุกอย่างแม้กระทั่งชีวิต

4.3.1.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาที่สื่อความหมายด้านความรัก ไว้ดังนี้

บทสนทนายาระหว่างดื้อกับสนิม

ดื้อ : สนิม ฉันทนไม่ไหวแล้ว

สนิม : ปล่อยฉัน

ดื้อ : ไม่ปล่อย ฉันไม่ได้มาที่นี่เพื่อจะปล่อยให้นายตายนะ ฉันทอยากให้นายกลับมาอยู่กับ

ปาย

สนิม : ฉันทู้ ชอบใจนะ

ดื้อ : แล้วนายจะมาตายอย่างงี้ได้ไง

สนิม : แต่เธอช่วยพร้อมกัน 2 คน ไม่ได้ คุณแลปายแทนฉันด้วย

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสนิมพร้อมจะเสียสละชีวิตตนเองเพื่อคนรักอย่างไม่ลังเล ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความรักสำหรับเขาคือการพร้อมที่จะให้ทุกอย่างกับคนที่เขารัก แม้กระทั่งชีวิตของตนเอง และต้องการให้คนรักมีความสุข

บทสนทนายาระหว่างดื้อกับซี่หมู

ซี่หมู : เฮ้ย ดื้อใจเหอะ ไม่สมหวังหรอก

ดื้อ : ไม่สมหวังเหอะ ไม่สมหวังก็ไม่ใช่ไรหรอก เพราะชีวิตฉันมันไม่เคยสมหวังอะไรอยู่แล้ว แต่อย่างน้อย ฉันก็ได้รู้ว่าครั้งนี้ ฉันรักผู้ชายไม่ผิดคน จะมีผู้ชายในโลกสักกี่คนวะ ที่มีชีวิตอยู่เพื่อรักผู้หญิงแค่คนเดียว

จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าสำหรับดื้อแล้ว เธอได้เจอรักแท้อย่างที่เธอต้องการ ในที่สุด แม้ว่าความรักของดื้อจะไม่สมหวังก็ตามที ซึ่งรักแท้ของเธอก็คือการมีหัวใจเพื่อคนคนเดียว

เพราะที่ผ่านมานั้นคือไม่เคยสมหวังในเรื่องความรักเลยสักครั้ง และสิ่งที่เธอต้องการก็เพียงแค่การได้รักผู้ชายที่มีหัวใจเพื่อผู้หญิงเพียงคนเดียววันนั้นเอง

4.3.1.4 ตัวละคร

ด้อย – เด็กสาววัยรุ่นที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มั่นใจในตัวเอง ซึ่ไม่โหยหาเอาแต่ใจ อยากได้เพื่อนและต้องการมิตรภาพ ต้องการความรัก และความเข้าใจจากคนรอบข้าง สามารถทำเพื่อคนรักได้ แต่ตัวเองก็ไม่เคยที่จะสมหวังในความรักเลย ทุกครั้งที่ด้อยรักใคร่ ก็จะเจอแต่ความผิดหวัง และไม่เคยได้สัมผัสรักแท้ จนกระทั่งด้อยได้เจอกับสนิม จึงทำให้เธอได้รู้จักกับคำว่ารักอย่างแท้จริง และเป็นผู้ชายที่ทำให้ด้อยมีแรงบันดาลใจที่จะต่อสู้เพื่อความรัก ซึ่งด้อยไม่สนใจว่าสนิมจะรักตนหรือไม่ เพราะอย่างน้อยด้อยก็ได้รักผู้ชายที่มีใจรักมันอย่างแท้จริง ซึ่งแค่นั้นก็เพียงพอสำหรับด้อยแล้ว

สนิม – ชายหนุ่มผู้มีความสามารถในการต่อสู้ เขาเป็นชายที่ด้อยแอบหลงรัก แต่เขากลับมีหญิงที่รักอยู่ในใจแล้ว และยังคงทนทุกข์ทรมานจากการโดนพรากจากคนรัก เขาไม่เคยลืมคนรักเก่าของเขาเลย ด้วยเหตุนี้เขาจึงพร้อมที่จะทำทุกอย่างเพื่อพาคนที่รักกลับมาจากกลุ่มคนร้าย สนิมเป็นผู้ที่ช่วยด้อยออกมาจากกลุ่มคนร้าย และยังเป็นผู้ที่สอนให้ด้อยรู้จักคำว่ารักอย่างแท้จริง นอกจากนี้ สนิมยังเป็นคนที่เสียสละเพื่อความรักอย่างมาก เขาถึงกับยอมเสียสละตนเองเพื่อช่วยให้คนที่เขารักมีชีวิตอยู่รอดต่อไป

4.3.1.5 ความขัดแย้ง

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ด้อย – ความขัดแย้งในตนเองของด้อยนั้นเกิดจากการที่ด้อยพบกับความผิดหวังในรักมาโดยตลอด ทั้งๆ ที่เธอแค่ต้องการความจริงใจจากคนที่เธอรักเท่านั้น แต่ก็ดูเหมือนว่าด้อยจะไม่ได้ได้รับความจริงใจจากผู้ชายคนไหนที่เธอเคยคบเลย จึงทำให้ด้อยฝังใจว่าไม่มีผู้ชายคนไหนที่จะสามารถมีรักแท้ให้กับผู้หญิงเพียงคนเดียวได้

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่องจ๊อจ๋า มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความสมหวัง กับ ความผิดหวัง

เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในดื้อ ตัวละครหลัก โดยทั้งชีวิตของดื้อไม่เคยได้เจอกับรักที่จริงใจเลย และต้องพบกับความผิดหวังจากความรักอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงเกิดเป็นความขัดแย้งขึ้นมาในจิตใจของตัวละครหลักที่ต้องการความรักที่สมหวัง และต้องการเพียงแค่ว่าความจริงใจจากคนที่เธอรัก ซึ่งเธอไม่เคยได้จากใครเลยในตลอดชีวิตที่ผ่านมา

4.3.1.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “จีจ้า ดื้อสวยดุ” ที่แสดงให้เห็นถึงความรักนั้น ได้แก่ ฉากชายทะเล และฉากทุ่งหญ้า โดยฉากที่มีส่วนในการให้ความหมายความรัก มีดังนี้

ฉากทุ่งหญ้าแห้งแล้ง โดยฉากนี้เป็นตอนที่ดื้อนอนอยู่บนทุ่งหญ้าแห้งแล้งคนเดียวเพียงลำพัง ซึ่งรอบๆ บริเวณทุ่งหญ้าแสดงให้เห็นถึงพื้นที่โล่งกว้างและไม่มีผู้คนอยู่โดยรอบ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าฉากนี้มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของตัวละครหลักที่กำลังมีแต่ความผิดหวัง โดดเดี่ยว อ้างว้าง และไม่เหลือใครเคียงข้าง

ฉากทุ่งหญ้าสีเขียว โดยฉากนี้เป็นฉากในอดีตของสนิมกับคนรักเก่าของเขา ซึ่งทั้งสองคนกำลังกอดกันและมีความสุขท่ามกลางทุ่งหญ้าสีเขียวสดใส ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่มีความสุขสมหวังของคนมีความรัก ดังนั้นฉากทุ่งหญ้าสีเขียวจึงมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของตัวละคร

4.3.1.7 สัญลักษณ์พิเศษ

สัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรัก ผู้วิจัยพบว่ามีดังนี้

สัญลักษณ์เฉพาะในเรื่อง

สร้อยคอรูปกุหลาบ แทนถึง ความรักระหว่างสนิมกับมิน ซึ่งสร้อยเส้นนี้เป็นสิ่งเดียวที่สนิมเก็บได้ หลังจากที่ปายถูกจับตัวไป ตั้งแต่นั้นมาสนิมจึงใส่สร้อยเส้นนั้นติดตัวไว้อยู่ตลอดเวลา เพื่อระลึกถึงความรักระหว่างเขากับปาย

4.3.1.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง “จีจ้า ดื้อสวยดุ” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่าน มุมมองของทั้งตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) จึง

ทำให้ผู้ชมเห็นมุมมองความรัก ความคิด การกระทำทุกอย่างที่เกิดจากความรักของตัวละครหลักทั้งสอง ซึ่งต่างคนต่างก็ยอมทำทุกอย่างเพื่อคนรักของตน

4.3.1.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะกลาง (Medium shot) โดยภาพการแสดงออกที่พบได้แก่ การหอมแก้ม การกอดกัน เป็นต้น

ภาพที่ 4.41 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักผ่านการหอมแก้มของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงถึงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพมุมสูง (High angle) เพื่อสื่อความหมายถึงความพ่ายแพ้ ผิดหวังของตัวละคร

ภาพที่ 4.42 ตัวอย่างภาพระยะปานกลาง และภาพระยะใกล้ ที่มีการถ่ายภาพด้วยมุมสูง เพื่อสื่อความหมายถึงความพ่ายแพ้ ผิดหวังของตัวละคร

4.3.1.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “จีจ้า ดื้อสวยดุ”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “จีจ้า ดื้อสวยดุ” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการต่อสู้เพื่อปกป้องและยอมเสียสละเพื่อคนรัก” ซึ่งจากในภาพยนตร์นั้น การกระทำทุกอย่างของคนเราล้วนเกิดขึ้นจากความรัก จึงทำให้คนเรายอมที่จะต่อสู้และเสียสละตนเองเพื่อปกป้องคนรัก ซึ่งยังสะท้อนให้เห็นว่ารักแท้นั้นก็คือการสู้และเสียสละเพื่อคนรักอย่างไม่หวังผลตอบแทนใดๆ และสามารถยอมเสียสละทุกๆ อย่างให้กับคนรักได้ แม้กระทั่งชีวิตตนเอง

4.3.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต”

4.3.2.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลัก No.8 ซึ่งเป็นหัวหน้าแก๊งค์มาเฟียของไทย และ มาซาชิ สมาชิกคนสำคัญของแก๊งค์ยาสูบญี่ปุ่น โดยทั้งสองฝ่ายนั้นไม่ถูกกัน ซึ่งภาวะปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อผู้หญิงคนสำคัญของมาเฟียไทย จีน เกิดไปมีความสัมพันธ์กับมาซาชิอย่างลับๆ และเมื่อความลับนี้เปิดเผย จึงทำให้ No.8 โกรธและแค้นสองคนนี้มาก มาซาชิและจีนจึงตกลงที่จะแยกทางกันเพื่อความปลอดภัยของทั้งคู่

เรื่องราวดำเนินต่อไปเมื่อจีนมีลูกกับมาซาชิ ชื่อ เซน สาวน้อยที่เป็นเด็กพิเศษและมีความสามารถทางการต่อสู้ ในตอนนั้นจีนเริ่มมีอาการเป็นมะเร็งในเม็ดเลือด จึงจำเป็นที่จะต้องหาเงินเพื่อมารักษา เซนกับเพื่อนอีกคนจึงช่วยกันไปทวงเงินลูกหนี้เก่าของจีน โดยมีฝีมือการต่อสู้ของเซนเป็นสิ่งป้องกันตัว

เหตุการณ์เริ่มแยลงเมื่อการต่อสู้ของเซนล่วงรู้ไปถึง No.8 จึงทำให้จีนตัดสินใจติดต่อกลับไปยังมาซาชิที่ญี่ปุ่น เมื่อ No.8 รู้เข้าจึงคิดที่จะล้างแค้นสองคนนี้ ภาพยนตร์จึงเข้าสู่ภาวะแก้ไขปัญหา โดยมีเซนซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้พรสวรรค์ของเธอคอยปกป้องแม่จากพวกแก๊งค์มาเฟีย เซนจัดการพวกนั้นอย่างราบคาบ แต่เธอก็ไม่สามารถช่วยชีวิตแม่เธอไว้ได้ เมื่อจีนตาย มาซาชิจึงนำตัวเซนไปอยู่ด้วยกันที่ญี่ปุ่นและดูแลลูกของเขาด้วยความรัก เรื่องราวจึงกลับมาสู่ภาวะสงบสุขอีกครั้ง

4.3.2.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความแค้นก่อให้เกิดปัญหาและการสูญเสีย” โดยภาพยนตร์ได้สื่อให้เห็นว่าความอาฆาตแค้นพยาบาทล้างแค้นแล้วแต่ทำให้เกิดปัญหาไม่จบสิ้น ดังนั้นการล้างแค้นไม่ใช่หนทางแก้ปัญหาคำที่ดี มีแต่จะทำให้ทุกฝ่ายเกิดการสูญเสีย นำไปสู่โศกนาฏกรรมและสร้างปัญหาให้กับชีวิตต่อไปเรื่อยๆ โดยแก่นความคิดหลักในเรื่องไม่ได้เกี่ยวข้องกับความรักโดยตรง

4.3.2.3 บทสนทนา

ภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต” ไม่มีการใช้บทสนทนาเพื่อสื่อความหมายความรัก

4.3.2.4 ตัวละคร

เซน – เด็กสาวที่เป็นโรคออทิสซึม หรือเป็นเด็กพิเศษ เซนมีอารมณ์ค่อนข้างรุนแรง มีปฏิกริยาโต้ตอบที่ไวแต่ความรู้สึกช้า เธอมีพรสวรรค์ทางการต่อสู้ เซนรักแม่มากเพราะในชีวิตเซนไม่มีใครอื่นเลยนอกจากแม่และเพื่อนอีกหนึ่งคน เธอจึงสามารถยอมต่อสู้เพื่อช่วยเหลือแม่โดยไม่คิดชีวิต

ซิน – หญิงสาวอดีตคนรักเก่าของหัวหน้าแก๊งค์มาเฟียไทย ก่อนที่เธอจะตัดสินใจมอบหัวใจของเธอให้กับมาเฟียญี่ปุ่น ซึ่งถึงแม้ว่าซินจะไม่ได้ใช้ชีวิตร่วมกับคนที่เธอรัก ทำให้ซินและลูกต้องใช้ชีวิตด้วยความยากลำบาก แต่ซินก็ยังรักมันคงให้กับชายที่เธอรักอยู่เสมอมา

มาซาชิ – มาเฟียชาวญี่ปุ่น ภายนอกดูเป็นคนเงียบขี้อาย แต่แท้จริงแล้วเป็นคนที่มีจิตใจดี มาซาชิไปตกหลุมรักผู้หญิงของแก๊งค์มาเฟียไทย ทำให้เกิดปัญหาขึ้นมา แต่เขาก็เป็นคนที่รักจริง และสามารถยอมทำทุกอย่างเพื่อปกป้องคนที่เขารัก

No.8 – หัวหน้าแก๊งค์มาเฟียชาวไทย เป็นคนที่โหดเหี้ยมและดุดัน ด้วยความที่โดนห้ามเกียรติถูกคนอื่นแย่งผู้หญิงที่ตนรักไป จึงทำให้เขาเกิดความแค้นอย่างมาก และไม่ต้องการให้อดีตผู้หญิงคนที่เขารักกับชายผู้มีความสุขอีกต่อไป

4.3.2.5 ความขัดแย้ง

1) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

มาซาชิ กับ No.8 – โดยทั้งสองคนต่างก็มีคนที่ตนเองรักคนเดียวกันนั่นก็คือชิน ดังนั้นเมื่อมาซาชิแย่งชินไปจาก No.8 จึงทำให้เขาโกรธมาก และเกิดเป็นความแค้นที่เขาต้องชำระกับมาซาชิ อันมีต้นเหตุมาจากความรักนั่นเอง

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความแค้น กับ การให้อภัย

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งหลักที่พบในภาพยนตร์ ซึ่งเรื่องราวทั้งหมดล้วนมีจุดเริ่มต้นมาจากเรื่องความรัก เพราะการที่โดนแย่งคนรัก ความรักจึงแปรเปลี่ยนเป็นความแค้น ต้องการที่จะเอาคืนและแย่งชิงคนรักของตนกลับคืนมา ด้วยเหตุนี้จึงเป็นจุดขัดแย้งหลักของเรื่องที่ทำให้เกิดเรื่องราวต่างๆ ขึ้นมา

ข. การนอกใจ กับ การชื้อสัตย์

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่ทำให้เกิดเรื่องราวต่างๆ ตามมา ซึ่งการที่ชินเป็นคนรักของ No.8 มาก่อน แต่กลับทรยศเขาและหันไปคบกับมาซาชิแทน จึงทำให้ No.8 โกรธแค้นอย่างมาก และนำไปสู่การล้างแค้น เพราะไม่ต้องการให้ทั้งสองคนมีความสุข

4.3.2.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากในบ้าน ฉากในร้านอาหาร ฉากในห้องนอน กับ ฉากธรรมชาติ ได้แก่ ฉากชายทะเล โดยฉากสำคัญที่มีส่วนในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากในห้องนอน โดยฉากในห้องนอนนี้เป็นฉากที่ตัวละครหลัก มาซาชิ และชิน มีความสัมพันธ์ทางกายต่อกัน ซึ่งเป็นฉากที่พบบ่อยที่สุดในการแสดงความรักระหว่างตัวละคร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าห้องนอนก็คือสถานที่ที่แสดงความรักต่อกันระหว่างคู่รักในภาพยนตร์เรื่องนี้

4.3.2.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่ใช้สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต”

4.3.2.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) ซึ่งทำให้เห็นถึงความคิดและพฤติกรรมในการแสดงออกเรื่องความรักจากมุมมองของตัวละครหลักทั้ง 2 ฝ่ายได้อย่างชัดเจน และรับรู้ถึงเหตุผลต่างๆ ที่สะท้อนถึงพฤติกรรมและทัศนคติในเรื่องความรักของตัวละคร

4.3.2.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงพฤติกรรมการแสดงออกทางความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะใกล้มาก (Very close-up shot) และภาพระยะปานกลาง (Medium shot) ซึ่งเน้นให้เห็นถึงการแสดงความรักของตัวละคร

ภาพที่ 4.43 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางที่สื่อถึงการแสดงความรักของตัวละครผ่านการมีเพศสัมพันธ์

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อสื่อความหมายด้านความรักผ่านทางสีหน้า แววตา และความรู้สึกของตัวละคร

ภาพที่ 4.44 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อความหมายผ่านทางสีหน้าใจและเชิญชวนของตัวละคร

4.3.2.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ซ็อคโกแลต” ถูกสื่อออกมาในเรื่อง “ความรักเป็นต้นเหตุแห่งความแค้นและการแย่งชิง และเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดปัญหาทั้งหมด” โดยความหมายความรักถูกตีความออกมาในแง่ของความไม่สมหวังในความรักของตัวละคร ซึ่งทำให้เกิดเป็นปมความแค้น และเกิดเป็นชนวนแห่งปัญหาทั้งหมด โดยความแค้นที่ก่อตัวขึ้นเป็นการก่อให้เกิดความสูญเสียและนำไปสู่โศกนาฏกรรม ซึ่งล้วนมีต้นเหตุมาจากความรักที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการยึดติดและไม่ปล่อยวาง

4.3.3 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ต่อสู้

จากการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์ต่อสู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

4.3.3.1 ความหมายความรักในภาพยนตร์ต่อสู้เป็นความรักที่ประกอบไปด้วย อารมณ์ความรู้สึกรุนแรง อีกทั้งเป็นความรักที่มีการยึดติด และต้องการการเอาชนะ

ความรักที่เกิดขึ้นกับตัวละครจะเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการต่อสู้เพื่อปกป้องคนรัก อีกทั้งความรักที่พบยังสามารถแปรเปลี่ยนกลายเป็นความแค้นได้อีกด้วย จึงสะท้อนให้เห็นว่าความรักในภาพยนตร์ต่อสู้เป็นความรักที่แสดงถึงอีกด้านหนึ่งของความรักที่มีอารมณ์ความรุนแรงเป็นที่ตั้ง

4.3.3.2 ความหมายความรักในภาพยนตร์ต่อสู้เป็นความรักที่จบลงด้วย โศกนาฏกรรม

จากในภาพยนตร์ จะเห็นได้ว่าความรักในภาพยนตร์ต่อผู้ล้นเป็นความรักที่ไม่ได้จบลงด้วยความสุขสมหวังของตัวละคร แต่มีการให้ความหมายว่าความรักที่ขาดสติ สามารถกลายเป็นต้นเหตุของเรื่องราวและปัญหาทั้งหมด และนำไปสู่ความสูญเสียในชีวิตและจบลงด้วยโศกนาฏกรรมในที่สุด

4.4. การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ตลก

4.4.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา”

4.4.1.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา” มีการเริ่มต้นเรื่องราวโดยการแนะนำตัวละครหลักฝ่ายหญิง พิรมน ที่ถูกว่าจ้างให้ไปสอนภาษาอังกฤษให้กับลูกชายคนเล็กของตระกูลวงษ์คำเหลา ซึ่งเป็นตระกูลอภิมาศเศรษฐีที่มีธุรกิจขายเพชรเป็นของตนเอง ช่วงระหว่างที่อยู่ภายในบ้านวงษ์คำเหลา นางเอกต้องเจอกับอุปสรรคมากมายจากคนรอบข้างที่คอยอิจฉาเธอ จนทำให้เธอโดนกลั่นแกล้งอยู่ตลอดเวลา

เรื่องราวมีการดำเนินต่อไปเมื่อมีการแนะนำตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งก็คือท่านชายเพชรารุณ ลูกชายคนโตของตระกูลวงษ์คำเหลา ที่เพิ่งกลับมาจากเมืองนอก ทั้งท่านชายและพิรมนจึงได้มีโอกาสรู้จักกัน และดูจะเข้ากันได้ดี แต่ภาวะปัญหาก็เริ่มเกิดขึ้น เมื่อพิรมนต้องเจออุปสรรคมากมายจากการโดนตัวละครรอบข้างอิจฉา และโดนกลั่นแกล้งต่างๆ นานา ส่วนฝ่ายท่านชายก็ต้องเจออุปสรรคในความรักเช่นกัน เพราะดูเหมือนว่าคนที่แอบรักพิรมนจะไม่ได้มีเพียงแค่ท่านชายเพียงคนเดียว

เรื่องราวมีการแสดงให้เห็นถึงภาวะปัญหาขึ้นเรื่อยๆ เมื่อมีคนภายในบ้านวงษ์คำเหลา แอบโกนทรัพย์สินของตระกูล แต่ภาวะปัญหาก็เริ่มคลี่คลายลง เมื่อสามารถจับตัวผู้กระทำผิดได้ ซึ่งก็คือ นายประจำตระกูล และพิรมนก็เปิดเผยตนเองว่าแท้จริงแล้วเธอคือตำรวจหญิงปลอมตัวมาสืบหาคนร้ายภายในบ้าน อีกทั้งเธอยังได้รู้ความจริงว่าแท้จริงเธอคือหนึ่งในผู้สืบทายาทของตระกูลวงษ์คำเหลาเช่นเดียวกัน

เรื่องราวกลับมาสู่ภาวะสงบสุข เมื่อท่านชายตัดสินใจบอกรักพิรเมนและขอเธอแต่งงาน ทั้งสองจึงครองรักกันอย่างมีความสุข

โครงเรื่องในภาพยนตร์เรื่องวงษ์คำเหลา ถือเป็นโครงเรื่องสูตรสำเร็จทั่วไปในเรื่องราวของความรัก ที่ตัวพระเอกและนางเอกยังไม่รู้จักกันและกันในตอนแรกๆ จนผ่านเรื่องราวและอุปสรรคต่างๆ มาด้วยกัน จนทำให้ตอนสุดท้ายรักกันที่สุดในที่สุด

4.4.1.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา” มีแก่นความคิดหลักคือ “การทำดีย่อมได้สิ่งดีตอบแทน” และคนที่คิดร้ายก็ย่อมที่จะแพ้ภัยตนเอง โดยคนที่มีจิตใจดี ไม่คิดร้ายกับใคร แม้จะโดนกลั่นแกล้ง ทำยสูดแล้วคนก็จะเห็นคุณค่า และได้สิ่งดีๆ ตอบแทนเสมอ ดังเช่นตัวนางเอกพิรเมน ส่วนคนที่มีจิตใจสกปรก คอยอิจฉาริษยา และกลัวคนอื่นจะได้ดีกว่าตน ชีวิตก็จะหาความสุขไม่ได้ ทำให้มีแต่คนรอบข้างรังเกียจ และแพ้ภัยตนเองอยู่รำไป

4.4.1.3 บทสนทนา

บทสนทนาที่สื่อให้เห็นถึงความรักในภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา” มีดังนี้

บทสนทนายระหว่างท่านชายเพชรารูธและพิรเมน

ท่านชาย : หาเจอมั้ยครับ ผมหาเจอแล้ว อย่าซ่อนแอบกับใจตัวเองเลยครับคุณพิรเมน

พิรเมน : คุณชายรักฉันใช่ไหมล่ะ

ท่านชาย : กำลังจะพูด

พิรเมน : อยากจะขอฉันแต่งงานใช่ไหม

ท่านชาย : กำลังจะบอก

พิรเมน : ก็สวมให้ฉันสิคะ จะยื่นหน้าหักอยู่ทำไม

บทสนทนาข้างต้นเป็นบทสนทนาที่ท่านชายเพชรารูธบอกรักกับพิรเมน ภายหลังจากที่เรื่องทุกอย่างคลี่คลาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งตัวละครพระเอกและนางเอกต่างก็มีใจให้แก่กัน แต่เพิ่งเคยจะเปิดเผยความในใจต่อกัน เพราะทั้งคู่ต่างก็รู้ว่าอีกฝ่ายหนึ่งคิดอย่างไรกับตนเอง

4.4.1.4 ตัวละคร

ท่านชายเพชรราวุธ – ชายหนุ่มผู้สูงศักดิ์แห่งตระกูลวงศ์คำเหลา มีลักษณะนิสัยที่สุ่มเยือกเย็น เก่งในทุกๆ เรื่อง แต่ในเรื่องความรักนั้น ท่านชายได้แต่แอบเฝ้ามองหญิงสาวที่เขาแอบชอบโดยไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกตนเอง และเก็บความในใจมาโดยตลอด ด้วยความที่ไม่กล้าและกลัวที่จะผิดหวังเพราะมีคู่แข่งหัวใจอยู่หลายคน

พิรมน – หญิงสาวที่หน้าตาสวยงาม หอมจืด กิริยามารยาทงาม เป็นผู้หญิงค่อนข้างหัวสมัยใหม่และมีความคิดความอ่าน ดูภายนอกพิรมนเป็นคนที่เข้มแข็ง แต่ในใจแล้วเธอก็มีอารมณ์อ่อนไหวในเรื่องความรัก เพราะตกหลุมรักท่านชายเพชรราวุธอยู่เช่นกัน จนกระทั่งท่านชายมาขอพิรมนแต่งงาน เธอก็มีโอกาสดำเนินใจเปิดเผยความในใจที่มีต่อท่านชายออกมา

หญิงนุช – หญิงสาวที่รักการแต่งตัวเป็นชีวิตจิตใจ เป็นคนขี้อิจฉาริษยา เห็นแก่ตัวไม่ต้องการเห็นใครได้ดีไปกว่าตน โดยเฉพาะพิรมน เธอก็วางแผนต่างๆ นานา เพื่อให้พิรมนกับท่านชายไม่สมหวังในความรัก เพราะพิรมนคือศัตรูหัวใจระหว่างหญิงนุชกับท่านชายนั่นเอง

4.4.1.5 ความขัดแย้ง

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ท่านชายเพชรราวุธ – ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากการที่ท่านชายเพชรราวุธนั้นตกหลุมรักพิรมน แต่เขาก็ไม่กล้าที่จะบอกความในใจให้พิรมนรับรู้ และเกิดความลังเลว่าควรจะแสดงความรู้สึกอย่างไร เพราะในใจหนึ่งก็รักแต่อีกใจหนึ่งก็ไม่กล้า

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

หญิงนุช กับ พิรมน – โดยความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากการที่หญิงนุชมีความรักให้กับท่านชายเพชรราวุธ และไม่ต้องการให้ผู้หญิงคนไหนมาเข้าใกล้ท่านชาย ดังนั้นเธอก็เห็นพิรมนเป็นศัตรูหัวใจของเธอ และคอยหาเรื่องพิรมนอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “วงศ์คำเหลา” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความกล้า กับ ความกลัว

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งในด้านความรักที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละครหลักฝ่ายชาย โดยตัวเขามีความรักต่อนางเอก แต่ด้วยความที่มีผู้ชายหลายคนที่รักนางเอกเช่นกัน ฝ่ายพระเอกจึงไม่กล้าที่จะบอกความในใจของเขาให้กับนางเอกรู้ เพราะกลัวเธอจะไม่มีใจเหมือนที่เขาให้ พระเอกจึงเกิดความขัดแย้งภายในจิตใจตนเองในเรื่องความรู้สึกที่แอบหลงรักนางเอก

4.4.1.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่องวงษ์คำเหลาที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีแต่ฉากที่อยู่ในชีวิตประจำวันของตัวละครทั้งหมด ได้แก่ ฉากในบ้าน ฉากในสวน โดยฉากสำคัญที่มีส่วนในการให้ความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากในสวน เป็นฉากที่ตัวพระเอก ท่านชายเพชรารุช เปิดเผยความในใจต่อพริมน และขอพริมนแต่งงาน โดยจะเห็นได้ว่าฉากในสวนเป็นสถานที่ที่ช่วยเสริมอารมณ์ความโรแมนติกให้กับเรื่องราวความรักของตัวละครให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

4.4.1.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา”

4.4.1.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งถือเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) ทำให้รู้ถึงความคิดและพฤติกรรมทุกอย่างของตัวละครอย่างละเอียด ซึ่งมุมมองการเล่าเรื่องแบบนี้ทำให้เห็นถึงพฤติกรรม การแสดงออก และความรู้สึกของตัวละครหลักทั้งชายหญิงในด้านการแสดงออกเรื่องความรักอย่างชัดเจน

4.4.1.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักระหว่างกันของตัวละครนั้น ผู้วิจัยพบว่าผู้สร้างมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อให้เห็นถึงการกระทำของตัวละครและบรรยากาศรอบๆ ได้อย่างชัดเจน การแสดงความรักที่พบได้แก่ การขอแต่งงาน และการบอกรัก

ภาพที่ 4.45 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงการแสดงความรักของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นถึงการแสดงออกทางสีหน้า แววตา และความรู้สึกที่เกิดจากความรักของตัวละครในขณะนั้น

ภาพที่ 4.46 ตัวอย่างภาพระยะใกล้เพื่อสื่อความหมายทางสีหน้ามีความสุขของตัวละคร

4.4.1.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “วงษ์คำเหลา” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือเรื่องของการเปิดเผยความในใจต่อกันและจริงใจกับความรู้สึกตนเอง” ซึ่งเนื้อหาความรักถูกสื่อออกมาในแง่มุมของชายหญิงที่แอบหลงรักกันและกัน แต่ไม่กล้าเปิดเผยความในใจ ซึ่งการที่คน 2 คนจะรักกันได้ นั้น จำเป็นต้องเปิดเผยความในใจและจริงใจกับความรู้สึกของตนเอง โดยความ

รักในภาพยนตร์เรื่องนี้พบว่าไม่ได้มีการสื่อความหมายซับซ้อนเท่าใดนัก โดยมีการตีความหมายให้เห็นถึงแง่มุมความรักในแบบสมหวังและลงเอยกันในที่สุด

4.4.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แสบสนิทศิษย์สายหน้า”

4.4.2.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุข โดยมีการแนะนำตัวละครหลัก สนิท ซึ่งเปิดกิจการขายก๋วยเตี๋ยวเป็นอาชีพหลัก แต่มีความใฝ่ฝันอยากเป็นนักมวยชื่อดัง สนิทมีแฟนชื่อ สวย ซึ่งเป็นหญิงสาวที่หน้าตาน่ารัก จริงใจ ที่คอยให้กำลังใจและผลักดันสนิทให้เป็นนักมวยสมดังตั้งใจ เรื่องราวดำเนินต่อไปเรื่อยๆ และแสดงให้เห็นถึงความพยายามของสนิทที่จะฝึกฝนตนเองจนเป็นนักมวยที่เก่ง โดยมีเพื่อนๆ เขาเป็นตัวช่วยซ้อมและผลักดัน แต่สนิทก็ยังไม่เคยชนะใครได้สักครั้งในเวลาที่ขึ้นชก อีกทั้งเขายังมีศัตรูหัวใจหรือ สิ้น ชายหนุ่มที่เก่งทางด้านชกมวยจนเขาเทียบไม่ติด

เรื่องราวเริ่มเข้าสู่ภาวะปัญหาเมื่อสวย แฟนของสนิท เป็นโรคทางตาและกำลังจะสูญเสียการมองเห็นถ้าไม่ได้รับการผ่าตัดที่กรุงเทพฯ ในเร็ววัน ดังนั้นเขาจึงต้องทำทุกวิถีทางเพื่อหาเงินมาช่วยให้สวยได้รับการผ่าตัด โดยสนิทตัดสินใจลงแข่งชกมวยชิงรางวัล ดังนั้นเขาจึงต้องฝึกซ้อมอย่างหนัก เพื่อที่จะได้เงินมาให้สวย แต่เมื่อถึงวันลงแข่งคู่ชกของเขากลับเป็น สิ้น ซึ่งท้ายที่สุดเขาก็ยังเป็นนักชกผู้ไม่เคยชนะใครได้อยู่ดี

ภาพยนตร์ดำเนินมาถึงภาวะสงบสุขอีกครั้ง เมื่อเรื่องราวได้เปิดเผยว่า 7 ปีต่อมา ทั้งสนิทและสวยต่างได้แต่งงานมีลูก และมีกิจการขายก๋วยเตี๋ยวที่กำลังไปได้ดี ซึ่งเมื่อ 7 ปีก่อน สนิทได้ขอยืมเงินจากสิ้นเพื่อมารักษาสวย และเลิกเอาดีทางด้านมวย แต่หันมาทำกิจการขายก๋วยเตี๋ยวที่เขาถนัดต่อไป

4.4.2.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “แสบสนิทศิษย์สายหน้า” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความพ่ายแพ้ไม่ใช่สิ่งที่ตัดสินชีวิต” ซึ่งคนเรามีสิทธิ์ที่จะพ่ายแพ้ ผิดหวัง ไม่ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ แต่ท้ายที่สุดแล้วนั้นก็ไม่ใช่สิ่งที่ เป็นเครื่องตัดสินว่าชีวิตนั้นจะจบสิ้น เพียงแต่ยอมรับความจริงในชีวิต และมุ่งหน้าดำเนิน

ชีวิตต่อไปโดยไม่เอาความพ่ายแพ้นั้นมาเป็นเครื่องถ่วงจิตใจ ดังเช่นตัวละครหลักที่เขาไม่เคยชนะชกมวยเลยสักครั้ง แต่เขาก็ยอมรับและเดินหน้าทำในสิ่งที่เขาถนัดต่อไป

4.4.2.3 บทสนทนา

บทสนทนาที่ให้ความหมายด้านความรักในภาพยนตร์เรื่องแสบสนิท ศิษย์ส่ายหน้า มีดังนี้

บทสนทนายะหว่างสนิทกับสวย

สนิท : เค้ายึดคนไม่ได้เรื่องเลยนะ ทำไมตัวเองทนเค้าได้ขนาดนี้อะ

สวย : เค้ายึดทนหรอก เค้าเข้าใจมากกว่า

จากบทสนทนาข้างต้นเห็นได้ว่าการที่สนิทเป็นผู้ชายที่ทำอะไรไม่สำเร็จ ชกมวยไม่เคยชนะเลยสักครั้ง แต่แฟนของเขาก็อังรัก พร้อมที่อยู่เคียงข้าง และคอยให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการรักกันต้องอาศัยความเข้าใจซึ่งกันและกัน และยอมรับในตัวตนของคนรัก ซึ่งจะสามารถทำให้การดำเนินชีวิตคู่อยู่รอดได้

4.4.2.4 ตัวละคร

สนิท – ชายหนุ่มผู้มีอาชีพขายก๋วยเตี๋ยว เป็นคนจริงใจ และรักเพื่อน เขามีความใฝ่ฝันที่จะเป็นนักมวยมืออาชีพ และได้สัมผัสกับคำว่าชัยชนะสักครั้ง แต่ก็ไม่เคยสมหวัง สนิทมีแฟนสาวหน้าตาน่ารัก ซึ่งเขาคิดอยู่เสมอว่าเขาไม่ดีพอสำหรับเธอ แต่เขาก็รักและเป็นห่วงเธอมาก และยอมทุ่มเททุกอย่างเพื่อหาเงินมารักษาดวงตาของเธอ และคอยปกป้องดูแลคนที่เขารักอยู่ตลอดเวลา

สวย – หญิงสาวหน้าตาน่ารัก เปิดเผย ตรงไปตรงมา เป็นคนที่มีรักมั่นคงให้กับแฟนหนุ่มของเธอ ดังนั้นเธอจึงกล้าที่จะแสดงออกทางความรักอย่างเปิดเผย สวยรักแฟนของเธอมาก คอยอยู่เป็นกำลังใจ และผลักดันแฟนของเธออยู่ตลอดเวลา และไม่สนว่าคนอื่นจะคิดอย่างไร เพราะเธอถือว่าถ้ารักใครแล้วก็ต้องแสดงออกให้เขารู้ และดูแลซึ่งกันและกันไปตลอด

4.4.2.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

สนิท – ความขัดแย้งภายในจิตใจของสนิทเกิดขึ้นจากการที่เขาคิดว่าตนเองไม่ดีพอสำหรับสวย แฟนของเขา เพราะเขาไม่ได้รวย และไม่ได้มีความสามารถใดๆ ที่พอจะคู่ควรกับสวยได้เลย ดังนั้นเขาจึงคิดเจียมตัวอยู่ตลอดเวลาว่าเขาไม่เหมาะสมกับเธอ แม้ว่าสนิทจะรักสวยมากเพียงใด

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

สนิท กับ สิน – ทั้งสนิทและสินต่างก็มีหญิงที่ตนรักเป็นคนเดียวกัน ดังนั้นทั้งคู่จึงต้องการทำทุกอย่างเพื่อให้หญิงที่ตนรักสนใจตน จึงทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างตัวละครทั้งสองคน และนำไปสู่การต่อสู้เพื่อคนรัก

4.4.2.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “เสปสนิทศิษย์สายหน้า” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ได้แก่ ฉากในบ้าน ฉากในร้านขายก๋วยเตี๋ยว ฉากในค่ายมวย และ ฉากริมน้ำ โดยผู้วิจัยพบว่าฉากที่มีส่วนในการให้ความหมายความรักในภาพยนตร์ มีดังนี้

ฉากริมน้ำ โดยฉากนี้เป็นตอนที่สนิท และสวย อยู่ด้วยกันริมน้ำ โดยแสดงให้เห็นถึงความรักและความรู้สึกห่วงใยระหว่างกันของตัวละคร ซึ่งฉากริมน้ำนั้นมีส่วนในการเสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึกโรแมนติกให้กับความรักของตัวละครยิ่งขึ้น

4.4.2.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่ใช้สื่อความหมายด้านความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เสปสนิทศิษย์สายหน้า”

4.4.2.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “เสปสนิทศิษย์สายหน้า” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งก็คือมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) จึงทำให้เห็นความคิด การกระทำ และพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงถึงความรักของตัวละครทั้งสองคนได้อย่างไม่จำกัดเวลาและสถานที่

4.4.2.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนมากนั้นมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อให้เห็นถึงการกระทำของตัวละคร โดยการแสดงออกทางความรักของตัวละครที่พบได้แก่ การนำสิ่งของมาให้คนรัก เป็นต้น

ภาพที่ 4.47 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางที่สื่อถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละครนั้น โดยส่วนมากผู้สร้างภาพยนตร์มีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) และภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงการแสดงออกทางสีหน้าของตัวละครได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.48 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางที่สื่อให้เห็นถึงสีหน้าของตัวละครในยามมีความสุข

4.4.2.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เสบสนิทธิศิษย์สายหน้า”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เสบสนิทธิศิษย์สายหน้า” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการอยู่เคียงข้างและคอยให้กำลังใจซึ่งกันและกัน” ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นหัวใจสำคัญในเรื่องความรัก เพราะการที่คนเรารักกันนั้น สิ่งสำคัญก็คือการยอมรับซึ่งกันและกัน คอยสนับสนุนและให้กำลังใจกัน เพื่อให้ผ่านพ้นอุปสรรคและเป้าหมายต่างๆ ในชีวิตไปได้ ดังเช่นตัวละคร

หลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ที่ทั้งสองคนคอยสนับสนุนและให้กำลังใจกันและกันมาตลอดไม่ว่าจะเจอเหตุการณ์ใดๆ

4.4.3 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ตลก

จากการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์ตลก ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมาย ออกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

4.4.3.1 ความหมายความรักในภาพยนตร์ตลกมีการตีความหมายด้วยแง่มุมที่ไม่ซ้ำซ้อน

ผู้วิจัยพบว่าในภาพยนตร์มีการตีความหมายความรักในลักษณะผิวเผิน ซึ่งจะเห็นได้ว่า เรื่องราวความรักที่ถูกนำเสนอเป็นช่วงเริ่มต้นของความรัก เป็นช่วงของการเปิดเผยความในใจต่อกัน เป็นความรักในแง่มุมที่ไม่ลึกซึ้ง และไม่เห็นถึงอุปสรรคด้านความรักของตัวละครเท่าใดนัก

4.4.3.2 ความหมายความรักในภาพยนตร์ตลกเป็นการตีความหมายในแง่มุมบวก และจบลงด้วยความสมหวัง

ผู้วิจัยพบว่าความรักที่พบนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงการให้กำลังใจซึ่งกันและกันของคนรัก และการอยู่เคียงข้างกัน โดยเป็นการให้ความหมายความรักในแง่มุมที่สดใสและสวยงาม ความรักของตัวละครมักจบลงด้วยความสมหวังอยู่เสมอๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรักในภาพยนตร์ตลกมีการสร้างความหมายให้สอดคล้องกับรูปแบบของภาพยนตร์ที่เน้นในเรื่องการสร้างความสุขให้กับผู้ชม

4.5 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์ของชวัญ

4.5.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฟนเก่า”

4.5.1.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องที่ตัวละครหลัก “เคน” ดาราหนุ่มเจ้าเสน่ห์ที่มีสาวติดพันอยู่ตลอดเวลา เขากำลังคบอยู่กับ “พลอย” ดาราสาวดาวรุ่ง แต่ก็ยังมีปัญหาติดพันอยู่กับบรรดาแฟนเก่าของเขา นั่นก็คือ “มิน” และ “โบว์” ซึ่งยังคงรักเคนอยู่อย่างโง่หัวไม่ขึ้น

เหตุการณ์เริ่มเข้าสู่ภาวะปัญหา เมื่อโบว์เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ และทั้งเคนกับพลอยก็เจอเหตุการณ์ประหลาดๆ โดยได้ยินเสียงและฝันถึงผู้หญิงคนหนึ่งอยู่บ่อยครั้ง แต่ทั้งสองคนก็ยังไม่เอะใจอะไร วันหนึ่งเคนขับรถไปบ้านพักที่หัวหินและบังเอิญได้เจอมินอยู่ที่นั่น ทั้งสองคนกลับมามีความสัมพันธ์กันอีกครั้ง ซึ่งคืนนั้นพลอยก็ขับรถมาหาเคนที่นั่นเช่นกัน แต่เมื่อพลอยมาถึง มินก็หายไประหว่างไร้อารมณ์

เหตุการณ์เริ่มรุนแรงขึ้นเมื่อพลอยเกิดอุบัติเหตุรถชนจนเสียชีวิต เรื่องราวเริ่มเปิดเผยให้เห็นถึงปริศนาต่างๆ ซึ่งเคนมารู้ทีหลังว่ามินได้เสียชีวิตไปนานแล้วจากการฆ่าตัวตาย และเป็นคนฆ่าแฟนเก่าของเขาทุกคน มินติดตามตามเคนและพยายามจะเอาชีวิตเขา ด้วยเหตุที่เขาไม่รักชาติสัญญาที่ให้ไว้กับเธอ แต่เคนพยายามร้องขอชีวิตจากมิน และในที่สุดมินก็ใจอ่อนยอมไว้ชีวิตเขา จึงทำให้เขารอดชีวิตมาได้

เหตุการณ์ดูเหมือนจะคลี่คลายลง แต่เรื่องราวได้เปิดเผยให้เห็นว่า เคนก็ยังไม่เลิกนิสัยเจ้าชู้ และมีผู้หญิงคนอื่นอีก มินจึงกลับมาเอาชีวิตเขาและแฟนใหม่ของเขาในที่สุด

4.5.1.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “แฟนเก่า” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความอาฆาตพยาบาทของคนรักเก่า” อันเนื่องมาจากเนื้อหาโดยรวมของเรื่องเล่าถึงความอาฆาตแค้นของผู้หญิงคนหนึ่งที่ถูกหักหลังจากความรัก เพราะเกิดจากการทรยศหักหลังจากคนรักเก่าที่ผิดสัญญาและนอกใจไปมีคนอื่นใหม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรักที่รุนแรงและทุ่มเทมากจนเกินไปจึงทำให้เกิดเรื่องราวจนกลายเป็นโศกนาฏกรรมเพราะความรักเป็นเหตุ

4.5.1.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาในภาพยนตร์ที่แสดงออกด้านความรักไว้ดังนี้

บทสนทนายระหว่างเคนกับพลอย

พลอย : พลอยอยากรู้ว่าพลอยใช่ตัวจริงมั๊ย? เร็วดี ตอบมาดิ

เคน : ก็ต้องใช้สิพลอย

พลอย : แล้วจะรู้ได้ไงว่าเดี๋ยวจะไม่มีไ้ขึ้นมามากคนนึง

เคน : เคนสัญญา ว่าพลอยจะเป็นคนที่ไ้คนเดียว และคนสุดท้ายของเคน

พลอย : แน่ใจนะ

เคน : ถ้าต้องให้เคนอยู่กับพลอยอย่างนี้ ทุกวัน ทุกคืน ไม่ไปไหนเลย เคนก็ยอม

พลอย : นี่ที่พูดเมื่อกี้ อย่าลืมคำพูดนะ ถ้าผิดสัญญานี้พลอยเอาตายเลยนะ

บทสนทนายระหว่างเคนกับโบว์

เคน : พี่สัญญานะว่าโบว์จะเป็นผู้หญิงคนเดียว และคนสุดท้ายของพี่

โบว์ : พูดจังพี่มีนได้ยินเข้าไม้โกรธแย้หรือคะ?

เคน : ก็พี่เลิกไปแล้วนี่

บทสนทนายระหว่างเคนกับมีน

เคน : อีกสัก 2 ปี ถ้าเกิดอะไรๆ มันดีขึ้นกว่านี้ มีนจะแต่งงานกับเคนมั๊ย?

มีน : พูดจริงปะ

เคน : จะพูดเล่นทำไมเล่า เคนสัญญานะว่ามีนจะเป็นผู้หญิงคนเดียว และคนสุดท้ายในชีวิต
ของเคน

จากบทสนทนาข้างต้นระหว่างตัวละครหลักกับผู้หญิงสามคนของเขา สะท้อนให้เห็นถึง
ความเจ้าชู้และความโลเลของตัวละครหลักที่ไม่เคยหยุดอยู่ที่ผู้หญิงคนไหน โดยที่เขาไม่รู้ว่าความ
เจ้าชู้ของเขาจะทำให้ผู้หญิงทุกคนต้องมาเจ็บปวดจากความรัก และกลายเป็นโศกนาฏกรรมไปใน
ที่สุด

มีน : พูดแล้วทำไมไม่รักษาสัญญา

เคน : มีน เคนไม่ได้ตั้งใจที่ทำให้มีนต้องเสียใจ

มีน : ทำไมไม่รักษาสัญญา

เคน : ที่ผ่านมาเคนไม่เคยหลอกมีน เคนรักจริงๆ เคนรักมีนจริงๆ เคนขอโทษ เคนขอโทษ

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความรักในมุมมองของมีนคือต้องการให้คนที่เธอรักรับผิดชอบในคำพูดและรักษาสัญญาในสิ่งที่ตนเองพูดไป นั่นก็คือการซื่อสัตย์และรักเดียวใจเดียวและไม่นอกใจไปมีผู้หญิงคนอื่นอีก

4.5.1.4 ตัวละคร

เคน – พระเอกหนุ่มดาวรุ่ง เขาเป็นผู้ชายที่หน้าตาดี เจ้าเสน่ห์ และเป็นพี่ไฝฝันของสาว ๆ ด้วยเหตุนี้เขาจึงมีผู้หญิงมากหน้าหลายตาเข้ามาติดพันมากมาย เคนเป็นคนที่มีความรักอ่อนนไหว เขาจึงหลงรักคนง่าย และเปลี่ยนแฟนบ่อยครั้ง แต่เขาก็จริงจังกับความรักทุกครั้งของเขา ดังนั้นเคนจึงไม่คิดว่าการที่เขามีแฟนมาหลายคน เป็นเรื่องที่ผิด เพราะเขาคิดว่าในเมื่อเขามีโอกาสที่จะเลือก มันก็ไม่ผิดที่เขาจะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับตัวเอง แต่เคนกลับไม่คิดว่าสิ่งที่เขาทำ จะทำให้ผู้หญิงหลายๆ คนของเขาต้องซึ้งใจและเสียใจอย่างมากในความเป็นคนที่รักง่ายหน่ายเร็วของเขา

มีน – หญิงสาวที่เป็นแฟนเก่าของเคน มีนเป็นลูกสาวนักการเมือง มีนิสัยที่จริงจัง ตรงไปตรงมา และจริงจังกับความรักอย่างมาก จนบางครั้งเกินคำว่าพอดี และทุ่มเทให้กับความรักมากกว่ายอมที่จะรักตนเอง ด้วยเหตุนี้ มีนจึงเป็นคนที่รักมากและแค้นมาก และยอมตายเพื่อความรักมากกว่าที่จะรักตนเอง ซึ่งเมื่อเธอจริงจังกับใคร เธอก็จะรักอย่างสุดหัวใจ และแสดงความเป็นเจ้าของอย่างออกหน้าออกตา มีนหึงหวงเคนอย่างมากเมื่อรู้ว่าเคนมีผู้หญิงคนอื่นๆ และเมื่อมีนตายไป มีนก็ตามฆ่าผู้หญิงทุกๆ คนของเคน เพราะมีนถือว่าเคนเป็นของตนเองคนเดียว และต้องการให้เคนรักษาสัญญาที่เขาเคยให้ไว้กับเธอ

พลอย – นางเอกสาวหน้าใหม่ของวงการบันเทิง มีบุคลิกสดใส อ่อนหวาน มีลักษณะเป็นสเป็คในฝันของชายหนุ่ม พลอยเป็นแฟนคนปัจจุบันของเคนที่เคนคบหาอย่างออกหน้าออกตา และวางแผนที่จะแต่งงานด้วย พลอยมีนิสัยเหมือนผู้หญิงทุกๆ ไป คือต้องการให้แฟนของตนรักตนคน

เดียวและไม่สนใจไปมีผู้หญิงอื่น และด้วยความที่เป็นคนฉลาดและรู้ทันคน พลอยจึงมีวิธีต่างๆ ที่สามารถปราบคนรักได้อยู่หมัด และทำให้เขาต้องเกรงใจพลอยในเรื่องผู้หญิง

โบว์ – นักศึกษาสาวใสซื่อที่เคนเคยมีความสัมพันธ์ด้วย โบว์เป็นผู้หญิงอ่อนหวาน ใสซื่อ บริสุทธิ์ ยอมคนง่าย ไม่มีปากเสียง และอ่อนต่อโลกในเรื่องความรัก ซึ่งเมื่อโบว์เจอเคนพูดจา อ่อนหวานหวานล่อมใส โบว์จึงตกเป็นเหยื่อในความเจ้าชู้ของเคนอย่างง่ายดาย และยอมที่จะมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับเคน เธอยังเป็นคนที่รักใคร่รักอย่างทุ่มเท ซึ่งเมื่อรู้ว่าตนเองโดนหลอก เธอก็เสียใจอย่างมาก

4.5.1.5 ความขัดแย้ง

1) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

มิน กับ เคน – โดยความขัดแย้งระหว่างตัวละครทั้งสองคนเกิดขึ้นจากการที่เคนเป็นผู้ชายที่เจ้าชู้มาก และเขาก็คิดว่าความเจ้าชู้ของเขาไม่ใช่เรื่องที่ผิด เพราะเขามีสิทธิ์เลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับตนเอง ในขณะที่มินกลับคิดว่าคนเราควรจะมีความรักเดียวใจเดียว ซื่อสัตย์กับคนรักของตนอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “แฟนเก่า” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรักดังต่อไปนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความเจ้าชู้ และ การรักเดียวใจเดียว

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งหลักที่พบในภาพยนตร์ โดยตัวละครหลักหรือเคน แทนถึงผู้ชายที่มีนิสัยเจ้าชู้ มีรักเผื่อเลือก แต่เขาก็กลับคิดว่าเขาไม่ผิด เพราะคนเราสามารถเลือกได้ และเขาก็จริงจังกับความรักทุกครั้งของเขา ในขณะที่ตัวละครผู้หญิงทั้ง มิน โบว์ และพลอย ต่างมีความรักเดียวใจเดียว และต้องการให้ฝ่ายชายรักตนคนเดียวไปตลอดเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงเกิดเป็นความขัดแย้งขึ้นในฝ่ายตัวละครชายและตัวละครหญิง ที่มีทัศนคติในเรื่องความรักที่แตกต่างกัน และคิดว่าสิ่งที่ตนทำนั้นเป็นเรื่องที่ถูกต้อง

ข. ความขัดแย้งระหว่าง ความแค้น กับ การให้อภัย

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่พบในตัวละครมีน โดยมีมีความรักให้กับเคนอย่างมาก และต้องการให้เคนมีมีนเพียงคนเดียวเช่นกัน แต่เมื่อเคนไม่รักษาสัญญาที่เคยให้ไว้กับมีน ความรักของมีนจึงเกิดเป็นความแค้น เพราะแรงรักที่มีให้เคนอย่างเกินพอดี และด้วยความที่รักมากและทุ่มเทมาก ความแค้นจึงมีมากขึ้นเช่นกัน ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงก่อให้เกิดเรื่องราวโศกนาฏกรรมขึ้นกับตัวละครทุกตัว

ค. ความขัดแย้งระหว่าง ตัวตน กับ สังคม

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครหลัก เคน ซึ่งเคนมีความคิดว่าการที่เขา มีผู้หญิงหลายคนนั้นไม่ผิด และคนเราก็ไม่ได้เกิดมา มีรักแค่เพียงครั้งเดียว และเขาก็จริงจังกับความรักรู้อครั้งที่เกิดขึ้นกับเขาและผู้หญิงแต่ละคน ซึ่งเมื่อเขามีสิทธิ์เลือก เขาก็ควรจะเลือกในสิ่งที่ดีที่สุดให้กับตนเอง ในขณะที่สังคมกลับมองว่าการที่ผู้ชายมีผู้หญิงหลายคนเป็นเรื่องเจ้าชู้และรับไม่ได้ และคนเราควรจะรักเดียวใจเดียวกับผู้หญิงที่เราคบอยู่ด้วย ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงเกิดขึ้นในตัวของเคนกับสิ่งที่สังคมกำหนด

4.5.1.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “แฟนเก่า” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากในห้องนอน ฉากในบ้าน ฉากในรถ กับ ฉากธรรมชาติ ได้แก่ ฉากที่ชายทะเล โดยฉากมีการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ ดังนี้

ฉากในห้องนอน ซึ่งเป็นฉากที่ตัวละครหลัก เคน มีความสัมพันธ์ทางกายกับผู้หญิง โดยสะท้อนให้เห็นว่าห้องนอนก็คือสถานที่สื่อถึงการมีความสัมพันธ์ทางกายของตัวละครหลักกับผู้หญิงทุกคนของเขานั่นเอง

ฉากชายทะเล โดยชายทะเลเป็นสถานที่ที่ตัวละครหลักพาผู้หญิงมาเที่ยว ซึ่งฉากชายทะเลนั้นมีส่วนในการเสริมสร้างอารมณ์ความโรแมนติกให้กับความรักของตัวละคร และยังสื่อถึงความรักในช่วงที่สุขสมหวังของตัวละครอีกด้วย

4.5.1.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ดอกลั่นทม แทนถึง มีน อันเนื่องมาจากว่าตอนที่มันมีชีวิตอยู่ เคนพามีนไปซื้อดอกลั่นทม เพื่อนำมาปลูกที่บ้านพักริมชายทะเล โดยเคนบอกกับมีนว่ามีนจะเอากี่ต้นก็ได้ แต่มีนตอบกลับไปด้วยว่า เธอต้องการเพียงแค่วันเดียว เพราะมีนเป็นคนรักเดียวใจเดียว และเมื่อมีนเสียชีวิตไป เมื่อเห็นดอก ลั่นทมอยู่ที่ไหน นั่นก็เป็นทีที่มีนไปอยู่ในตอนนั้น และแสดงถึงความรักของมีนที่มีต่อเคน

4.5.1.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “แฟนเก่า” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของ ตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งก็คือมุมมองแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) โดยมุมมองนี้ทำให้ผู้ชม เห็นถึงความรู้สึกและความคิดของตัวละครฝ่ายชายในเรื่องความรัก ที่เขาคิดว่าการมีรักหลายๆ ครั้ง เป็นเรื่องไม่ผิด และทำให้เห็นเบื้องหลังความคิดของการกระทำต่างๆ ของฝ่ายชายได้อย่างชัดเจน แต่ ผู้ชมจะไม่สามารถรับรู้ความรู้สึกของตัวละครหลักฝ่ายหญิงได้อย่างชัดเจนเท่าตัวละครหลักฝ่ายชาย

4.5.1.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่สื่อถึงการแสดงความรักระหว่างกันของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าโดยส่วนมาก มีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) นอกจากนี้ภาพที่ แสดงความรักของตัวละคร ได้มีการใช้แสดงในโทนสว่างสดใส เพื่อสื่อความหมายถึงความสุขของตัว ละครในช่วงที่มีความรัก

ภาพที่ 4.49 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางที่สื่อถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร และการใช้แสงโทนสว่างเพื่อ สื่ออารมณ์ความสุขของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) และภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อสื่อถึงสีหน้าและอารมณ์ของตัวละคร ที่แสดงออกมา ณ ขณะนั้น

ภาพที่ 4.50 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงความรู้สึกโกรธแค้น และมีความสุขของตัวละคร

4.5.1.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฟนเก่า”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “แฟนเก่า” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักที่ตั้งอยู่บนความไม่พอดีอาจก่อให้เกิดความอาฆาตพยาบาทจนกลายเป็นโศกนาฏกรรม” ซึ่งภาพยนตร์ได้มีการสะท้อนเรื่องความรักในแง่มุมมองความผิดหวังจากคนรัก จนกลายเป็นความยึดติดและอาฆาตพยาบาท จึงทำให้เกิดเรื่องราวโศกนาฏกรรมเพราะความรัก อีกทั้งยังสื่อถึงแง่มุมมองความรักในยุคปัจจุบันที่มีความฉาบฉวย รักกันง่าย เลิกกันง่าย มีความสัมพันธ์กันง่ายขึ้น และมีความซื่อสัตย์ให้กับคนรักน้อยลง

4.5.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่องบอดี ศพ # 19

4.5.2.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะปัญหาของตัวละครหลัก “ชลสิทธิ์” ซึ่งเขามีอาการฝันร้ายและมีภาพหลอนถึงการฆ่ากันตายอยู่ตลอดเวลา ชลสิทธิ์ตัดสินใจไปหาจิตแพทย์ “หมอมอชญา” ตามคำแนะนำของพี่สาวของเขา “เอ๋” โดยชลสิทธิ์เล่าถึงอาการต่างๆ ให้หมอมอชญาฟัง รวมถึงการฝันถึงผู้หญิงที่ชื่อ “ดาราราย”

อาการของชลสิทธิ์เริ่มแยลงเรื่อยๆ เมื่อผู้หญิงที่ชื่อดารารายตามหลอกหลอนเขาในฝันอยู่ตลอดเวลา เขาจึงเริ่มสืบหาความจริงเกี่ยวกับผู้หญิงคนนี้ แต่เหตุการณ์กลับแยลงเรื่อยๆ เมื่อคนที่รู้เรื่องดารารายเริ่มเสียชีวิตไปที่ละคน จึงทำให้ชลสิทธิ์ต้องรีบไปเตือนหมออุษาให้ระวังอันตราย

แต่แล้วความจริงก็เริ่มเปิดเผยเมื่อหมออุษาบอกความจริงกับชลสิทธิ์ว่าแท้จริงแล้วเขาชื่อ หมอสุธีซึ่งกำลังป่วยเป็นโรคทางจิต ในขณะที่ชลสิทธิ์ตัวจริงที่เป็นน้องสาวของดารารายนั้นเสียชีวิตไปนานแล้ว เรื่องราวเปิดเผยว่าความจริงแล้วหมอสุธีนั่นเองที่เป็นคนฆ่าทุกคนและฆ่าดารารายปิดปาก เนื่องจากเธอต้องการจะแบล็กแมลล์หมอสุธีเรื่องความสัมพันธ์ลับๆ ระหว่างเธอกับเธอ

เรื่องราวยังเปิดเผยให้เห็นอีกว่าหมอสุธีโดนดารารายสะกดจิตตั้งแต่วันที่เขาวางยาเธอเพื่อหลอกไปฆ่า จนทำให้เขาเกิดอาการจิตหลอนและสติไม่อยู่กับเนื้อกับตัว จนถึงวันที่พิจารณาคดี หมอสุธีโดนเหล็กทิ่มท้วงจากการพยายามจะหลบหนีในระหว่างทาง ซึ่งในขณะที่เขาอยู่ในห้องผ่าตัด ผิดดารารายก็มาถอนการสะกดจิตทั้งหมด ทำให้หมอสุธีรู้สึกตัวจากบาดแผลที่ถูกแทงจนเสียชีวิตในที่ที่สุด

4.5.2.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “บอดี้ ศพ # 19” มีแก่นความคิดหลักคือ “การผูกพยาบาทจากการถูกทำร้ายจากคนรัก” อันเนื่องมาจากเนื้อหาหลักในภาพยนตร์ที่สื่อให้เห็นถึงความพยาบาทของดารารายที่ถูกหมอสุธีคนรักของตนทำร้าย เธอจึงแค้นหมอสุธีด้วยการสะกดจิตหมอสุธีก่อนตาย และทำให้หมอสุธีไม่มีวันลืมเธอ และจมอยู่กับความผิดที่ตนเองได้ก่อไว้กับเธอ โดยแก่นความคิดหลักของภาพยนตร์เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับความรักโดยตรง

4.5.2.3 บทสนทนา

สำหรับบทสนทนาที่แสดงให้เห็นถึงแง่มุมความรักในภาพยนตร์เรื่องนี้ พบว่ามีเพียงส่วนน้อย และเป็นบทสนทนาที่คลี่คลายเงื่อนงำถึงสาเหตุที่เรื่องทุกอย่างเกิดขึ้นตั้งแต่ตอนแรก

บทสนทนายระหว่างดารารายกับหมอสุธี

ดาราราย : สุธี มองตาฉัน ทุกครั้งที่คุณได้ยินเพลงนี้ ขอให้คุณรู้สึกแต่ความรู้สึกดีๆ ระหว่างเราสองคน แล้วถ้าคุณคิดจะทิ้งฉันไป ขอให้เพลงนี้มันเตือนคุณ ถึงความผิดที่คุณทำไว้กับฉัน มันจะครอบงำคุณไปเรื่อยๆ แม้ฉันจะหายไปไหนก็ตาม คุณก็จะมีวันลืมฉัน

จากคำพูดข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ตัวดารารายกำลังสะกดจิตหมอสุธีเพื่อที่ว่าเขาจะไม่มีวันลืมเธอ รวมถึงความผิดต่างๆ ที่เขาทำไว้กับเธอ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวดารารายนั้นรักหมอสุธีมาก แต่กลับโดนคนที่เธอรักทำร้าย เธอจึงใช้การสะกดจิตเพื่อทำให้คนที่เธอรักไม่สามารถลืมเธอได้อีกต่อไป

4.5.2.4 ตัวละคร

ชลสิทธิ์ – ชายหนุ่มที่มีบุคลิกตัวเงียบๆ ไม่ค่อยมีเพื่อนมากนัก เขาอาศัยอยู่กับพี่สาว และมีพี่สาวคนเดียวที่คอยเป็นที่พึ่งในเวลาที่เขามีปัญหา เห็นได้จากตอนที่เขาเกิดภาพหลอนและฝันร้ายบ่อยๆ เขาก็ยอมเล่าให้พี่สาวฟัง และยอมไปหาจิตแพทย์ตามที่พี่สาวเขาแนะนำ ทำยสุดแล้วชลสิทธิ์ก็เป็นเพียงบุคคลในจินตนาการที่หมอสุธีเป็นคนสร้างขึ้นมา ซึ่งชลสิทธิ์ตัวจริงเสียชีวิตไปนานแล้วจากอุบัติเหตุทางรถยนต์

ดาราราย – หญิงสาวที่เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาการสะกดจิตและการรักษาโรค เป็นคนทีลึกลับ ภายนอกดูเป็นคนที่น่ากลัวและน่าเกรงขาม แต่เป็นคนที่รักน้องชายตัวเองมาก เธอยังเป็นคนที่ยอมทำทุกอย่างได้เพื่อความรัก เห็นได้จากการที่เธอยอมปกปิดความสัมพันธ์ลับๆ กับหมอสุธี ยอมไม่มีหน้ามีตาในสังคม ยอมเป็นเมียช้อย โดยทุกอย่างที่เธอทำก็เพื่อให้ได้อยู่กับคนที่เธอรักนั่นเอง

หมอสุธี – ชายหนุ่มวัยกลางคน เป็นหัวหน้าแพทย์อยู่ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง หมอสุธีมีภรรยาแล้วนั่นก็คือหมออุษา แต่ก็ยังแอบไปมีความสัมพันธ์ลับๆ กับดาราราย หมอสุธีเป็นคนที่อ่อนไหวในเรื่องความรัก เขาไม่สามารถจัดการปัญหาความรักของตนเองได้เลย และไม่มีความรักผิดชอบในแง่ของการเป็นหัวหน้าครอบครัว บุคลิกของหมอสุธีจึงปรากฏออกมาว่าเป็นคนที่อ่อนแอในทุกๆ เรื่องแม้ว่าเขาจะมีหน้ามีตาในสังคมก็ตามที

4.5.2.5 ความขัดแย้ง

1) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

ดาราราย กับ หมอสุธี – ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากการที่ดารารายต้องการเรียกร้องสิทธิให้กับตนเองในฐานะเมียน้องของสุธี แต่สุธีกลับคิดว่าดารารายต้องการจะแบล็กเมลล์เพื่อเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองคน ดังนั้นจึงทำให้สุธีวางยาและฆ่าปิดปากดาราราย

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์เรื่อง “บอดี้ ศพ # 19” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรักดังนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การซื้อสัตย์ กับ การนอกใจ

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นความรักระหว่างหมอสุธีกับดาราราย เพราะการที่หมอสุธีมีลูกและภรรยาอยู่แล้วแต่กลับไปมีความสัมพันธ์ลับๆ กับดาราราย จึงทำให้ความรักของทั้งคู่เกิดอุปสรรค และเกิดเป็นความขัดแย้งขึ้นมาทำให้เกิดปมปัญหาที่ตามมาในเรื่องต่างๆ

4.5.2.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “บอดี้ ศพ # 19” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นฉากในชีวิตประจำวัน กับ ฉากธรรมชาติ โดยฉากสำคัญที่มีส่วนในการให้ความหมายความรัก มีดังนี้

ฉากในห้องนอน เป็นฉากที่ปรากฏให้เห็นในช่วงที่หมอสุธีกับดารารายรักกัน ซึ่งห้องนอนเป็นสถานที่ที่สื่อถึงความสัมพันธ์ทางกายระหว่างตัวละครหลักทั้ง 2 คน

ฉากชายทะเล เป็นฉากที่ปรากฏในตอนที่ดารารายกับหมอสุธีรักกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรักของตัวละครในช่วงที่มีความสุข อีกทั้งยังช่วยเสริมความรู้สึกทางด้านความรักของตัวละครให้เด่นชัดยิ่งขึ้นอีกด้วย

ฉากในห้องลับ เป็นสถานที่ที่หมอสุธีลงมือฆ่าหั่นศพดาราราย ซึ่งสถานที่นี้เป็นห้องสี่เหลี่ยม ไม่มีหน้าต่าง ไม่มีแสงใดๆ แสดงให้เห็นถึงการไร้ทางสู้ และภาวะไร้ทางออกของตัวละครดาราราย ที่ต้องเจอกับชะตากรรมอันโหดร้าย และไร้หนทางสู้

4.5.2.7 สัญลักษณ์พิเศษ

สัญลักษณ์ทางภาพ ได้แก่ แหวนที่หมอสุธีมอบให้แก่ดาราราย ซึ่งแสดงถึงความรักที่หมอสุธีมอบให้ดาราราย โดยหมอสุธีมอบให้กับดารารายตอนที่ทั้งสองมีความสัมพันธ์ต่อกัน

สัญลักษณ์ทางเสียง ได้แก่ เพลงคิดถึงเธอทุกที่ที่อยู่คนเดียว แทนถึงदाराराय ซึ่งเป็นเครื่องมือและกลไกที่ทำให้เกิดการสะกดจิตระหว่างदारारायกับหมอสุธี

4.5.2.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

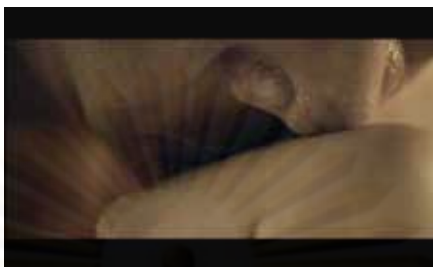
มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “บอดี้ ศพ # 19” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 (First-person narrator) และมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) โดยมุมมองบุรุษที่ 1 จะใช้เล่าตอนที่ตัวละครหลักตกอยู่ในความน่าสะพรึงกลัวทำให้ผู้ชมกลายเป็นผู้มีส่วนร่วมกับตัวละคร ส่วนมุมมองแบบรู้รอบด้าน จะใช้เล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละครรอบข้าง และที่มาที่ไปของเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่ามุมมองในการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่องนี้ ไม่มีการสื่อความหมายใดๆ ในเรื่องความรัก

4.5.2.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักระหว่างกันของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าผู้สร้างภาพยนตร์มีการใช้ภาพระยะไกล (Long shot) เพื่อให้เห็นถึงภาพบรรยากาศโดยรวมทั้งหมด ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงการกระทำของตัวละครมากขึ้น และภาพระยะใกล้มาก (Very close-up shot) เพื่อเน้นความชัดเจนของสีหน้าตัวละคร

ภาพที่ 4.51 ตัวอย่างภาพระยะใกล้ ภาพระยะปานกลาง และภาพระยะใกล้เพื่อสื่อถึงการแสดงความรักของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่แล้วเป็นการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อให้เห็นถึงสีหน้า แววตา และความรู้สึกขณะนั้นของตัวละครได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าโทนแสงที่ใช้เป็นโทนมืดๆ เพื่อสื่อถึงความทุกข์ของตัวละคร

ภาพที่ 4.52 ตัวอย่างภาพระยะใกล้เพื่อแสดงถึงสีหน้าสุขใจและเสียใจของตัวละคร

4.5.2.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “บอดี้ ศพ # 19”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “บอดี้ ศพ # 19” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความผิดพลาดจากความรักก่อให้เกิดจุดจบที่เป็นโศกนาฏกรรม” โดยภาพยนตร์มีการสื่อให้เห็นว่าความรักที่ผิดพลาด ซึ่งในที่นี้ก็คือความรักที่ผิดศีลธรรมเป็นต้นเหตุของเรื่องราวและปัญหาทั้งหมด ซึ่งความรักที่พบถูกนำเสนอในแง่มุมของความผิดหวัง โดดเดี่ยว การถูกทิ้งจากคนรัก และการถูกคนรักทำร้าย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโศกนาฏกรรมเพราะความรักในที่สุด

4.5.3 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์สยองขวัญ

จากการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์สยองขวัญ ผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

4.5.3.1 ความหมายความรักในภาพยนตร์สยองขวัญสะท้อนให้เห็นถึงความทุกข์ที่เกิดจากรัก

จากในภาพยนตร์ จะเห็นได้ว่าตัวละครล้วนได้รับความทุกข์ทรมานจากรักที่ตั้งอยู่บนความไม่พอดี ขาดสติ และมีการยึดติดกับความรักมากเกินไป ซึ่งก่อให้เกิดการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างผิดๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแง่มุมความรักในภาพยนตร์สยองขวัญนั้นเป็นอีกด้านหนึ่งของความรักที่ไม่ได้มีแต่ความสุขและสมหวังเพียงอย่างเดียว

4.5.3.2 ความหมายความรักในภาพยนตร์สยองขวัญเป็นความรักที่จบลงด้วยโศกนาฏกรรม

ความรักที่พบในภาพยนตร์สยองขวัญนั้นไม่ได้จบลงด้วยความสุขสมหวังของตัวละครเลย ซึ่งภาพยนตร์มีการให้ความหมายว่า ความรักนั้นสามารถกลายเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้ถ้าความรักไม่ได้ตั้งอยู่บนความมีสติ และสามารถก่อให้เกิดการสูญเสียและนำไปสู่โศกนาฏกรรมในที่สุด

4.6 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์เพลง

4.6.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง”

4.6.1.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลัก โดยการแนะนำตัวละครหลัก 2 คน คี๊วและทองกวาว ซึ่งเป็นคู่รักกัน ทั้งสองคนมีฐานะที่แตกต่างกันมาก โดยทองกวาวเป็นลูกกำนัน แต่คี๊วเป็นแค่ลูกชาวนาจนๆ แต่ความแตกต่างทางฐานะก็ไม่ได้ทำให้ทองกวาวรักคี๊วน้อยลงแต่อย่างใด

ความรักระหว่างคล้าวกับทองกวาวเริ่มมีอุปสรรค เพราะทางพ่อแม่ของทองกวาวตั้งแ่งรังเกียจคล้าวเพราะความจน และด้วยความที่กลัวคล้าวจะหลอกเอาเงินจากทองกวาว พ่อแม่ของทองกวาวจึงส่งทองกวาวและบุปผา ญาติของทองกวาวไปอยู่กับป้าที่กรุงเทพฯ จึงทำให้ทั้งคล้าวและทองกวาวต้องแยกจากกัน ทั้งสองคนเริ่มเจออุปสรรคทางความรักมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อพ่อแม่ของทองกวาวคอยยุแยงทั้งสองฝ่ายว่าทั้งคล้าวและทองกวาวต่างมีคนรักใหม่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทั้งสองคนเข้าใจผิดกัน

ทองกวาวตัดสินใจแก้ปัญหาความรักด้วยการตกลงรับหมั้นกับชายหนุ่มจากกรุงเทพฯ เพื่อประชิดคล้าว แต่ไม่รู้เลยว่าผู้ชายคนนั้นหวังจะได้สมบัติจากการแต่งงานกับทองกวาว แต่เมื่อภรรยาของชายหนุ่มจากกรุงเทพฯ ปรากฏตัวขึ้นมา ความจริงทุกอย่างจึงเปิดเผยทั้งเรื่องที่เขาหวังสมบัติ และเรื่องที่เขามีภรรยาแล้ว

เรื่องราวยังไม่สงบสุขเมื่อเกิดมีโจรปล้นเงิน และได้จับตัวทองกวาวกับป้าไปเรียกค่าไถ่ แต่พวกคล้าวกับเพื่อนๆ มาช่วยไว้ได้ เรื่องราวจึงคลี่คลาย ทางฝ่ายพ่อแม่ของทองกวาวจึงเห็นความดีของคล้าว และยกลูกสาวให้แต่งงานด้วยในที่สุด เรื่องจึงกลับเข้าสู่ภาวะสงบสุขอีกครั้ง

โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่องมนต์รักลูกทุ่งนี้ประกอบไปด้วย 4 ภาวการณ์หลัก ที่เริ่มต้นเปิดเรื่องด้วยความสงบสุข เหตุการณ์นำเข้าสู่ภาวะปัญหา ตัวละครแก้ไขปัญหา และจบลงด้วยความสงบสุขอีกครั้งของตัวละครที่ลงเอยด้วยความสุขสมหวังทางความรัก

4.6.1.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง” มีแก่นความคิดหลักคือ “คนเราไม่สามารถตัดสินกันได้ที่รูปร่างหน้าตาภายนอกหรือแค่ฐานะ” อันเนื่องมาจากเนื้อหาที่เล่าถึงการที่ตัวละครหลักต้องเจออุปสรรคทางความรักเพราะความที่เขาคจนและไม่มีหน้ามีตาในสังคม จึงทำให้พ่อแม่ของอีกฝ่ายไม่ยอมรับ ซึ่งท้ายที่สุดแล้วความรวยหรือความจนก็ไม่ใช่เครื่องตัดสินความเป็นคนของมนุษย์ แต่เป็นจิตใจและความดีงามของมนุษย์นั่นเองที่เป็นตัวพิสูจน์คุณค่าของคน

4.6.1.3 บทสนทนา

ภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง” มีบทสนทนาที่สื่อความหมายด้านความรัก ดังนี้

บทสนทนาระหว่างคล้ากับทองกวาว

คล้า : อยากให้เวลาหยุดอยู่ตรงนี้จังเลยนะจ๊ะ

ทองกวาว : อยู่ใกล้ทองกวาวก็พูดแบบนี้ พอหลับตาก็คงพูดกับคนอื่นเหมือนกัน

คล้า : ใครเค้าจะมาไยดีคนจ๋าๆ อย่างพี่ เห็นจะมีแต่ทองกวาวละนะ ที่ไม่รังเกียจพี่

ทองกวาว : มีหรือจนไม่ต่างกันหรอกจ๊ะ มันขึ้นอยู่กับหัวใจต่างหาก

คล้า : นกกระปูดมันร้องเรียกให้น้ำขึ้นละ เหมือนพี่ที่ร่ำร้องเรียกรัก กลัวว่ารักจะเปลี่ยนไป หากแม้วันใด ทองกวาวสิ้นรักจากพี่ หัวใจของพี่ก็คงร้องเรียกทองกวาวจนตาย

ทองกวาว : ไม่มีวันใดที่ทองกวาวจะเปลี่ยนใจไปจากพี่คล้าหรอกจ๊ะ

คล้า : พี่อยากอยู่ใกล้กับทองกวาวชั่วชีวิต แต่ยังคงคิดมันก็ยิ่งห่างเหลือเกิน เพราะความจน กั้นเราไว้

ทองกวาว : มีหรือจนมันไม่สำคัญหรอกจ๊ะ ถ้าพี่จริงจังซะอย่าง พี่ต้องกล้าไปสู้ขอทองกวาว กับพ่อ

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ตัวนางเอกไม่เคยมองพระเอกที่ฐานะ หรือความรวย แต่เธอรักเขาที่จิตใจ และความจริงใจที่เขามีให้กับเธอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความรักในมุมมองของ นางเอกเป็นความรักที่ไม่ได้มองแค่ภายนอกหรือรูปร่างหน้าตา แต่เป็นการให้ความสำคัญกับจิตใจ ของอีกฝ่ายหนึ่งมากกว่า

4.6.1.4 ตัวละคร

คล้า – ชายหนุ่มผู้ยากจน เป็นคนซื่อๆ มีอาชีพทำนา แต่ไปตกหลุมรักกับหญิงสาวที่มีฐานะ สูงกว่า คล้าเป็นคนที่มีเจียมเนื้อเจียมตัวในความจนของตนเอง และคิดอยู่เสมอว่าตนเองนั้นด้อยค่า แต่เขาก็เป็นคนที่รักใคร่รักจริง และรักเดียวใจเดียวต่อคนรักอย่างมาก เขาเป็นคนที่มีความพยายาม ในการที่จะสร้างเนื้อสร้างตัวเพื่อคนรัก และพยายามพิสูจน์ความจริงใจของตนเองเพื่อให้พ่อแม่ของ อีกฝ่ายยอมรับ จึงถือได้ว่าคล้าเป็นผู้ชายที่มีความพยายามในการพิสูจน์ตนเองเพื่อคนรักอย่าง จริงใจ

ทองกวาว – หญิงสาวหน้าตาสวยงาม เป็นที่หมายปองของหนุ่มๆ หลายคน แต่เธอก็เลือกที่จะรักคล้า ชายหนุ่มจริงใจผู้ยากจน จึงแสดงให้เห็นว่าทองกวาวไม่ได้รักผู้ชายที่สถานภาพภายนอก

หน้าตา หรือเพียงฐานะ แต่เธอรักที่ความจริงใจของคนคนนั้นมากกว่า ทองกวาวยังเป็นคนที่รักเดียวใจเดียวเช่นกัน คอยดูแลเอาใจใส่คนรักอยู่เสมอๆ และไม่สนใจผู้ชายคนอื่นอีกเลยถ้าไม่ใช่คนที่เธอรัก

4.6.1.5 ความขัดแย้ง

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความรวย กับ ความจน

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งหลักที่พบในภาพยนตร์ เนื่องจากการที่ตัวละครเอกมีฐานะต่ำ ต่ำกว่านางเอก เขาจึงไม่เป็นที่ยอมรับจากฝ่ายหญิง เพราะเหตุผลเดียวคือความจนและต่ำต้อย ดังนั้นความขัดแย้งนี้จึงเป็นตัวที่ทำให้เกิดอุปสรรคทางความรักระหว่างตัวละครทั้งสอง ที่แตกต่างกันทางด้านชนชั้นอย่างสิ้นเชิง

4.6.1.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง” ส่วนใหญ่แล้วเป็นฉากตามท้องนา ทุ่งหญ้า เนื่องจากฉากเหล่านี้เป็นฉากหลักที่เกิดเรื่องราวขึ้น ดังนั้นฉากที่ใช้แสดงความรักระหว่างตัวละครกับฉากในการดำเนินชีวิตประจำวันจึงเป็นสถานที่เดียวกันเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าฉากต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้มีผลในการสร้างความหมายความรักเท่าใดนัก แต่จะทำหน้าที่ในการเสริมอารมณ์ในด้านความรักให้กับตัวละครในเรื่องมากกว่า

4.6.1.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่ใช้สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง”

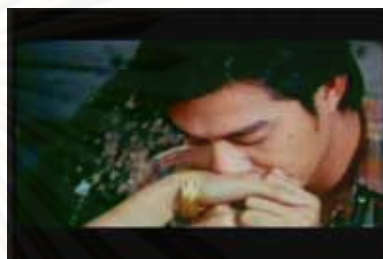
4.6.1.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของทั้งตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งถือเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) ซึ่งทำให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดและการกระทำต่างๆ ที่แสดงออกทางด้านความรักของตัวละครทั้งสองคนอย่างชัดเจน โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

4.6.1.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักระหว่างกันของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่แล้วมีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นถึงรายละเอียดโดยรวมของภาพ และเน้นที่สีหน้าของตัวละครเช่นกัน

ภาพที่ 4.53 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้ที่สื่อถึงการแสดงความรักผ่านการหอมที่มีมือของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร พบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) และภาพระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อให้เห็นสีหน้าของตัวละครได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบการใช้แสงแบบไม่สดใสในช่วงที่ตัวละครมีความทุกข์ เพื่อให้เข้ากับความรู้สึกของตัวละคร

ภาพที่ 4.54 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางและภาพระยะใกล้เพื่อสื่อถึงความรู้สึกเศร้าหมองของตัวละคร

4.6.1.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักเป็นเรื่องของจิตใจไม่ใช่สิ่งที่อยู่ภายนอก” ซึ่งภาพยนตร์ได้มีการให้ความหมายว่าเรื่องความรักนั้นไม่เกี่ยวกับความรวยความจน รูปร่างหน้าตาภายนอก หรือสถานะทางสังคมอื่นๆ แต่เป็นเรื่อง

ของความรู้สึกและความจริงใจที่แต่ละฝ่ายมีให้กัน ซึ่งคุณงามความดีและความจริงใจจะสามารถเป็นเครื่องพิสูจน์ความรักของคน 2 คน ไม่ใช่แค่สิ่งที่อยู่ภายนอกเพียงอย่างเดียว

4.6.2 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เพลง

จากการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เพลง ผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

4.6.2.1 ความหมายความรักในภาพยนตร์เพลงเป็นความรักในแง่มุขสมหวัง

ความรักที่ถูกนำเสนอขึ้นนั้นเป็นการเน้นให้เห็นถึงความสุขสมหวังในความรักของตัวละครในตอนสุดท้าย หลังจากมีการฝ่าฟันอุปสรรคทางความรักของตัวละคร จึงสามารถตีความได้ว่าความรักมักนำมาซึ่งความสุขให้กับทุกคนหลังจากที่ได้ผ่านพ้นกับอุปสรรคทางความรักไปได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์เพลงนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับตระกูลของภาพยนตร์เพลง โดยการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ในภาพยนตร์ด้วยเพลงนั้น เป็นแค่รูปแบบของการนำเสนอ แต่ไม่มีผลในการสร้างความหมายใดๆ ในเรื่องความรัก

4.7 การวิเคราะห์การเล่าเรื่องและความหมายความรักในภาพยนตร์วัยรุ่น

4.7.1 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น”

4.7.1.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” ประกอบด้วยเรื่องสั้นทั้งหมด 4 เรื่อง ครอบคลุม 4 วัย โดยแต่ละเรื่องมีโครงเรื่องดังนี้

เรื่องที่ 1 วัยมัธยมต้น

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลัก “พู” กับ “ไม้ม” ทั้งสองคนเป็นเพื่อนสนิทกัน โดยจะคอยร่วมมือกันจับสาวรุ่นพี่อยู่เสมอๆ เรื่องราวดำเนินต่อไปเมื่อวันหนึ่งพูกับไม้มได้

บังเอิญเจอ “นานา” สาวน้อยที่เป็นเพื่อนตั้งแต่สมัยเด็กๆ ของทั้งคู่ โดยทั้งคู่และไม่ต่างก็คิดจะจีบนานาแข่งกัน

ทั้งสองคนแข่งกันจีบนานาคนละวัน และตกลงกันว่าถ้าใครได้เบอร์นานาก่อนจะเป็นฝ่ายชนะ แต่เรื่องก็เริ่มเกิดขึ้น เมื่อทั้งสองคนแตกคอกันเพราะความเข้าใจผิดเรื่องนานา จึงทำให้ทั้งคู่ผิวดนกับนานาเพราะต้องการจะเสียสละให้อีกฝ่าย และทั้งสองคนก็ไม่ได้คุยกันอีกเลยในช่วงปิดเทอม

เมื่อเปิดเทอม เรื่องราวก็เริ่มคลี่คลาย เมื่อทั้งสองคนรู้ความจริงว่าในวันนั้นต่างคนต่างก็ไม่ได้ไปหานานากันทั้งคู่ และพบว่านานาได้ฝากเบอร์โทรศัพท์ของเธอให้ทั้งคู่และไม่คนละครั้ง ทั้งคู่และไม่กลับมาเข้าใจกันอีกครั้ง และแข่งกันจีบนานากันเหมือนเดิม เรื่องจบลงด้วยความสงบสุขของตัวละคร

เรื่องที่ 2 วัยมัธยมปลาย

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลัก “โอเล็ก” ที่กำลังคลั่งไคล้นักเรียนใต้หวันที่ชื่อ “ตีตี้” อย่างมาก เธอรู้เรื่องราวทุกอย่างเกี่ยวกับตีตี้ทุกอย่างและเฝ้ารอวันที่เขาจะมาเมืองไทยเพื่อแสดงคอนเสิร์ต โอเล็กมีความคลั่งไคล้มากจนถึงขนาดลงทุนไปเรียนภาษาจีนเพื่อที่จะเอาไวย่ร้องในวันคอนเสิร์ตที่ตีตี้มาเมืองไทย

แต่แล้วภาวะปัญหาก็เกิดขึ้นกับตัวละครหลัก เมื่อคอนเสิร์ตของตีตี้ที่จะมาแสดงในเมืองไทยเกิดถูกยกเลิกขึ้นมากลางคัน ทำให้ความฝันทุกอย่างของโอเล็กพังทลายลง เธอจึงตัดสินใจอัดวิดีโอที่เธอร้องเป็นภาษาจีนไปให้ตีตี้แทน

เรื่องราวดำเนินมาเรื่อยๆ จนวันหนึ่งโอเล็กได้เจอกับตีตี้โดยบังเอิญในวันไหว้บรรพบุรุษที่สุสาน จึงทำให้เธอดีใจมาก และเรื่องราวก็จบลงที่โอเล็กได้ตัวไว้อีพีไปดูคอนเสิร์ตของตีตี้ในวันเปิดเทอมอย่างไม่คาดฝัน

เรื่องที่ 3 วัยมหาวิทยาลัยตอนต้น

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลัก “ใจ้” ที่บังเอิญไปแอบหลงรัก “ซี่” เพื่อนสาวร่วมคณะของเขา เขาจึงพยายามหาวิถีทางเพื่อที่จะจีบและเอาชนะใจเพื่อนสาวของตนให้ได้

เรื่องราวได้เปิดเผยให้เห็นถึงความพยายามและความทุ่มเทของใจที่จะจีบจีบ แต่ปัญหาเริ่มเกิดขึ้น เมื่อใจถูกปฏิเสธจากปากของเพื่อนสาวเขา ด้วยความที่เธอไม่ได้คิดอะไรกับใจเลย เหตุการณ์นี้จึงทำให้ใจเสียใจและผิดหวังอย่างมาก

ท้ายสุดแล้วใจก็พยายามตัดใจ ในขณะที่จีบพยายามทำให้มิตรภาพระหว่างเธอกับเขากลับมาอีกครั้ง ซึ่งใจก็ยอมรับในมิตรภาพนั้น ทั้งสองกันจึงกลับมาเป็นเพื่อนกันดังเดิม

เรื่องที่ 4 วัยมหาวิทยาลัยตอนปลาย

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครหลัก 2 คน ระหว่าง “เหิร” กับ “นวล” ซึ่งเป็นแฟนกัน โดยในช่วงปิดเทอม นวลต้องไปฝึกงานที่ต่างจังหวัด เหิรจึงรู้สึกเป็นอิสระเต็มที่

เรื่องราวได้ดำเนินต่อไป โดยเหิรตัดสินใจไปหานวลก่อนวันครบรอบที่คบกัน 3 ปี ของพวกเขาเพื่อไปเซอร์ไพรส์ แต่ในระหว่างทางนั้น เขาได้เจอกับสาวเซ็กซี่ชาวญี่ปุ่นคนหนึ่ง จึงทำให้เขาพลอยใจไปกับสาวญี่ปุ่นคนนั้น และโกหกนวลว่ารถไฟเสียกลางทาง

เรื่องราวเข้าสู่ภาวะปัญหาเมื่อเหิรเกือบมีอะไรกับสาวญี่ปุ่น และบังเอิญนวลก็ได้ยินเรื่องราวทั้งหมดผ่านทางโทรศัพท์ จึงทำให้นวลบอกเลิกกับเหิรเพราะเสียใจมาก แต่เหิรก็พยายามขอคืนดีจากเธอเพราะทำไปโดยไม่ตั้งใจ ซึ่งในที่สุดแล้วเรื่องราวก็จบลงด้วยความเข้าใจระหว่างตัวละครทั้ง 2 คน

4.7.1.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” มีแก่นความคิดหลักคือ “ความรักของวัยรุ่นเป็นเพียงการเริ่มต้น” อันเนื่องมาจากภาพยนตร์เล่าถึงความรักของวัยรุ่น 4 วัยที่ต้องเจอปัญหาเรื่องราวความรักที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจต้องเจอทั้งสุขและทุกข์ ความสนุกสนาน การอกหัก เสียใจ ผิดหวัง ดังเช่นที่ตัวละครทุกคนประสบพบเจอ แต่ท้ายสุดแล้ว ตัวละครทุกคนก็สามารถผ่านมันไปได้ เพราะชีวิตของพวกเขาเป็นแค่เพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น และมันจะต้องดำเนินต่อไป

4.7.1.3 บทสนทนา

บทสนทนายาระหว่างทุกกับไม้

ไม้ : มึงมีอะไรจะบอกกุ่มัย?

พู่ : มึงก่อนเลย

ไม้ : มึงนั่นแหละ

พู่ / ไม้ : กูชอบนานา

พู่ : มึงจะเอาไรวะ?

ไม้ : ก็จีบนานา

พู่ : เฮ้ย นี่กูคิดดั่งขนาดนี้เลยหรอวะ? แต่ครั้งนี้กูอยากไปคนเดียววะ

ไม้ : เฮ้ย กูก็คิดดั่งขนาดนี้เลยหรอวะ จันมึงกะกูแฟร์ๆ มึงวันคู่ กูวันคี่

พู่ : ได้ ถ้าใครได้เบอร์นานาก่อนคนนั้นชนะ

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าทั้งตัวพู่และไม้ต่างก็ต้องการแย่งกันจีบนานาให้ได้ และมีการตั้งข้อตกลงในการจีบผู้หญิง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ของวัยรุ่น และการต้องการเอาชนะของแต่ละฝ่าย ซึ่งมีเรื่องอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นหลักซึ่งอาจจะยังไม่เรียกว่าความรักก็เป็นได้

บทสนทาระหว่างใจกับชี

ใจ : ปกติตอนนี้เราได้ว่ารู้ว่า/ ผู้หญิงที่สวยที่สุดไม่ใช่พวกนี้/ แต่เป็นผู้หญิงในภาพนี้/ เราพูดเล่นนะ/ ที่ตั้งใจจะพูดจริงๆ ก็คือ/ เราได้อยู่ใกล้กับเพื่อนคนหนึ่ง/ ซึ่งเรารู้สึกว่าเขามีชีวิตชีวา/ และน่ารักมาก/ ตอนนี่เราเริ่มชอบเค้าแล้วละ

แล้วใจก็เดินจากชีไป ซิจึงรีบวิ่งตามใจมาและบอกกับใจว่า

ชี : ใจ อย่าทำงี้เลยหว่า ฉันทว่ามันไม่เวิร์คหรอก

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงวิธีบอกรักของใจต่อเพื่อนหญิงที่เขาแอบรัก ซึ่งทำที่สุดแล้วความรักของใจก็ไม่สมหวัง เพราะสิ่งที่เพื่อนของเขาต้องการก็คือมิตรภาพมากกว่า ดังนั้นบทสนทนานี้จึงทำให้เห็นถึงความอกหักเสียใจจากความรัก

บทสนทาระหว่างเหิร์กับนวล

เหิร์ : แล้วนี่นวลเป็นยังไงบ้างอะ?

นวล : ก็ไม่เป็นไรหรอก ก็แค่เจ็บ

เหิร : นวล คือจริงๆ ตอนก่อนวันครบรอบ เราารู้สึกอยากเจอนวลมากเลยนะ เราเลยขึ้นรถไฟไปหานวลก่อนวันหนึ่ง แต่ว่าที่เรามาถึงช้า เพราะเราไปเจอผู้หญิงญี่ปุ่นคนหนึ่ง คำนารักมากเลยนะ เอ็กซ์ด้วย เราว่าผู้ชายทุกคนต้องคิดเหมือนเรา เราก็ลงไปกับเค้า แต่เราจะว่ายังไงเราก็มาหาเธอทันแน่ๆ นะนวล แต่มันก็ไม่ทันจริงๆ แล้ววันครบรอบที่เราคุยโทรศัพท์กัน แล้วเราอยู่กับเค้า แล้วมันก็เป็นวัน full moon แล้วเค้าก็เกือบจะมีอะไรกัน แต่เราก็ไม่ได้ทำอะไรจริงๆ นะนวล ภาพเธอมันแวบเข้ามาในหัวเรา ทำไม่ได้จริงๆ หวะนวล ไม่ใช่เพราะเค้า แต่เป็นเพราะเธอ

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการร้องขอคืนดีของเหิรต่อแฟนของเขา ซึ่งเขาก็รู้ว่าสิ่งที่เขาทำนั้นผิด แต่เขาก็ยังคงรักนวลอยู่ จึงสะท้อนให้เห็นแง่มุมความรักว่า สิ่งที่เหิรทำผิดไปนั้นเป็นแค่อารมณ์ชั่ววูบ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างเขากับนวลนั้นเป็นสิ่งที่จริง และเขาก็ต้องการจะรักษาความสัมพันธ์ระหว่างเขากับเธอต่อไป

4.7.1.4 ตัวละคร

พู – เด็กหนุ่มที่มีนิสัยขี้เล่น เป็นคนที่มีหน้าตาค่อนข้างดี ดังนั้นเขาจึงใช้หน้าตาคอยบริหารเสน่ห์และจีบสาวอยู่บ่อยๆ พูมีคู่ซี้ที่จะคอยแทะก๊มกั้มกันเพื่อคอยจีบรุ่นพี่สาวๆ สวยๆ หน้าตาดีๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคึกคะนองของเด็กวัยรุ่นที่ต้องการมีสาวๆ สวยๆ อยู่ข้างกายตลอดเวลา แต่เมื่อพูได้มาเจอเพื่อนหญิงสมัยอนุบาล ก็ทำให้เขาคิดจะจีบหญิงสาวคนนี้จริงจัง และทำให้เขากับเพื่อนสนิทต้องผัดใจกัน

ไม้ม – เด็กหนุ่มที่มีบุคลิกนิ่งๆ และวางฟอร์มอยู่ตลอดเวลา ไม้มีนิสัยเหมือนเด็กหนุ่มวัยรุ่นทั่วไปที่ชอบหญิงสาวหน้าตาดีๆ ไม่ชอบผู้หญิงคนเดียวกับเพื่อนสนิทของเขา จึงทำให้เขาต้องทำทุกวิถีทางเพื่อที่จะได้เบอร์ของคนที่เขาชอบมาก่อนเพื่อน แต่ท้ายสุดแล้วไม้มก็เป็นคนที่รักเพื่อนมาก และยอมเสียสละคนที่ตนเองชอบให้เพื่อนอย่างเต็มที่ แม้จะตนเองจะต้องเสียใจก็ตามที่

นานา – หญิงสาวหน้าตาน่ารักที่พูและไม้มต่างแอบชอบ นานาเป็นคนน่ารักสดใส ค่อนข้างสับสนในตัวเอง โดดเดี่ยว และยังไม่รู้ใจตัวเองว่าชอบอะไร ด้วยเหตุนี้เธอจึงมีไมตรีให้กับทั้งพูและไม้ม และไม่ยอมเลือกคนใดคนหนึ่ง เพราะกลัวอีกฝ่ายจะต้องเสียใจ

ไอลี้ก – เด็กสาวมัธยมปลายที่บ้าคลั่งดาราดได้วันดีดีเป็นชีวิตจิตใจ ไอลี้กยอมลงทุนไปเรียนภาษาจีนเพื่อที่จะสามารถท่องเนื้อเพลงจีนของดีดีดี และเข้าใจความหมายทั้งหมดได้ ด้วยความ

ที่โอดี้ก็มีความพยายามทุ่มเท และจริงจังกับความชื่นชอบนักร้องในดวงใจตัวเองอย่างถึงที่สุด เธอจึงเสียใจมากเมื่อรู้ว่าคอนเสิร์ตของดีดี้ถูกยกเลิก

โจ้ – ชายหนุ่มวัยรุ่นที่ค่อนข้างอ่อนไหวกับความรัก โจ้แอบหลงรักเพื่อนสาว จนลงทุนยอมทำทุกอย่างเพื่อที่จะจีบซีให้ติด โจ้เป็นผู้ชายที่ค่อนข้างโรแมนติกและอ่อนไหว และเมื่อเขาโดนหักอกจากผู้หญิงที่เขาแอบชอบ เขาจึงเสียใจเป็นอย่างมาก แต่เขาก็ยังไม่เลิกที่จะทำอะไรให้เธอเมื่อถึงวันเกิดของเธอ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโจ้เป็นคนที่จริงจังกับความรักอย่างมาก

ซี – สาวสวยวัยรุ่นหน้าตาดีที่โจ้แอบชอบ ซีเป็นคนที่หัวๆ และสามารถคุยเล่นกับผู้ชายได้อย่างไม่เคอะเขิน ด้วยความที่เป็นคนน่ารักสดใส จึงทำให้โจ้แอบชอบซี ซีเป็นคนตรงๆ คิดอะไรก็พูดออกมา จึงทำให้เธอกล้าที่จะบอกกับโจ้ตรงๆ ว่าระหว่างเธอและเขามันคงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ แต่ซีก็ยังเห็นแก่ความเป็นเพื่อนของเธอและเขา เธอจึงพยายามหาทางคุยกับโจ้เพื่อให้ความสัมพันธ์และมิตรภาพกลับมาเป็นเหมือนเดิม

เหิร – ชายหนุ่มที่ร่าเริงสนุกสนาน มีเพื่อนเยอะ เหิรเป็นคนที่รักแฟนมากแต่ไม่ค่อยแสดงออก เรื่องความรักและความโรแมนติกเท่าไรหรอก ค่อนข้างเป็นคนโลเล และสับสน ด้วยความที่เขาชอบผู้หญิงญี่ปุ่นมาก เขาจึงตกลงไปเที่ยวเกาะกับผู้หญิงญี่ปุ่นอย่างไม่ลังเล เหิรเกือบทำผิดกับแฟนของตน แต่ก็หักห้ามใจไว้ได้ทัน เพราะเขารักนวลมาก และสารภาพผิดตรงๆ กับนวลเพื่อขอให้นวลอภัยให้กับเขา

นวล – หญิงสาวที่ค่อนข้างมั่นคงในความรัก ภายนอกจะดูเข้มแข็งแต่จริงๆ แล้วอ่อนไหวมาก นวลเสียใจมากเมื่อรู้ว่าเหิรคิดจะนอกใจตน แต่นวลก็ยังเห็นแก่ความรักของเธอและเหิรที่คบกันมานาน และในที่สุดนวลก็ยอมให้ออกาสกับเหิรอีกครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเธอรักแฟนของตนมากและยอมที่จะให้ออกาสเขาอีกครั้ง

4.7.1.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

เหิร – โดยความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากการที่เหิรไปเจอหญิงสาวชาวญี่ปุ่น จึงทำให้เขาเกิดความสับสนในจิตใจไปพักหนึ่งทั้งๆ ที่เขามีแฟนแล้ว อันเนื่องมาจากหญิงสาวชาวญี่ปุ่นคนนี้เป็นผู้หญิงในสเปคของเขานั่นเอง

2) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

พู่ กับ ไม้ม้า – ความขัดแย้งระหว่างตัวละครทั้งสองคนนี้เกิดขึ้นจากการที่ทั้งคู่ชอบผู้หญิงคนเดียวกัน และคิดที่จะจีบจริงจัง จึงทำให้ทั้งคู่พยายามอย่างหนักที่จะทำให้หน้าตาให้เบอร์กับตนเอง และทำให้ทั้งสองคนเกิดความเข้าใจผิดกันมากที่สุด

นอกจากนี้ ในภาพยนตร์ “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรักดังต่อไปนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง การนอกใจ กับ ความซื่อสัตย์

ความขัดแย้งนี้พบได้ในคู่ของเหิรกับนวน โดยตัวละครหลัก เหิร เป็นคนที่รักแฟนมาก แต่เขาเกิดความชั้วบเพราะเห็นหญิงสาวที่หน้าตาดี และตรงสเปค จนเกือบที่จะนอกใจนวน แต่เขาก็ยังมีความซื่อสัตย์กับคนรักของเขา และหักห้ามใจไม่ทำผิดกับนวนได้ ซึ่งตัวละครหลักมีความขัดแย้งกันระหว่างความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและความอยากในใจตนเอง แต่แล้วสุดท้ายเขาก็เลือกที่จะไม่นอกใจแฟนของเขา และรีบกลับไปหานวนทันที

ข. ความขัดแย้งระหว่าง ความรักแบบเพื่อน กับ ความรักแบบซู้สาว

ความขัดแย้งนี้พบได้ในเรื่องราวของพู่กับไม้ม้า และคู่ของใจกับซี โดยแสดงให้เห็นว่าเรื่องความรักและมิตรภาพของวัยรุ่นเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ขาด และมักจะเกิดจากคำว่ามิตรภาพก่อนเสมอ โดยเมื่อเพื่อนแอบชอบเพื่อน คำว่ามิตรภาพจึงอาจเป็นสิ่งที่ถูกสั่นคลอนได้ง่าย ด้วยเหตุนี้จึงเกิดเป็นความขัดแย้งในเรื่องความรักกับคำว่ามิตรภาพได้

ค. ความขัดแย้งระหว่าง การคาดหวัง และการผิดหวัง

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครโอเล็ก โดยสะท้อนให้เห็นว่าการที่ทุ่มเทความรักความชอบให้กับใครคนหนึ่ง ก็ย่อมเกิดความคาดหวังที่มาก ดังนั้นเมื่อคาดหวังมาก ความผิดหวังก็จะมากขึ้น

ตามไปด้วย เห็นได้จากการที่ไอ้เล็กคาดหวังว่าดีดีจะมาเมืองไทย แต่ความหวังกลับต้องพังทลายลง กลายเป็นความผิดหวังแทน

4.7.1.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นฉากในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฉากในมหาวิทยาลัย ฉากตามสถานที่ท่องเที่ยว ฉากบนรถไฟ ฉากในร้านกาแฟ ฉากที่บ้าน กับ ฉากธรรมชาติ ได้แก่ ฉากที่ชายทะเล โดยฉากสำคัญที่ผู้วิจัยพบว่ามีส่วนในการสร้างความหมายความรัก มีดังนี้

ฉากชายทะเล ซึ่งฉากนี้เป็นตอนที่เทิรหำใจตัวเองไว้ไม่อยู่ และเกือบจะมีความสัมพันธ์ทางกายกับอาโออิ นักท่องเที่ยวสาวชาวญี่ปุ่นที่เขาตามมาเที่ยวด้วย โดยฉากนี้ถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างเทิรกับนวล

4.7.1.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยไม่พบสัญลักษณ์พิเศษที่ใช้สื่อความหมายในภาพยนตร์เรื่องนี้

4.7.1.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ซึ่งเป็นมุมมองแบบรู้รอบด้าน (Omniscient) โดยผู้ชมสามารถเห็นพฤติกรรมความคิดของตัวละครชายและหญิงในเรื่องความรักที่แสดงออกมาได้อย่างชัดเจน

4.7.1.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงถึงการแสดงออกด้านความรักของตัวละครนั้น ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อสื่อความหมายในภาพ โดยโทนแสงที่ใช้เป็นโทนสดใสเพื่อสื่อความหมายถึงวัยรุ่นที่เป็นวัยที่สนุกสนาน

ภาพที่ 4.55 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงการแสดงความรักต่อกันระหว่างตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะใกล้ (Close-up shot) และภาพระยะปานกลาง (Medium shot) นอกจากนี้ยังพบการใช้ภาพมุมต่ำ (Low angle) เพื่อเน้นให้เห็นถึงสีหน้าความผิดหวังของตัวละคร

ภาพที่ 4.56 ตัวอย่างภาพระยะใกล้และภาพระยะปานกลางเพื่อสื่อถึงสีหน้าความผิดหวังของตัวละคร

4.7.1.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักของวัยรุ่นเปรียบเสมือนกับการเริ่มต้น” โดยในเรื่องราวความรักทั้ง 4 เรื่องต่างก็เล่าถึงแง่มุมความรักของวัยรุ่นในช่วง 4 วัย ซึ่งในช่วงความรักของวัยรุ่น จะมีทั้งความสดใส ความผิดหวัง ความเสียใจ ความเศร้า และมีหลากหลายอารมณ์ รวมถึงเป็นความรักที่รวมถึงมิตรภาพระหว่างเพื่อนด้วยเช่นกัน ซึ่งท้ายสุดเมื่อเจอกับความผิดหวัง วัยรุ่นเหล่านั้นก็ยังคงต้องเดินหน้าต่อไปในชีวิต และยังคงต้องเจออะไรอีกมากมายในอนาคต ดังนั้นสิ่งที่พบเจอในช่วงวัยรุ่นก็เป็นเพียงแค่การเริ่มต้น และการผิดหวังในความรักจึงไม่ใช่เรื่องใหญ่อะไรในชีวิต

4.7.2 การวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย”

4.7.2.1 โครงเรื่อง

ภาพยนตร์เปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละครหลัก “ป้อม” ที่ตัดสินใจสอบเข้าโรงเรียนดนตรีเพื่อตาม “ดาว” ผู้หญิงที่เขาแอบชอบมาตั้งแต่สมัยมัธยมต้น โดยป้อมปิดบังพ่อแม่เขาเรื่องที่เขาเข้าเรียนโรงเรียนดนตรี แต่กลับบอกว่าได้เข้าโรงเรียนเตรียมหมอแทน

ต่อมาป้อมได้รู้จักกับ “อ้อม” ลูกสาวของเพื่อนสนิทพ่อ อ้อมจึงช่วยป้อมปิดบังเรื่องโรงเรียนให้เขา ป้อมพยายามหาทางใกล้ชิดกับผู้หญิงที่เขาแอบชอบโดยการเข้าวงออเคสตราด้วยการเล่นกลองทีมปะนี้ แต่ความสัมพันธ์ของเขากับเธอก็ยังไม่คืบหน้าไปไหน ในขณะที่เขากับอ้อมเริ่มสนิทกันเรื่อยๆ

เรื่องราวเริ่มเข้าสู่ภาวะปัญหาเมื่อพ่อแม่เขา รู้ความจริงเรื่องที่ป้อมปิดบังจากปากของครูที่มาขอให้พ่อแม่ป้อมยินยอมให้ป้อมสอบชิงทุนไปเรียนต่างประเทศ ทำให้พ่อกับแม่ป้อมโกรธมาก ป้อมจึงเข้าใจผิดคิดว่าอ้อมเป็นคนบอกความจริงกับพ่อแม่เขา

เรื่องราวเริ่มคลี่คลายลงเมื่อพ่อกับแม่ยอมเข้าใจป้อม ส่วนป้อมก็รู้ความจริงว่าอ้อมไม่ได้เป็นคนบอก ทั้งสองจึงกลับมาเข้าใจกันดังเดิม แต่ก็เกิดภาวะที่ป้อมต้องตัดสินใจว่าจะไปต่างประเทศหรือเรียนอยู่ที่เดิมต่อ ทำยสุดแล้วป้อมก็ตัดสินใจไม่ไปต่างประเทศพร้อมกับดาว และเลือกที่จะอยู่กับเพื่อนสนิทอย่างอ้อมต่อไป

4.7.2.2 แก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง “เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย” มีแก่นความคิดหลักคือ “การตัดสินใจเลือกในสิ่งที่เหมาะสมกับตนเอง” โดยเนื้อหาได้กล่าวถึงชีวิตวัยรุ่นกับทางเลือกของชีวิตที่ต้องตัดสินใจอะไรหลายๆ อย่างทั้งในเรื่องการเรียน เพื่อน ครอบครัว และความรัก ซึ่งชีวิตวัยรุ่นเป็นวัยที่คำนึงถึงอารมณ์มากกว่าเหตุผล และเป็นช่วงที่มีความสับสน จึงสะท้อนให้เห็นว่าการเลือกสิ่งใดควรจะเป็นสิ่งที่เหมาะสมและใช้กับตนเองมากที่สุด

4.7.2.3 บทสนทนา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสนทนาในภาพยนตร์ที่แสดงออกด้านความรักไว้ดังนี้

บทสนทาระหว่างป้อมและอาจารย์

อาจารย์ : ไหน นายชาติรี ลองบอกมาซิว่าทำไมถึงตัดสินใจมาเรียนที่นี่

ป้อม : ผมรักดนตรีครับ ไม่ใช่รักธรรมชาติครับ รักมานานแล้วด้วย แต่ไม่มีโอกาสได้ทำ
ความรู้จักอย่างจริงจัง จังๆ สักที 3 ปีนี้แหละครับ ที่ผมจะรู้จักเธอ เอ้ย ดนตรีอะครับ อย่างลึกซึ้งสักที

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ทำให้ป้อมตัดสินใจมาเรียนที่โรงเรียนดนตรีนั้น เป็นเพราะผู้หญิงที่เขาแอบชอบล้วนๆ ซึ่งการตัดสินใจเช่นนี้ทำให้เห็นว่าป้อมเป็นคนที่ใช้ความรู้สึก เป็นเครื่องช่วยตัดสินใจในการทำสิ่งต่างๆ มาตลอด

บทสนทาระหว่างป้อมกับดาว

ดาว : ไร ตื่นเต้นปะ?

ป้อม : ตื่นเต้นดิ ไม่เคยเล่นคอนเสิร์ตกับคนเยอะๆ มาก่อนเลย

ดาว : ป้อม.....ไม่ชอบกินผักทำไมไม่บอก?

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าในการเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ควรจะเป็นเรื่องที่ต้อง ผันใจทำ และควรทำด้วยความเต็มใจ โดยใช้นิสัยการไม่ชอบกินผักของป้อมเข้ามาเปรียบเทียบ เช่นเดียวกับเรื่องความรักและความชอบ ซึ่งถ้าคนเราจะอยู่ด้วยกัน ก็ไม่ใช่อยู่ด้วยความผินใจหรือ พยายามเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อคนที่ชอบ และทำให้สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป

4.7.2.4 ตัวละคร

ป้อม – เด็กหนุ่มผู้ไม่มีเป้าหมายในชีวิต และเป็นคนที่รอโชคชะตาอยู่ตลอด ป้อมมีนิสัยที่ไม่กล้าบอกในสิ่งที่ตนเองต้องการ ทั้งในเรื่องความรักและเรื่องครอบครัว เขาเป็นคนที่ขี้อายและไม่กล้าบอกความรู้สึกตนเองกับคนที่เขาชอบ เขายอมทุ่มเททำทุกอย่างเพื่อที่จะได้ใกล้ชิดกับผู้หญิงคนนั้น แม้กระทั่งยอมสูญเสียความเป็นตัวเอง แต่ป้อมกลับเป็นตัวของตัวเองมากขึ้นเมื่ออยู่กับหญิงสาว เพื่อนสนิทของเขา ซึ่งท้ายสุดแล้วเมื่อเขาต้องเลือกทางเดินในชีวิตของตนเอง ป้อมก็ตัดสินใจที่จะเลือกทางเดินชีวิตในแบบที่เขาต้องการทั้งในเรื่องการเรียนและความรัก

อ้อม – เด็กสาวผู้สอบเข้ามาในโรงเรียนด้วยคะแนนอันดับหนึ่ง อ้อมเป็นเด็กสาวที่ค่อนข้างหัวเราะ สนุก มั่นใจในตัวเอง อ้อมเป็นเพื่อนสนิทกับป้อม เธอช่วยเขาปิดบังพ่อกับแม่ป้อมเรื่องที่ป้อมมาเรียนดนตรี อีกทั้งเข้าหากับป้อมได้เป็นอย่างดี แม้อ้อมจะดูเป็นผู้หญิงหัวเราะ แต่แท้จริงแล้วก็อ่อนไหวเช่นกัน เธอแอบชอบเพื่อนสนิทของตนเอง และยอมช่วยเหลือคนที่เธอชอบทุกอย่าง แต่เธอก็รู้ว่าเพื่อนของตนแอบชอบดาว จึงทำให้อ้อมรู้สึกน้อยใจป้อมอยู่บ่อยๆ

ดาว – เด็กสาวหน้าตาน่ารัก นิสัยดี เรียนเก่ง เรียนร้อย และเป็นทีหหมายปองของหนุ่มๆ ทั้งหลาย รวมทั้งป้อม ดาวเป็นผู้หญิงที่ป้อมหลงรักมาตั้งแต่สมัย ม.ต้น แต่เธอก็ไม่เคยจะรู้เลย และดาวก็เป็นต้นเหตุที่ทำให้ป้อมตัดสินใจมาเรียนที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ดาวเป็นคนที่มีความมุ่งมั่นอย่างมากในทุกๆ เรื่อง โดยเฉพาะเรื่องการเรียนดนตรี นอกจากนี้ดาวยังเป็นคนไม่ชอบฝืนใจใคร และต้องการให้ป้อมเปิดเผยความรู้สึกของเธอตรงๆ

4.7.2.5 ความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ป้อม – ป้อมมีความขัดแย้งภายในจิตใจเนื่องมาจากว่าเขาไม่มีความรู้สึกถึงเลและไม่รู้ว่าอะไรคือสิ่งที่เขาต้องการกันแน่ ทั้งเรื่องความรักและเพื่อนสนิท และเรื่องการเรียนกับครอบครัว จึงทำให้เขาเกิดความรู้สึกที่ต้องตัดสินใจ

นอกจากนี้ ภาพยนตร์เรื่อง “เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย” มีคู่ขัดแย้งที่สร้างความหมายความรัก ดังต่อไปนี้

ก. ความขัดแย้งระหว่าง ความต้องการของตนเอง กับ ความต้องการของคนอื่น

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครหลัก โดยป้อมตัดสินใจเลือกเรียนดนตรีแต่ทางบ้านเข้าใจผิดว่าป้อมสอบติดเตรียมหมอ และไม่เห็นด้วยกับการที่เขาจะเรียนดนตรี จึงทำป้อมไม่กล้าที่จะบอกความจริงกับพ่อแม่ เพราะกลัวว่าจะทำให้พ่อแม่โกรธและผิดหวัง ซึ่งความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครหลักกับสังคมรอบข้าง ที่ตัวป้อมต้องการจะทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ในขณะที่พ่อกับแม่ต้องการให้เขาทำในสิ่งที่พ่อแม่ต้องการ

ข. ความขัดแย้งระหว่าง รักแรก กับ เพื่อนสนิท

ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับตัวละครหลัก โดยที่เขาต้องเลือกระหว่างคนที่เขาแอบชอบกับเพื่อนสนิทที่เข้ากันได้ดีกับเขา ซึ่งตัวละครหลักจำเป็นต้องตัดสินใจ จึงทำให้เกิดเป็นความขัดแย้งและนำไปสู่เรื่องราวและการตัดสินใจเลือกทางเดินและความสัมพันธ์ในชีวิตของเขา

4.7.2.6 ฉาก

ฉากในภาพยนตร์เรื่อง “เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย” ที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางด้านความรักของตัวละคร ผู้วิจัยพบเพียงฉากในชีวิตประจำวันของตัวละคร อันได้แก่ ฉากในโรงเรียน ซึ่งเรื่องราวทั้งหมดเกิดขึ้นในโรงเรียนเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยฉากเหล่านี้จะช่วยในเรื่องการเอื้ออารมณ์และความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น เช่น ฉากทางเดิน ที่ตัวละครหลักกลับบ้านด้วยกัน หรือฉากหน้าตึกโรงเรียน ที่บ๊อบกับอ้อมวิ่งมาร่วมกลับบ้านด้วยกัน เป็นต้น

4.7.2.7 สัญลักษณ์พิเศษ

ผู้วิจัยพบสัญลักษณ์พิเศษที่สื่อความหมายความรักในภาพยนตร์ดังนี้

ฤดูกาล แทนถึง ชีวิตวัยรุ่นที่มีการผันแปรอยู่ตลอดเวลาเหมือนกับฤดูกาล โดยช่วงที่วัยรุ่นมีความรู้สึกสดชื่น กำลังมีความรัก ก็เปรียบได้กับฤดูร้อน ช่วงฤดูฝนอาจเป็นช่วงที่หัวใจชุ่มฉ่ำ ส่วนฤดูหนาวก็เป็นช่วงเวลาที่อารมณ์กำลังเศร้าสร้อย ผิดหวัง ซึ่งภาพยนตร์ได้ใช้ฤดูกาลเพื่อเป็นการสื่อถึงวัยรุ่นที่มีหลากหลายอารมณ์

4.7.2.8 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง “เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย” เป็นมุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชาย ซึ่งก็คือมุมมองแบบบุรุษที่หนึ่ง (First-person narrator) ซึ่งทำให้ผู้ชมเห็นแค่มุมมองของฝ่ายตัวละครชายเพียงอย่างเดียว และเห็นถึงการกระทำพฤติกรรมต่างๆ ของฝ่ายชายมากกว่าตัวละครฝ่ายหญิง ดังนั้นผู้ชมจึงเข้าไปรับรู้ความคิดของตัวละครหญิงได้อย่างจำกัดโดยผ่านมุมมองของตัวละครหลักฝ่ายชายเท่านั้น

4.7.2.9 องค์ประกอบด้านภาพ

ก. ภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะภาพที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อสื่อความหมายทางความรู้สึกผ่านทางสีหน้าและแววตาของตัวละครในขณะนั้น

ภาพที่ 4.57 ตัวอย่างภาพระยะปานกลางเพื่อแสดงความรู้สึกผิดหวังและอาการแอบหลงรักของตัวละคร

ข. ภาพอื่นๆ ที่สื่อความหมายในภาพยนตร์

ผู้สร้างภาพยนตร์มีการใช้ภาพอื่นๆ เพื่อให้ความหมายในภาพยนตร์ เช่น การใช้ภาพในมุมกว้าง เพื่อให้เห็นถึงบรรยากาศทั้งหมดโดยรวมของสถานที่ และการใช้ภาพมุมต่ำ (Low angle) เพื่อสื่อความหมายถึงการตกหลุมรักฝ่ายหญิงและโอกาสที่ไกลเกินเอื้อม

ภาพที่ 4.58 ตัวอย่างภาพที่ให้ความรู้สึกความเปลี่ยวเหงาอันเนื่องมาจากการจากลา และการใช้ภาพมุมต่ำเพื่อสื่อความหมายถึงการตกหลุมรัก

4.7.2.10 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย”

โดยสรุปแล้วความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่อง “เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย” ที่ถูกสื่อออกมาคือ “ความรักคือการเลือกในสิ่งที่เข้ากับตนเอง” ซึ่งภาพยนตร์ได้เน้นนำหนักไปที่ชีวิตวัยรุ่น

กับการเลือกสิ่งต่างๆ ให้กับชีวิต รวมไปถึงเรื่องความรัก ที่มีการสะท้อนให้เห็นว่า ในบางครั้ง ความรู้สึกที่คนเราแอบชอบคนคนหนึ่ง แต่เมื่อได้เข้าไปรู้จักและสัมผัสจริงๆ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นอาจไม่ เป็นเหมือนที่คิดในตอนแรก ดังนั้นความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่องนี้จึงสะท้อนออกมาให้เห็น ว่าคนเราควรที่จะเลือกในสิ่งที่เข้ากับตนเองมากที่สุด

4.7.3 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์วัยรุ่น

จากการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์วัยรุ่น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมาย ออกมาเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

4.7.3.1 ความหมายความรักในภาพยนตร์วัยรุ่นมีการสอดแทรกคำแนะนำในเรื่อง ความรัก

ภาพยนตร์มีการนำเสนอถึงชีวิตความรักของวัยรุ่นว่าเป็นแค่เพียงการเริ่มต้น โดยวัยรุ่นทุกคนล้วนต้องเคยเจอกับแง่มุมความสมหวังและผิดหวังในชีวิตความรัก แต่สิ่งที่สำคัญก็คือการก้าวเดิน ต่อไปข้างหน้า เพราะในวัยนี้ถือได้ว่าเป็นวัยแห่งการเริ่มต้นและลองผิดลองถูก และวัยรุ่นก็ต้องเจอ ผู้คนอีกมากมายในอนาคต

4.7.3.2 ความหมายความรักในภาพยนตร์วัยรุ่นมักมีเรื่องมิตรภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง เสมอๆ

จากในภาพยนตร์วัยรุ่นจะเห็นได้ว่าในชีวิตวัยรุ่นนั้น เรื่องมิตรภาพกับความรักมักเป็นสิ่งที่ แยกกันไม่ออก ดังนั้นความหมายความรักที่ถูกตีความในภาพยนตร์วัยรุ่นจึงมีเรื่องมิตรภาพเข้ามา เกี่ยวข้องกับความรักอยู่บ่อยครั้ง จึงสะท้อนออกมาได้ว่าความรักไม่ใช่สิ่งที่สำคัญสำหรับชีวิตวัยรุ่น เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น เรื่องเพื่อน และชีวิตการเรียนเข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย

4.8 สรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย

จากการวิเคราะห์ความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยทุกตระกูล ผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักที่ถูกนำเสนอออกมาผ่านภาพยนตร์ไทยตระกูลต่างๆ นั้นมีอยู่หลากหลายความหมาย และแง่มุมที่แตกต่างกันไป โดยความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยนั้นสามารถแจกแจงออกมาได้ ดังนี้คือ ในภาพยนตร์รัก ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการนำเสนอความหมายความรักในแง่มุมบวก ที่เน้นถึงองค์ประกอบของความรัก ปัจจัยสำคัญในการใช้ชีวิตคู่ของคน 2 คน นอกจากนี้ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมความรักที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกและจิตใจของมนุษย์โดยตรง ซึ่งสื่อได้ว่าความรักเป็นเรื่องของจิตใจที่สามารถช่วยเยียวยาและเติมเต็มจิตใจมนุษย์ได้ ทั้งนี้ความหมายความรักในภาพยนตร์รักพบว่าเป็นสิ่งสำคัญของภาพยนตร์รัก และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความรักมากกว่าสิ่งอื่นใด ซึ่งตอนจบของเรื่องราวมีทั้งสมหวังและผิดหวัง แต่ประเด็นสำคัญก็คือการนำเสนอแง่มุมความรักที่เกิดขึ้นกับตัวละคร

ในส่วนของภาพยนตร์ชีวิต มีการให้ความสำคัญเรื่องความรักเป็นเรื่องรอง โดยแสดงให้เห็นถึงแง่มุมความรักในด้านที่ผิดหวัง ในด้านที่เป็นจริงของชีวิต ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการเรียนรู้ในเรื่องความรักของตัวละคร และสะท้อนให้เห็นว่าความรักนั้นไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิต โดยสิ่งสำคัญก็คือการเดินทางต่อไป ซึ่งความรักที่พบนั้นสอดคล้องกับรูปแบบของภาพยนตร์ชีวิตที่เน้นหนักไปที่การดำเนินชีวิตของตัวละครในทุกๆ ด้าน โดยมีเรื่องความรักเข้ามาเกี่ยวข้อง

ในภาพยนตร์ต่อสู้ พบว่ามีการนำเสนอความรักโดยใช้ความรักเป็นต้นเหตุของปัญหาที่ทำให้เกิดการต่อสู้เพื่อแย่งชิง ซึ่งความรักก็คือแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการต่อสู้เพื่อปกป้องคนรัก นอกจากนี้ความรักในภาพยนตร์ต่อสู้ยังแสดงให้เห็นถึงการยึดติด และความต้องการเอาชนะ จึงก่อให้เกิดการต่อสู้เพื่อแย่งชิงคนรักกลับคืนมา จนกลายเป็นโคกนาฏกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแง่มุมความรักในด้านดีและด้านลบปะปนกันไป โดยความหมายความรักที่พบนั้นมีการนำเสนอให้สอดคล้องกับรูปแบบของภาพยนตร์ต่อสู้ ซึ่งความรักที่เกิดขึ้นนั้นมีความรุนแรง จนทำให้เกิดการต่อสู้เพื่อความรักและการแย่งชิง

ในภาพยนตร์ตลก มีการนำเสนอความหมายความรักออกมาในแง่มุมที่สวยงามของความรัก และเป็นการนำเสนอความรักที่ไม่ได้มีความหมายซับซ้อนเท่าใดนัก โดยความรักที่พบถือเป็นการ

เริ่มต้นของความรัก และการเปิดเผยความในใจต่อคนรัก ซึ่งไม่ได้ให้ความหมายที่ลึกซึ้ง อีกทั้งความรักที่พบยังเป็นเรื่องของกาให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และอยู่เคียงข้างกันของคนรัก โดยจากมุมมองเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าความรักในภาพยนตร์ตลกแสดงให้เห็นถึงแง่มุมที่สดใสและสวยงาม มีแต่ความสมหวัง ทั้งนี้เพื่อให้เข้ากับรูปแบบของภาพยนตร์ตลกที่เน้นไปที่การสร้างความสุขให้กับผู้ชม

ในภาพยนตร์สยองขวัญ พบว่ามีการนำเสนอความรักออกมาในแง่มุมที่ผิดหวังของตัวละคร ซึ่งความไม่สมหวังนี้จึงก่อให้เกิดความอาฆาตพยาบาท ความยึดติด จนกลายเป็นความสูญเสีย และนำไปสู่จุดจบที่เป็นโศกนาฏกรรม ซึ่งความผิดพลาดในความรักและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากความรักนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความรักที่ตั้งอยู่บนความไม่พอดี ขาดสติ และยึดติดกับความรักที่มากเกินไป จนทำให้เกิดความทุกข์จากความรัก โดยความรักที่อยู่ในภาพยนตร์สยองขวัญนั้นถูกใช้เป็นต้นเหตุแห่งความสยองขวัญที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ดังนั้นความรักที่พบจึงเป็นอีกด้านหนึ่งของความรักที่ไม่ได้มีแต่ความสดใสและสมหวังเพียงอย่างเดียว

ในภาพยนตร์เพลง พบว่ามีการนำเสนอความรักออกมาในแง่มุมที่สมหวัง เป็นความรักที่ต้องเจอกับอุปสรรค แต่ก็สามารถผ่านพ้นไปได้ ซึ่งสิ่งสำคัญก็คือการเน้นให้เห็นถึงความสวยงามของความรักซึ่งจบลงด้วยความสุขของตัวละคร ซึ่งรูปแบบของภาพยนตร์เพลงนั้นผู้วิจัยพบว่าไม่ได้มีส่วนในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ แต่การให้ความหมายนั้นถูกสอดแทรกอยู่ในโครงเรื่องของภาพยนตร์มากกว่า ส่วนภาพยนตร์เพลงนั้นเป็นแค่รูปแบบในการนำเสนอ

ในภาพยนตร์วัยรุ่น พบว่าความรักที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นนั้นมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่นๆ ในช่วงชีวิตวัยรุ่น ได้แก่ ครอบครัว การเรียน และเพื่อน ซึ่งวัยรุ่นที่เป็นวัยแห่งการลองผิดลองถูก ความรักที่ถูกนำเสนอจึงเป็นเรื่องของการเริ่มต้นและเลิกในสิ่งที่เข้ากับตนเอง โดยความรักวัยรุ่นจะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่มากกว่าจะใช้เหตุผล ซึ่งความรักวัยรุ่นนั้นอาจมีทั้งสมหวังและผิดหวัง แต่สิ่งที่ภาพยนตร์วัยรุ่นให้ความสำคัญก็คือการก้าวต่อไปข้างหน้า เพราะความรักในวัยนี้เป็นแค่การเริ่มต้นของชีวิต ดังนั้นในภาพยนตร์วัยรุ่นจึงเน้นเรื่องความรักไปพร้อมๆ กับเรื่องมิตรภาพ การเรียน และครอบครัว

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สรุปความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์ไทยทั้งหมด และแยกแยะออกเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 4.2 ตารางแสดงความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย

ความหมายความรัก	ตระกูลภาพยนตร์						
	รัก	ชีวิต	ต่อสู้	ตลก	สยอง- ขวัญ	เพลง	วัยรุ่น
ความรักคือการครองรักและการดูแลซึ่งกันและกัน	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักคือการเรียนรู้และเป็นสิ่งที่สามารถเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักคือการยอมรับในตัวตนของกันและกัน	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักคือการเสียสละและการให้โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักคือการมองเห็นคุณค่าของอีกฝ่ายหนึ่ง	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักคือการยอมทำทุกอย่างเพื่อปกป้องคนรัก	✓	-	✓	-	-	-	-
ความรักคือการกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกของตนเองและแสดงความรักต่อกัน	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักเป็นเรื่องของจิตใจมากกว่าภายนอก	✓	-	-	-	-	✓	-
ความรักเป็นเรื่องของความผูกพันของคน 2 คน	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักเป็นสิ่งที่สัมผัสได้จากความรู้สึก	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักคือการประนีประนอมและให้อภัยซึ่งกันและกัน	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักเป็นสิ่งที่เติมเต็มจิตใจมนุษย์	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักเป็นเรื่องของการสำรวจความรู้สึกภายในจิตใจตนเอง	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักคือเรื่องของการสื่อสารระหว่างกัน ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ	✓	-	-	-	-	-	-

ความรักคือการเรียนรู้และไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต	-	✓	-	-	-	-	-
ความรักก่อให้เกิดปัญหาที่นำไปสู่ความแค้นและการแย่งชิง	-	-	✓	-	-	-	-
ความรักคือการอยู่เคียงข้างและคอยให้กำลังใจซึ่งกันและกัน	-	-	-	✓	-	-	-
ความรักที่อยู่บนความไม่พอดีอาจก่อให้เกิดความอาฆาตพยาบาทจนกลายเป็นโศกนาฏกรรม	-	-	-	-	✓	-	-
ความผิดพลาดจากความรักก่อให้เกิดจุดจบที่เป็นโศกนาฏกรรม	-	-	-	-	✓	-	-
ความรักของวัยรุ่นเปรียบเสมือนกับการเริ่มต้น	-	-	-	-	-	-	✓
ความรักคือการเลือกในสิ่งที่เข้ากับตนเอง	-	-	-	-	-	-	✓

จากตารางสรุปความหมายความรักในแต่ละตระกูลข้างต้น ผู้วิจัยพบข้อสรุปความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยทั้งหมด โดยสามารถแยกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1) ความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์ไทยมีความหลากหลายอยู่มาก

ผู้วิจัยพบว่า ความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์ไทยทุกตระกูลนั้น มีความหลากหลายอยู่มากและกระจายตัวอยู่ในทุกตระกูล ซึ่งความหมายความรักที่พบบ่อยที่สุดในภาพยนตร์ไทยได้แก่ความรักคือการเสียสละยอมทำทุกอย่างเพื่อปกป้องคนรัก โดยพบทั้งในภาพยนตร์รักและภาพยนตร์ต่อสู้ และ ความรักเป็นเรื่องของจิตใจมากกว่าสิ่งที่อยู่ภายนอก โดยพบในทั้งภาพยนตร์รักและภาพยนตร์เพลง นอกจากนี้ ความรักที่พบนั้นสะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมความรักทั้งในแบบที่สมหวังและผิดหวัง ซึ่งให้เห็นถึงองค์ประกอบของความรักในด้านต่างๆ อีกทั้งยังมีการตีความความรักในแง่มุมที่สะท้อนถึงความเป็นจริง เห็นปัญหาและความทุกข์ต่างๆ ที่เกิดจากรักในตัวมนุษย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเรื่องความรักนั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง

2) ความหมายที่พบมีทั้งแง่มุมบวกและแง่มุมลบ

ผู้วิจัยพบว่าในความหลากหลายของความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยนั้น สามารถแบ่งออกเป็นความหมายความรักที่ถูกนำเสนอออกมาในแง่มุมบวก อันได้แก่ ภาพยนตร์รัก ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เพลง และภาพยนตร์วัยรุ่น อีกทั้งความหมายความรักในแง่ลบ อันได้แก่ ภาพยนตร์ต่อสู้ และภาพยนตร์สยองขวัญ ซึ่งจะมีการนำเสนอความหมายความรักในมุมมองที่แตกต่างกันไป

3) ความหมายความรักที่พบไม่ได้จำกัดตายตัวตามตระกูลของภาพยนตร์

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักนั้นไม่ได้มีสูตรสำเร็จตายตัวตามตระกูลภาพยนตร์ โดยความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์รักอาจพบได้ในภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เพลง หรือภาพยนตร์วัยรุ่นได้เช่นกัน จึงสะท้อนให้เห็นว่าแง่มุมความรักสามารถเข้าไปอยู่ได้ในภาพยนตร์ทุกประเภท แต่ในการที่จะสื่อความหมายนั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบและวิธีการนำเสนอตามประเภทของภาพยนตร์

4) ตระกูลภาพยนตร์เป็นปัจจัยกำหนดทิศทางความหมายความรักได้

แม้ว่าความหมายความรักไม่ได้มีสูตรตายตัวตามตระกูลของภาพยนตร์ แต่ผู้วิจัยก็พบว่าตระกูลภาพยนตร์มีส่วนในการกำหนดทิศทางของความหมายความรักได้ เช่น ในภาพยนตร์รัก ความหมายความรักที่พบก็จะมีแต่ด้านความสุขความสมหวังของความรัก ในภาพยนตร์ตลก ก็จะมีการตีความหมายความรักไปในด้านสุขสมหวังตามแบบฉบับของภาพยนตร์ตลก ที่เน้นสร้างความสุขให้กับผู้ชม ในขณะที่ภาพยนตร์สยองขวัญ ก็จะมีการตีความหมายความรักไปในอีกรูปแบบหนึ่ง โดยใช้ความรักเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดความน่าสะพรึงกลัวของเรื่องราว ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการนำเสนอในภาพยนตร์แต่ละประเภท

บทที่ 5

กระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย

ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย โดยจะสรุปจากผลการวิเคราะห์การเล่าเรื่อง และสรุปจากข้อมูลการสร้างความหมายความรักผ่านทางผู้สร้างภาพยนตร์

5.1 การสร้างความหมายความรักผ่านองค์ประกอบของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ภาพยนตร์ไทย 27 เรื่องเพื่อหาความหมายความรัก ผู้วิจัยพบว่าในการสร้างความหมายความรักผ่านทางภาพยนตร์นั้น สิ่งสำคัญก็คือองค์ประกอบทางด้านการเล่าเรื่อง ซึ่งจะเป็นตัวช่วยสร้างความหมายความรักให้เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการยกองค์ประกอบหลักๆ ที่มีส่วนสำคัญในการช่วยสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ ซึ่งมีดังนี้

5.1.1 การสร้างความหมายความรักผ่านทางโครงเรื่อง

จากการวิเคราะห์ลักษณะโครงเรื่องในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูล ผู้วิจัยพบว่าโครงเรื่องที่พบในภาพยนตร์ไทยที่มีส่วนในการช่วยสร้างความหมายความรักนั้นมีทั้งหมด 2 แบบคือ โครงเรื่องแบบสมหวัง (happy-ending plot) และโครงเรื่องแบบโศกนาฏกรรม (tragedy plot) โดยสามารถสรุปออกมาเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 5.1 ตารางแสดงประเภทของโครงเรื่อง

ตระกูลภาพยนตร์	ประเภทของโครงเรื่อง	
	โครงเรื่องแบบสมหวัง	โครงเรื่องแบบโศกนาฏกรรม
ภาพยนตร์รัก	✓	-
ภาพยนตร์ชีวิต	✓	-
ภาพยนตร์ต่อสู้	-	✓

ภาพยนตร์ตลก	✓	-
ภาพยนตร์สยองขวัญ	-	✓
ภาพยนตร์เพลง	✓	-
ภาพยนตร์วัยรุ่น	✓	-

จากตารางแยกโครงเรื่องที่พบในภาพยนตร์ไทยที่มีส่วนในการสร้างความหมายความรัก ผู้วิจัยพบว่าโครงเรื่องที่มีการใช้มากที่สุดในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยนั้น เป็นโครงเรื่องแบบสุขสมหวัง (happy-ending plot) และโครงเรื่องที่มีการใช้รองลงมาก็คือ โครงเรื่องแบบโศกนาฏกรรม (tragedy plot) โดยลักษณะเด่นๆ ของโครงเรื่องทั้ง 2 แบบ มีดังนี้

ก.) โครงเรื่องแบบสุขสมหวัง (happy-ending plot)

โครงเรื่องแบบสุขสมหวังนั้น เป็นโครงเรื่องที่มีโอกาสเปิดเรื่องด้วยภาวะสงบสุขของตัวละครชายหญิงเป็นอันดับแรก โดยเป็นการชี้ให้เห็นถึงช่วงเวลา que เริ่มรักกันของชายหญิง จากนั้นเรื่องราวก็จะสร้างความขัดแย้งและภาวะวิกฤติให้กับตัวละคร ซึ่งในที่นี้ก็คืออุปสรรคทางด้านความรักที่เกิดขึ้นกับตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิง โดยตัวละครหลักจำเป็นต้องแก้ไขและหาทางคลี่คลายปัญหาความรักที่เกิดขึ้น และท้ายสุดแล้วเมื่อตัวละครสามารถฝ่าฟันอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ไปได้ เรื่องราวความรักของตัวละครก็จะจบลงด้วยความสุขสมหวังอีกครั้ง อย่างไรก็ตามในภาพยนตร์บางเรื่อง อาจมีการเปิดเรื่องด้วยภาวะปัญหาของตัวละครหลักโดยทันที และจบลงด้วยภาวะสุขสมหวังในที่สุด ซึ่งสรุปได้ว่าโครงเรื่องแบบสุขสมหวังนั้น เป็นการให้ความหมายความรักในแบบสมหวังของตัวละคร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความรักที่สมหวังนั้น จำเป็นต้องผ่านอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับความรักระหว่างคน 2 คน

ข.) โครงเรื่องแบบโศกนาฏกรรม (tragedy plot)

โครงเรื่องแบบโศกนาฏกรรมนั้นเป็นโครงเรื่อง que เน้นถึงความระทมทุกข์ของตัวละครหลัก และมักจบลงด้วยเรื่องราวโศกนาฏกรรม เช่น การตาย การสูญเสียสิ่งที่รัก เป็นต้น โดยโครงเรื่องแบบ

โคกนาฏกรรมที่พบในภาพยนตร์นั้น มักมีการจบลงด้วยการเสียชีวิตของตัวละครหลักฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิง โดยปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร ล้วนเกิดขึ้นจากเรื่องราวความรักทั้งสิ้น ซึ่งความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร นำไปสู่การแก้ไขปัญหา และสร้างความสูญเสียให้กับตัวละครในตอนสุดท้าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โครงเรื่องแบบโคกนาฏกรรมนั้น เป็นการให้ความหมายความรักในรูปแบบที่ผิดหวัง และแสดงให้เห็นว่าเรื่องความรักเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดการสูญเสียและสร้างความทุกข์ใจให้กับตัวละคร

โดยสรุปแล้ว ผู้วิจัยพบว่า โครงเรื่องจัดเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการสร้างความหมายความรักให้กับภาพยนตร์ โดยโครงเรื่องจะเป็นตัวสร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ต่อความรักของตัวละคร และการแก้ปัญหานั้นก็จะนำไปสู่บทสรุปความรักในภาพยนตร์ และก่อให้เกิดการสร้างความหมายความรักได้

5.1.2 การสร้างความหมายความรักผ่านแก่นเรื่อง

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูล ผู้วิจัยได้นำแก่นเรื่องที่พบแจกแจงตามตระกูลภาพยนตร์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5.2 ตารางแสดงแก่นเรื่องในภาพยนตร์ไทย

แก่นเรื่องที่ปรากฏ	ตระกูลภาพยนตร์						
	รัก	ชีวิต	ต่อสู้	ตลก	สยองขวัญ	เพลง	วัยรุ่น
การดูแลคนรัก	✓	-	-	-	-	-	-
การเริ่มต้นใหม่ในเรื่องความรัก	✓	-	-	-	-	-	-
การยอมรับในตัวตนของคนรัก	✓	-	-	-	-	-	-
การยอมเสียสละเพื่อคนรัก	✓	-	-	-	-	-	-
การมองเห็นคุณค่าของคนรัก	✓	-	-	-	-	-	-

การปกป้องคนรัก	✓	-	✓	-	-	-	-
การแสดงออกและเปิดเผยความรู้สึก ต่อคนรัก	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักความผูกพันระหว่างคนรัก	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักเป็นเรื่องของความรู้สึก มากกว่าการใช้สมอง	✓	-	-	-	-	-	-
การแก้ปัญหาในชีวิตคู่	✓	-	-	-	-	-	-
การแสวงหาสิ่งเติมเต็มทางจิตใจ	✓	-	-	-	-	-	-
การสำรวจความสัมพันธ์ในด้าน ความรักระหว่างเพื่อน	✓	-	-	-	-	-	-
การเรียนรู้ในโลกชีวิตจริง	-	✓	-	-	-	-	-
ความแค้นทำให้เกิดปัญหาและการ สูญเสีย	-	-	✓	-	-	-	-
การทำดียอมได้สิ่งตอบแทน	-	-	-	✓	-	-	-
ความพ่ายแพ้ไม่ใช่สิ่งที่ตัดสินชีวิต	-	-	-	✓	-	-	-
ความอาฆาตพยาบาทที่เกิดจาก ความผิดหวังในรัก	-	-	-	-	✓	-	-
เราไม่สามารถตัดสินคนจากเพียง ภายนอก	-	-	-	-	-	✓	-
ความรักในวัยรุ่นเป็นแค่เพียงการ เริ่มต้น	-	-	-	-	-	-	✓
การตัดสินใจเลือกในสิ่งที่เหมาะกับ ตนเอง	-	-	-	-	-	-	✓

จากตารางข้างต้น ผู้วิจัยพบแก่นเรื่องหลักๆ ในภาพยนตร์รักทั้งหมด 11 แก่นเรื่อง โดยแก่นเรื่องทั้งหมดที่พบนั้นมีการใช้แก่นความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องความรักโดยตรงและมีความหลากหลาย โดยเป็นการนำเสนอแก่นของเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรักและความสัมพันธ์ของชายหญิงเป็นประเด็นหลัก ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวชี้นำผู้ชมให้เห็นเรื่องราวและความหมายของความรักที่มีการนำเสนออยู่ในภาพยนตร์ตามแก่นความคิดนั้นๆ เช่น แก่นความคิดเรื่องการดูแลคนรัก ก็เป็นการให้ความหมายว่าความรักคือการดูแลซึ่งกันและกัน แก่นความคิดเรื่องการยอมรับในตัวตนของคนรัก ก็เป็นการให้ความหมายว่า รักคือการยอมรับในตัวตนของคนรัก เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าแก่นเรื่องที่พบเหมือนกันในภาพยนตร์ต่างตระกูลกันก็คือแก่นความคิดเรื่อง “การปกป้องคนรัก” โดยพบได้ทั้งในภาพยนตร์รัก และภาพยนตร์ต่อสู้ โดยความหมายของการปกป้องคนรักที่พบในภาพยนตร์รักนั้นกล่าวถึงการหาทุกวิถีทางเพื่อปกป้องคนรักจากผู้ชายคนอื่น ในขณะที่การปกป้องคนรักในภาพยนตร์ต่อสู้นั้น เป็นการปกป้องคนรักจากคนร้าย โดยแก่นความคิดนี้จะนำไปสู่เรื่องราวการต่อสู้เพื่อคนรักในภาพยนตร์

นอกจากนี้ ในส่วนของภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ นั้น พบว่าแก่นความคิดหลักที่พบไม่ได้มีการให้ความหมายในเรื่องความรักโดยตรง แต่ความหมายความรักจะถูกสอดแทรกอยู่ในแก่นนั้นๆ เช่น ในแก่นความคิดเรื่องการอาฆาตพยาบาทที่เกิดจากความผิดหวังในความรัก ได้มีการสอดแทรกความหมายไว้ว่า ความรักที่ขาดสติเป็นบ่อเกิดแห่งความทุกข์และนำไปสู่การสูญเสีย เป็นต้น ซึ่งการที่แก่นความคิดของภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับความรัก สะท้อนให้เห็นว่าเรื่องความรักอาจไม่ใช่ประเด็นหลักที่ภาพยนตร์ต้องการจะนำเสนอ แต่จะทำการสอดแทรกประเด็นความรักระหว่างตัวละครอยู่ในประเด็นอื่นๆ ของภาพยนตร์ ดังเช่นภาพยนตร์ตลกเรื่องแสนสนทิตษย์สายหน้าที่ใช้ประเด็นเรื่องการพ่ายแพ้ในชีวิตมานำเสนอเป็นแก่นความคิดหลัก แต่ในแก่นความคิดนี้ได้ซ่อนความหมายความรักไว้ว่า ถึงแม้ว่าคนเราจะพ่ายแพ้ แต่ก็ยังมีคนที่เรารักคอยให้กำลังใจและคอยอยู่เคียงข้างกันตลอด เป็นต้น

โดยสรุปแล้วการสร้างความหมายความรักผ่านทางแก่นเรื่องของภาพยนตร์นั้น เป็นองค์ประกอบที่ทำให้ผู้ชมเห็นถึงความหมายความรักผ่านทางศูนย์กลางความคิดหลักของภาพยนตร์ซึ่งพบได้ในภาพยนตร์รักทั้งหมด แต่ในส่วนของภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ พบว่ามีการใช้เรื่องความรักเข้ามาเป็นแก่นหลักบางเรื่อง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ จะนำเสนอมุมมองความรัก

ผ่านการมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของตัวละครมากกว่าการใช้เรื่องราวความรักเป็นแกนหลักในการนำเสนอในภาพยนตร์

5.1.3 การสร้างความหมายความรักผ่านตัวละคร

จากการวิเคราะห์การสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ผู้วิจัยพบว่าองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญก็คือการสร้างตัวละคร โดยการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครชายและหญิงในด้านความรัก ซึ่งผู้วิจัยพบว่าการสร้างตัวละครนั้นเป็นองค์ประกอบที่สามารถเห็นได้ชัดเจน เพราะความหมายความรักต่างๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์ ล้วนเกิดขึ้นจากการกระทำของตัวละครชายหญิง ดังนั้นองค์ประกอบนี้จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครที่พบในภาพยนตร์ไทยทั้งหมด 27 เรื่อง และแจกแจงลักษณะนิสัยที่สร้างความหมายความรักออกมาเป็นตารางดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.3 ตารางแสดงลักษณะของตัวละครชายที่พบในภาพยนตร์ไทย

ตัวละคร ภาพยนตร์	ตัวละครชาย								
	A. ไม่มี ความมั่นใจ ในตนเอง ไม่ กล้าเปิดเผย ความรู้สึก	B. คิดมาก ลังเล สับสน ไม่กล้า ตัดสินใจ	C. วอกแวก โลเล สับสน ในความคิด	D. จริงใจกับ ความรู้สึก ตนเอง รัก เดียวใจเดียว	E. ทุ่มเท เอา ใจใส่ ดูแล เสียสละ คำนึงถึง ความรู้สึกคน อื่น	F. กลัวความ เจ็บปวด แต่ โหยหาและ ต้องการ ความรัก	G. เจ้าชู้ ชื่นชอบ บริหารเสน่ห์	H. ไม่ใส่ใจ และละเลย ความรู้สึกคน อื่น	I. เจ้าคิดเจ้า แค้น ยึดติด ไม่ปล่อยวาง
รัก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
ชีวิต	-	-	-	✓	-	-	-	-	-
ต่อสู้	-	-	-	✓	-	-	-	-	✓
ตลก	✓	✓	-	✓	✓	-	-	-	-
สยของขวัญ	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
เพลง	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-
วัยรุ่น	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-	-

ตาราง 5.4 ตารางแสดงลักษณะของตัวละครหญิงที่พบในภาพยนตร์ไทย

ตระกูล ภาพยนตร์	ตัวละครหญิง								
	A. รักใครรัก จริง ทุ่มเท ซื่อสัตย์	B. ซีน้อยใจ ชอบให้คนรัก เอาใจใส่	C. ยึดติดกับ ความรัก อ่อนไหว รัก รุนแรง	D. เสียสละ เข้าอกเข้าใจ เอาใจใส่	E. ต้องการ และโยยหา ความรัก	F. ซื่อาย เก็บ ความรู้สึก	G. กล้า ตรงไปตรงมา เปิดเผย ความรู้สึก	H. สับสน โลเล	I. อ่อนต่อโลก ใส่ชื่อ เชื้อคน ง่าย
รัก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
ชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ต่อสู้	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	-
ตลก	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-
สยองขวัญ	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓
เพลง	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
วัยรุ่น	✓	✓	-	-	-	-	✓	✓	-

จากตารางแจกแจงลักษณะของตัวละครชายและตัวละครหญิงข้างต้น ผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะของตัวละครชายและหญิงที่พบในภาพยนตร์ไทยออกเป็นอย่างละ 9 ลักษณะนิสัยแยกเพศชาย และเพศหญิง โดยลักษณะนิสัยของตัวละครก็จะมีส่วนในการให้ความหมายความรักที่แตกต่างกันไป ซึ่งจะสามารถตีความหมายได้จากการกระทำของตัวละครและลักษณะนิสัยของตัวละครที่แสดงออกมา โดยผู้วิจัยพบว่าลักษณะนิสัยของตัวละครชายที่พบมากที่สุดในภาพยนตร์ไทยได้แก่ ลักษณะนิสัยที่จริงจังกับความรู้สึกของตนเอง รักเดียวใจเดียว โดยลักษณะนิสัยแบบนี้สามารถพบได้ในตัวละครชายในภาพยนตร์ทุกตระกูล ยกเว้นภาพยนตร์สยองขวัญ และภาพยนตร์วัยรุ่น ลักษณะนิสัยที่พบรองลงมาคือ ลักษณะนิสัยแบบทุ่มเท เอาใจใส่ ดูแลเสียสละ และคำนึงถึงความรู้สึกคนอื่น โดยพบในภาพยนตร์รัก ภาพยนตร์ต่อสู้ ภาพยนตร์เพลง และภาพยนตร์วัยรุ่น ดังนั้นจึงเป็นที่สังเกตได้ว่าลักษณะนิสัยของตัวละครฝ่ายชายที่พบมากในภาพยนตร์หลายๆ ตระกูลนั้น ก็คือลักษณะนิสัยแบบอุดมคติ (ideal type) ในเรื่องความรักที่ถูกนำเสนอบ่อยครั้ง และเป็นการให้ความหมายว่าผู้ชายที่ดีควรจะมีลักษณะนิสัยในแบบที่ภาพยนตร์นำเสนอ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าในภาพยนตร์รัก สามารถพบตัวละครชายได้เกือบทุกลักษณะนิสัย ยกเว้น ลักษณะนิสัยเจ้าคิดเจ้าแค้น ยึดติด และไม่ปล่อยวาง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของลักษณะนิสัยตัวละครในภาพยนตร์รัก แต่ในขณะเดียวกันลักษณะนิสัยที่พบมากที่สุดในภาพยนตร์รัก ก็คือลักษณะนิสัยรักเดียวใจเดียว ทุ่มเท ดูแล เสียสละ ในส่วนของตระกูลภาพยนตร์ที่พบลักษณะนิสัยของตัวละครชายที่หลากหลายรองลงมาจากภาพยนตร์รักได้แก่ ภาพยนตร์วัยรุ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเริ่มต้นมีความรัก และอยู่ในช่วงลองผิดลองถูก ลักษณะนิสัยที่พบจึงมีอยู่หลากหลาย และเป็นที่น่าสนใจว่า ในภาพยนตร์วัยรุ่นไม่พบตัวละครชายที่มีลักษณะนิสัยแบบรักเดียวใจเดียวเลย จึงสะท้อนให้เห็นว่าความรักของวัยรุ่นยังเป็นรักที่ไม่ลึกซึ้งและจริงจังเท่าความรักของผู้ใหญ่ เพราะยังเป็นวัยที่สนุกสนานและอยู่ในช่วงลองผิดลองถูก

ในส่วนของลักษณะนิสัยของตัวละครหญิง ผู้วิจัยพบว่าลักษณะนิสัยของตัวละครหญิงที่พบมากที่สุดในภาพยนตร์ไทยได้แก่ ลักษณะนิสัยแบบรักใคร่รักจริง ทุ่มเท และซื่อสัตย์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะนิสัยแบบอุดมคติ (ideal type) ของฝ่ายหญิง โดยผู้หญิงมักจะถูกให้ความหมายในภาพยนตร์ว่าเป็นเพศที่รักเดียวใจเดียวและซื่อสัตย์กับคนรัก

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าในภาพยนตร์รัก สามารถพบตัวละครหญิงได้เกือบทุกลักษณะนิสัย ยกเว้น ลักษณะนิสัยแบบอ่อนต่อโลกและเชื่อคนง่าย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของ ลักษณะนิสัยตัวละครหญิงในภาพยนตร์รัก ในส่วนของตระกูลภาพยนตร์ที่พบลักษณะนิสัยของตัวละครที่หลากหลายรองลงมาจากภาพยนตร์รัก ได้แก่ ภาพยนตร์สยองขวัญ และภาพยนตร์วัยรุ่น ซึ่ง ในภาพยนตร์สยองขวัญ ลักษณะนิสัยของตัวละครหญิงที่พบจะเป็นในทิศทางที่รุนแรง ยึดติดกับความรัก โหยหาความรัก และอ่อนต่อโลก ลักษณะนิสัยแบบนี้เป็นลักษณะนิสัยที่แสดงถึงการ แสดงออกทางความรักอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นการให้ความหมายในด้านความรักของตัวละครใน ภาพยนตร์สยองขวัญ ที่นำไปสู่บทสรุปความรักของตัวละครในแง่ลบที่ผิดหวัง

ในส่วนของ การสร้างตัวละครกับการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบว่าตัวละครจะมีส่วนในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ ถ้าตัวละครชายมีลักษณะนิสัยทุ่ทุ้ง เสียสละ เอาใจใส่ และคำนึงถึงความรู้สึกคนอื่น ความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์เรื่องนั้น ก็จะเป็นเรื่องของ การดูแลคนรักและเอาใจใส่คนรักอยู่ตลอดเวลา หรือในตัวละครหญิง ถ้าตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เสียสละ เข้าอกเข้าใจ ความหมายความรักในภาพยนตร์เรื่องนั้นก็จะออกมาในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการให้และการเสียสละของคนรัก เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ความหมายความรักที่เหมือนกันในภาพยนตร์แต่ละเรื่อง ผู้วิจัยพบว่าลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องมีความเหมือนกัน โดยลักษณะนิสัยของตัวละครอาจถูกสร้างขึ้นมาให้แตกต่างกันได้ แต่การกระทำและการแสดงออกของตัวละครทั้งชายและหญิง จะเป็นตัวช่วยสร้างบทสรุปความหมายความรักในตอนสุดท้ายได้ในที่สุด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแยกลักษณะนิสัยที่แสดงออกทางด้านความรักของตัวละครชาย และตัวละครหญิงออกมา โดยลักษณะนิสัยบางอย่างสามารถพบได้ทั้งตัวละครชายและหญิง ลักษณะนิสัยบางอย่างพบแค่ในตัวละครชาย และบางอย่างพบแค่ในตัวละครหญิง ดังตารางต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.5 ตารางแสดงลักษณะนิสัยด้านความรักของตัวละครชายหญิง

ลักษณะนิสัยทางด้านความรัก	ตัวละคร	
	ชาย	หญิง
รักเดียวใจเดียว	✓	✓
ทุ่มเทกับความรัก	✓	✓
จริงจังกับความรัก	✓	✓
เสียสละเพื่อคนรัก	✓	✓
เจ้าชู้	✓	-
อ่อนไหวในเรื่องความรัก	✓	✓
จริงใจ	✓	✓
ตรงไปตรงมา/ กล้าเปิดเผยความรู้สึก	✓	✓
ขี้อาย	✓	✓
เก็บความรู้สึกตนเอง	✓	✓
โลเล	✓	✓
ขี้น้อยใจ	✓	✓
ยึดติดกับความรัก	-	✓
โหยหาความรัก	✓	✓
ขี้นงา	✓	✓
ขี้นิ่ง	-	✓

จากตารางข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าทั้งตัวละครชายและหญิงส่วนมากมีลักษณะนิสัยในด้านความรักที่ไม่ค่อยแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามพบว่าในลักษณะนิสัยเจ้าชู้ ไม่พบอยู่ในตัวละครหญิงในภาพยนตร์ทุกเรื่อง แต่มีการสร้างให้ตัวละครหญิงมีลักษณะนิสัยที่รักเดียวใจเดียวหมดทุกเรื่อง ในส่วนของลักษณะนิสัยขี้หึง และยึดติดกับความรัก ก็พบว่าไม่พบอยู่ในตัวละครฝ่ายชายในเรื่องใดเลย ซึ่งเป็นกรให้มีความหมายว่าผู้หญิงส่วนใหญ่แล้วจะรักเดียวใจเดียวมากกว่าผู้ชาย และยึดมั่นกับความรักที่มีอยู่อย่างจริงจัง และไม่ต้องการให้ฝ่ายชายนอกใจไปมีผู้หญิงคนใหม่ ซึ่งตรงกันข้ามกับฝ่ายชายที่ไม่พบลักษณะนิสัยทางด้านนี้ถูกนำเสนออยู่ในภาพยนตร์เรื่องใดเลย

5.1.4 การสร้างความหมายความรักผ่านบทสนทนา

จากการวิเคราะห์บทสนทนาที่แสดงให้เห็นถึงความหมายความรักในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบว่า ภาพยนตร์ทุกตระกูลมีการใช้บทสนทนาเป็นเครื่องมือสื่อความหมาย แต่มีการใช้บทสนทนาในการสื่อความหมายความรักมากน้อยต่างกันไป ซึ่งบทสนทนาที่พบมีทั้งการสื่อความหมายโดยตรงที่ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ทันทีว่าตัวละครนั้นต้องการจะสื่อสิ่งใดในเรื่องความรัก และมีทั้งบทสนทนาที่สื่อความหมายโดยทางอ้อม ที่ตัวละครไม่ได้พูดออกมาตรงๆ แต่ต้องอาศัยตีความของผู้ชม

นอกจากนี้ บทสนทนาถือเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้ชม โดยจะช่วยให้ผู้ชมเห็นลักษณะนิสัย ความคิด ทศนะคติทางด้านความรัก และการกระทำต่างๆ ของตัวละครผ่านบทสนทนาได้ นอกจากนี้บทสนทนายังถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการกระทำของตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การให้ความหมายความรักในภาพยนตร์ โดยตัวอย่างการใช้บทสนทนาเพื่อสื่อความหมายด้านความรัก มีดังนี้

บทสนทนาที่ 1

เภา : สัญญาว่าจะดูแลของขวัญชิ้นนี้เป็นอย่างดี

เต็น : สัญญา

เภา : ตลอดชีวิตเลยนะ

เต็น : เออ

บทสนทนาที่ 2

จิบ : จิบรู้ว่าลอยด์รักจิบ แต่จิบอยากรู้ว่าทำไมลอยด์ถึงรักจิบ

ลอยด์ : ลอยด์รู้แค่ว่าลอยด์อยู่กับจิบแล้วลอยด์สบายใจ ลอยด์

อยากเห็นจีบมีความสุข ลอยด์รักจีบเพราะอะไรเธอ รักเพราะ
เป็นจีบมั่ง จีบ เป็นจีบไง ลอยด์จึงรัก ไม่ว่าจะยังไง ลอยด์จะรักจีบ
ตลอดไป

จากบทสนทนาข้างต้นนั้น เป็นการให้ความหมายว่าความรักระหว่างตัวละครก็คือการดูแล
ซึ่งกันและกันไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น และการรักกันที่ตัวตนของคนรัก และยอมรับในสิ่งที่อีกฝ่ายเป็น ซึ่ง
บทสนทนาจะเป็นตัวช่วยให้เห็นถึงความหมายหมายความรักที่แฝงอยู่ในภาพยนตร์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
นอกเหนือจากลักษณะนิสัยของตัวละคร

5.1.5 การสร้างความหมายความรักผ่านความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งที่ให้ความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยทุกตระกูล ผู้วิจัยได้
สรุปแยกความขัดแย้งออกมาเป็นตารางดังนี้

ตาราง 5.6 ตารางแสดงความขัดแย้งในภาพยนตร์ไทย

ความขัดแย้ง	ตระกูลภาพยนตร์						
	รัก	ชีวิต	ต่อสู้	ตลก	สยอง ขวัญ	เพลง	วัยรุ่น
การซื้อสัตย์ VS การนอกใจ	✓	✓	✓	-	✓	-	✓
การตัดใจ VS การจู่โจม	✓	-	-	-	-	-	-
การจำ VS การลืม	✓	-	-	-	-	-	-
การเปิดโอกาส VS การเริ่มต้นใหม่	✓	-	-	-	-	-	-
การยอมรับ VS การไม่ยอมรับ	✓	-	-	-	-	-	-
ความกลัว VS ความกล้า	✓	-	-	-	-	-	✓
การท้อใจ VS การพยายามสู้	✓	-	-	-	-	-	-

การรักษาสัญญา VS การผิดสัญญา	✓	-	-	-	✓	-	-
ความอวย VS การเปิดเผย	✓	-	-	-	-	-	✓
อดีต VS ปัจจุบัน	✓	-	-	-	-	-	-
การทำร้าย VS การปกป้อง	✓	-	-	-	-	-	-
ความไม่เมื่อ VS ความเมื่อหน่าย	✓	-	-	-	-	-	-
การเอาใจใส่ VS การปล่อยปละละเลย	✓	-	-	-	-	-	-
ความไม่เหงา VS ความเหงา	✓	-	-	-	-	-	-
การมีเช็คส์ VS การไม่มีเช็คส์	✓	-	-	-	-	-	-
การให้อภัย VS ความแค้น	-	-	✓	-	✓	-	-
ความรัก VS การงาน	✓	-	-	-	-	-	-
ความรวย VS ความจน	-	-	-	-	-	✓	-
ความเป็น VS ความตาย	✓	-	-	-	-	-	-
ความรักแบบซู้สาว VS ความรักแบบเพื่อน	✓	-	-	-	-	-	✓
เมียน้อย VS เมียหลวง	✓	-	-	-	-	-	-

จากตารางข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า ความขัดแย้งที่ถูกใช้ในการสร้างความหมายมากที่สุดคือ ความขัดแย้งเรื่องการซื้อสัตย์ กับ การนอกใจ ระหว่างคู่รัก โดยจะเห็นได้ว่าความขัดแย้งนี้ได้ถูกนำมาใช้ในภาพยนตร์เกือบทุกตระกูลยกเว้นภาพยนตร์ตลก และภาพยนตร์เพลง จึงสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องความรักระหว่างคู่รักส่วนใหญ่แล้วเกิดจากความขัดแย้งในเรื่องการซื้อสัตย์ กับ การนอกใจนั่นเอง สำหรับความขัดแย้งที่พบรองลงมาได้แก่ความขัดแย้งระหว่างความ

กลัว กับ ความกลัว, การรักษาสัญญา กับ การผิดสัญญา, ความอาย กับ การเปิดเผย, การให้อภัย กับ ความแค้น และ ความรักแบบเพื่อน กับ ความรักแบบชู้สาว

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าความขัดแย้งที่สร้างความหมายความรักนั้นมีอยู่ด้วยกัน 4 ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งระดับจิตใจตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และความขัดแย้งระดับมนุษย์กับมนุษย์โดยความขัดแย้งทั้ง 3 ลักษณะนี้ ต่างพบอยู่ในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูลปะปนกันไป ดังสรุปได้ดังนี้

ก. ความขัดแย้งในจิตใจของตัวละคร ถือได้ว่าเป็นระดับความขัดแย้งที่พบมากที่สุดในการใช้สร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความรักภายในจิตใจของตัวละครที่มีอยู่หลากหลายอารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกันไป โดยความขัดแย้งเหล่านี้จะนำไปสู่การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตัวละคร ซึ่งจะนำไปสู่บทสรุปความหมายความรักในภาพยนตร์

ข. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม โดยความขัดแย้งนี้จะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสังคม ซึ่งสังคมที่ปรากฏจะเป็นตัวสร้างปัญหาและอุปสรรคทางความรักให้กับตัวละคร และก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจตัวละครกับสังคมรอบข้าง ซึ่งความขัดแย้งเหล่านี้เป็นการทำให้ตัวละครเกิดการตัดสินใจและจำเป็นต้องเลือกทางออกให้กับชีวิตความรักของตน และนำไปสู่บทสรุปความรักของตัวละครในที่สุด

ค. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นความขัดแย้งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดจากตัวมนุษย์เอง จึงเป็นความขัดแย้งที่ยากต่อการจัดการและควบคุม อันนำไปสู่การสร้างอุปสรรคให้กับความรักของตัวละคร โดยที่ตัวละครไม่สามารถแก้ไขได้เลย เช่น ความตาย และโรคร้าย เป็นต้น

ง. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครโดยมีปมปัญหาเรื่องความรักเข้ามาเป็นต้นเหตุ ซึ่งความขัดแย้งที่พบอาจมีต้นเหตุมาจากความคิดและทัศนคติที่ไม่ตรงกัน หรือความต้องการที่แตกต่างกัน เป็นต้น

5.1.6 การสร้างความหมายความรักผ่านฉาก

จากการวิเคราะห์ฉากในภาพยนตร์ไทย ผู้วิจัยพบว่าฉากเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีส่วนในการสร้างความหมายความรัก โดยฉากที่พบจะถูกใช้เพื่อช่วยเสริมความหมายความรักให้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นส่วนเสริม และช่วยเพิ่มความรู้สึกรักโรแมนติกระหว่างตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าฉากกับความรักเป็นส่วนเสริมซึ่งกันและกันให้องค์ประกอบในภาพยนตร์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าฉากที่มีส่วนในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

ก.) ฉากในชีวิตประจำวัน

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่าฉากในชีวิตประจำวันเป็นฉากทั่วไปที่เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของตัวละคร เช่น สถานที่ทำงาน บ้าน โรงเรียน ร้านอาหาร ถนน เป็นต้น โดยฉากเหล่านี้จะเป็นที่ที่ตัวละครมีความสัมพันธ์และพัฒนาความสัมพันธ์ในด้านความรักต่อกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าตัวละครมักมีการแสดงความรักต่อกันในส่วนตัว เช่น ในห้องนอน ในบ้าน มากกว่าที่สาธารณะ เช่น ตามท้องถนน หรือ ตามร้านอาหาร เป็นต้น

ข.) ฉากธรรมชาติ

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่าฉากธรรมชาติมีส่วนสำคัญในการสร้างอารมณ์และความรู้สึกในด้านความรักในภาพยนตร์อย่างมาก ซึ่งฉากธรรมชาติที่พบในภาพยนตร์ มักจะเป็นฉากที่ตัวละครไปเที่ยวด้วยกันในช่วงที่มีความรัก ดังนั้นฉากธรรมชาติจึงมีส่วนเสริมอารมณ์และความรู้สึกให้กับความรักของตัวละคร อีกทั้งยังช่วยให้คนดูเกิดความรู้สึกอินไปกับเรื่องราวความรักของตัวละคร และช่วยเสริมสร้างความโรแมนติคให้กับความรักในภาพยนตร์ ฉากธรรมชาติที่ผู้วิจัยพบบ่อยในภาพยนตร์ได้แก่ ฉากชายทะเล ฉากภูเขา เป็นต้น

5.1.7 การสร้างความหมายความรักผ่านสัญลักษณ์พิเศษ

จากการวิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยเพื่อการสร้างความหมายความรัก ผู้วิจัยพบว่า สัญลักษณ์พิเศษจัดเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่มีส่วนในการสร้างความหมายความรัก ในภาพยนตร์เช่นกัน โดยผู้วิจัยพบว่าภาพยนตร์บางเรื่องมีการนำสัญลักษณ์พิเศษเข้ามาช่วยสื่อความหมาย โดยสัญลักษณ์พิเศษจะเป็นเพียงหนึ่งในองค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดความหมายความรัก และจำเป็นที่จะต้องอาศัยการตีความร่วมกับองค์ประกอบอื่นๆ ในภาพยนตร์ เพราะในบางครั้ง ผู้สร้างภาพยนตร์ก็จะสร้างสัญลักษณ์พิเศษที่มีความหมายแค่เฉพาะในภาพยนตร์ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรักของตัวละครในเรื่องเท่านั้น และสัญลักษณ์นั้นก็อาจจะไม่มีความหมายเกี่ยวข้องกับความรักเลยถ้าไม่อยู่ในเรื่องราวในภาพยนตร์ที่ผู้สร้างต้องการจะสื่อ เช่น รูปภาพวาด ในภาพยนตร์เรื่องเพื่อนสนิท ที่เป็นสัญลักษณ์พิเศษแทนความรักของตัวละครหลักฝ่ายชายที่มีให้กับเพื่อนสาวของตน หรือ ต้นชมพู่มะเหมี่ยว ในภาพยนตร์เรื่องความจำสั้นแต่รักฉันทยาว ที่มีความหมายถึงการเริ่มต้นใหม่ เป็นต้น

5.1.8 การสร้างความหมายความรักผ่านมุมมองในการเล่าเรื่อง

จากการวิเคราะห์มุมมองการเล่าเรื่องที่ถูกใช้ในการใช้สร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ ผู้วิจัยสามารถสรุปมุมมองการเล่าเรื่องที่พบออกมาเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 5.7 ตารางแสดงมุมมองในการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทย

ตระกูลภาพยนตร์	มุมมองในการเล่าเรื่อง		
	มุมมองของฝ่ายชาย	มุมมองของฝ่ายหญิง	มุมมองของฝ่ายชายและฝ่ายหญิง
ภาพยนตร์รัก	✓	✓	✓
ภาพยนตร์ชีวิต	✓	-	-

ภาพยนตร์ต่อสู้	-	✓	✓
ภาพยนตร์ตลก	-	-	✓
ภาพยนตร์สยองขวัญ	✓	-	✓
ภาพยนตร์เพลง	-	-	✓
ภาพยนตร์วัยรุ่น	✓	-	✓

จากตารางสรุปมุมมองการเล่าเรื่องที่พบในภาพยนตร์ไทย พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็น มุมมองการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของทั้งตัวละครชายและตัวละครหญิง รองลงมาคือการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครชาย และมุมมองที่พบน้อยที่สุดก็คือการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหญิงเพียงฝ่ายเดียว โดยผู้วิจัยพบว่ามุมมองการเล่าเรื่องในแบบต่างๆ มีการสร้างความหมายดังนี้

ก.) มุมมองของฝ่ายชาย

เมื่อวิเคราะห์ถึงการเล่าเรื่องผ่านแง่มุมความรักของตัวละครชาย ผู้วิจัยพบว่าในมุมมองของฝ่ายชาย โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีการคิดเรื่องความรักที่แตกต่างจากฝ่ายหญิง ซึ่งมุมมองความรักของตัวละครจะถูกสื่อผ่านออกมาทางลักษณะนิสัย นอกจากนี้มุมมองในเรื่องความรักของฝ่ายชาย โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีความละเอียดอ่อนน้อย ไม่คิดซับซ้อนในเรื่องความรัก และไม่ใส่ใจในรายละเอียดเท่าฝ่ายหญิง ดังนั้นฝ่ายชายจึงมองปัญหาเรื่องความรักไม่ใช่เรื่องใหญ่เท่าใดนัก อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่า ในภาพยนตร์สยองขวัญ มีการนำเสนอมุมมองความรักของฝ่ายชายที่คิดว่าคนเรามีสิทธิ์เลือกสิ่งที่คิดว่าดีที่สุดในกับตนเอง ดังนั้นฝ่ายชายจึงไม่คิดว่าการเข้าสู่เป็นเรื่องที่ผิด

ข.) มุมมองของฝ่ายหญิง

ในมุมมองความรักของฝ่ายหญิงนั้น ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้มุมมองการเล่าเรื่องของฝ่ายหญิงน้อยกว่าฝ่ายชาย โดยมุมมองความรักของฝ่ายหญิงนั้น ส่วนมากจะมีการให้ความหมายโดยชี้ให้เห็นถึงความผิดหวังจากรักที่เกิดจากการโดนผู้ชายทอดทิ้ง หรือโดนคนรักนอกใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงมักจะโดนฝ่ายชายนอกใจและทำให้เสียใจอยู่เสมอ

ค.) มุมมองของฝ่ายชายและฝ่ายหญิง

ในมุมมองการเล่าเรื่องแบบนี้ จะชี้ให้เห็นถึงมุมมองความคิดของตัวละครหลักฝ่ายชายและฝ่ายหญิงไปพร้อมๆ กัน ซึ่งจะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจถึงมุมมองและทัศนคติในด้านความรักของทั้งสองฝ่ายได้อย่างชัดเจน และเห็นว่าแต่ละฝ่ายนั้นมีความคิดอย่างไรต่อเหตุการณ์และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากความรัก อีกทั้งได้เห็นถึงการคลี่คลายแก้ปัญหา ซึ่งบางครั้งในสถานการณ์และปัญหาเดียวกัน ผู้ชายและผู้หญิงอาจมีการตัดสินใจที่ต่างกัน อันจะนำไปสู่การให้ความหมายความรักของแต่ละฝ่ายที่แตกต่างกันได้

5.2 การสร้างความหมายความรักผ่านองค์ประกอบทางด้านผู้สร้างภาพยนตร์

นอกจากองค์ประกอบด้านการเล่าเรื่องในภาพยนตร์แล้ว องค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลต่อการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์นั้นก็คือองค์ประกอบจากผู้สร้างภาพยนตร์ อันได้แก่ ผู้กำกับภาพยนตร์และผู้เขียนบทภาพยนตร์ ซึ่งมีส่วนในการประกอบสร้างเรื่องราวความรักผ่านออกมาทางการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ โดยจากการวิเคราะห์หีบห่อสัมภาษณ์ พบว่าการสร้างความหมายความรักในมุมมองของผู้สร้างภาพยนตร์ มีปัจจัยสำคัญในด้านต่างๆ ที่ผู้สร้างเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ ดังต่อไปนี้

5.2.1 การเล่าเรื่อง

ในการสื่อความหมายเรื่องความรักในภาพยนตร์นั้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบการเล่าเรื่องมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความหมาย โดยเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้นั้นต่างก็ถูกนำมาผสมและปนเปกันให้เกิดเป็นองค์ประกอบที่ลงตัวในการสื่อความหมายเรื่องความรักในภาพยนตร์ ซึ่งผู้สร้างภาพยนตร์แต่ละคนก็จะให้ความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป ซึ่งโดยส่วนมากแล้ว องค์ประกอบทุกอย่างในการเล่าเรื่องถือเป็นเครื่องมือที่ผู้กำกับแต่ละคนเลือกที่จะหยิบมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องราว และเลือกใช้ตามมุมมองและทัศนคติที่ผู้กำกับเหล่านั้นเห็นว่ามีความเหมาะสม ซึ่งแต่ละคนก็จะมีทางเลือกใช้ที่แตกต่างกันไป และถือเป็นการยากที่จะแยกองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งออกมา และให้ความสำคัญกับองค์ประกอบนั้นเพียงอย่างเดียว ดังเห็นได้จากบท

สัมภาษณ์ของ คุณ นิธิวัฒน์ ธรรมธร ผู้เขียนบทและกำกับภาพยนตร์เรื่องเพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย ดังนี้

“ในการสื่อความหมายมันบอกได้ยากกว่าอะไรสำคัญที่สุด เพราะเวลาเราทำหนังหรือจะบอก message อะไรบางอย่าง มันไม่ได้บอกแค่อย่างเดียวหนึ่ง มันต้องใช้อองค์ประกอบหลายอย่างรวมกัน หนังมันคือการใช้ภาพ ใช้เสียง ใช้อะไรหลายๆ อย่างมาประกอบรวมกัน คือทุกองค์ประกอบมันค่อนข้างสำคัญหมด ไม่ใช่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งที่จะสามารถเล่าอะไรได้หมด แต่ถ้าในภาพยนตร์เรื่องนี้ สิ่งที่มีมันโดดเด่นมันก็น่าจะเป็นเรื่องของเพลงมากกว่า มันเล่าเรื่องผ่านเพลง มันเล่าผ่านดนตรีคลาสสิก ทุกครั้งที่ตัวละครมีความรู้สึกอะไรวงดนตรีจะเล่นเพลงลักษณะนั้น ถือเป็นจุดเด่นอย่างหนึ่งที่หนังเรื่องนี้ใช้”

(นิธิวัฒน์ ธรรมธร, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2553)

นอกจากนี้ นอกเหนือจากองค์ประกอบโดยรวมในการประกอบสร้างความหมายความรักผ่านภาพยนตร์แล้ว การสร้างตัวละครมักจะเป็นองค์ประกอบหลักที่ผู้สร้างภาพยนตร์ให้ความสำคัญเช่นกันเนื่องจาก ตัวละครถือได้ว่าเป็นตัวดำเนินเรื่องราวและทำให้เกิดการขับเคลื่อนและเห็นถึงการกระทำต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งถ้าตัวละครขาดความน่าสนใจและไม่เด่นชัดแล้ว ความชัดเจนในการสื่อความหมายก็จะน้อยลงไป และอาจทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกเข้าถึงการกระทำและความคิดเบื้องลึกของตัวละครนั้นๆ ได้ โดยจะเห็นได้จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คุณอมราพร แผ่นดินทอง ผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องความจำสั้น แต่รักฉันทายาว, ปิดเทอมใหญ่ หัวใจว้าวุ่น และเพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย คุณณงยุทธ ทองกองทุน ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องความจำสั้น แต่รักฉันทายาว และคุณปิยะพันธุ์ ฐเพ็ชร ผู้กำกับและผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องแฟนเก่า ได้กล่าวไว้ดังนี้

“ในการสื่อความหมายในหนัง คิดว่าหนังมันจะดีก็ต่อเมื่อตัวละครที่เราทำขึ้นมา มัน

ดูมีชีวิต ดูเป็นคนจริงๆ ดูมีมิติ เพราะฉะนั้นเวลาที่เราคิดเรื่องตัวละคร นั่นก็คือสิ่งที่เราต้องให้ความสำคัญกับมันเยอะๆ จุดนี้มันสร้างความรู้สึกร่วมกับคนได้ เราต้องทำความเข้าใจกับตัวละครว่าคนคนนี้เป็นแบบไหน ถ้าเค้าไปเจอสถานการณ์แบบหนึ่ง เค้าจะทำอะไรต่อไป มันก็คือเงื่อนไข คือพล็อตที่เข้ามา เพราะฉะนั้นทั้งตัวละครและสถานการณ์เนี่ยก็เป็น 2 อย่างที่ทำให้เรื่องมันเดินไปข้างหน้า”

(อมราพร แผ่นดินทอง, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

“เวลาที่กำกับภาพยนตร์ เราจะให้ความสำคัญกับตัวละครเป็นอันดับแรกในการสร้างความรู้สึก นั่นก็คือแบ็คกราวด์ของตัวละคร ต้องสร้างโลกของตัวละครตัวนั้นขึ้นมา คาแร็คเตอร์ของตัวละครตัวนั้นขึ้นมาให้ได้เป๊ะ แล้วไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เราจะ base on อยู่ในคาแร็คเตอร์ตรงนั้น”

(ยงยุทธ ทองกองทุน, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

“เวลาสื่อความหมายเรื่องความรักให้กับภาพยนตร์เรื่องนี้ จะให้ความสำคัญและเน้นไปที่ตัวละคร แล้วก็เรื่องของความรู้สึกของตัวละครในด้านความเป็นจริงของผู้ชายเจ้าชู้”

(ปิยะพันธ์ ชูเพชร, **สัมภาษณ์**, 13 มกราคม 2553)

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการสร้างคาแร็คเตอร์ตัวละครเป็นสิ่งที่สำคัญในการสื่อความหมายเรื่องความรัก เนื่องจากความหมายต่างๆ ที่ออกมาเป็นเรื่องราวทั้งหมดในภาพยนตร์ ล้วนสะท้อนถึงพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของตัวละคร ดังนั้นการวางลักษณะของตัวละคร จึงถือเป็นสิ่งที่ทำให้องค์ประกอบอื่นๆ ในเรื่องเกิดขึ้นตามมา เช่น พล็อตเรื่องและสถานการณ์ต่างๆ ที่ตัวละครเข้าไปเกี่ยวข้อง ดังนั้นเมื่อตัวละครถูกสร้างให้มีความน่าสนใจ การสื่อความหมายก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกเหนือจากการวางคาแร็คเตอร์ของตัวละครแล้ว องค์ประกอบอื่นๆ ที่ถูกใช้ในการสื่อความหมายเรื่องความรักที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ บทสนทนา โดยในภาพยนตร์แต่ละเรื่อง บทสนทนาที่ใช้ในการสื่อความหมายเรื่องความรักก็จะมีอยู่เล็กน้อยแตกต่างกันไป และในบางเรื่องนั้นก็แทบจะไม่มีการใช้บทสนทนาเป็นตัวสื่อความหมายที่ชัดเจนเลย เช่นเดียวกับองค์ประกอบทางด้านฉาก ที่มีความสำคัญก็ต่อเมื่อผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการเลือกที่จะใช้องค์ประกอบนั้นมาเป็นตัวช่วยสร้างอารมณ์และความรู้สึกโรแมนติคให้กับเรื่องราวและตัวละคร ดังเห็นได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ของคุณคมกฤษ ตรีวิมล ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องเพื่อนสนิท คุณเหมันต์ เซตมี ผู้กำกับและผู้เขียนบทเรื่องรักนะ 24 ชั่วโมง และรักจัง และคุณคงเดช จาตุรันต์รัศมี ผู้กำกับและผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องเดิมและกอด และผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องขอให้รักจงเจริญ และแฮปปี้เบิร์ธเดย์ ดังนี้

“จริงๆ แล้วในการสื่อความหมายสิ่งสำคัญมันอยู่ที่เรื่องและคาแร็คเตอร์ของตัวละครและบทสนทนามันก็มาจากคาแร็คเตอร์นั้นแหละ ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ เช่น มุมมอง การเล่าเรื่อง หรือ ฉาก มันเป็นแค่สิ่งเสริม มันบอกไม่ได้ว่าอย่างไรสำคัญกว่าอย่างไรที่เหลือ นอกจากคาแร็คเตอร์และนักแสดง ผมว่ามันเป็นเรื่องรสนิยมของผู้กำกับ ยิ่งไงก็ได้มากกว่า ถ้าทำไปแล้วมันดูโอเค ไม่ดูติดขัด”

(คมกฤษ ตรีวิมล, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

“องค์ประกอบเรื่องฉากหรือโลเคชั่น มันจะช่วยส่งในเรื่องความรัก คือถ้าเราถ่ายเรื่องความรักแล้วมายืนกลางแดดกลางถนน ความโรแมนติกมันจะไม่เกิดกับคนดู แต่ในความเป็นจริงแล้วอาจจะใช่ เราอยู่กลางถนนเราอาจจะมีความรักได้ แต่เมื่อมาทำเป็นภาพยนตร์ องค์ประกอบนี้มันก็จะมาช่วยเสริมได้ ส่วนบทสนทนา บางทีความจำเป็นของบทสนทนามันน้อย อยู่ที่เราเลือกใช้มากกว่า”

(เหมันต์ เขตมี, **สัมภาษณ์**, 7 มกราคม 2553)

“บทสนทนามันก็เป็นแค่เครื่องมือหนึ่งในการทำภาพยนตร์ แต่บางเรื่องมันก็ไม่ต้องใช้บทสนทนาเป็นตัวสื่อก็ได้ ถ้ามัวจำเป็นมัย ก็จำเป็นต่อเมื่อมันต้องใช้ เวลาใช้ก็ไม่ควรจะใช้อย่างไม่ดีจุดประสงค์ คือเราก็เชื่อว่าทุกอย่างมันมีหน้าที่ของมันนะ ทุกอย่างมันต้องมีจุดประสงค์ของมัน คือเวลาจะพูดอะไรออกมา มันไม่ควรมียุทธศาสตร์ที่ไม่จำเป็น แค่นั้นเอง”

(คงเดช จาตุรันต์รัศมี, **สัมภาษณ์**, 27 มกราคม 2553)

จากข้อมูลสัมภาษณ์ข้างต้น เห็นได้ว่าการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบด้านบทสนทนา ฉาก มุมมองในการเล่าเรื่อง หรือส่วนอื่นๆ ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ใช้เป็นตัวเสริมในการสร้างความหมายความรัก และเป็นแค่เครื่องมือทางภาพยนตร์ที่ผู้สร้างภาพยนตร์หยิบยกมาใช้เสริมส่วนประกอบอื่นๆ อีกทั้งเป็นเรื่องของสไตล์และรสนิยมทางภาพยนตร์ของผู้กำกับภาพยนตร์แต่ละคนในเรื่องของแนวทางการนำเสนอให้เหมาะสมและลงตัวกับภาพรวมของเรื่องราว และประเด็นหลักของสิ่งที่ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการจะนำเสนอกับผู้ชม

5.2.2 การแสดง

ในการสื่อความหมายความรักในภาพยนตร์นั้น องค์ประกอบหลักอีกอย่างหนึ่งที่ถือเป็นหัวใจในการสื่อความหมาย นั่นก็คือการแสดงของนักแสดง ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างมากในการที่จะทำให้คนดูเข้าใจและรับรู้ถึงความรู้สึกที่ถูกสื่อผ่านออกมาจากตัวนักแสดง ดังนั้นการแสดงที่ดีจึงถือเป็นตัวที่ทำให้องค์ประกอบอื่นๆ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และทำให้คนดูเชื่อและคล้อยตามในประเด็นและอารมณ์ที่ภาพยนตร์กำลังนำเสนอ ดังเห็นได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์จากคุณเหมันต์ เขตมี ผู้กำกับและผู้เขียนบทเรื่องรักนะ 24 ชั่วโมง และรักจัง และคุณต่อพงศ์ ต้นกำแหง ผู้กำกับและผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องยังงี้ก็รัก ดังนี้

“การแสดงนั้นเป็นส่วนสำคัญมากในการสื่อความหมาย ความรู้สึกของคนหรือนักแสดงมันต้องออกมาจากตา พอมองตาปุ๊บเนี่ยคนจะรู้สึกว่าเขารัก เขาเกลียด หรืออะไร เพราะฉะนั้นนักแสดงคนนั้นต้องเล่นออกมาจากตา หรือออกมาจากใจของเขา คนดูถึงจะเข้าถึงความรู้สึกนั้นๆ ได้”

(เหมันต์ เขตมี, สัมภาษณ์, 7 มกราคม 2553)

“มันมีอย่างหนึ่งที่เราไม่สามารถบอกได้ เพราะมันเป็นสิ่งที่นามธรรมมากๆ นั่นคือเราไม่ได้มีบทสนทนาที่มันบอกว่ารักคุณเหลือเกิน เราไม่ได้มีการกระทำที่รักคุณเหลือเกิน แต่มันเป็นเรื่องของการแสดงที่ตัวละครอยู่ด้วยกัน มีการ act และ react ต่อกัน แล้วมันจะมีความรู้สึกบางอย่างที่บอกคนดูถึงเรื่องราวของคน 2 คนมันเป็น inner ของตัวละคร ซึ่งผมว่าหัวใจมันคือการแสดงทั้งหมดที่เหลือมันเป็นแค่เครื่องมือที่ทำให้ acting ดีหรือแย่ง”

(ต่อพงศ์ ต้นกำแหง, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553)

จากข้อมูลบทสัมภาษณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการแสดงมีส่วนสำคัญอย่างมากในการสื่อความหมายในเรื่องความรู้สึกในด้านความรัก เพราะความรักเป็นเรื่องของการแสดงออกทางด้านอารมณ์ สีหน้า แววตา และความรู้สึกของนักแสดง ที่จะทำให้ผู้ชมเข้าถึงและมีอารมณ์ร่วมกับอารมณ์ความรักของตัวละครในเวลานั้น เช่น ถ้าตัวละครกำลังเศร้าเสียใจเพราะผิดหวังจากความรัก นักแสดงก็ต้องมีหน้าที่ทำให้ผู้ชมเชื่อได้ว่าตัวละครตัวนี้มีความเจ็บปวดที่เกิดจากความรักจริงๆ โดยอาศัยการแสดงผ่านสีหน้า แววตา และความรู้สึกของนักแสดง ด้วยเหตุนี้การแสดงจึงเป็น

องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสื่อความหมายและดึงอารมณ์ร่วมของผู้ชมให้รู้สึกคล้อยตามในสิ่งที่ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการจะนำเสนอ

5.2.3 ประสบการณ์ส่วนตัวและคนรอบข้าง

นอกเหนือจากองค์ประกอบการเล่าเรื่องและการแสดงที่ใช้เป็นตัวสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์แล้ว ในการที่มุมมองความรักถูกนำเสนอในภาพยนตร์นั้นจะเกิดขึ้นได้ สิ่งหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจในเรื่องความรักก็คือการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้สร้างภาพยนตร์ และจากบุคคลรอบข้างเข้ามามีส่วนในการสอดแทรกประเด็นความรักในภาพยนตร์ ซึ่งส่วนหนึ่งผู้สร้างภาพยนตร์อาจจะหยิบยกเรื่องราวที่ตนเองเคยพบเข้ามานำเสนอ หรืออาศัยเรื่องราวที่เคยได้ยินจากบุคคลรอบข้างเข้ามาสอดแทรกด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากข้อมูลสัมภาษณ์ของ คุณราเชนทร์ ลิ้มตระกูล ผู้กำกับและผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องจี้จ๋า คือสวดยุค และภาพยนตร์เรื่องฝันหวานอายุจูบ ในตอน “จูบ”, คุณอมราพร แผ่นดินทอง ผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องความจำสั้นแต่รักฉันยาว, ปิ๊ดเทอมใหญ่หัวใจว่าวุ่น และเพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย และคุณงยุท ทองกองทุน ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องความจำสั้น แต่รักฉันยาว ดังนี้

“หนังทุกเรื่องประสบการณ์ส่วนตัวมีความสำคัญ บวกกับข้อมูลในหัว หนังสือที่อ่าน พี่เพื่อนเล่า ทุกอย่างมันสามารถมาใช้ในการทำงานได้หมด เพียงแต่ว่าทุกอย่างมันจะผ่าน มาที่เรา แล้วเรามีมุมมองและทัศนคติของเราที่เรามองต่อข้อมูลนั้นๆ แล้วกรันกรองออกมา เป็นเนื้อหาที่จะนำไปเสนอ”

(ราเชนทร์ ลิ้มตระกูล, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2552)

“ชีวิตจริงมีผลเยอะ คือในแง่ของตัวอย่างหรือความรู้สึก คือเราสังเกต หรือถามจากคนรอบๆ ตัวเราเสมอ มันจะมี message บางอย่างที่เราเอามาจากคนที่เรารู้จัก เพราะฉะนั้นตัวละครมันก็จะผสมๆ กันกับประสบการณ์ที่เราได้มา หรือเหตุการณ์บางอย่างที่เหมือนเราเคยเจอแล้วเหมือนเราจำได้ คือประสบการณ์ชีวิตมันเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการเขียนบท เพราะว่ามันเป็นคือวัตถุดิบ เราจะเล่าอะไรมันต้องมาจากประสบการณ์ชีวิตของเรา เพื่อนของเราของคนที่เราพบเจอ เพราะฉะนั้นคนเขียนบทจึงต้องเป็นคนที่ช่างสังเกต แล้วเก็บรายละเอียดได้ดี และเก็บได้ด้วยความรู้สึกว่ามันมี moment พิเศษยังไปถึงจดจำมัน”

(อมรภาพร แผ่นดินทอง, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

“ในการเขียนบทมันก็เป็นเรื่องของชีวิตคนอื่นอยู่แล้ว คือในแง่มุมมองของคนเขียนบท ถ้านั่งคิดสถานการณ์ลอยๆ ขึ้นมา บางทีมันก็ไม่น่าเชื่อถือเท่ากับบางอย่างที่มันเกิดขึ้นจริง หรือบางอย่างที่เราคิดขึ้นมาเอง ก็จะทำให้คิดว่ามันสามารถเกิดขึ้นได้จริงๆ ไซม์บี้ คือส่วนใหญ่คาแร็คเตอร์ตัวละครมันมาจากคนใกล้ตัวเรียงเรียงมาเล่าให้มีสีสัน ถ้าประสบการณ์ส่วนตัว น่าจะเป็นเรื่องของทัศนคติ ส่วนใหญ่แล้วหนังมันต้องนำเสนอทัศนคติของคนทำ อย่างพีนี ซัดเจนมากคือ *Feel Good* มองโลกในแง่ดี ให้กำลังใจ เพราะฉะนั้นบางอย่างเราไม่สามารถแก้ไขได้ เราก็ต้องวางมันซะ เพราะฉะนั้นทัศนคตินี้มันก็จะไปอยู่ในคาแร็คเตอร์ของตัวละคร โน่นนี่บ้าง นั่นคือทัศนคติของผู้กำกับที่สะท้อนอยู่ในตัวหนัง มันอาจจะไม่ใช่ประสบการณ์ชีวิตโดยตรง อาจมีเล็กน้อย แต่อาจถูกสลายๆ ไปหมดแล้ว”

(ยงยุทธ ทองกองทุน, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าแง่มุมความรักต่างๆ ที่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์นั้นล้วนเกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของตัวผู้สร้างภาพยนตร์และคนรอบข้าง โดยการหยิบยกเรื่องราวและแง่มุมต่างๆ ที่เคยพบเจอเรื่องความรักในชีวิตจริง แล้วนำมาถักทอผ่านทัศนคติและมุมมองของผู้เขียนบทและผู้กำกับ จนกลายเป็นสิ่งที่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์ ซึ่งถือได้ว่าการใช้ประสบการณ์ชีวิตในเรื่องความรักมานำเสนอเป็นการทำให้ประเด็นที่ถูกสื่อออกมามีความสมจริงในแง่ของการสร้างเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่อง หรือในแง่มุมมองและทัศนคติต่างๆ ที่จะทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่อยู่ในภาพยนตร์ได้

อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์ชีวิตก็ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการสร้างความหมายเสมอไป เพราะบางครั้งเรื่องราวและความหมายที่พบอาจไม่ได้มาจากประสบการณ์โดยตรงของผู้สร้างก็เป็นได้ แต่อาจมาจากจินตนาการและมุมมองที่ผู้สร้างต้องการจะนำเสนอ ซึ่งสิ่งสำคัญก็คือการสร้างที่น่าเชื่อถือให้กับตัวละครและเรื่องราว และทำให้ผู้ชมสามารถคล้อยตามได้ เพราะสิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้สร้างภาพยนตร์ว่าต้องการจะให้คนดูรู้สึกอย่างไรกับประเด็นต่างๆ

5.2.4 สังคม

นอกจากประสบการณ์ส่วนตัวและคนรอบข้างแล้ว สิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการหยิบยกแง่มุมความรักขึ้นมานำเสนอนั้นก็มีส่วนมาจากการพบเห็นแง่มุมความรักที่สะท้อนผ่านออกมาทางสภาพสังคม ในยุคปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร โดยผู้สร้างภาพยนตร์ได้มีการนำประเด็นความรักที่สามารถพบได้ในสังคมเข้ามาสอดแทรกอยู่ในเรื่องราวและลักษณะนิสัยของตัวละครเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากบทสัมภาษณ์ของคุณปิยะพันธุ์ ชูเพ็ชร์ ผู้กำกับและเขียนบทภาพยนตร์เรื่องแฟนเก่า, คุณราเชนทร์ ลิ้มตระกูล ผู้กำกับและผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องจี๊จ๋า คือสวยดู และภาพยนตร์เรื่องฝันหวานอายุจูบ ในตอน “จูบ” และคุณคงเดช จาตุรันต์รัศมี ผู้กำกับและเขียนบทภาพยนตร์เรื่องเงิมน้ำ และกอด และผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องขอให้รักจงเจริญ และแฮปปี้เบิร์ธเดย์ ดังนี้

“คือเราได้เอาภาพความเป็นจริงจากสังคมเข้ามาใส่ด้วย ในส่วนของตัวผู้ชาย

บางส่วนที่คิดว่าความรักเป็นแค่เกมอะไรแบบนี้ คือเป็นคนชอบเล่นเกมกับความรัก จิบคนโน้นคนนี้ไปเรื่อยเป็นความเป็นจริงที่สะท้อนให้เห็นถึงผู้ชายเจ้าชู้ เป็นเรื่องความรักของคนในยุคปัจจุบันที่มองความรักเป็นเรื่องฉาบฉวย รักกันง่าย หน่ายเร็ว และมีความสัมพันธ์กันง่ายขึ้น ซึ่งมันจะสะท้อนให้เห็นถึงความหยาบกระด้างในความรักของคนยุคนี้ ที่มีความจริงใจและความซื่อสัตย์กับคนรักน้อยลง”

(ปิยะพันธุ์ ชูเพ็ชร์, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2553)

“มุมมองความรักที่เปลี่ยนไปของสังคมก็มีส่วนนะ อย่างเรื่องจูบนี้มันก็ไม่ใช่มัธยมของผม แต่เราจะตีความเอาจากโจทย์ มันเหมือนการทำหน้าที่บอกว่าต้องเอาเรื่องของเด็กยุคนี้มาพูด เพราะฉะนั้นก็ต้องมองเด็กยุคนี้ แล้วก็ตีความว่าเด็กยุคนี้มันเป็นอย่างนี้ คือฉาบฉวย รวดเร็ว เสียหน้าไม่ได้ ต้องการเอาชนะ แล้วก็ก็เป็นความรักที่ตื่นเงิน”

(ราเชนทร์ ลิ้มตระกูล, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2553)

“ผมรู้สึกว่าการทำหนังของผมทุกเรื่องมันว่าด้วยสังคมหมดในยุคปัจจุบัน เราารู้สึกว่าเวลาทำหนังทุกครั้ง จะพูดถึงเรื่องราวทางสังคมไม่มากนักน้อย คือรู้สึกว่าการทำหนังนี่คือแนวทางของเราไปแล้ว แล้วมันก็ยากที่จะบิดพลิ้วตัวเอง อย่างเงิมน้ำและกอดนี่มันก็แฝงด้วยแง่มุมที่เอามาจากสังคม”

(คงเดช จาตุรันต์รัศมี, **สัมภาษณ์**, 27 มกราคม 2553)

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเด็นเรื่องความรักที่สะท้อนออกมาทางสังคมนั้นมีส่วนในการสร้างความหมายในภาพยนตร์ ซึ่งฝ่ายผู้สร้างภาพยนตร์จะเป็นผู้หยิบยกแง่มุมความรักที่เห็นได้จากคนในยุคปัจจุบันหรือการมีความสัมพันธ์ระหว่างกันของคน 2 คน เข้ามาสอดแทรกอยู่ในภาพยนตร์เท่าที่จะเป็นไปได้ เช่น ความรักที่ง่ายง่ายเร็วของคู่รักในยุคสมัยปัจจุบัน ความรักที่ตื่นเขินและฉาบฉวยของหนุ่มสาววัยรุ่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสะท้อนอยู่ในเรื่องราวและตัวละครในภาพยนตร์โดยผ่านการตีความจากทางผู้เขียนบทและผู้กำกับอีกทีหนึ่ง

5.2.5 ทศนคติเรื่องความรักกับการนำเสนอในภาพยนตร์

ในส่วนของผู้ชมและผู้สร้างภาพยนตร์ก็เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกที่จะสื่อความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ซึ่งสาเหตุที่เรื่องความรักเป็นเรื่องที่ถูกนำเสนออยู่บ่อยครั้ง และเห็นได้ในภาพยนตร์ในทุกประเภท ส่วนหนึ่งก็มาจากสาเหตุที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าความรักถือเป็นเรื่องพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นองค์ประกอบในชีวิตที่มนุษย์ทุกคนที่จะต้องเจอ ดังนั้นเรื่องความรักจึงถือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ถูกหยิบยกมานำเสนอได้ง่ายที่สุด ดังเห็นได้จากข้อมูลสัมภาษณ์คุณ ยงยุทธ ทองกองทุน ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องความจำสั้นแต่รักฉันทายาว และคุณคงเดช จาตุรันต์รัศมี ผู้กำกับและเขียนบทภาพยนตร์เรื่องเฉิม และกอด และผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องขอให้อีกใจเจริญ และ แสบปีเบิร์ดเคย์ ดังนี้

“ความรักมันเป็นเรื่องใกล้ตัว เหมือนของตายที่ต้องเกิดขึ้นกับคน มนุษย์มันหนีไม่

พ้นเรื่องความรัก คือมันสามารถถูกหยิบยกมุมมองต่างๆ ขึ้นมาทำได้ตลอด เรื่องของความรัก
แก่นจริงๆ มันก็คือเรื่องของคนที่เข้าใจกันแล้วมีอะไรบางอย่างที่ตรงกันและสามารถเป็นจิ๊ก
ซอว์ที่ต่อกันได้ เพียงแต่บริบทรอบๆ ที่มันจะเปลี่ยนไป ยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เงื่อนไขทาง
สังคม ฐานะต่างๆ ที่มันเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยอะไรพวกนี้ แต่สุดท้ายมันก็เป็นเรื่องของ
คนสองคนจริงๆ ไม่ว่าจะยุคสมัยไหน เพราะฉะนั้นมันก็เป็นสิ่งใกล้ตัว เป็นพื้นฐานของมนุษย์
สามารถ ถูกนำมาพูดถึงได้ตลอด”

(ยงยุทธ ทองกองทุน, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

“ความรักมันทำให้เราเห็นถึงความเป็นมนุษย์ คือจริงๆ แล้วหนังทุกเรื่องมีความรัก ผสมอยู่นะ เพราะมันเป็นส่วนที่แสดงความเป็นมนุษย์ได้ง่ายที่สุด มันเห็นความเปราะบาง มันเห็นอะไรต่อมิอะไร ซึ่งเวลาที่เราไม่เห็นสิ่งนี้ในหนัง ก็คือเรื่องความเปราะบางของมนุษย์ เราก็จะเริ่มรู้สึกว่ามันไม่อิน ก็เลยรู้สึกว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่จะให้ในหนังของเราเห็นถึงความ เป็นมนุษย์”

(คงเดช จาตุรันต์รัศมี, **สัมภาษณ์**, 27 มกราคม 2553)

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำเสนอเรื่องความรักก็คือการนำเสนอแง่มุมชีวิต ของความเป็นมนุษย์ เพราะความรักกับมนุษย์เป็นสิ่งที่แทบจะไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ไม่ว่าจะ อยู่ในยุคสมัยไหนก็ตามที่ ดังนั้นเรื่องความรักจึงทำให้เห็นถึงแง่มุมชีวิตของมนุษย์ได้อย่างง่าย ที่สุด อย่างไรก็ตาม ยังเป็นที่น่าสนใจอีกว่าความรักนั้นสามารถพบได้ในภาพยนตร์ทุกประเภท โดย ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นภาพยนตร์รักเพียงอย่างเดียว แต่มุมมองและการนำเสนออาจแตกต่างกันไป ตามรูปแบบของภาพยนตร์ ดังจะเห็นได้จากข้อมูลสัมภาษณ์ของคุณนิธิวัฒน์ ธีรธร ผู้กำกับและ เขียนบทภาพยนตร์เรื่องเพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย, คุณอมราพร แผ่นดินทอง ผู้เขียนบท ภาพยนตร์เรื่องความจำสั้น แต่รักฉันทยาว, ปิ๊ดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น และเพราะอากาศเปลี่ยนแปลง บ่อย, คุณปวีณ ภูริจิตปัญญา ผู้กำกับและเขียนบทภาพยนตร์เรื่องบอดี ศพ # 19 และคุณราเชนทร์ ลิ้มตระกูล ผู้กำกับและผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องจีจ๋า คือสวยดู และภาพยนตร์เรื่องฝันหวานอายุจูบ ในตอน “จูบ” ดังนี้

“ปกติในหนังเกือบทุกเรื่องมันหนีเรื่องความรักไม่ได้อยู่แล้ว เพราะความรักมันเป็น องค์ประกอบของชีวิตคน เพราะฉะนั้นเราเล่าชีวิตคน มันก็มีเรื่องนี้มาเองโดยไม่ได้ตั้งใจ ถึง บอกว่าความรักมันมีอยู่ไหนในหนังทุกเรื่อง เพียงแต่เราจะไปตีความมากน้อยแค่ไหน”

(นิธิวัฒน์ ธีรธร, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

“ความรักมันเป็นธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์ หนังเองก็เป็นการเล่าเรื่องของมนุษย์ เพราะฉะนั้นไม่ว่าหนังเป็นประเภทไหนก็แล้วแต่ มันก็เป็นสิ่งที่มนุษย์ให้ความสนใจ อย่าง หนังรักมันก็หมายความว่าเราให้ความสนใจกับพล็อตเรื่องความรักเป็นประเด็นหลักของชีวิต ตัวละคร แต่จะเป็นหนังผี หนังตลก หนังบู๊เนี่ย พอตัวละครมันมีปฏิสัมพันธ์กัน จะรัก จะ

เกลียด พอใจ อิจฉา มันเป็นอารมณ์พื้นฐานของมนุษย์ อยู่ที่ว่าหนังเรื่องนั้นจะใส่เข้าไปใน
สัดส่วนแค่ไหน”

(อมราพร แผ่นดินทอง, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

“ความรักมันก็มีได้ในหนังทุกประเภท มันใส่ได้หมด ขึ้นอยู่กับว่าเราเลือกจะเล่ามุม
ไหนมากกว่า เพราะทุกอย่างมันถูกขับเคลื่อนเพราะความรักอยู่แล้ว”

(ปวีณ ภูริจิตปัญญา, **สัมภาษณ์**, 12 มกราคม 2553)

“ความรักหรือทัศนคติที่มองความรักมันสามารถอยู่ได้ในหนังทุกเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็นบู๊
ตลก ดราม่า ฟี อยู่ได้หมด ซึ่งมุมมองความรักมันจะเปลี่ยนแปลงมัย มันไม่ได้เปลี่ยนแปลง
ไปแต่เปลี่ยนแค่วิธีการและรูปแบบที่จะเข้าหามุมมองนั้น และการนำเสนอออกมาให้คนดู”

(ราเชนทร์ ลิ้มตระกูล, **สัมภาษณ์**, 18 มกราคม 2553)

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าจากมุมมองของผู้สร้างภาพยนตร์ ความรักสามารถ
อยู่ได้ในภาพยนตร์ทุกประเภท ขึ้นอยู่กับว่าผู้สร้างภาพยนตร์จะเลือกหยิบยกมุมมองไหนขึ้นมา
นำเสนอ ซึ่งทัศนคติและมุมมองความรักแบบใดแบบหนึ่งนั้นก็สามารถถูกนำเสนอผ่านภาพยนตร์ได้
ทุกประเภทเช่นกัน แต่อาจจะแตกต่างกันที่วิธีการและรูปแบบของการนำเสนอ นั้น เช่น จะเห็นได้ว่า
ในภาพยนตร์ต่อสู้เรื่องจีจ้า ดื้อสวยดุ ก็มีกรนำเสนอมุมมองความรักที่ทำเพื่อปกป้องและเสียสละ
เพื่อคนรัก ซึ่งมุมมองนี้สามารถเห็นได้บ่อยๆ ในภาพยนตร์รัก แต่ประเด็นความรักเรื่องนี้กลับถูกหยิบ
ยกขึ้นมา นำเสนอในรูปแบบใหม่ในภาพยนตร์ต่อสู้ จึงสะท้อนให้เห็นว่าความหมายความรักทุกแง่มุม
สามารถนำไปสอดแทรกอยู่ได้ในภาพยนตร์ทุกประเภทได้หมด ขึ้นอยู่กับมุมมองความรักของผู้สร้าง
ภาพยนตร์ที่ต้องการจะนำเสนอออกมาในรูปแบบไหนหรือลักษณะใดมากกว่า

5.3 การสร้างความหมายความรักผ่านองค์ประกอบทางด้านภาพ

ภาพมีส่วนสำคัญในการสร้างอารมณ์และความรู้สึกร่วมให้กับผู้ชม อีกทั้งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวในภาพยนตร์รักและฉากที่เกี่ยวข้องกับความรักด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้นยังประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบกันอยู่ในภาพ อันจะมีส่วนในการช่วยสร้างอารมณ์และบรรยากาศที่จะเป็นตัวดึงดูดให้ผู้ชมคล้อยตาม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่ การใช้ขนาดของภาพ การใช้มุมกล้อง การใช้แสง เป็นต้น โดยจะมีส่วนสำคัญที่เป็นตัวถ่ายทอดเรื่องราว และเป็นเครื่องมือในการคุมโทนของเรื่องราว โทนของอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละครได้

จากการวิเคราะห์การใช้องค์ประกอบทางด้านภาพในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูล พบว่ามี การใช้ขนาดของภาพที่แตกต่างกันไปในการสื่อความหมายความรักที่เกิดจากการกระทำต่างๆ ของตัวละคร โดยสามารถจำแนกภาพออกเป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ ภาพที่แสดงความรู้สึกด้านความรักของตัวละคร และภาพที่แสดงพฤติกรรมการแสดงออกทางความรักของตัวละคร โดยสามารถแจกแจงรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.8 ตารางแสดงขนาดภาพและมุมกล้องที่แสดงสีหน้าและความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะของภาพ	ขนาดของภาพที่ปรากฏ					
	ภาพ มุมต่ำ	ภาพ มุมสูง	ภาพระยะ ใกล้มาก	ภาพ ระยะใกล้	ภาพระยะ ปานกลาง	ภาพ ระยะไกล
เสียใจ	✓	✓	-	✓	-	-
ผิดหวัง	-	-	-	✓	-	-
เศร้า	-	✓	✓	✓	✓	-
ดีใจ	-	-	-	✓	✓	-
มีความสุข	-	-	-	✓	✓	-
อาย	-	-	✓	✓	-	-
อิมเมม	-	-	-	✓	✓	-

ตาราง 5.9 ตารางแสดงขนาดภาพและมุมกล้องที่แสดงพฤติกรรมการแสดงออกทางความรักของตัวละคร

ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร	ภาพมุมต่ำ	ภาพมุมสูง	ภาพระยะใกล้มาก	ภาพระยะใกล้	ภาพระยะปานกลาง	ภาพระยะไกล
การจูบ	-	-	-	✓	✓	-
การหอมแก้ม	-	-	-	✓	✓	-
การกอด	-	-	✓	✓	✓	✓
การมีเพศสัมพันธ์	-	-	✓	✓	✓	-
การจับมือ	-	-	-	✓	✓	✓

ก. ภาพที่แสดงถึงสีหน้าและความรู้สึกที่เกิดจากความรักของตัวละคร

จากตารางข้างต้น เห็นได้ว่าภาพที่แสดงความรู้สึกทางความรักของตัวละครส่วนใหญ่แล้ว มักจะมีการใช้ภาพระยะใกล้ (close-up shot) ภาพระยะปานกลาง (medium shot) และภาพระยะใกล้มาก (very close-up shot) ซึ่งการใช้ขนาดภาพเช่นนี้ถือเป็นการเน้นให้เห็นถึงการแสดงออกทางสีหน้า และแววตาของตัวละครในการสื่อความหมายทางด้านความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากความรัก นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพมุมสูง (high angle) และภาพมุมต่ำ (low angle) ประกอบอยู่ในการใช้ภาพเพื่อสื่อความหมายทางความรู้สึก โดยความรู้สึกที่พบได้แก่ อាកารเสียใจ ผิดหวัง เศร้า ดีใจ มีความสุข อาย อิมเมม เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.1 ภาพแสดงความรู้สึกที่เกิดจากความรักรของตัวละคร

ข. ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

จากตารางเห็นได้ว่า ภาพที่แสดงพฤติกรรมการแสดงออกทางความรักของตัวละครนั้น ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดระยะใกล้ (close-up shot) ภาพระยะปานกลาง (medium shot) ภาพระยะใกล้มาก (very close-up shot) และภาพระยะไกล (long shot) ซึ่งเป็นการใช้ภาพเพื่อสื่อให้เห็นถึงการกระทำของตัวละครที่เกิดจากความรัก และให้เห็นถึงอารมณ์และความรู้สึกจากการกระทำเหล่านั้น โดยภาพที่แสดงถึงพฤติกรรมการแสดงออกด้านความรักของตัวละคร ได้แก่ การกอด การจูบ การหอมแก้ม การจับมือ การมีเพศสัมพันธ์ และการกระทำอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความรักระหว่างตัวละคร เช่น การให้ของซึ่งกันและกัน การห่มผ้าให้กัน การให้ดอกไม้คนรัก เป็นต้น

ภาพที่ 5.2 ภาพที่แสดงถึงการแสดงความรักต่อกันของตัวละคร

โดยสรุปแล้วนั้น ผู้วิจัยพบว่าองค์ประกอบทางด้านภาพ มีส่วนสำคัญในการสร้างอารมณ์ และความรู้สึกร่วมให้กับผู้ชม อีกทั้งยังเป็นตัวช่วยเสริมความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ภาพ ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวในภาพยนตร์รักและฉากที่เกี่ยวข้องกับความรักอย่างมาก โดยองค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบกันอยู่ในภาพ อันได้แก่ การใช้ขนาดของภาพ

การใช้มุกล้อ การใช้แสง จะมีส่วนสำคัญที่เป็นตัวถ่ายทอดเรื่องราว และเป็นเครื่องมือในการคุมโทนของเรื่องราว โทนของอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละครได้

5.4 การสร้างความหมายความรักผ่านองค์ประกอบทางด้านเพลง

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์ไทยทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่าองค์ประกอบสำคัญที่พบในการช่วยเสริมความหมายความรักในภาพยนตร์ ก็คือ เพลงประกอบภาพยนตร์ ซึ่งเพลงประกอบนั้นก็จะถูกใช้เสมือนเป็นเครื่องมือในการบรรยายความรู้สึกของตัวละครตามเนื้อหาของเพลงนั้นๆ เพื่อเป็นส่วนเสริมให้กับความหมายความรักในภาพยนตร์ อีกทั้งยังช่วยสร้างอารมณ์และความรู้สึกร่วมให้กับผู้ชมเพิ่มมากขึ้นกับความรู้สึกของตัวละครและเรื่องราวที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ โดยผู้วิจัยได้สรุปประเภทของเพลงประกอบออกมาเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 5.10 ตารางแสดงประเภทของเพลงประกอบภาพยนตร์ที่พบในภาพยนตร์ไทย

ตระกูลภาพยนตร์	ประเภทของเพลงประกอบ		
	เพลงเศร้าอกหัก	เพลงรักหวานซึ้ง	เพลงเร็วปลุกใจ
ภาพยนตร์รัก	✓	✓	-
ภาพยนตร์ชีวิต	-	-	-
ภาพยนตร์ต่อสู้	-	-	-
ภาพยนตร์ตลก	-	✓	-
ภาพยนตร์สยองขวัญ	✓	-	-
ภาพยนตร์เพลง	✓	✓	-
ภาพยนตร์วัยรุ่น	✓	✓	✓

จากตารางแยกประเภทของเพลงประกอบภาพยนตร์ข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าเพลงประกอบสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

ก.) เพลงเศร้าอกหัก

เพลงเศร้าอกหัก เป็นเพลงที่ถูกใช้เมื่อตัวละครกำลังอยู่ในภาวะเศร้าเสียใจ หรือผิดหวังจากความรัก โดยเนื้อเพลงเศร้าอกหักจะบรรยายถึงความเสียใจ และผิดหวังจากคนรัก เนื่องมาจากการลาจาก คนรักไปมีคนอื่นใหม่ หรืออกหัก เป็นต้น โดยเพลงประกอบที่ถูกใช้ในภาพยนตร์แต่ละเรื่องนั้น จะมีเนื้อเพลงที่เข้าและตรงกับความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น ซึ่งจะเป็นตัวช่วยเสริมให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกร่วมกับเรื่องราวและตัวละคร

ข.) เพลงรักหวานซึ้ง

เพลงรักหวานซึ้ง เป็นเพลงที่ถูกใช้เมื่อตัวละครกำลังอยู่ในภาวะดีใจ มีความสุข เพราะความรัก โดยเนื้อเพลงรักหวานซึ้งจะบรรยายถึงความสุข ความอึดอึดใจ ความซึ้ง ที่เกิดขึ้นจากอาการสมหวังในความรัก ซึ่งเพลงรักหวานซึ้งเหล่านี้จะมีเนื้อหาที่เข้ากันกับเรื่องราวความรักของตัวละคร และถูกใช้เป็นส่วนเสริมความรู้สึกให้กับเรื่องราวนั้นๆ

ค.) เพลงเรื้อรปลุกใจ

เพลงเรื้อรปลุกใจ เป็นเพลงที่ถูกใช้ประกอบกับเรื่องราวของภาพยนตร์อีกทีหนึ่ง โดยเนื้อหาอาจจะไม่ได้แสดงถึงความเสียใจ หรือความสมหวังของตัวละคร แต่เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมของเรื่องราวในภาพยนตร์เรื่องนั้น ซึ่งจะถูกใช้เป็นตัวช่วยเสริมอารมณ์และบรรยากาศโดยรวมของภาพยนตร์อีกทีหนึ่ง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าเพลงเรื้อรปลุกใจนั้นพบอยู่ในภาพยนตร์วัยรุ่นเพียงตระกูลเดียว

โดยสรุปแล้วองค์ประกอบทางด้านเพลงนั้น ถือได้ว่าเป็นตัวช่วยเสริมสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ โดยเพลงจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยสร้างอารมณ์และความรู้สึกร่วมกับผู้ชม ซึ่งเพลงแต่ละเพลงจะเป็นตัวแทนอารมณ์ ความรู้สึก และแง่มุมความรักที่พบในภาพยนตร์ได้ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครในภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้น

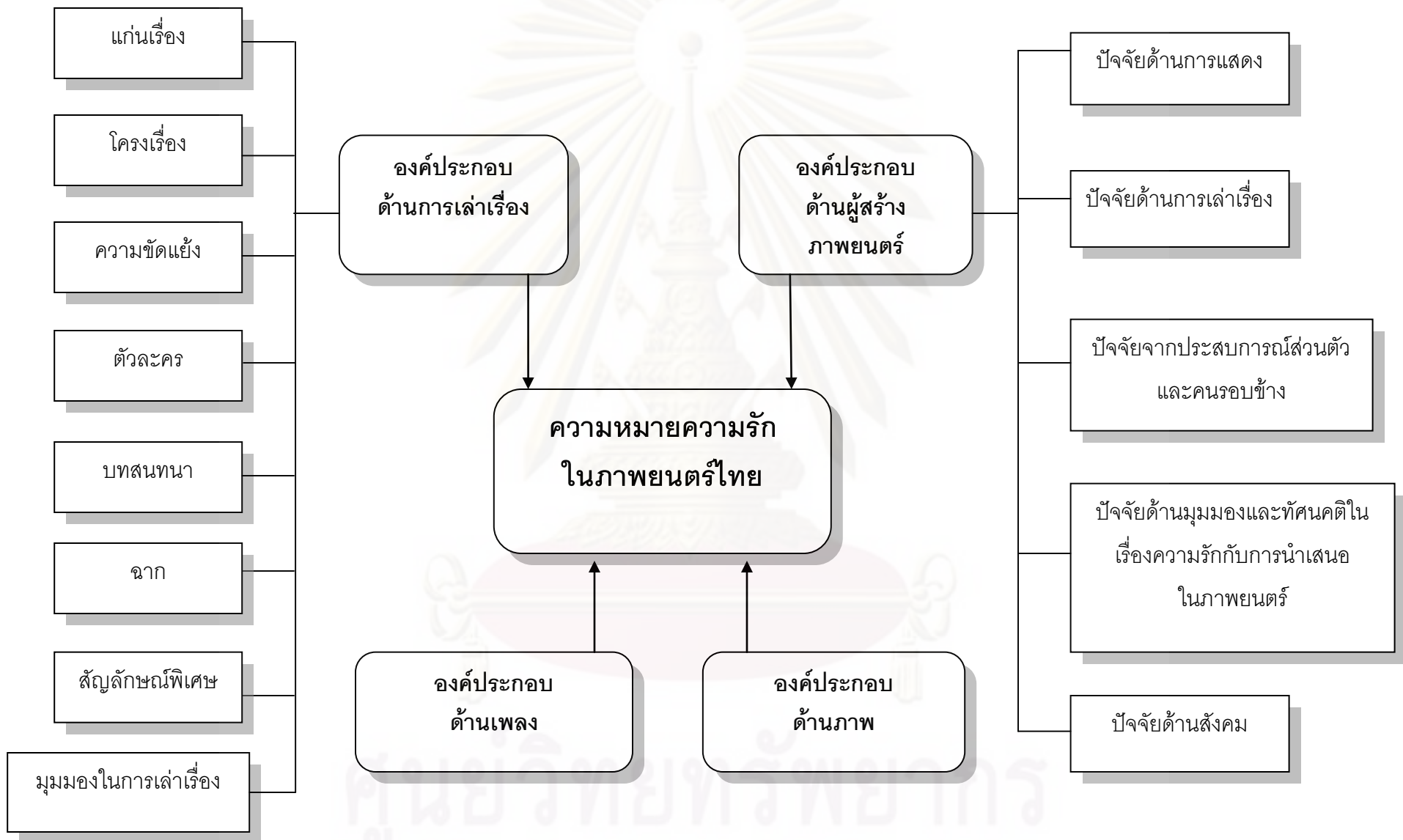
5.5 สรุประบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย

จากการวิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย พบว่ามีองค์ประกอบสำคัญอยู่หลากหลายประการ โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปออกเป็นแบบจำลองเพื่อแสดงให้เห็นถึงกระบวนการประกอบสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.3 แบบจำลองกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย

จากแผนผังสรุปกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยข้างต้น จะเห็นได้ว่า
 ในการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยนั้นมีองค์ประกอบหลักๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่ 4
 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบด้านการเล่าเรื่อง องค์ประกอบจากผู้สร้างภาพยนตร์
 องค์ประกอบด้านภาพ และองค์ประกอบด้านเพลง

ในองค์ประกอบการเล่าเรื่องถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการช่วยสร้างความ
 ความหมายความรักโดยตรงในภาพยนตร์ โดยองค์ประกอบหลักๆ ที่สำคัญในการใช้สร้างความหมายได้แก่
 แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก สัญลักษณ์พิเศษ และมุมมองในการเล่า
 เรื่อง ซึ่งมีความสำคัญตามลำดับลดหลั่นกันไป นอกจากนี้ องค์ประกอบที่มีความสำคัญอีกอย่างหนึ่ง
 ก็คือคือองค์ประกอบด้านผู้สร้างภาพยนตร์ โดยปัจจัยที่ผู้สร้างภาพยนตร์ให้ความสำคัญในการสร้าง
 ความหมายได้แก่ การเล่าเรื่อง การแสดง ประสบการณ์ส่วนตัวและครอบครัว ทศนคติในด้านความ
 รักของตัวผู้สร้างภาพยนตร์ และสังคม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีส่วนในการสร้างความหมายความรัก
 ผ่านมุมมองของผู้สร้าง

จากองค์ประกอบการเล่าเรื่อง องค์ประกอบด้านผู้สร้างภาพยนตร์ องค์ประกอบทางด้าน
 ภาพ และองค์ประกอบทางด้านเพลง ผู้วิจัยพบว่าองค์ประกอบทั้ง 4 อย่างนี้มีส่วนสำคัญในการสร้าง
 ความหมายความรัก อีกทั้งในแต่ละองค์ประกอบจะช่วยเสริมซึ่งกันและกัน และทำให้การสื่อ
 ความหมายความรักมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การเล่าเรื่องจากกลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์ไทยทั้งหมด 27 เรื่อง ซึ่งประกอบด้วยภาพยนตร์รัก 17 เรื่อง ภาพยนตร์ชีวิต 1 เรื่อง ภาพยนตร์ต่อสู้ 2 เรื่อง ภาพยนตร์ตลก 2 เรื่อง ภาพยนตร์สยองขวัญ 2 เรื่อง ภาพยนตร์เพลง 1 เรื่อง และภาพยนตร์วัยรุ่น 2 เรื่อง โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การเล่าเรื่องเพื่อหาความหมายความรักที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ไทยทั้งหมด อีกทั้งวิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างความหมายความรัก ประกอบกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้สร้างภาพยนตร์ และนำมาประมวลผลจนเห็นถึงความหมายและกระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยได้ในที่สุด

จากการวิเคราะห์การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทยเพื่อหาความหมายความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรัก ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความหมายและการเปรียบเทียบความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย

จากการวิเคราะห์การเล่าเรื่องในภาพยนตร์รัก ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะพบความหมายความรักที่หลากหลายอยู่มาก ซึ่งความหมายความรักที่พบบนส่วนใหญ่จะถูกตีความหมายออกมาในแง่มุมมอง โดยเน้นให้เห็นถึงแง่มุมต่างๆ ของความรักหลากหลายมุมมอง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่ององค์ประกอบของความรัก ที่ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญในการครองคู่ระหว่างคน 2 คน เช่น การประนีประนอมซึ่งกันและกัน การดูแลกันและกัน การยอมรับในตัวตนของอีกฝ่าย เป็นต้น นอกจากนี้ความหมายความรักที่พบยังเกี่ยวข้องกับการให้ข้อคิดและคำแนะนำในเรื่องความรักเมื่อพบกับความผิดหวัง อีกทั้งยังมีการให้ความหมายความรักในแง่มุมที่ว่าความรักเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ โดยชี้ให้เห็นว่าความรักก็คือสิ่งที่สามารถเยียวยาและเติมเต็มความรู้สึกของจิตใจมนุษย์ให้มีแรงที่จะสู้ต่อไปในชีวิตได้ ทั้งนี้ความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์รักก็คือการเน้นถึง

ความสำคัญของความรักมากกว่าสิ่งอื่นใด ซึ่งความรักของตัวละครอาจมีทั้งสมหวังและผิดหวังแต่ประเด็นสำคัญก็คือการให้ความหมายว่าความรักคือสิ่งสวยงามเสมอ

ในภาพยนตร์ชีวิต ผู้วิจัยพบว่า ภาพยนตร์มีการให้ความสำคัญในเรื่องความรักเป็นเรื่องรอง แต่จะเน้นไปที่องค์ประกอบอื่นๆ ของชีวิตมากกว่า โดยแง่มุมความรักที่พบในภาพยนตร์ชีวิตเป็นการให้ความหมายถึงการเรียนรู้ในเรื่องความรัก โดยแสดงถึงความรักที่ผิดหวังของตัวละคร และสะท้อนให้เห็นว่าเรื่องความรักไม่ใช่สิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต แต่สิ่งสำคัญก็คือคนเราต้องรู้จักเรียนรู้และก้าวต่อไปเมื่อเจอกับความผิดหวังในความรัก ซึ่งผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักในภาพยนตร์ชีวิตนั้นสอดคล้องกับรูปแบบของภาพยนตร์ชีวิต ที่เน้นถึงการดำเนินชีวิตของตัวละครในทุกๆ ด้าน และเรื่องความรักก็เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและยากที่จะหลีกเลี่ยงได้ในชีวิตของคนเรา

ในภาพยนตร์ต่อสู้ ผู้วิจัยพบว่า ภาพยนตร์มีการใช้แง่มุมความรักเป็นเป็นต้นเหตุของเรื่องราว ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละคร โดยความรักก็คือแรงผลักดันที่ทำให้ตัวละครต่อสู้เพื่อคนรักและปกป้องคนรัก นอกจากนี้ความรักที่พบยังแสดงให้เห็นถึงการยึดติดในความรัก ความต้องการเอาชนะ จนทำให้เกิดการแย่งชิงคนรักกลับคืนมา ซึ่งจุดจบของความรักที่พบในภาพยนตร์ชีวิตจึงนำไปสู่โศกนาฏกรรมและความสูญเสีย ทั้งนี้ความรักในภาพยนตร์ต่อสู้แสดงถึงความรักในแง่มุมบวกและลบปะปนกันไป ซึ่งผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักที่พบมีการนำเสนอให้สอดคล้องกับรูปแบบของภาพยนตร์ต่อสู้ ความรักจึงมีความรุนแรง และก่อให้เกิดการต่อสู้เพื่อความรัก

ในภาพยนตร์ตลก ผู้วิจัยพบว่า มีการนำเสนอแง่มุมความรักออกมาในแง่มุมที่สมหวังและสวยงาม และเป็นการนำเสนอความหมายความรักที่ไม่ซับซ้อนเท่าใดนัก โดยความรักที่พบถือได้ว่าเป็นช่วงเริ่มต้นของความรัก และการเปิดเผยความในใจต่อกัน ซึ่งไม่ได้ให้ความหมายที่ลึกซึ้ง นอกจากนี้ความรักที่พบยังเป็นเรื่องการให้กำลังใจคนรัก และการอยู่เคียงข้างกันยามที่เกิดปัญหา โดยผู้วิจัยไม่พบแง่มุมที่ผิดหวังในความรักของภาพยนตร์ตลกเลย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความรักที่ถูกนำเสนอเน้นให้เห็นถึงความสดใส สนุกสนาน และสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบของภาพยนตร์ตลกที่มีจุดประสงค์เพื่อสร้างความสุขให้กับผู้ชม

ในภาพยนตร์สยองขวัญ ผู้วิจัยพบว่า มีการนำเสนอความรักออกมาในแง่มุมที่ผิดหวัง ซึ่งความไม่สมหวังในความรักนี้จึงก่อให้เกิดความยึดติด ความอาฆาต พยาบาท และการล้างแค้น

ตามมา จนนำไปสู่จุดจบที่เป็นโศกนาฏกรรมและความสูญเสีย ซึ่งความรักที่ผิดหวังนั้นก่อให้เกิดปัญหาและเรื่องราวต่างๆ ที่ตามมา จึงสะท้อนให้เห็นว่าความรักที่พบนั้นเป็นความรักที่ขาดสติและตั้งอยู่บนความไม่พอดี จนทำให้ยึดติดกับความรักมากจนเกินไปและนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ผิดๆ และก่อให้เกิดความทุกข์จากความรัก ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าความรักที่ผิดหวังนั้นจะนำไปสู่เรื่องราวความสยองขวัญเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของภาพยนตร์ จึงสะท้อนให้เห็นว่าความรักไม่ได้มีเพียงด้านที่สมหวังและสวยงามเสมอไป

ในภาพยนตร์เพลง ผู้วิจัยพบว่า มีการให้ความหมายความรักในแง่มุมที่สมหวัง เป็นการเน้นให้เห็นถึงความสวยงามของความรักที่เกิดขึ้นกับตัวละคร โดยเป็นความรักที่ต้องฝ่าฟัน แต่ท้ายสุดก็สมหวังและจบลงด้วยความสุข ซึ่งความรักที่พบไม่ได้มีความหมายที่ลึกซึ้งเท่าใดนัก ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบภาพยนตร์เพลงไม่ได้มีส่วนในการกำหนดทิศทางความหมายให้กับความรักในภาพยนตร์ แต่การให้ความหมายนั้นถูกนำเสนออยู่ในการเล่าเรื่อง ส่วนการร้องเพลงนั้นเป็นแค่เพียงรูปแบบในการนำเสนอ

ในภาพยนตร์วัยรุ่น ผู้วิจัยพบว่า ความรักของวัยรุ่นมักจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในชีวิตด้านอื่นๆ ของวัยรุ่น เช่น การเรียน ครอบครัว และเรื่องเพื่อน เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อและเลือกสิ่งต่างๆ ให้กับชีวิต ดังนั้นความรักจึงเป็นเรื่องของการเลือกในสิ่งที่เหมาะสมกับตนเองเช่นกัน นอกจากนี้ ความรักที่ถูกนำเสนอยังประกอบไปด้วยแง่มุมที่สมหวังและผิดหวัง ซึ่งแม้จะผิดหวังกับความรัก แต่สิ่งสำคัญก็คือการก้าวต่อไปข้างหน้า เพราะความรักวัยรุ่นเป็นแค่เพียงการเริ่มต้นเท่านั้น อีกทั้งความรักวัยรุ่นยังเป็นเรื่องของอารมณ์และความรู้สึกมากกว่าการใช้เหตุผลเข้ามาเกี่ยวข้องเหมือนกับความรักของผู้ใหญ่

จากความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์ไทยทั้งหมดทุกตระกูล ผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักเหล่านั้นล้วนมีความหลากหลายและกระจายตัวอยู่มาก โดยเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว ผู้วิจัยพบว่าในภาพยนตร์รัก ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เพลง และภาพยนตร์วัยรุ่น มีการนำเสนอแง่มุมความรักออกมาในเชิงบวก ซึ่งแม้บทสรุปด้านความรักของตัวละครจะมีทั้งความสมหวังและผิดหวัง แต่ประเด็นการนำเสนอก็คือการให้ความหมายความรักในแง่มุมที่เป็นบวกและมองความรักในด้านดีมากกว่าด้านลบ ในขณะเดียวกัน ในภาพยนตร์ต่อสู้ และภาพยนตร์สยองขวัญ มีการนำเสนอแง่มุมความรักออกมาในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก โดยจะเป็นการให้ความหมายถึง

ความรักที่ตั้งอยู่บนความไม่พอดี ซึ่งก่อให้เกิดการยึดติด การแย่งชิง ความอาฆาตพยาบาทจนนำไปสู่ การสูญเสียและจุดจบที่เป็นโศกนาฏกรรม ทั้งนี้ความรักในเชิงบวกก็จะถูกสอดแทรกอยู่บ้างในแง่ของ การปกป้องคนรัก การต่อสู้เพื่อคนรัก เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์ไทยนั้นไม่ได้จำกัดตายตัว ตามตระกูลภาพยนตร์ กล่าวคือ ความหมายความรักนั้นไม่จำเป็นต้องมีสูตรสำเร็จตายตัวตาม ตระกูลภาพยนตร์ โดยความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์รัก สามารถพบได้ทั้งในภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เพลง หรือภาพยนตร์วัยรุ่นก็ได้ โดยผู้วิจัยพบว่าแง่มุมความรักสามารถเข้าไปอยู่ได้กับ ภาพยนตร์ทุกตระกูล แต่แตกต่างกันที่วิธีการและรูปแบบในการนำเสนออันจะนำไปสู่บทสรุปของ ความหมายความรักที่อยู่ในภาพยนตร์ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความหมายจะไม่ได้ถูกกำหนดตายตัว ตามตระกูลของภาพยนตร์ แต่ผู้วิจัยก็พบว่า ตระกูลภาพยนตร์สามารถเป็นปัจจัยในการกำหนดทิศ ทางการให้ความหมายความรักได้ เช่น ในภาพยนตร์รัก ก็จะมีการให้ความสำคัญในเรื่องความรัก เป็นอันดับหนึ่ง ในภาพยนตร์ตลก ความหมายความรักก็จะเป็นไปในทางที่สมหวังและเห็นถึงความ สบายงามของความรัก เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของภาพยนตร์ตลกที่เน้นการสร้างความสุขให้กับ ผู้ชม ในขณะที่ความรักในภาพยนตร์วัยรุ่นก็จำเป็นที่จะต้องสอดคล้องกับชีวิตของวัยรุ่นที่มี องค์ประกอบอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องนอกเหนือจากความรัก ดังนั้นจึงถือได้ว่าตระกูลภาพยนตร์มีส่วน สำคัญในการกำหนดทิศทางความหมายความรักให้ออกมาสอดคล้องกับภาพยนตร์ตระกูลนั้นๆ

ส่วนที่ 2 กระบวนการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย

ในส่วนของการสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ผู้วิจัยแบ่งองค์ประกอบ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างความหมายความรักเป็น 3 องค์ประกอบหลักๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการเล่าเรื่อง

องค์ประกอบแรกที่เปรียบเสมือนแก่นสำคัญในการสร้างความหมายความรักได้แก่ องค์ประกอบทางด้านกรเล่าเรื่อง ซึ่งถือได้ว่าการเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้เกิดความ หมายความรักต่างๆ ผ่านออกมาทางภาพยนตร์ โดยผู้วิจัยพบว่าองค์ประกอบหลักๆ ที่มีส่วนสำคัญ ในการสร้างความหมาย ได้แก่ **แก่นเรื่อง** ซึ่งก็คือประเด็นความคิดหลักที่ถูกนำเสนออยู่ในภาพยนตร์ โดยในภาพยนตร์รักนั้นก็จะมีแก่นความคิดเกี่ยวข้องกับความรักโดยตรง ซึ่งก็จะเป็นตัวทำให้เกิด

ความหมายความรักขึ้นมา ในขณะที่ในภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ แก่นเรื่องที่พบอาจไม่ใช่ประเด็นเรื่องความรัก แต่ก็อาจจะซ่อนประเด็นความรักอยู่ในแก่นความคิดในเรื่องอื่นๆ อีกทีหนึ่ง ซึ่งในแก่นเรื่องนั้นก็จะปรากฏอยู่ใน **โครงเรื่อง** ซึ่งก็คือการวางลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราว โดยโครงเรื่องเป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการสร้างสถานการณ์ต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับตัวละคร โดยจะประกอบไปด้วยปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในด้านความรัก ซึ่งก็คือการสร้าง **ความขัดแย้ง** ให้กับเรื่องราวและตัวละคร ซึ่งความขัดแย้งนั้นอาจเป็นได้ทั้งความขัดแย้งที่เกิดจากภายในจิตใจของตัวละคร หรือจากสิ่งคมรอบข้าง ซึ่งทำให้ตัวละครต้องตัดสินใจและแก้ปัญหา โดยการแก้ไขปัญหาก็จะนำไปสู่บทสรุปในเรื่องความรัก และก่อให้เกิดการสร้างความหมายความรักได้ในที่สุด

นอกจากนี้การสร้าง **ตัวละคร** ก็มีบทบาทสำคัญในการที่จะชี้ให้ผู้ชมเห็นถึงความหมายความรักที่ผู้ผลิตต้องการจะนำเสนอได้ โดยเห็นได้จากลักษณะนิสัยด้านความรักของตัวละครที่ปรากฏออกมา ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากการกระทำต่างๆ ซึ่งลักษณะนิสัยก็จะนำไปสู่การสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ได้ อีกทั้ง **บทสนทนา** ที่เกิดขึ้นจากตัวละคร ซึ่งบทสนทนาถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ทำให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเป็นการแสดงออกทางคำพูดของตัวละครที่ทำให้เกิดการตีความหมายได้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าตัวละครและบทสนทนามักจะมีความเชื่อมโยงกัน เพราะบทสนทนาที่ปรากฏออกมาก็จะอิงมาจากลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นๆ นอกจากนี้ในส่วนของ **ฉาก** ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่ช่วยในการเสริมสร้างอารมณ์และความรู้สึกโรแมนติกในภาพยนตร์ได้ อีกทั้ง **สัญลักษณ์พิเศษ** ที่อาจถูกนำมาใช้ในการเปรียบเปรยกับความรัก และช่วยสร้างความหมายได้ ท้ายสุด **มุมมองในการเล่าเรื่อง** ก็มีผลในการสร้างความหมายความรักเช่นกัน โดยมุมมองความรักที่ถูกนำเสนอจากฝ่ายหญิงและฝ่ายชายก็มีส่วนทำให้เกิดการตีความหมายความรักที่แตกต่างกัน ด้วยมุมมองและทัศนคติที่ต่างกันในด้านความรักของทั้งสองฝ่าย

2. องค์ประกอบทางด้านผู้สร้างภาพยนตร์

ในส่วนของผู้สร้างภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบว่าผู้สร้างภาพยนตร์ได้มีการให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ในการสร้างความหมายความรัก ซึ่งปัจจัยแรกได้แก่ **การเล่าเรื่อง** โดยผู้สร้างภาพยนตร์ได้ให้ความสำคัญกับการเล่าเรื่องเพราะถือเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้ในการสื่อความหมายให้กับผู้ชม ซึ่งผู้สร้างภาพยนตร์ก็จะมีการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบต่างๆ ของการเล่าเรื่องที่แตกต่างกันไปตามมุมมองที่ผู้สร้างเห็นว่าเหมาะสมและลงตัว นอกจากนี้ในการที่จะสื่อความหมายความรักในภาพยนตร์นั้น

เครื่องมือที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้สร้างให้ความสำคัญไม่น้อยกว่าองค์ประกอบใดๆ ก็คือเรื่อง **การแสดง** เพราะถ้าไม่มีการแสดงแล้วความหมายต่างๆ ก็จะไม่เกิดได้ และเรื่องความรักก็ถือว่าเป็นการสื่อสารทางด้านอารมณ์และความรู้สึก การแสดงจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสร้างความสมจริงและทำให้ผู้ชมเชื่อในเรื่องราวที่ผู้สร้างนำเสนอได้

นอกจากนี้ในการที่จะนำเสนอประเด็นความหมายความรักในภาพยนตร์นั้น ผู้สร้างภาพยนตร์จำเป็นที่จะต้องมีความคิดเริ่มต้น (Idea) และแรงบันดาลใจ (Inspiration) ที่จะนำไปสู่การสร้างความหมายความรักและเรื่องราวที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ซึ่งแรงบันดาลใจและประเด็นเรื่องความรักที่ผู้สร้างภาพยนตร์นำมาตีแผ่ความหมาย ส่วนใหญ่แล้วเกิดจาก **ประสบการณ์ส่วนตัวและประสบการณ์จากคนรอบข้าง** โดยผู้สร้างภาพยนตร์จะหยิบยกเรื่องราวความรักของตนเองและจากคนรอบข้างเข้ามาขบคิดผ่านมุมมองของตนเอง และนำไปสอดแทรกอยู่ในภาพยนตร์ นอกจากนี้ปัจจัยทางด้าน **สังคม** ก็มีผลสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้สร้างภาพยนตร์เช่นกัน โดยผู้สร้างจะใช้แง่มุมความรักที่พบเจอในสังคมปัจจุบันเข้ามาตีแผ่และนำเสนอ เช่น ประเด็นเรื่องการรักง่ายหน่ายเร็วของคนในยุคปัจจุบัน เป็นต้น สุดท้าย ปัจจัยที่มีผลในการสร้างความหมายของผู้สร้างภาพยนตร์ก็คือเรื่อง **ทัศนคติและมุมมองความรักกับการนำเสนอในภาพยนตร์** โดยผู้สร้างภาพยนตร์ส่วนใหญ่ล้วนมีความคิดว่าเรื่องความรักเป็นเรื่องพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มนุษย์ส่วนใหญ่ต้องพบเจอ ดังนั้นเรื่องความรักจึงถือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ถูกหยิบยกมานำเสนอได้ง่ายที่สุด และเป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งไม่จำเป็นว่าเรื่องความรักจะต้องอยู่ในภาพยนตร์รักเพียงอย่างเดียว แต่สามารถพบได้ในภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ เช่นกัน เพราะความรักถือได้ว่าเป็นอารมณ์หนึ่งซึ่งเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์

3. องค์ประกอบทางด้านภาพ

ภาพมีส่วนสำคัญในการสร้างอารมณ์และความรู้สึกร่วมกับผู้ชม อีกทั้งยังเป็นตัวช่วยเสริมความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ภาพถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวในภาพยนตร์รักและฉากที่เกี่ยวข้องกับความรักอย่างมาก โดยองค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบกันอยู่ในภาพ อันได้แก่ การใช้ขนาดของภาพ การใช้มุมกล้อง การใช้แสง จะมีผลสำคัญที่เป็นตัวถ่ายทอดเรื่องราว และเป็นเครื่องมือในการคุมโทนของเรื่องราว โทนของอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละครได้

4. องค์ประกอบทางด้านเพลง

เพลงจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีส่วนในการช่วยเสริมความหมายความรักในภาพยนตร์ โดยผู้วิจัยพบว่า เพลงประกอบภาพยนตร์จะทำหน้าที่เสริมสร้างความหมายให้กับเรื่องราวต่างๆ โดยจะถูกใช้แสดงอารมณ์และเปรียบเสมือนเครื่องมือบรรยายความรู้สึกของตัวละครในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น เวลาสุข เวลาเศร้า อีกทั้งเพลงยังทำหน้าที่เป็นตัวเสริมความหมายความรักโดยถูกใช้เป็นเครื่องมือในการบรรยายเนื้อหาโดยรวมในเรื่องของความรักที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อได้อีกด้วย

จาก 3 องค์ประกอบข้างต้น จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบด้านการเล่าเรื่อง และทางด้านผู้สร้างภาพยนตร์จะเป็นตัวกำหนดและสร้างความหมายความรักโดยตรง แต่องค์ประกอบทางด้านเพลงจะเป็นตัวเสริมความหมายความรักในภาพยนตร์เท่านั้น

6.2 อภิปรายผล

เมื่อได้นำผลที่ได้จากการวิจัยเข้ามาเปรียบเทียบกับข้อสันนิษฐานเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกันในบางประเด็น โดยความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์แต่ละระลอกนั้นไม่ได้มีความแตกต่างกันทั้งหมดในทุกระลอก แต่ความหมายความรักจะมีความสอดคล้องกันและแตกต่างกันในรายละเอียดต่างๆ กันไป นอกจากนี้ความหมายความรักส่วนใหญ่ถูกสร้างผ่านองค์ประกอบการเล่าเรื่อง อันได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร บทสนทนา และมุมมองการเล่าเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อสันนิษฐาน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังค้นพบถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับด้านผู้สร้างภาพยนตร์เพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อสันนิษฐานที่ตั้งไว้ในตอนแรก ซึ่งเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ส่วนตัวและคนรอบข้าง ทักษะคิด และมุมมองที่เกี่ยวข้องกับด้านความรักของผู้สร้างภาพยนตร์

เมื่อนำความหมายความรักทั้งหมดในภาพยนตร์ไทยมาพิจารณาในรายละเอียดต่างๆ แล้วผู้วิจัยพบว่าความรักถูกให้ความหมายอย่างหลากหลายและกระจายตัวอยู่มาก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Susan & Clyde Hendrick (1992) ที่กล่าวว่าความรักไม่สามารถสรุปได้เพียงคำนิยามเดียว โดยนิยามความรักอาจครอบคลุมตั้งแต่ความรู้สึกชอบอย่างรุนแรงไปจนถึงการพิจารณาว่า

ความรักคือรูปแบบหนึ่งของการยึดติด ซึ่งผู้วิจัยก็พบว่าคำกล่าวนั้นสอดคล้องกับความรักที่พบใน ภาพยนตร์ไทย อีกทั้งยังเป็นที่น่าสนใจที่ได้ว่าความหมายความรักที่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์ไทยล้วน เป็นความหมายที่ไม่ได้เกิดจากความดีความในด้านใหม่ๆ เลย ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาดูก็จะพบว่า ความหมายเหล่านั้นเป็นสิ่งที่มีการถูกพูดถึงมานานแล้ว โดยผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักที่พบมี ความสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องความรักของ Erich Fromm (1987) ซึ่งได้กล่าวถึงองค์ประกอบ ต่างๆ ของความรักไว้ ได้แก่ การให้ ความเอาใจใส่ ความรับผิดชอบ ความนับถือ และความเข้าใจ โดยจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนถูกนำเสนอและสอดแทรกอยู่ในความหมายความรักใน ภาพยนตร์รักเป็นส่วนมาก และมีการเน้นถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มากน้อยต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความหมายความรักส่วนใหญ่ก็จะวนเวียนอยู่ในเรื่องปัจจัยการใช้ชีวิตของคน 2 คน ที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบความรักในด้านต่างๆ โดยเมื่อขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไป ความรักนั้นก็ จะเริ่มเกิดปัญหาขึ้นตามมา

ผู้วิจัยยังพบว่าเมื่อนำความรักของตัวละครที่พบในภาพยนตร์ไทยทั้งหมดเข้ามาวิเคราะห์กับ แนวคิดจิตวิทยาความรักของ Lee (1973) ซึ่งมีการนำเสนอรูปแบบของความรักไว้ 6 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ ความรักแบบเส่นหา ความรักแบบไม่ผูกมัด ความรักแบบฉันท์เพื่อน ความรักแบบมีเหตุผล ความรักแบบลุ่มหลง และความรักแบบเสียสละ ก็พบว่ารูปแบบความรักทั้ง 6 แบบล้วนมีการ นำเสนอให้เห็นในภาพยนตร์ไทย ซึ่งรูปแบบความรักของตัวละครต่างๆ ก็จะมีสะท้อนออกมาให้เห็นถึง ความหมายความรักในแง่มุมต่างๆ กันไป เช่น ส่วนมากแล้วความรักแบบลุ่มหลงจะพบอยู่ใน ภาพยนตร์สยองขวัญและภาพยนตร์ต่อสู้เป็นหลัก ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความรักแบบยึดติดซึ่งจะ นำไปสู่ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากรักลุ่มหลงนั้น ในขณะที่เดียวกันความรักเสียสละก็จะพบได้ใน ภาพยนตร์รักเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยจะเห็นได้จากการเสียสละของตัวละครฝ่ายชายหรือตัวละครฝ่าย หญิงเพื่อทำให้คนที่ตนเองรักมีความสุข เป็นต้น

นอกเหนือจากความสอดคล้องทางทฤษฎีด้านจิตวิทยาความรักและองค์ประกอบทางด้าน ความรักแล้ว แง่มุมความรักที่ถูกนำเสนออยู่ในภาพยนตร์ไทยยังสะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมความรักที่ สอดคล้องกับศาสนาพุทธด้วยเช่นกัน โดยจะเห็นได้ว่าความทุกข์และปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความรักนั้นล้วนเกิดขึ้นจากรักที่ปราศจากการนำปัญญาเข้ามากำกับ ตามหลักของท่าน ว.วชิร เมธี ที่กล่าวไว้ว่าความรักนั้นประกอบด้วยอารมณ์และเหตุผล โดยเหตุผลนั้นก็คือปัญญา ซึ่งความรัก

ที่ดีควรประกอบด้วยทั้ง 2 อย่าง คือมีปัญญาเข้ามากำกับความรักนั่นเอง ซึ่งจากแนวคิดในเรื่องความรักในแนวพุทธ เมื่อนำมาพิจารณา ก็จะพบว่ามีความสอดคล้องกับการให้ความหมายความรักในภาพยนตร์สมัยของขวัญและภาพยนตร์ต่อสู้ ซึ่งเห็นได้ว่าความรักที่พบในภาพยนตร์ล้วนมีจุดจบที่เป็นโศกนาฏกรรม ซึ่งเกิดขึ้นจากรักที่มีแต่อารมณ์ แต่ไม่มีเหตุผลหรือปัญญาเข้ามากำกับ จึงทำให้เกิดความทุกข์และปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากรักตามมา

จากความหลากหลายของความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์ไทย ซึ่งความหมายเหล่านี้ล้วนเป็นความหมายเดิมๆ ที่ไม่ได้มีการสร้างความหมายหรือตีความใหม่ จึงสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern) ที่เป็นยุคที่ไม่มีอะไรใหม่อีกต่อไปแล้ว กล่าวคือทุกอย่างล้วนกลับมาสู่แนวคิดเดิมๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการผลิตซ้ำความหมายเก่าๆ ออกมาเรื่อยๆ และเกิดเป็นแนวคิดที่ว่าไม่มีอะไรใหม่อีกต่อไปในยุคหลังสมัยใหม่นี้ เช่นเดียวกันกับความหมายความรักที่พบในภาพยนตร์ไทยแต่ละตระกูล ซึ่งความหมายความรักล้วนเป็นความหมายที่เคยถูกพูดถึงมาแล้วทั้งสิ้น โดยผ่านทางด้านทฤษฎี แนวคิด หรือด้านศาสนา อีกทั้งความหมายความรักที่พบนั้นยังถูกผลิตซ้ำออกมามากมายไม่ใช่แค่ผ่านทางสื่อภาพยนตร์เพียงอย่างเดียว ดังจะเห็นได้จากทางสื่อโทรทัศน์ ในละครหลังข่าว ในหนังสือ หรือว่าในเพลง เป็นต้น ซึ่งในสื่อเหล่านี้ได้มีการพูดถึงเรื่องราวความรักในแง่มุมต่างๆ และมีการตีความหมายความรักอย่างหลากหลายเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าการทำความเข้าใจเรื่องความรักมีอยู่หลายแบบ ซึ่งตรงกับแนวคิดเรื่อง Analogy ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทำความเข้าใจ สิ่งต่างๆ ด้วยการโยงข้อมูลไปสู่เป้าหมาย โดยในที่นี้ก็คือการทำความเข้าใจในเรื่องความรักที่มีอยู่หลากหลายความหมายผ่านตระกูลภาพยนตร์ ดังนั้นวิธีการทำความเข้าใจความหมายความรักโดยผ่านตระกูลภาพยนตร์ก็ถือเป็นวิธีหนึ่งในกระบวนการทำความเข้าใจอันจะนำผู้รับสารไปสู่สิ่งที่ผู้สร้างต้องการจะสื่อได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในภาพยนตร์ต่างตระกูล ก็จะมีการนำเสนอความรักด้วยรูปแบบที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ ในการที่จะสื่อความหมายเรื่องความรัก ก็มีวิธีอยู่หลากหลายรูปแบบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการให้ตัวอย่าง การเปรียบเทียบ การอุปมา การเปรียบเปรย เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตว่าเรื่องความรักในภาพยนตร์นั้น ถูกให้ความหมายผ่านเครื่องมือในการทำความเข้าใจที่แตกต่างกันเพื่อทำให้เกิดความหมายที่ผู้สร้างต้องการจะสื่อได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น ในภาพยนตร์เรื่องพลอย ที่มีการใช้การอุปมาอุปไมยว่าความรักเหมือนอาหารกระป๋อง โดยอาหารกระป๋องนั้นมีวันหมดอายุระบุไว้ที่ใต้กระป๋อง

เช่นเดียวกันความรักก็มีวันหมดอายุเช่นกัน เพียงแต่เราไม่สามารถรู้วันหมดอายุล่วงหน้าของความรักได้เลย เป็นต้น

เมื่อพิจารณาข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย ก็เป็นที่น่าสนใจอีกว่า นอกเหนือจากภาพยนตร์รักแล้ว ความรักนั้นสามารถสอดแทรกเข้าไปอยู่ได้ในภาพยนตร์ทุกตระกูล จึงสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์เราไม่สามารถขาดความรักได้ในการดำรงชีวิต เพราะเมื่อมนุษย์เรามีการปฏิสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ก็จะเกิดขึ้น และความสัมพันธ์นั้นก็อาจจะพัฒนากลายเป็นความรักต่อไปได้เช่นกัน ดังนั้นเราจึงสามารถเห็นมิติด้านความรักแฝงอยู่ในตัวละครทุกตัว และในภาพยนตร์ทุกเรื่องเลยก็ว่าได้ แม้ว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นจะไม่ได้ต้องการสื่อประเด็นเรื่องความรักก็ตามที จึงยังเป็นการตอกย้ำว่าเรื่องความรักนั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรงและยากที่จะไม่พบมิติด้านความรักในตัวมนุษย์

นอกจากนี้ อาจกล่าวได้ว่าแง่มุมความรักบางอย่างสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมได้ ตามที่ Erich Fromm (1975) ได้กล่าวไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความรักที่พบในภาพยนตร์ไทย ก็จะได้เห็นได้ถึงแง่มุมความรักต่างๆ ที่เป็นตัวสะท้อนให้เห็นความรักของคนในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรักง่ายหายเร็ว ที่เห็นผ่านตัวละครในภาพยนตร์ ซึ่งมีการสื่อออกมาว่าความรักของคนเรามีความฉาบฉวยมากขึ้น และมีการเลิกรากันระหว่างคนรักง่ายขึ้น อีกทั้งเรื่องการผิดศีลธรรมในด้านความรัก ซึ่งพบว่าเรื่องการนอกใจคนรักเป็นเรื่องที่ถูกนำมาสะท้อนให้เห็นอยู่ในภาพยนตร์อยู่บ่อยครั้งเช่นกัน อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่ามุมมองความรักที่สะท้อนสภาพสังคมและความคิดของคนในสังคมยุคปัจจุบันนั้น ถูกนำเสนออย่างมากในภาพยนตร์รัก ซึ่งภาพยนตร์รัก ส่วนใหญ่แล้วจะชี้ให้เห็นแง่มุมที่สมหวังและสวยงามของความรักมากกว่าชี้ให้เห็นถึงมุมมองอีกด้านหนึ่งของความรัก แต่มุมมองที่สะท้อนภาพความเป็นจริงจะถูกนำเสนอมากในภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ มากกว่า ได้แก่ ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์สยองขวัญ และภาพยนตร์ต่อสู้ ซึ่งข้อค้นพบนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของสมสุข หินวิมาน และกำจร หลุยยะพงษ์ (2551) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรักในภาพยนตร์รักจะเน้นให้เห็นถึงด้านความสดใสและสวยงามของความรัก ในขณะที่ภาพยนตร์สยองขวัญจะเน้นให้เห็นถึงอีกแง่มุมหนึ่งของความรักที่ไม่ได้มีแค่ความสวยงามเพียงอย่างเดียว

เมื่อมองถึงภาพสะท้อนของความหมายความรักที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์รักแล้ว ผู้วิจัยยังตั้งข้อสังเกตได้อีกว่า ด้วยความที่ความหมายความรักในภาพยนตร์รักถูกนำเสนอออกมาในทิศทาง

เดียวกันเกือบทั้งหมด คือชี้ให้เห็นถึงอุปสรรคเริ่มต้นของความรัก และจบลงด้วยความสุขสมหวังของตัวละคร ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนั้นผู้ชมจะเห็นแต่ภาพความรักที่จบลงด้วยความสุขของตัวละคร แต่ส่วนใหญ่แล้วจะไม่เห็นว่าหลังจากนั้นชีวิตความรักของคนทั้งคู่จะเป็นอย่างไร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างความหมายทางเดียวให้กับผู้ชมได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าภาพยนตร์ไทยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในภาพยนตร์รัก ล้วนมีการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครชายหญิงให้มีลักษณะแบบอุดมคติในด้านความรัก กล่าวคือ ตัวละครชายจะมีลักษณะนิสัยที่ทุ่มเท รักเดียวใจเดียว เสียสละ ปกป้องคนรัก ในขณะที่ตัวละครฝ่ายหญิง ก็จะเป็นคนที่เอาใจใส่ เข้าใจคนรัก เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าลักษณะนิสัยเหล่านี้คือลักษณะนิสัยในอุดมคติที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อแสดงให้เห็นว่าลักษณะนิสัยเหล่านี้คือต้นแบบของ “คนรักที่ดี” แต่เมื่อมองในสภาพสังคมความเป็นจริงแล้วนั้น ลักษณะนิสัยเหล่านี้้อาจหาได้ยากยิ่งในชีวิตจริง เพราะภาพตัวละครในภาพยนตร์คือลักษณะนิสัยของคนที่ดีพร้อม ซึ่งทำให้น่าคิดว่าเมื่อผู้ชมรับรู้ภาพของตัวละครในอุดมคติจากในภาพยนตร์แล้ว จะคาดหวังให้คนรักเป็นเช่นนั้นหรือไม่

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่านอกจากภาพยนตร์จะเป็นเครื่องมือในการสร้างความหมายความรักแล้ว สิ่งที่สะท้อนผ่านแง่มุมความรักในภาพยนตร์นั้นก็เป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่าความรักที่ถูกนำเสนอเหล่านั้นมีผลกระทบต่อผู้ชมเช่นไร และมีบทบาทในการสร้างค่านิยมในเรื่องความรักของผู้ชมหรือไม่ เพราะงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นแค่แนวคิดและแง่มุมความรักที่อยู่ในภาพยนตร์ไทยเท่านั้น ซึ่งทั้งนี้ความหมายที่พบอาจมีอิทธิพลในการสร้างการรับรู้ให้กับผู้ชมได้เช่นกัน

6.3 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

ข้อเสนอแนะที่มีต่อผู้สร้างภาพยนตร์

1. กระตุ้นให้ผู้สร้างภาพยนตร์ที่ตัวที่จะสื่อแง่มุมความรักในมุมมองเชิงสร้างสรรค์ และเน้นความแปลกใหม่ โดยอาจให้ความสำคัญกับความรักในแง่มุมอื่นๆ นอกจากความรักหนุ่มสาวบ้าง เช่นความรักแบบครอบครัว ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ ความรักระหว่างเพื่อน เป็นต้น เพราะความรักที่เห็นส่วนใหญ่ในภาพยนตร์ไทยปัจจุบัน จะเป็นความรักในแง่มุมหนุ่มสาวเสียส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะที่มีต่องานวิจัยในอนาคต

1. งานวิจัยชิ้นนี้เป็นแค่การศึกษากลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์ไทยเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยพบว่าความหมายความรักที่พบเป็นแค่ส่วนหนึ่งในบริบทของสังคมไทย ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมถึงความรักที่ปรากฏในภาพยนตร์รักต่างประเทศ เพื่อให้เห็นถึงข้อเหมือนและข้อแตกต่างทางความหมายและบริบททางสังคมที่พบ
2. งานวิจัยชิ้นนี้เป็นแค่การศึกษาตัวบทของภาพยนตร์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหมายความรักในภาพยนตร์ไทยเท่านั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าในงานวิจัยในอนาคต ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงการรับรู้ความหมายความรักของผู้ชมว่ามีการรับรู้อย่างไร และแง่มุมความรักที่พบมีส่วนในการสร้างอิทธิพลด้านความรักในชีวิตประจำวันของผู้ชมหรือไม่
3. ประเด็นที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งของการศึกษาเรื่องความหมายความรักและการประกอบสร้างความหมายความรักในภาพยนตร์ไทย ก็คือ ความรักในแง่มุมอื่นๆ นอกเหนือจากรักหนุ่มสาว โดยผู้วิจัยพบว่าการรักในมิติอื่นๆ ก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา ไม่ว่าจะเป็นความรักระหว่างเพื่อน ความรักในครอบครัว เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เห็นถึงมิติของความรักในด้านต่างๆ ที่ลึกยิ่งขึ้น

6.4 ข้อจำกัดในการวิจัย

1. เนื่องจากภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาพยนตร์รัก มีจำนวนน้อยเกินไป จึงทำให้ไม่อาจเห็นถึงความหลากหลายในเรื่องความหมายความรักของภาพยนตร์ตระกูลอื่นๆ ได้เท่าที่ควร
2. ข้อจำกัดอีกข้อที่ผู้วิจัยพบก็คือ อุปสรรคด้านเก็บข้อมูลของผู้สร้างภาพยนตร์ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วบรรดาผู้สร้างภาพยนตร์จะมีภารกิจติดพันกับการถ่ายภาพยนตร์ตามสถานที่ต่างๆ บางท่านก็อยู่ในช่วงโพสต์โปรดักชัน และบางท่านก็ติดภารกิจโปรโมตภาพยนตร์ จึงทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงผู้สร้างภาพยนตร์บางท่านได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษดา เกิดดี. (2543). **ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ**.
กรุงเทพมหานคร: พิมพ์คำ.

กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน. (2551). **สายธารแห่งนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์
การเมืองกับสื่อสารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

กำจร หลุยยะพงศ์ และสมสุข หินวิมาน. (2551). **ภาพยนตร์ไทยในรอบสามทศวรรษ (พ.ศ.
2520-2547): กรณีศึกษาตระกูลหนังผี หนังรัก และหนังยุคหลังสมัยใหม่**. สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย.

จิรบุญย์ ทักษนบรรจง. (2534). **การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลักษณะของภาพยนตร์ไทยยอดนิยม
ประเภทวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาค
วิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนิศ ธนะกุลมาส. (2547). **การวิเคราะห์ภาพยนตร์ของจางอิ๋หมวในเชิงบริบททาง
ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแนวคิดแบบอุดมคติเพื่อการยกระดับคุณภาพ
ชีวิต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์
และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิ่งพิศ เทพปฏิมา. (2546). **การถ่ายทอดความคิดเรื่องจิตวิญญาณในภาพยนตร์**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการ
สื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรอมม์ อีริค , (2535). **รัก: ศิลปะที่แท้จริง**. แปลโดย กาญจนา แก้วเทพกรุงเทพมหานคร .:
ณ ญาณ.

ลีโอ เอฟ, บัศกาเกลีย .(2537). **จิตวิทยาของความรัก**. แปลโดย สมลักษณ์ สว่างโรจน์ .
กรุงเทพมหานคร: รุ่งแสงการพิมพ์ .

วิทยา พานิชล้อเจริญ. (2547). **การสร้างความเป็นจริงทางสังคมเกี่ยวกับรูปแบบ**

ความสัมพันธ์เชิงความรักยุคหลังสมัยใหม่ผ่านมิวสิควิดีโอเพลงไทยสากล.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการ
สื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตนา จักกะพาก. (2546). **จินตทัศน์ทางสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ของหม่อม**

**เจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล : การศึกษาวิเคราะห์ : รายงานการวิจัย. กองทุนวิจัยคณะ
นิเทศศาสตร์.**

สมชาย ศรีรักษ์. (2548). **ภาพยนตร์ไทยและบริบททางสังคม พ.ศ. 2510-2525.** วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เอกสารการสอนชุดวิชา 16351 ทฤษฎีและการวิจารณ์ภาพยนตร์เบื้องต้น. (2548). นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ภาษาอังกฤษ

Berger, Arthur Asa. (1997). *Narratives in popular culture, media, and everyday life.*

Thousand Oaks: Sage.

Berger, Arthur Asa. (1992). *Popular culture genres: theories and texts.* Newbury Park:

Sage.

Derné, Steve. (1999). Making sex violent: Love as forces in recent Hindi films. *Violence*

Against Women 5 (May 1999): 548-575.

Fromm, Erich. (1987). *The art of loving.* London: Unwin Paper-backs.

Galician, Mary-Lou. (2004). *Sex, love and romance in the mass media: Analysis and*

criticism of unrealistic portrayals and their influence. Mahwah: Lawrence

Erlbaum Associates.

- Grodal, Torben. (2004). Love and desire in the cinema. *Cinema Journal* 43: 26-46.
- Harrell, Eben. (2008). Are romantic movies bad for you?. [online] Available from :
<http://www.time.com/time/health/article/0,8599,1868389,00.html>. [2009, June 13]
- Hendrick, Susan S. and Hendrick, Clyde. (1992). *Romantic love*. Newbury Park: Sage.
- Herman, Lewis. (1952). *A practical manual of screen playwriting*. New York: New American Library.
- Maltby, Richard. (1995). *Hollywood cinema: an introduction*. Oxford: Blackwell.
- McLuhan, M. (1964). *Understanding media : The extension of men*. New York: McGraw-Hill.
- Mellencamp, Patricia. (1995). *A fine romance: Five ages of film feminism*. Philadelphia: Temple University Press.
- Monaco, James. (1981). *How to read a film: the art, technology language, history and theory of film and media*. New York: Oxford University Press.
- Palmer, Humphrey. (1973). *Analogy*. London and Basingstoke: Macmillian.
- Turner, Graeme. (1993). *Film as social practice*. London: Routledge.
- Voytilla, Stuart. (1999). *Myth and the movies: Discovering the mythic structure of 50 unforgettable films*. California: Michael Wiese Productions.
- Watson, Greg. (2006). The bedroom blues: Love and lust in the lyrics of early female blues artists. *Language and Literature* 15: 331-356.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชโลทร โปยมยล เกิดเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเบญจมราชาลัย จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่คณะมนุษยศาสตร์ เอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จนสำเร็จเมื่อปี 2547 จากนั้นจึงทำงานอยู่ 2 ปี ก่อนเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนสำเร็จการศึกษาในปี 2552

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย